

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Conciliis Generalibvs Approbatis Ac Reprobatis Breve
Compendivm.**

Longo, Francesco

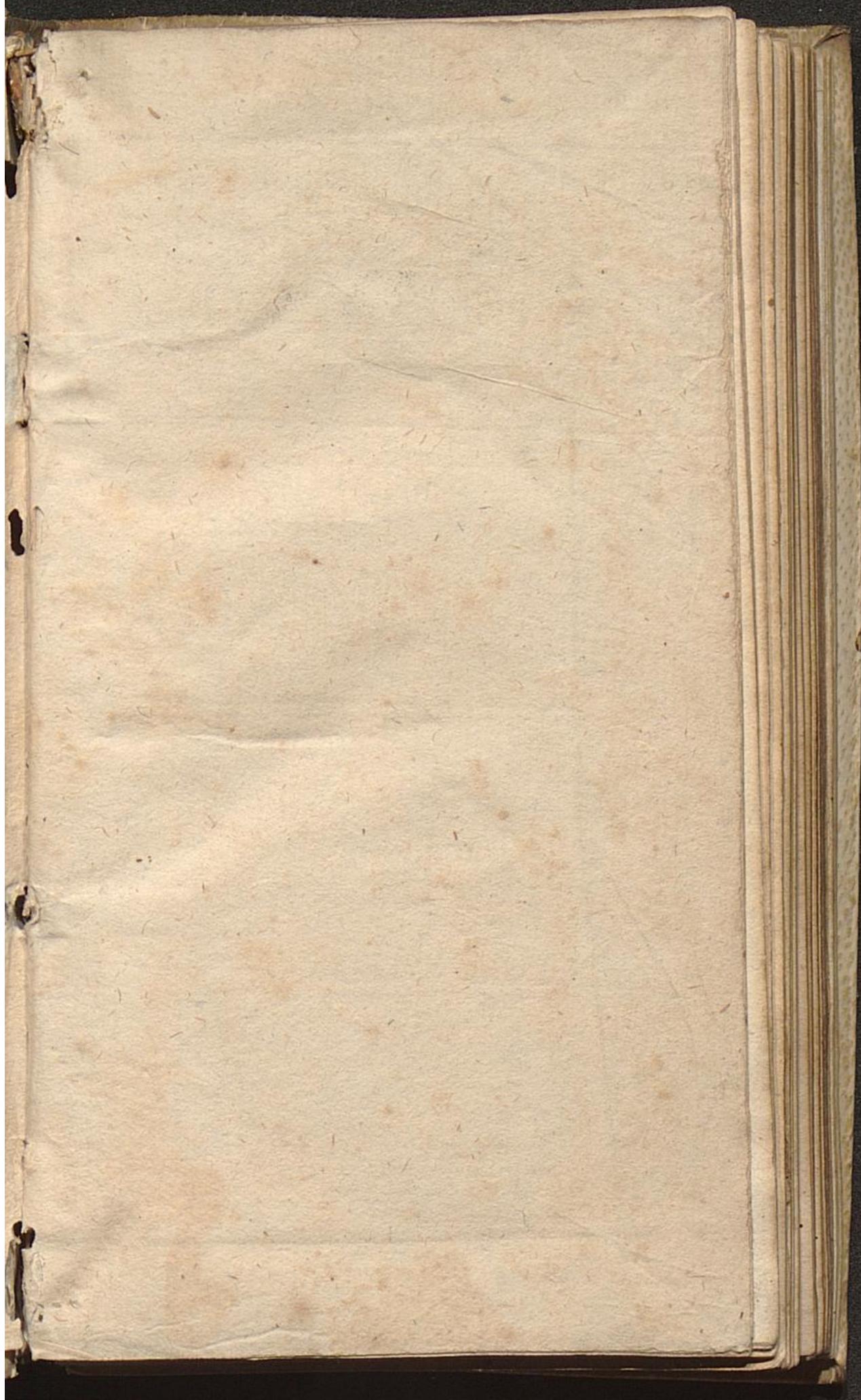
Romae, 1624

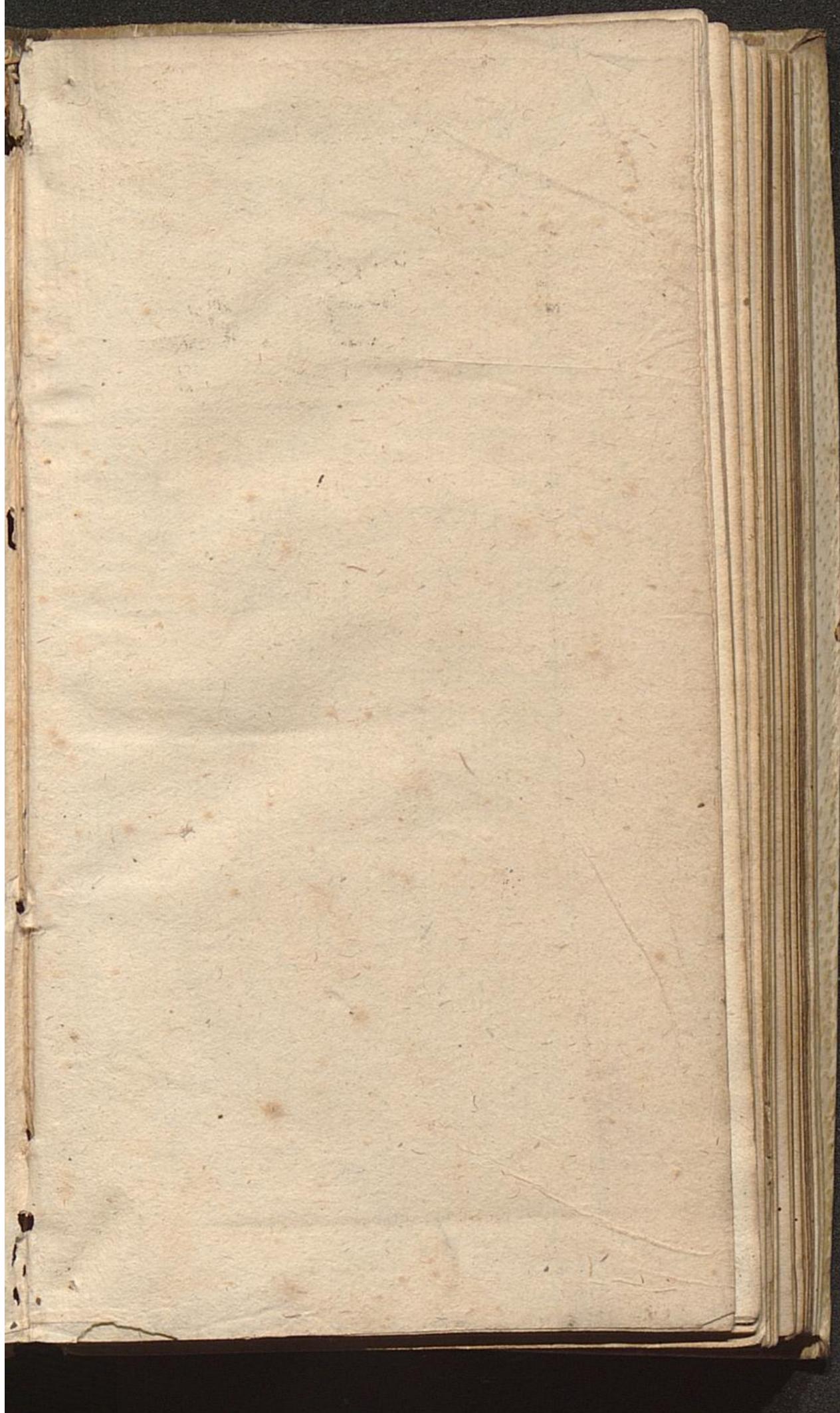
urn:nbn:de:hbz:466:1-10467

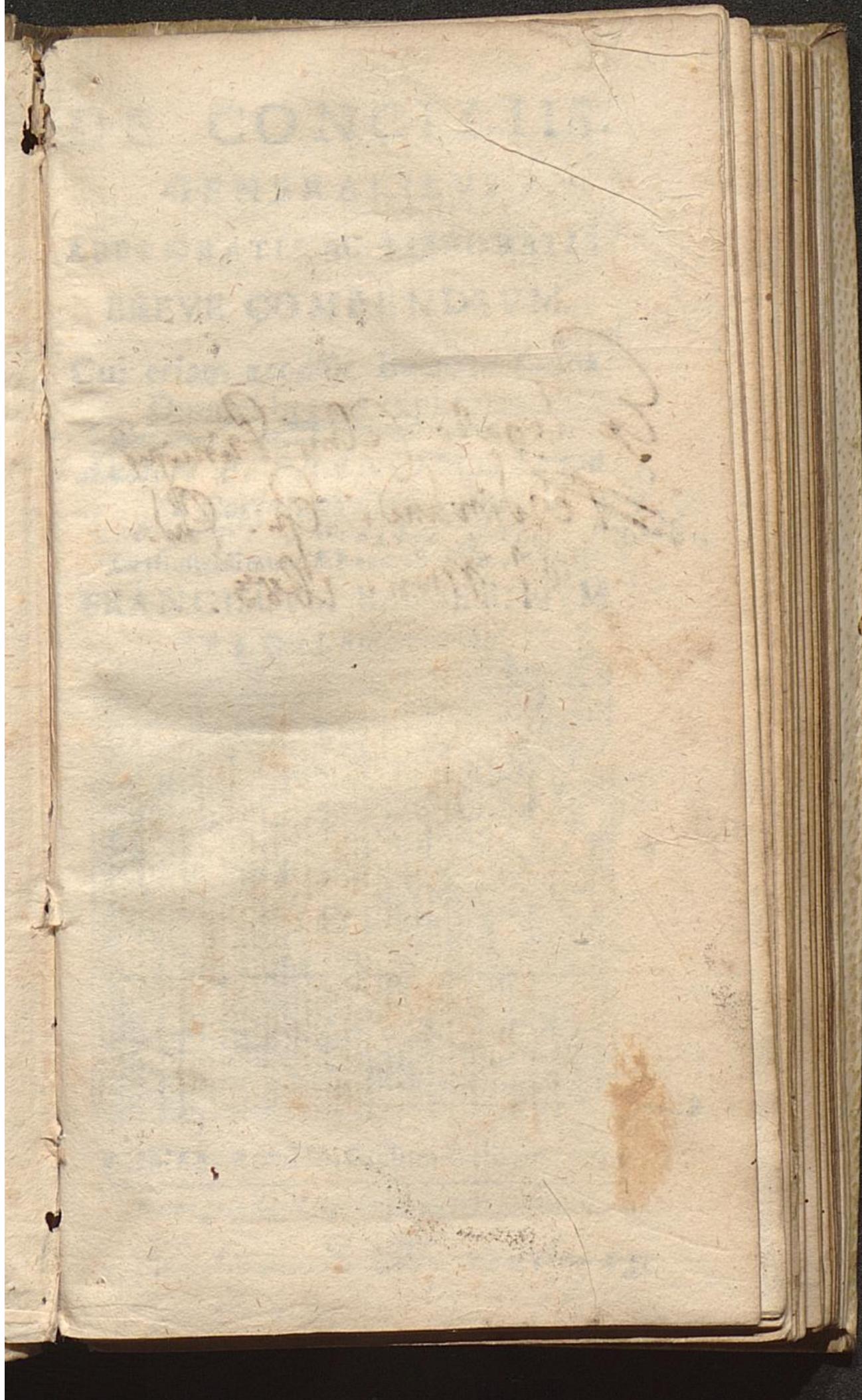
CAL
LIEU
CON

Th. 2242

g. X. 2

D
AP
Cu
A
C
FI

Ex legato Clem. Principi
Ferdinandi. Ep. Rad.
et Mon. 1683.

DE CONCILIIS
GENERALIBVS
APPROBATIS AC REPROBATIS
BREVE COMPENDIVM.

Cui etiam accessit Bullæ in Cœna
Domini breuiè explicatio.

~~De conciliis generalibus~~
Auctore F. FRANCISCO Longo

Coriolano Capuccino.

Colleg. Socii Iw. Paw. b.
Ad illustrissimum, & Reuerendissimum D.D.

FRANCISCVM BARBERINVM

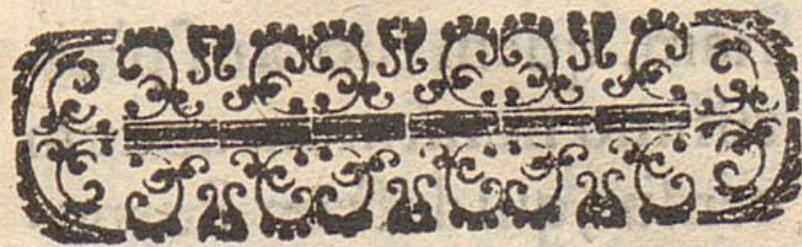
S.R.E. Card. Amplissimum.

ROMAE, Apud Io. Paulum Gellium. 1624

Cum privilegio, & Superiorum permisso.

Ferdinandi Forstenbergij

ILLVSTRISSIMO, ET
REVERENDISSIMO
PRINCIPI

D. D. ^{SSIMO}
FRANCISCO
BARBERINO

S.R.E. Cardinali.

FRANCISCVS GELLIVS F.

FON ignoro, Prin-
ceps Illustrissi-
me, vt me tibi in
vestibulo libri huius ape-
+ riam,

riam, quem tuo auspicio
tissimo nomini dicandum
censui, quid istam Purpu-
ram, quid Parentem meū,
qui nuncupandi auctor
fuit: quid me deniq. ipsum
deceat. Fastigium eius
personę, quam propitijs
Cœlitibus luftines amplif-
simæ cuiusdam dignitatis
est. Rem quidem tantum
tantulus audere non de-
bui, Patris detrectare im-
perium non potui. Sum-
ma est ipsius erga Claritu-
dinem tuam obseruantia:
haud minor meus erga
ean-

eandem cultus; imò, vt in
Puero, longè candidior,
flagrantiorque. Et verò
omnis Sacræ doctrinæ in-
structissimo, eidemque
humanissimo Principi
Francisco Barberino, que
de Concilijs P. Frāciscus
à Coriolano Capuccino
contradictio in opere elegan-
ter scripserat, par erat, vt
Franciscus Gellius omni
demissione animi, quam
effusissimā exhibit, offer-
ret. Tuæ comitatis, & cle-
mentiæ erit, adeuntēm nō
reijcere, audaciæ veniam

† 3 non

non negare . At enim si
meum, & Patris debitum
spectes, quos tot, tantisq.
beneficijs hactenus one-
raſti, & oneratus in po-
ſterum videre , ſuspicio
ceſſabit audacię:tū in ob-
ſequentiſſimo cliētulorū
perſpectus affectus, vt ob-
lati muneris exilitatem
contemnas , haudquaquā
patietur. Hoc igitur Ca-
dinalis ampliſſime, quæ
gentilitiarum Apum ſua-
uitas eſt, benigniſſimè ex-
cipe, ſuauiſſimè intuere ,
meque, & Parentem meū

BON

in

in ijs numera, qui toto af-
se tui sunt, tua dici man-
cipia gloriantur. Vale.

† 4 AD

AD LECTOREM

PRÆFATIO.

Onciliorum sacro-
rum legitimè con-
gregatorum De-
creta, cùm, testan-
te Athanasio epist. ad E-
pis. Afric. Dei Verbum à Pri-
mi Concilii Nicæni Patrib.
appelletur. Et Cyrillus lib. i.
de Trin. eiusdem Concilii Ca-
nones eo honore prosequatur,
ut diuinorum, ac sanctissi-
morum oraculorum appell-
atione dignos existimet. Ve-
teres quoq. Patres ea venera-
tione legitima Concilia affi-
ciunt, ut eorum Decreta, ve-
luti à Spiritu Sancto profecta
Euangeliorum instar, sibi

AM.

amplectenda, ac sequenda
proponant. Si quidem nota
omnibus est Apostolica vox,
qua Sacrorum Conciliorum
auctoritas olim in Ierosolyma
ano Concilio celebrata fuit,
cum ita rescriptum sit: Vi-
sum est spiritui Sancto, &
nobis Act. 15. Vnde a nobis
religione roti aquum est, ut
non secus, quam Dei ipius
lex, ac verbum quotidie ante
oculos nostros versari debeat.
Hinc, ut ad volumina illa
nouem in, quibus longa ora-
tione, ea, quae in quolibet Cō-
cilio acta sunt, continentur,
cuilibet, maxime vero Eccle-
siastico, via facilior paretur
hoc breve Compendium, ve-
luti Isagogen, & Introductio
nem

Co 8.

54
nem quandam, ex nostra magna Conciliorū Summa de-
promptum, ad maiorem Dei
gloriam, Ecclesiaeque Sancte
utilitatem præladamus. In
quo ea solūm, quæ in quolibet
Generali Concilio affer-
sunt: breuiter perstringimus,
assignata nihilominus cuilibet
reprobato Concilio, siue
Conciliabulo sua nota, ut sic
granum purum excussa pa-
lea, ex huius libelli lectione,
unusquisque colligere possit.
Vale lector beneuole.

Con-

Conciliorum Omnia Genera-
lia Oecumenicorum in
hoc libello contento-
rum Elenchus.

*Litera A. approbatum. litera R.
reprobatum. literas A. & R.
illud partim approbatum,
partim reprobatum
esse indicant.*

1 Nicænum I.	A. pag. 17
2 Antiochenum.	R. 39
3 Sardicense.	A.R. 48
4 Mediolanense.	R. 59
5 Sirmicense.	A.R. 64
6 Ariminense.	A. 75
7 Constantinopolitanum I.	A. 81
8 Ephesinum I	A. 112
9 Ephesinum II.	R. 112
10 Chalcedonense.	A. 130
11 Constantinop. II.	A. 142
12 Constantinopolitanum III. seu sexta Synodus.	A. 151
13 Quinisextū, seu Trull. A.R.	167
14 Con-	

14	Constantinopolitanum IV.	I
	sub Philippico.	R. 177
15	Constantinopolitanum V.	I
	sub Copronimo.	R. 182
16	Nicænū II. seu V. Synod. A.	190
17	Francofordiense.	A. 197
18	Constantinop. IV.	A. 201
19	Lateranense I.	A. 209
20	Lateranense II.	A. 224
21	Lateranense III.	A. 240
22	Lateranense IV.	A. 249
23	Lugdunense I.	A. 262
24	Lugdunense II.	A. 269
25	Viennense.	A. 274
26	Pisanum.	A. 289
27	Constantiente.	A. R. 295
28	Basileense.	A. R. 313
29	Florentinum.	A. 323
30	Pisanum tēpore Iulij II. R.	329
31	Lateranense V.	A. 336
32	Tridentinum. A.	344

Index

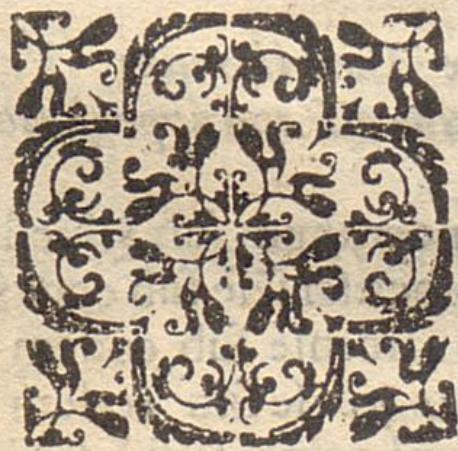
Index Conciliorum Generalium,
non Oecumenicorum.

- 1 Lateranense sub Nicolao II.
- 2 Melphitanum sub Alex. ij.
- 3 Lateranum sub Alex. ij.
- 4 Placentinum sub Urban. ij.
- 5 Lateranum sub Paschali ij.
- 6 Lateranum sub eod. Paschali.
- 7 Rhemense sub Callixto ij.
- 8 Rhemense sub Innoc. ij.
- 9 Pisanum sub Innoc. ij.
- 10 Turonense sub Alex. iij.
- 11 Veneticum sub Alex. iij.

Index Conciliorum Prouincia-
lium à Papa approbatorum.

- 1 Ancyranum sub Siluestro
- 2 Neocæsariense sub eod. Siluestro
- 3 Loadicense sub eodem
- 4 Gangrense sub eodem
- 5 Carthaginense sub Siricio
- 6 Carthaginente sub Anastasio
- 7 Arelatense sub Siluestro
- 8 Arelatense sub Siricio
- 9 Are-

- 9 Arelatense sub Ioanne j.
10 Arelatense sub Leone iiij.
10 Agathense sub Symmacho
11 Arauficanum ij. sub Felice iiiij.
12 Aurelianense sub Vigilio
13 Aurelianense sub eodem
14 Aurelianense sub eodem
15 Matisconense sub Pelagio ij.
16 Auernense , seu Claromontanum sub Vrb. ij.

F2

Facultas Adm. Reu. P. Gene-
ralis pro opere impri-
mendo.

Nos F. Clemens à Noto Ge-
neralis Minister Ordinis
Fratrum Minorum S. Francisci
Capuccinorum, Summam Con-
ciliorum Generalium R. P. F.
Francisci à Coriolano eiusdem
instituti, à quibusdam nostris
Theologis de mandato nostro
revisam, & approbatam, serua-
tis seruandis, typis mandari
concedimus. Datum Veronę die
12. Ianuar. MDCXXI.

F. Clemens à Noto Minister Ge-
neralis,

Imprimatur si videbitur Reueren-
dissimo P. Mag. Sac. Pal.

A. Episcopus Hieracen. Vicesg.

Compendium hoc Concilio-
rum Generalium cum fide,
& diligenter concinnatum a F.
Francisco Longo Coriolanense
Capuccino, mandante Reueren-
dissimo Sacri Palatij Apostolici
Magistro perlegi, nec quidquam
in eo reperi, quod sanæ, & Ca-
tholicæ doctrinæ non consonet.
saluo meliori iudicio. ita restor
hac die 23. Iulij 1623.

Hier. Aleander.

Imprimatur. Fr. Nicolaus Rodul-
fus Ord. Præd. Sac. Pal. Mag.

DE
CÓNCILIORVM
PARTITIONE,
eorumque requisitis.

VIA in hoc Com-
pêdio Oecumenica-
tantum Concilia-
perstringere sta-
tui, ut ex hac lectione veluti
ex Isagoge ad maiora illa vo-
lumina, in quibus Concilia
ipsa integrè continentur, via
paretur; operæ pretium duxi
ante omnia hic Conciliorum
omnium partitionem, eorum-
que requisita ponere. Concilia
igitur, quæ hucusque celebra-
ta reperiuntur, sunt in quadru-
plici differentia: quædā enim
sunt Oecumenica: quædam
Nationalia: quædam Prouin-
cialia, quædam Dicecesana.
Oecumencia sunt illa, qui-
bus

Conciliorū
omniū par-
titione.

Concilia
Oecumeni-
ca quæ,

2 DE CONCILIOR.

bus interesse possunt , & debent Episcopi totius Orbis , nisi legitimè impedianter , & quibus nemo rectè præsidet , nisi summus Pontifex , aut alius eius nomine . Inde enim dicuntur Oecumenica , id est orbis terræ totius Concilia . Ad quæ ex consuetudine Ecclesiæ quatuor conditiones , & sufficere , & requiri , colligimus .

Ad Concilia Oecumenica conditiones quatuor

quiruntur.
1. *Vt euocatio Episcoporum sit generalis.*

2. *Vt nullus Episcopus excludatur.*

Prima est , vt euocatio sit generalis , ita ut innotescat omnibus maioribus Christianis Provincijs . Id enim constat semper fuisse seruatum , adeo ut VII. Synodus Act. VI. ideo iudicauerit Concilium Constantinopolitanum contra Imagines , non fuisse generale , & Oecumenicum , quia non exiit sonus eius in omnem terram . Secunda est , vt ex Episcopis nullus excludatur , unde cumque veniat , modo

PARTITIONE. 3.

modò constet , eum esse Episcopum , & non excommunicatum . Tertia , vt adsint per se , vel per alios quatuor præcipui Patriarchæ , præter sumum Pontificem , videlicet Constantinopolitanus , Alexandrinus , Antiochenus , & Hierosolymitanus , quia istis suberant omnes alij Episcopi . Id patet tum ex vñ , tum ex viij. Synodo , Act. vj. Vbi censetur , Constantinopolitanum contra Imagines , non fuisse Oecumenicum ; quia non habuit Patriarchas . Et in viij. Synodo , Act. 9. recipitur cum gaudio Vicarius Patriarchæ Alexandrini , tanquam sine illo aliquid defuisse Synodi plenitudini . Verum hæc tertia non omnino necessaria , sed tantum ad bene esse iudicabatur . Nam Synodus iij. sine Patriarcha Antiocheno damnauit Nestorium Constanti-

3. Vi Patriarche siue pse , siue p alios interueniæt.

A 2 nopo-

4 DE CONCILIOR.

nopolitanum : & Synodus Chalcedonensis sine Patriarcha Alexandrino omnia ferè conclusit : & nunc non sunt necessarij isti Patriarchæ, quia Hæretici, vel certè Schismatici sunt. Quarta, ut saltem ex maiori parte Christianorum Prouinciarum aliqui adueniantur & siquidem Concilium fit in Oriente, semper visum est sufficere, si ex Prouincijs omnibus Orientis Episcopi conueniant multi : ex toto autem Occidente mittantur aliqui à summo Pontifice, qui suppleant aliorum locum. Et è contrario, si celebretur in Occidente, conueniant ex omnibus Prouincijs Occidentis multi ; ex Oriente autem pauci aliqui veniant nomine aliorum. Sic in Concilio Nicæno I. ex Occidente solum fuerunt duo Presbyteri missi ex Italia, unus Episcopus

4. Ut ex
maiori
parte Chri-
stiani Or-
bis aliqui
adueniantur.

PARTITIONE. 5

pus, ex Gallia, unus ex Hispania, unus ex Africa. In Concilio II. & III. nulli fuerunt ex Occidente; sed tamen Pontifex Damasus, & Cœlestinus Concilia illa confirmarunt, nomine suo, & aliorum Episcoporum Occidentis, quos ipsi Romæ collegerant.

In Concilio iv. solum fuerunt Legati Leonis: & præterea misit ipse consensum aliorum Episcoporum Hispaniæ, Galliæ, & Italiæ, qui in suis Provincijs celebratis Concilijs ad Leonem scripserant, se in omnibus sententiam eius sequi. E contrariò verò ad Concilia Occidentis, ut Lateranen. sub Innocentio III. Lugdunense sub Gregorio X. Vienense sub Clemente V. ac super Tridentinum venerunt Episcopi frequentes ex toto Occidente: ex Oriente verò pauci quidam dumtaxat.

A 3 Na-

6 DE CONCILIOR.

Nationa-
lia Gonci-
lia quæ.

Nationa-
lia Conci-
lia sæpè Ge-
neralia vo-
cantur.

Nationalia verò Concilia dicuntur ea, in quibus conueniunt Archiepiscopi, & Episcopi vnius Regni, vel Nationis, quibus præest aliquis Patriarcha, vel Primas, qualia sunt multa Concilia Romana, Toletana, & Africana: de quibus illud notandum est, ea licet sint reuera distincta à Generalibus, & Provincialibus; tamen utrorumque nominibus interdum appellari. Vocantur enim sæpe Concilia Vniuersalia, ut patet ex Concilijs Romanis sub Symmacho, vbi semper dicitur: *Symmachus Concilio Generali præsidens*: & tamen aderant solum Episcopi Italiae. Sic in Concilio Toletano III. cap. 18. dicitur: *Præcipit hæc Sancta & Vniuersalis Synodus*: & tamen solum aderant Episcopi Hispaniæ. Idem patet ex Concilio i. v. Carthaginensi: Sic

Sic Athanasius Alexandrinum appellat. Apolog 2. In Gallia Concilium Matisconense II. constituit, ut quolibet triennio vniuersalis Synodus celebaretur. Animaduertendum est, tamen quod interdum talia Concilia Nationalia sunt multò maiora Generalibus Oecumenicis, quoad numerum Episcoporum: & tamen minora quoad auctoritatem: nam Concilium II. Oecumenicum habuit tantum centum quinquaginta Episcopos ex varijs Prouincijs, & Nationibus: & nihilominus Concilium Carthaginense Nationale ex sola Africa, tempore B. Augustini, habuit Episcopos ducentos, & septemdecim; ut refert Prosper in Chron. anni 420.

Dicuntur ergo ista Generalia, siue Vniuersalia, quia sunt Generalia in eo Regno,

A. 4. non

8 DE CONCILIOR.

non autem absolutè . Dicuntur autem Prouincialia ista eadem à Gratiano , dist. 3. can. Porrò , quia certis Provincijs continentur , non autem ad omnes Christianos pertinent , sicut verè Generalia , & Oecumenica .

*Prouin-
cialia Con-
cilia, quæ.*

Prouincialia dicuntur , in quibus conueniunt tantum Episcopi vnius Prouinciæ , quibus præest Archiepiscopus , siue Metropolitanus : & huius generis sunt plurima in Tomis Conciliorum , de quibus etiam vide in nostra Summa Conciliorum . De his videtur loqui vij. Synodus Act. 3. cùm ait , se amplecti etiam decisiones localium Conciliorum .

*Dicæcesa-
na Conci-
lia, quæ.*

Dicæcesana sunt , in quibus conueniunt tantum Presbyteri vnius Episcopatus , & ijs Episcopus præest : cuius generis paucissima exstant , nec imme-

PARTITIONE. 9

immeritò nam vix dici pos-
sunt Concilia , cùm in eis or-
dinariè nullus sit, qui iurisdi-
ctionem habeat, præter vnum
Episcopum , qui præest .

Nos ergo in hoc nostro
Compendio dc Generalibus
tantum distinctè agimus , &
ex his solum de Oecumenicis:
nam de cæteris , quæ sub no-
mine Generalium Concilio-
rum circumferuntur , reuera
autem Nationalia sunt,in
fine libelli huius si-
mul differe-
mus .

卷之三

A 5. De

10 DE DIFFERENTIIS
De differentia Conci-
liorum Generalium
à Nationalibus, &
cæteris.

Cōc. gen. à
cæteris in
duobus dif-
ferunt.

1. Quia Ge-
neralia er-
rare non
possunt.

Lurā sunt, in qui-
bus Generalia Cō-
cilia à Nationali-
bus, & cæteris
Concilijs diuersificantur, præ-
cipuè verò in duobus.

Primo, quia Generalia Con-
cilia errare non possunt, cùm
totam Ecclesiam repræsen-
tent: vnde si ipsa errarent, &
tota Ecclesia pariter, quod est
contra illud D. Pauli asser-
tum, quo prædicat, Eccle-
siam Dei esse columnam, &
firmamentum veritatis. Et
præterea non possunt errare,
quia sine summo Pontifice mi-
nimè fiunt, pro quo Christus
orauit, vt non deficeret fi-
des

CONCILIORVM. 11

des eius . In Nationali verò Concilio de per se , nulla harum causarum locum habet , quando sine summ. Pont. celebrantur. Ex quo fit, ut non solum possint errare ; verum, & de facto aliquādo errauerint. Testis est Concilium Carthaginense sub Cypriano anno 258. celebratum , quod quidem celeberrimum fuit, & legitimum , nempè octoginta quinque Episcoporum , quorum plerique Martyres , aut Confessores erant , ut patet ex Epistola Cypriani ad Iubianum . Et tamen errauit determinando , ut qui ab hereticis baptizati essent ; iterum baptizarentur. Testis est Quinta Synodus Romana sub Symmacho , vbi legimus , Concilia prouincialia , quia præsentiam Papæ non habent , validinem perdidisse . Præterea Prosper in Chronico anni 420

*Natioua-
lii verò de
per se erra-
re possint .*

*De facto
aliquā Na-
tional. Cō-
ci. errarūt.*

A 6 dicit,

12 DE DIFFEREN.

dicit hæresim Pelagianam à Concilio Africano ducentorum, decem, & septem Episcoporum damnatam, non prius ab Ecclesia totius Orbis damnatam, quam Zosimus Papa decreta illius Concilij probasset. Vnde etiam S. Augustinus lib. 2. retract. cap. 30. non dicit, hæresim Pelagianam à Concilijs Africanis, quæ particularia erant damnatam; sed à Pontificibus Innocentio, & Zosimo, cooperantibus Africanis Concilijs.

National. alijs. Illa ergo Nationalia Concilia, quæ præsentiā Papæ habuere, aut ab eo cōfirmata fuere, nulla erroris macula affecta reperiuntur; quæ verò tali præsentia, aut confirmatione caruere, errare potuerunt.

*Conc. cum
p̄sentia Pa-
pæ, vel ab
eo cōfirma-
ta, errare
nō possunt* Differunt etiam Generalia Concilia à Nationalibus, quia *Gen. Gen.* Generalia res fidei definiunt; *à Nat. q̄a* *Gen. res* *fidei defi-
niunt. Na-
tio. nō sic.* Na-

Nationalia verò, & particula-
ria non sic. At contra hoc
videtur obstare cap. ad abo-
lendam extra de hereticis,
vbi excommunicantur qui iu-
dicantur hæretici ab Ecclesia
Romana, vel à Concilio pro-
uinciali, aut diœcesano. Ergo
Concilia prouincialia, & diœ-
cesana faciunt dogmata de fi-
de, alioqui non esset hæreti-
cus, qui ea negaret. Ad hoc
respondeatur, duabus modis
posse iudicari de hæresi. Vno
modo de ipsa hæresi secundum
se, & quasi in abstracto, ut
cùm quæritur, an sit hæreti-
cum, hoc, aut illud dicere. Al-
tero modo, in ordine ad ho-
minem hæreticum, ut cùm
quæritur, an hic inciderit in
hæresim ab Ecclesia damna-
tam.

Dico ergo primò, Conci-
lia prouincialia, vel diœcesa-
na, quamuis non possint dog-
mata

Cœ, Pro-
iudicare
possunt, an
qs incide-
rit in hære-
sim.

14 DE DIFFEREN.

mata fidei constituere; pos-
sunt tamen iudicare, an ali-
quis inciderit in hæresim ma-
nifestam, sicut etiam iudicant
Inquisitores. Exemplum hu-
ijs habemus in Concilio A-
quileiensi anno 381. sub Da-
maso celebrato, in quo à tri-
ginta duobus Italis, Gallicis,
& Pannonicis Episcopis nihil
aliud definitum est, nisi, Pal-
ladium quendam, verum esse
Arrij discipulum. Et de hoc
principiè videtur agere caput
illud *ad abolendam. ext. de*
hæret. nam licet hoc iudicium
non sit infallibile; sufficit ni-
hilominus ad excommunican-
dum.

*Concilia
particula-
ria iudica-
re de hære-
si possint,
quando
res est fa-
ciliis.*

Dico secundò, posse etiam
Concilia particularia censere
de hæresi secundum se, quan-
do res est facilis, & in qua om-
nes ferè Doctores conueniūt.
quomodo Concilium Antio-
chenum anno Dom. 266. sub
Dio-

Dionysio Papa celebratum, de hæresi Pauli Samosateni iudicauit, apud Baronium sub anno 266. num. 2. & seqq. Conuenerunt enim vndique Episcopi, non tanquam ad rei dubiam, sed tanquam ad manifestum Iupum de ouili Christi ejciendum.

Dico tertio, posse etiā Concilia particularia definire dogmata verè dubia, & eorum decreta esse firma, si id faciunt ex commissione Sedis Apostolice, ut fecerunt Patres Concilij Arausicanii II. Toletani I, tempore Leonis I. Syndici Complutensis, tempore Sixti IV. Vel saltem, si decisionem suam ad summum Pontificem mittant, ab eoque confirmationem accipient. quomodo constat factum esse in Concilijs Mileuitano, & Carthaginensi, ex Augustino Epist. 90. 91. 92. & 93. imo credibile

Concilia

particula-
ria ex com-
missione

Sed. Ap. do

gmata du-
bia defini-

re possunt.

Idem face

re valent,

si à Pnp&

confirmen-

tur.

16 DE DIFF. CONC.

dibile est, nullum Concilium particulare definiuisse aliquid de fide, sine approbatione Sedis Apostolice. Et de his omnibus intelligi potest citatum cap. *ad abolendam*.

*Concilia
particula-
ria à Pa-
pa non cō-
firmata,
argumen-
tum proba-
bile faciūt*

Cætera verò Concilia particula-ria à summo Pontifice non expressè confirmata, faciunt argumentum adeò probabile, vt temerarium sit ei non acquiescere, sic in vij. Synodo a. 3. & in viij. Synodo a. 6. can. 1. honorantur Synodi locales, & suscipiuntur: nec fit ibi mentio confirmatorum, vel non. Quòd si aliquot sancti Patres casu in eandem sententiam conuenientes faciunt argumentum probabile, quantò magis quinquaginta, aut sexaginta Episcopi simul conuenientes, & Spiritu sancto inuocato, aliquid communī consensu statuentes?

De

De Concilio Nicæno.

Rimum Concilium generale fuit Nicænum, quod celebatur fuit ab anno Domini 327. usque ad annum 330. qui fuit annus 15. Siluestri Papæ, & 20. Constantini Imperatoris. Contendunt Heretici, in scio Siluestro, illud a Constantino fuisse indicatum & probare se dicunt ex Russino, lib. 10. cap. 1. *Ex sacerdotum sententia*, inquit iste, apud Urbem Nicæam Sacerdotale Concilium cōuocat Constantinus. Sic ille. Sed quod iussu Siluestri Papæ a Constantino Imperatore totum factum fuerit, patet ex Sexta Synodo Act. 18. vbi Patres ita dicunt: Constantinus semper Augustus,

Anno Do-
mini.

327.

Constanti-
nus iussu
Silvestri
Pape Con-
cilium Ni-
cænum co-
git.

ftus,

18 DE CONCILIO

stus, & Silvester laudabilis, magnam, atque insignem in Nicaea Synodum congregabant. Quinimo Regino apertere indictionem Concilij Nicæni Siluestro adscribit. Et probabile est, quod Cardinalis Baronius circa annum Domini 325. annotatum reliquit, Constantium cum Siluestro eisque de Synodo egena, & de ea re inter eos convenisse potissimum ad reprehendendos Arianos: de quorum insolentia Alexander Alexandrinus Episcopus iam tum Pontifici, tum Imperatori Romano conquestus erat. Antequam autem Concilium indiceretur, missus est a Silvestro Osius in Orientem ad Constantium Imperatorem (indubie cum mandatis de adhibendo remedio communibus votis Arianismo iam gliscenti) qui Constantinus eumdem Osium Ale-

Alexandriam misit ad sedandas turbas Schismaticorum (testis Eusebius, lib. 2. cap. 62. in vita Constant.) Re autem infecta redeunte Osio Constantinopolim , progressus est Constantinus ad indictionem Generalis Concilij , cui idem Osius præsedit ex parte Pontificis , tanquam Apostolicæ Sedis primus Legatus : cui etiam in hoc munere adiuncti fuere alij duo Presbyteri Vrbis Romæ, Victor, & Vincentius , ut patet ex subscriptiōnibus . Hi enim tres primi omnium subscriptiōnibus . Et confirmat Cedrenus in Compend. Hist. & Photius , in lib. de septem Synodis , qui dicunt, Siluestrum per suos Legatos Concilio Nicæno auctoritatem contulisse .

Idem habet Athanasius , in Epist. ad solit. vitam agentes , vbi dicit : Osium Principem posuit .

fuisse

Osius Cō-
ciliij Nicæ-
ni Præses.

Osius Sym-
bulum Ni-
cænum cō-
posuit.

fuisse in eo Concilio, & ipsum esse, qui composuit Symbolum, quod dicitur Nicænum. Ex quibus nō solum habemus, quod contra hæreticos volumus; sed etiam obiter colligimus falsum esse, quod ait Pighius, lib. 6. c. 1. de Ecclesiast.

Conciliortū Hierarch. Conciliorum *ī generaliū* Generalium conuocationem *inuentum* esse inuentum Magni Constantini. Non enim hoc ipse per *non Imp.* se excogitavit; sed sacerdoti *Constanti* nis, *selsum* Pontif. *ni, selsum* sententiam secutus est; *fuit.* & præter Rufinum supra citatum, Damasus quoque in Pontificali scribit, nempe cum Siluestri consensu habi-
tum esse in Nicæa Concilium.

Cause cur
in primis
reporibus
Concilia
generalia
absque Im
peratoris
consensu
non cele-
brabatur.

Cur autem hoc Concilium, & quatuor alia sequentia generalia approbata, scilicet Constantinopolitanum I. Ephesinum I. Chalcedonense, & Sardicense non solus Pontifex indixerit, ut postea factum est, .

est, ratio non erat, quia sine auctoritate Imperatoris Concilium coactum non esset futurum ratum apud Christianos, ut somniant aduersarij: cum aperte dicat Athanasius in Epist. ad solit. *Quando unquam iudicium Ecclesiae ab Imperatore auctoritatem habuit?* sed propter alias iustissimas causas.

Quarum prima erat, quia tunc adhuc vigebat lex illa Imperialis antiqua, quæ prohibebat, omnia Collegia, & frequentes hominum Conventus sine Imperatoris auctoritate; eò quod metuerent Imperatores, ne aliquo fieret. Vide l. i. Colleg. Secunda, illicitis. Et l. Conuenticula. quia Imp. tunc in magna C. de Episcopis, & Presbyteris.

Secunda; quia etiam si lex illa non fuisset, cum Imperatores eo tempore in magna parte

*Triina-
causa pro-
pter legē,
quæ id ve-
tabat.*

*Secunda,
quia Imp.
tunc in
magna
parte Or-
bis terræ
imperaba-
ur.*

22 DE CONCILIO

parte Orbis terrę imperarent
non poterat fieri Concilium ,
nisi in aliqua Vrbe Imperiali.
nulla autem ratio finit , vt in
aliquo loco ex toto Orbe Con-
uentus fiat , sine licentia Do-
mini illius loci : sicut etiam
modò si Concilium non fieret
in Terris Pontificis, sed in Gal-
lia . in Hispania, vel Germa-
nia, sine dubio peteretur con-
sensus eius, cuius est illa Ci-
uitas , vel Prouincia .

Tertia ; quia eo tempore
Concilia Generalia siebant
sumptibus publicis , præser-
tim quoad transuētiones E-
piscoporum ad locum Conci-
lij : vehebantur enim equis ,
aut vehiculis ciuitatum sine
dispendio Ecclesiarum . vt con-
stat ex lib. 3. de vita Constant.
vbi etiam Eusebius addit, toto
tempore Concilij Imperatoris
sumptibus omnes Episcopos
vincisse . Idem etiam pater
ex

*Tertia,
quia tunc
Concilia
generalia
siebant su-
ptibus pu-
blicis.*

ex Theodoreto, lib. 2. cap. 16.
vbi cum Liberius peteret Con-
cilium, respondit quidam,
*non sufficere censum publi-
cum subuentioni Episcoporum.*
Item ex Epist. Constantini IV.
ad Pont. Roman. quæ habetur
initio VI. Synodi idem pa-
tet.

Quarta ratio est; quia eo
tempore Pontifex et si in spi-
ritualibus esset Caput omnium
etiam Imperatorum; tamen
in temporalibus subiiciebat
se Imperatoribus: & ideo non
poterat inuito Imperatore a-
liquid agere. Et cum tantum
debuisset petere ab Imperato-
re auxilium ad conuocandum
Synodum, vel ut permetteret
Synodum conuocari: tamen
quia Dominum suum tempo-
ralem eum agnoscebat, sup-
plicabat, ut iuberet, conuoca-
ri Synodum. At post illa tem-
pora istæ omnes causæ muta-
tæ

Quarta
quia tunc
Pontifex
in tempo-
ralibus Im-
peratori
subiicieb-
tur.

et sunt: nam nec lex illa nunc
viget: nec Imperatores in to-
to Orbe dominantur: nec sum-
ptibus publicis fiunt Conci-
lia: nec sunt Gentiles, qui im-
pedire possint: & Pontifex,
qui est Caput in spiritualibus,
non est ulli subiectus in tem-
poralibus: cum etiam ipse in
suis Prouincijs sit Princeps su-
premus temporalis, sicut sunt
Reges, & Principes alij. Id
quod diuina prouidentia fa-
ctum est, ut Pontifex liberè
munus suum exequi possit.

Conuenerunt ad hoc Con-
cilium, ut refert Athanasius
Patrum (qui etiam interfuit, in Epist.
numerus ad Iouianum Imp.) tercentum
qui ad Cō- decem & octo Episcopi. Qui
ciliū cō- uenerunt. numerus, Auctore S. Ambro-
sio in Praefat. librorum de fide,
Sacer est, & mysticè præfigu-
ratus 318. militibus illis, qui-
bus Abraham de quinque Re-
gibus victoriam reportauit.

In

In hoc Concilio non minus quam Ephesino, & Chalcedonensi Sacrosanctum Evangelij Codicem, qui Dei Iudicis personam repræsentaret, Euangeliorum liber in medio confessu cū dignitate, collocatur. Sede Regia in medio confessus Episcopalis, ut eum omnium vultus intuerentur, collocatum fuisse, non dubium est. Vide Barcn. anno 325, num. 60.

Causæ conuocandi hoc Concilium duæ primariæ fuerunt. Vna, ut de Christi Domini Divinitate blasphemæ Arij sententia in iudicium Ecclesiæ vocata, discuteretur, & quid de ea fideles sentire deberent, definitiō iudicio decidetur. Arrius enim, cùm Theologiaz professor esset in schola Alexandriæ apud Aegyptios, eius hæresi, & errore mirabiliter Ecclesiæ concordia diuulsa est: eius enim error ita placuit Orbi, ut doctissimi

Causæ
conuocan-
di Conciliū

Arij vita

Arij error, quam
late diffusus fit.

B Epi-

26 DE CONCILIO

Episcopi, & vniuersa ferè Orientalis Ecclesia, plurimi etiam in Occidente, eum amplexi sint. Fuit nempe huius impietatis tam incredibilis successus, vt omnes ferè Romani Imperij Ecclesias hæc lues peruerterit magna nimis rum facilitate, ac plausu id cunctis sequentibus, quod Imperatoribus, quod Episcopis ferè omnibus probari videtur. Scribit enim sanctus Hilarius lib. cont. Constantium

Augustum, centum, & quinque Episcopos fuisse, qui Arri

rij perfidiam lequebantur.

Centum, et quinque Episcopi Arriani. Inter cæteros verò Orthodoxos Patres, qui se se huic errori infracta animi constantia opponebant, primus Alexander Alexandriæ Episcopus fuit, qui à Constantino impe trauit, vt Nicænum Concilium cogeretur, in quo damnata est hæresis Arriana. Pro inde

Alexander
Alexandriæ
Episcopus,
Arrianae
hæresis max
imus im
pugnator.

inde proscriptus, & eius
est à regno Arrius. At mor-
tuo Constantino, presbyter
quidam apud Constantium
summa familiaritate, & cui
omnia sua consilia crediderat
effecit, suo suasu apud Impe-
ratorem, ut reuocatus Arrius,
pristino suo officio fungere-
tur. Sopitum vt cunque incen-
dium antea, iterum exarde-
scere cepit vehementius: adeò
ut Cæsar Constantius etiam
hunc errorem Arrij amplecte
retur. Cæterum, statuto tan-
dem die, à Constantio, quo
Alexander, & Arrius inter se
publicè conferrent de scriptu-
ris, totam noctem in oratio-
nibus consumpsit Alexander,
in templo orans Deum, ne
Arrianæ sectæ contagium ser-
peret latius. Quare mane sub
constitutam disputationis ho-
ram, cùm in auditorium per-
geret Arrius, cœpit inter eun-

B & dam,

28 DE CONCILIO

Arry bor- dam, ventris dolore laborare.
renda mors & exonerandę alui causa cloa-
cam ingressus est, vbi præter
omn um opinionem fatalitèr
illicò perijt. vna enim cum
excrementis, viscera, diuino
miraculo effudit, vt habet A-
than. ad Serap. orat. i. contra
Arr.

In hoc ergo Concilio Ni-
Arry bæ. cæno damnata est hæresis hæc
resis dam. Arrij, negantis diuinitatem,
natur. coæqualitatem, nec non &
æternitatem Filij cum Patre &

Gloria P. & statutum, vt post hymnum
G. Fil. & Spiritui S. glorificationis, qui est, Glo-
dicitur glo ria Patri, & Filio, & Spi-
ritui sancto, adderetur: Si-
bymnus. cut erat in principio, & nunc
& semper, & in secula secu-
lorum. Amen. Editum etiam

Symbolum fidei sta-
tutur. est symbolum fidei, in quo Fi-
lij Diuinitas est planè explica-
ta: additaque est illa particu-
la, Consubstantialem Patri:
cùm Arriani contenderent,

non

nō esse dicendum, Filium esse eiusdem substantiæ, sed similem.

Altera causa celebrandi Cōcilium fuit, vt antè s̄a pius op̄ pressa Quartadecimanorum secta, nunc reuiniscens, semel radicitus euelleretur. Vetus namque hæc cōtrouersia fuit iam tempore Polycarpi agita ta: sub Victore autem Romano Pont. celebrato in Palæstina Concilio, definita. At quā-
nis plurimi resipuissent, Syri tamen, Apostolicam tradi-
tionem pr̄texentes, adhuc in schismate persistebant, more Iudæorum, die 14. Lunæ, san-
ctum Pascha celebrantes, non autem die Dominico, post di-
ctam Lunam, vt ceteræ omnes Ecclesiæ. Fuit autem magno cum labore eadem causa ad finem perducta, & omnes spō-
te ad Ecclesiæ consortium re-
dierunt, & pro Ecclesia ad-

Quartade
cimanorū
bærefis dæ
natur.

Pascha dis
dominico &
post 14. lu
nam Mar
tij celebra
da.

B 3 uer-

30 DE CONCILIO
uersus Arrianam hæresim stre-
nuè depugnarunt.

*Numerus
Aureus cō-
stituitur.*

Ad facilius autem inuenien-
dum cuiuslibet anni Paſcha-
lem diem, constitutus est in
Nicæno Concilio *Numerus*
ille, qui *Aureus* nominari con-
sueuit, decem, & nouem an-
norum periodum continens.

*Romanæ
Ecclesiæ
Primatus
proficitur.*

Præterea, recognouerunt
Patres, Ecclesiam Romanam
primatum habere super om-
nes alias Ecclesias; *Perpendi-
mus*; inquiunt, *omnem qui-
dem Primatum, & honorem
præcipuum secundum Cano-
nes, antiquæ Romæ Deo a-
mantissimo Archiepiscopo con-
seruari*: Vnde mirum est,
quid in mentem venerit ali-
quibus Græcis (in quibus fuit
Theodorus Balsamen) dicere,
Romanam Ecclesiam à Nicæ-
no Concilio, priuilegia, qui-
bus potitur, esse sortitam, &
tunc esse institutum Roma-
num

num Patriarchatum , atque
tres alios , quo nihil insulsius
dici potuit : cum Nicolaus
Papa scribens ad Michaelem
Imp. Romanæ Sedis aduersa-
rium , hæc inter alia dicat :

Proinde animaduertendū est, quia non Nicæna, non denique ulla Synodus, quidquam Romanæ Ecclesiæ contulit priuilegijs , quæ in Petro nouerat, eam totius vera potestatis pleniter meruisse , & cunctarum Christi ouium regimen accepisse : Sic ille .

Præter prædicta de fide, alia quoq; determinata sunt in Synodo ad correctionem morū . Inter quæ est, non esse Concilia celebranda , nec Episcopi damnandi , absque Romani Pont. sententia . De quibus membrum Athanasius cum Synodo Alexandrina, epist. ad Felicem II. prout refert Leo X. in constitut. quæ incipit , Pastor

*Episcopij
non dāndi
di absque
Ro. Pon-
tif. aucto-
ritate.*

32 DE CONCILIO
aeternus. S. Nec illud.

Mulieres extraneæ n dom ib. clericorum versari, prohiben- tur.

Excomu- nicati ab uno, ab al- tero nō re- cipientur.

Concilia bis in anno celebretur.

Interdixit itidē magna Synodus, non Episcopo, non praesbytero, aut diacono, nec alicui omnino, qui in clero est, licere subintroducere mulierem, nisi forte aut matrem, aut sororem, aut amitam; vel eas tantum personas, quæ suspitiones effugiunt.

Item statuunt, ut excommunicati ab uno, ab altero non recipientur. Utq. bis in anno Antistites Concilia celebrent, ad quæ causæ deferrentur eorum, qui ab Episcopo se iniustè passos aliquid, conquerentur. Hæc, & alia plura utilia statuuntur in hoc Concilio.

Subscripserūt S. Synodo omnes Patres, excepto Eusebio Nicomediensi, & Theogni Nicæno. Sed Deus pacis, & non dissensionis, duorum illorum dissensum, duorum Episcoporum

rum

rum iam vita funitorum admirabili, & miraculoſo consensu voluit confundere, trecentorumq. illorum, & amplius Patrum consenſum miraculo illuſtrare. *Nicephor. lib. 8. cap. 23.*

Duo Sancti Episcopi Chrysanthus, & Mufonius, cum non-dum decisioni suas adieciſſent subscriptiones, accidit, ut di-

*Synodus
Nicæna e-
tiam mira-
culosè for-
matur.*

uina prouidentia ab humanis excederent. Diuini Patres ad locum sepulturæ illorum accesserunt, & quod purius vita funti in cœlis cernerent, subſignationem tanquam à viuentibus petentes, Canonum libellum loculo ſuperimpoſuerunt, totamq. illam noctem in orationibus vigilarunt. Die ſequenti, cum ad loculum veniſſent, ſolutis, quæ erant impoſita, ſignaculis, cum Sanctam reuoluiffent decisionem, inueniunt Sanctorū Patrum adiecas illis subscriptiones; adeò

B 5 vt

34 DE CONCILIO

ut citra dubitationem unusquisque, etiam ex eis, qui erāt extrinsecus, fateretur, Sancto rum illorum Patrum Chorum constare præsentia, & ope Sanctissimæ Trinitatis. Subscriptio autem fuit hæc: Chrysanthus, & Musonius, qui cū Patribus omnibus in S. Prima Oecumenica Synodo consensimus, quamuis corpore translati, manu tamen propria nos quoque libello subscriptimus.

Confirmatur Concilium à Silvestre Pap.

Patres Cœcilij à Papa confirmationem petunt.

Confirmatum est præterea Concilium hoc à Siluestro Papa in Concilio Romano II. cū 272. Episcopis, petentibus id Patribus eiusdem Nicæni Concilij iuxta Canonem Apostolicum, quone decreta aliqua absque sententia Episcopi Romani in Ecclesia sanciantur, & promulgētur, prohibitum est, ut refert Socrates, lib. 2. c. 13. Sic autem confirmationem petierunt.

tierunt Patres. Quicquid constitutum in Concilio Nicaeno, precamur vestro oris confortio confirmetur. Oret Beatus tua pro universo Concilio. Sic illi. Quam confirmationem impetrarunt his verbis: *Quicquid in Nicæa Bithyniæ constitutum est, ad robur Sanctæ Matris Ecclesiae Catholice, à Sanctis Sacerdotibus 318. nostro ore confirmamus.* Omnes qui ausi fuerint dissoluere definitionem — Papa con.
firmat Cōciliij decre.
ta.

Sancti, & magni Conciliij — Cōciliij decre.
ta.

quod apud Nicæam congregata.

ga tum est sub presentia p̄fissimi, & venerandi Principis Constantini Augusti, anathematizamus. Et dixerunt omnes, Placet.

Huius autē Conciliij auctoritas in tāta veneratione fuit semper apud Patres, ut eius de Creta, cælestia mandata, alij appellarent. August. lib. 1. de

*Cōciliij bu.
ius auctori
tas quan.
ta.*

36 DE CONCILIO

Baptismo, c. 18. Alij, *Verbum Dei*: alij, *Diuinum*, & *Sanctissimum oraculum Spiritus Sancti*: utpote cuius Canones per Spiritum Sanctum ordinati fuerint. Ita Athanas. epist. ad Episcopos Africanos. Leo epist. 53. ad Anatolium. Cyrillus, 1. de Trinit. Hoc sicut, & tria sequentia Oecumenica Sacrosancta Concilia, se non minus, quam quatuor Euangelia venerari affirmat S. Gregorius, lib. 1. epist. 24. *Qui huic Concilio contradicit, non esse Catholicum*, ideoq. *excommunicandum*, scribit Leo, epist. 77. & 78. Athan. epist. ad Africanos: *Verbum*, inquit, *Domini per Oecumenicam Nicæam Synodum manet in æternum*. Ambrosius epist. 32. *sequor tractatum Nicæi Concilij*, à quo me nec mors, nec gladius poterit separare. Et denique Hila-

Hilarius reipsa exilium paf-
fus est propter Nicænam fi-
dem, ut ipse testatur in fine
libri de Synodis.

In hoc Concilio admirabi-
le factum Principis Constan-
tini, non puto reticendum.
Etenim cum ex omnibus pe-
nè locis Episcopi cōuenissent,
& diuersis ex causis inter se
diuersa iurgia detulissent, in-
terpellabatur frequenter a sin-
gulis. Offerebantur libelli,
culpæ proferebantur, & ma-
gis ad hæc, quam ad id, ad
quod fuerat ventum, animos
dabant. At ille suscepit à sin-
guis libellos, quos simul om-
nes in sinu suo continens, nec
in eis quod contineretur, ape-
riens, ait ad Episcopos: *Deus*
vos constituit Sacerdotes, &
potestatem vobis dedit de no-
bis quoque indicandi; nos à
vobis rectè indicamur: vos
autem non potestis ab homini-
bus

Constan-
tini admi-
randū exē
plum, &
à cunctis
Principi-
bus imitā-
dum.

Judices Se
culares de
causis Ec-
clesiasticis
propria au
ctoritate iu
dicare non
possunt.

37 DE CONCILIO

bus iudicari . Propter quod
Dei solius inter vos expecta-
te iudicium, ut & vestra iur-
giæ, quæcunque sunt, ad illud
diuinum referuentur examē.
Vos enim nobis à Deo dati e-
stis Dij. Conueniens non est,
ut homo iudicet Deos, sed il-
le solus, de quo scriptum est:
Deus stetit in Synagoga Deo-
rum, in medio autem Deos
discernit. Et ideo, his omissis,
alia quæ ad fidem Dei perti-
vent, absque ulla animorum
contentione discutite . Cum
hęc dixisset omnes simul quę-
rimoniarū libellos iussit exu-
ri, ne innotesceret vlli odium,
& sugillatio Sacerdotum, &c.
Atque utinam hoc omnes i-
mitentur . Dicent : Ergo Cle-
ricorum delicta remanere de-
bent impunita ? Sed talibus
respondetur, quod longe vti-
lius censet Ecclesia Christia-
na seruare bonam famam Cle-
ri,

rici, qui deliquit, quam punire delictum, dissipando eius famam. Plus enim nocet exemplum delinquendi, quod ex delicto reuelato per punitionem praebetur, quam condonatio delicti secreti praeteriti facta pœnitenti.

De Concilio Antiocheno.

Nro 341 vel vt alij
344. vel 345. anno
V. Constantij Imperatoris con-
gregatum est Concilium An-
tiochenum, quod iuxta opi-
nionem Arianorum, secundum
Generale est, sed decipiuntur,
cum sit reprobatum. In hoc
Concilio Eusebiani Ariani A-
thanasm deposuerunt, &
Gregorium Cappadocem sub-
stituerunt peregrinum, & ex-
ternum hominem, neque A-
lex-

341.

40 DE CONCILIO

Arianorū Legati de calumnia cōuicti ad Concilium prouocant. lexandria baptizatum, neque plebi cognitum, neque à Presbyteris postulatum, ut conquisitus est Iulius Papa. Res sic se habuit. Cum Iulius Pontifex anno Christi 340. Concilium, quod Arianorum Legati per Alexandrinæ Synodi deputatos cōuicti, ad causam Athanasij ab exilio reuocati latius discutiendam, Romæ indici, ac celebrari petuerant, indixisset, eosque ad præfinitum terminum citasset iamque Athanasius vltra annum eorum aduentum præstolatus fuisset, ut honesto prætextu indictum Romę conuentum subterfugerent; auctore Constantio procurarent, ut Antiochiae nobilissimi illius templi, quod à Constantino Magno incæptum; quodque sub Constantio postmodum absolutum, præ sui excellētia Dominicum aureum appellatum

Quot Episcopi, & quales anno concilio interfuerint.

Iatum fuit, encænia, & dedicatio celebraretur. Callidum Imperatoris inuictum placuit. Comuocantur à Constantio per literas Episcopi nonaginta, teste Athanasio. lib. de Sy nod. Ex his triginta sex Ariani erant; verum quam occul tam in pectore gerebant hæresim, ac fraudem, mirificè admodum tegebant. Ne etenim viderentur non Catholici huius Conuentus principio, Arianum nomen publicis scriptis auersati sunt, atque extrinsecus insignes sese fidei, ac morum vindices iactitarunt, eo ipso quod Eustathium ob adulterium, & impij Sabellij hæresim condemnatum, Episcopum deposuissent.

Mirum igitur videri non debet; quod cum Arianis Catholici conuenerint, simulque in vno, eodēq. Concil. cōsederint.

Peracta igitur Templi de- Acta Cōc.
dica-

Arianis se
Ariani os es
se negant.

42 DE CONCILIO

dicati celebritate, in eodem
Episcoporum conuentu causa
Athanasij in iudicium dedu-
cta est: post repetitas eas ca-
lumnias, quæ in Tyrio Con-
uentu propositæ, ac refutatæ
fuerant, accusatur, quod con-
tra Canones ab exilio reuoca-
tus, & pristinæ Alexandrinæ
Ecclesiæ restitutus sit: nam
Episcopatu amotum non ali-
ter, quam per Concilium re-
stitui oportere, aiebant: hoc
modo cùm Athanasius restitu-
tus non fuisset, Eusebianorum
calculo dumtaxat diiudicatū
est, eum iustè depositum à Se-
dē Alexandrina, cui non legiti-
mè restitutus esset, derurban-
dum, aliumque in eius locum
subrogandum esse. Huic de-
creto, quantumuis Episcopij
Catholici maioris numeri vo-
tosuo contradicerent, Con-
stantij tamen Imperatoris nu-
tu, fauore, ac voluntate, illud
sar-

*Athana-
sius Sede
Alexandri-
na deponi-
tur.*

fartum, tectumque habitum
est, quod Eusebiani numero
pauciores constituerant. Post
multa de subrogando in locum
eius alio Episcopo, ex senten-
tia Eusebii Nicomediensis o-
lim, nunc Constantinopolita-
ni, Euseb. Emis. quē S. Hier.
Arianæ factioñis signiferū ap-
pellat, ad Sedem Ecclesiæ A-
lexandrinæ capessendam desi-
gnatus est: nam putabat illum
tum propter piæ vitæ institu-
tionem, cum propter singula-
rem in dicendo facultatem,
animos Aegyptiorum à bene-
uolentia, quæ Athanasium
complectebantur, facile auo-
caturum. At ubi Episcopatum
capessere recusauit ratione se
cum inita, quod paratum in
odium apud Alexandrinos in-
cureret, qui videre non po-
terant alterum in locum Atha-
nasij subrogatum, Ecclesiæ
Alexandriæ Episcopatus Gre-
gorio

44 DE CONCILIO

*Gregorius
Athanasio
suffectus
quis, &
qualis.*

gorio tributus est; homini nimis Ariano peregrino Capadoci, quem Philagrius, & Arsaccius praefecti, magna Catholicorum strage, anno Christi 342. introduxerunt: Sardis censis Concilij Patres deposuerunt: quem denique populus Alexandrinæ Ecclesiæ decimo mense post habitum Sardicense Concilium occiderunt.

*Eusebiani
nouam fidei formu-
lam odant
quam Ca-
tholici rej-
ciunt.*

In hoc eodem Concilio Eusebiani nouam fidei formulam cæteris prolixiorum ediderunt, qua se ab Ariano contagio procul abhorrere significarent: cum tamen suis verborum inuolucris, omisso *Consubstantialitatis* nomine, eo se maximè infectos probarent, quam propterea Occidentales Episcopi fidei, immo perfidiae formulā reiecerunt; in primis vero Julius Romanus Pontifex, Athanasius, lib.

2. de

2. de Synod. cap. 20. Socr. lib.

2. cap. 15.

Gratianus male hanc Synodum inter Concilia à Catholicis habita recenset, dist. Gratiani,
 16. cum ait. *Quinta est An-* ^o *Caran-*
tiochena; Pro quo, sciendum, z e l o p s u s.
 quod tam à Gratiano, quam
 à Carranza in sua Summa con-
 funditur Concilium hoc cum ^{Concilia}
 alijs quibusdam ibidem cele- ^{Antioch}
 bratis: Septem enim fuerunt ^{na septem}
 ibi habita Concilia.

Primum sub Principe Apo-
 stolorum, anno 57. Pamphilus
 enim Martyr (prout refert
 Turrianus, lib. 1. c. 21. aduers.
 Magdeburg.) testatur, Antio-
 chiæ ab Apostolis ad sedandas
 controværias illic exortas, ha-
 bitam esse Synodum, atq. in
 ea editos fuisse Canones, in
 Bibliotheca Origenis postea
 repertos. Cuius etiam rei fir-
 missimum testimonium dat
 Synodus Niçæna II. Act. 1. his
 verbis

46 DE CONCILIO

verbis: *In Synodo Sanctorum Apostolorum, quæ apud Antiochiam congregata est, dicitur. Et ne ultra errent hi, qui saluifiunt, circa idola: sed pro eis imaginentur Dei virilem statuam Domini nostri Iesu Christi.* De qua Synodo meminit etiam Innocentius I. epist. 18. quæ habetur in 1. par. 1. tom. Concil. Coloniæ impressorum. pag. 617. col. 2. sub num. 1.

Secundum & tertium Concilium Antiochenum fuit contra Paulum Samosatenum tempore Dionysij Papæ, circa annum Domini 266. Vide Euseb. lib. 7. hist. c. 23. 24. 25. & 26.

Quartum fuit Arianorum tempore Iulij I. Pont. de quo hic loquimur. Quintum est Macedonianum, pro sua heresi anno 347. tempore Librii Papæ. Hieron. in Chron. Sextum est Catholicum Pro-

uin-

uinciale Episcoporum 30. cuius Canones habentur in to,
 1. Conciliorum. Videtur fuisse tempore Iouiniani, & Libe-
 rij, Vide Sozom. lib. 6. c. 4. Se-
 primum est insertum Actioni
 14. Concilij Chalcedonien-
 sis.

In hoc Concilio constitutæ
 sunt 25. regulæ, seu Cano-
 nes, qui propterea quod ab
 Eusebianis instituti essent, ab
 antiquioribus reiecti fuerunt. *Canones
huius Con-
cilij ab Ec-
clesia reie-
cti excur.*
 Horum nonnulli antiqua fidei
 dogmata, fidei quia Nicænæ de-
 creta confirmant: nonnulli
 vero, tanquam orthodoxæ fi-
 dei, & bonis moribus ab Ecle-
 sia receptis contrarijs explo-
 duntur. Vide Baron. anno 341,
 num. 29. 32. 34. & 37.

De

De Concilio Sardicensi.

Anno Do.

376.

Nno Domini 376.
celebratum est Cō
cilium Sardicense
Episcoporum Oc
cidentalium 300. Oriētalium
verò 76. tempore Constantij
Imperatoris, & Iulij Papæ I.
Res sic gesta est.

*synodus
hæc à Pa
pa indixa.*
Iulius Pontifex Romanus
cum literis apud Episcopos
Orientis de rebus, propter
quas scripsisset, nihil profice
ret, neque Arianos frequen
tissime ad Romana Concilia
vocatos, ad comparendum in
ducere posset, hanc vniuersa
lem Synodum Sardicę cele
brandam indixit: à qua ne A
rianis Concilia detrectanti
bus impunè abesse liceret, E
piscopos quosdam ad Constan
teni

tem Mediolani agentem able-
gauit, qni peterent, vt Impe-
rator literis ad fratrem Con-
stantium scriptis impetraret,
ne Ariani, quod ha^ctenus fe-
cerant, iudicium Ecclesiæ, &
vniuersalis Concilij subterfu-
gerent.

Cardinalis Bellarminus, lib.
1. de Concilijs, cap. 7. scri-
bit, hoc Concilium partim
confirmatum, partim repro-
batum esse: quia ex 376. Epi-
scopis, Sardicæ congregatis,
pars maior fidem Catholicā,
& orthodoxam Nicæni Con-
cilij confirmauerit, eaque, quæ
Nicæna Synodo obscurius co-
stituta erant, explicauerit: ex
ijsdem verò 76. reliqui Orien-
tales Episcopi Arianam fidem
scripserint, nouamque formu-
lam a prioribus diuersam, ite-
rum ediderint: ac promulga-
rint.

Verius est, quod ipsemet

C Bel.

Sardicæ
Concilia
duo fue-
runt.

50 DE CONCILIO

Bellarminus, lib. 2. de Roman. Pont. cap. 21. & 25. & Baronius anno 347. num. 62. tradunt, duo fuisse Sardicensia Concilia, vnum legitimum ex orthodoxis dumtaxit Episcopis congregatum: alterum spurium, & illegitimum ab Arianis Philippopoli celebratum, ementito nomine, Sardicense appellatum. Illud Catholicum vniuersale, totoque orbe iure receptum; hoc autem posterius Arianorum dumtaxat malignantium Conuentum, illegitimum, atque ideo meritò reprobatum esse. De utroque dicamus aliqua, breuiter tamen.

Cœcil. Sardicëse Catholicum Oecumenicum cum fuit.

Concilium Sardicense Catholicum, Oecumenicum fuit tum quia à Iulio Romano, Pôtifice fuit indictum, tum quia vniuersale, tum quia in eo Legati summi Pontificis interfuerunt, Archidamus scilicet,

&

& Philoxenus Presbyteri.

Gratianus, can. 11. dist. 16. affirmat, Osium Cordubensem Episcopum in hac, sicut in Nicæna, alijsque quibusdam in Synodis legationis Pontificiæ munere, & officio functum præsidisse: maior tamen hac in re fides attribuenda est Athanasio, qui prædictos tantum duos Romanæ Ecclesiæ Presbyteros, tanquam Apostolicæ Sedis Legatos commemorat. Osium patronum Synodi egisse, definienda nimirum proposuisse, & singulorum sententias (quod ad officium patroni Synodalis pertinet) rogasse, acta Concilij manifestissimè indicant. Baron. ann. 347. num. 3. 4. 5. 6. & 10.

In hoc Concilio auxilio Imper. Constantini effectum est, ut Eusebiani Ariani conuererent: qui comparuerunt, at-

Legati summorum Pontificis.

Concilij acta.

C 2 que

52 DE CONCILIO

que ut quarelas suas aduersus Athanasium proponerent, ab Osio, ipsaque Synodo citati fuerunt; sed ut rem iusto iuris ordine agendam viderunt, causæ suæ diffisi, fugam arripiuerunt. Ne itaque accusatorum contumax absentia, Reo innocentis grauius præjudicaret, continuatum est iudicium: Athanasius iniurias sibi ab Eusebianis illatas exponens, & ad acta Tyria, & Mareotica fese referens, auditus est; Patres Concilij post diligentem actorum omnium inquisitionem, ac demum totius causæ cognitionem Eusebianorum calumnijs, dolis, & fraudibus exactè perspectis, Athanasium iuxta sententiam Iulij Romæ ante prolatam, communī omnium consensu suffragante, absoluerunt: Gregorium vero in Sedem Alexandrinam, ab iijdem Eusebianis

*Athana-
sius audi-
etur, & et ab-
solutus se-
disuæ re-
stituitur.*

bianis per vim militarem intrusum nō solum deposuerūt ; verum etiam planè execrati sunt, atque omnes ab eo in Sede Alexandrina collatos ordines, aliaque eius gesta prorsus irrita esse constituerunt.

De his, & alijs pluribus in Concilio benè gestis Iulium Romanum Pontif. per literas ad eum scriptas, iuxta consuetudinem ab Ecclesia receptam certiorem reddiderunt. Constantem verò, & Constantinum Impp. non tantum per epistolas Synodales ad eos scriptas rogarunt , vt sacrosanctam Concilij sententiam , Episcopis ab exilio reuocatis, atque in Sedem, pristinamque dignitatem restitutis exequantur ; verum etiam eosdem seriò, & piè admodum monuerunt, ne iudicijs Ecclesiasticis in posterum se immisceant, sed cuncta potius ex Ecclesiasticarū

C 3 legum

34 DE CONCILIO

legum præscripto agi permit-
tant. Quæ quidem epistolæ
licet non extent; earum ta-
men argumentum ex alijs e-
iusdem Synodi literis, satis est
manifestum. Baron. num. 19.

20. 21.

*Canones
Sardicensis Concilij
sub nomine Nicænae allegatur, et cur.* Huius Concilij aliquot Ca-
nones, cap. 3. Carthaginensis
VI. & cap. 101. Africani Con-
cilio, sub nomine Nicænae Sy-
nodi citantur, & allegantur,
vel quia Sardicensis Synodus
Nicænae confirmatio, eiusque
tantum quasi interpres, ideo-
que cum Nicæna una, eadem
que Synodus habita fuerit.
Vel quod à Nicæna verè ea-
dem ante quidem constituta
fuerunt; sed ab ipso Nicæno
Concilio hi cum multis alijs
exciderint. Vel demum quia
utriusq. Synodi canones Col-
lector nomine, & titulo Sár-
dicensis, quod ab Arianis val-
de diffamatum fuerat expun-
cto,

to, ita coniunxerit, ut omnes vnius eiusdemque Nicæni Concilij Canones esse viderentur. Posterior ratio Baronio, & Bellarmino, vbi supra, magis arridet, Concilium hoc receptum, & approbatum est à summo Pontifice Leone IV. ut pater ex can. de libellis, dist. 20. Cur autem à B. Augustino explosum fuerit, dicam infra. Et hæc de Sardicensi Concilio Catholico, & legitimo; nunc de Conciliabulo dicendum.

Semiariani Sardica per fugam elapsi, ut dictum est supra, ideo quod in legitimo Sardicensi Concilio iusta iudicij forma constituto, de futura victoria nihil sibi pollicerentur, in urbe Philippi, quæ est in Thracia, anno Christi 347. vel saltus 348. seorsim conuenerunt, ibique instar canum petram eam, à

Conc. hu-
ius appro-
batio.

De Sardicen-
si Con-
ciliabulo
& eius a-
ctis.

C 4 qua

56 DE CONCILIO

qua læsi fuerant, frustra mor-
dentium, in Iulium Romanum
Pontificem, Osium Corduben-
sem, Maximum Treuirensem,
aliosque orthodoxæ fidei Epi-
scopos, quòd cum Athanasio,
Paulo, Marcello, & Asclepa
iudicio condemnatis commu-
nicascent, anathematis senten-
tiam pronunciarunt, eamque
subito per literas encyclicas
ad diuersos Episcopos scrip-
tas promulgatam denuncia-
runt. Post quatuor fidei regu-
las Antiocheno Conuenticu-
lo in Encænijs celebrato edi-
tas, hoc eodem malignantium
congressu, quintam perfidiæ
formulam, ementito Sardi-
censis Concilij nomine insi-
gnitam fabricarunt; in qua
Arij positionibus quibusdam
damnatis, nomen *Consuſtan-*
tialitatis, Filij cum Patre
omittentes, hoc callidè more
suo egerunt, vt instar ludio-

num

Semaria-
ni quinta
fidei for-
mulam fa-
bricant.

num in scena, suo vultui, alia forma, & persona superinduta Arij hostes, & Catholice fidei propugnatores vide- rentur; atque ita vniuersam Ecclesiam deciperent: eosdem intus Arium inclusum habuissent, monstrum illud deformem, quod de neganda Spiritus sancti diuinitate iam conceperant; postea verò pepererunt, manifestè satis ostendit.

De quibus omnibus Socrates, lib. 2. cap. 16. sic habet: Episcopi Orientales cōfestim decedunt: cumque ventum esset ad urbem Philippi, quæ est in Thracia, priuatim inter ipsos Concilium constituere: de cætero apertè verbum *Consubstantiale* anathemate damnare, opinionemq. quod Filius Patri dissimilis esset, per litteras scriptas ubiq. disseminare cœperunt. Vt de etiam Sozom. lib. 3. c. 10.

C 5 Non

58 DE CONCILIO

*D. Augu.
stinus qua
re Sardicē
je Concilium Ari
num ap-* Non est ergo mirum, si de
Concilio Sardicensi dicat B.
Augustinus, lib. 3. contra
Cresconium, cap. 34. *Disce
num quod nescis Sardicense Con
cilium Ari anorum fuit, &c.*

Ipse enim loquebatur de Con
ciliabulo hoc, quod quidem
eumentito nomine sub titulo
Sardicensis Concilij circum
ferebatur; non autem de Con
cilio vero, & legitimo Sardi
censi, quod quidem ad manus
suas non peruenit: nam ut su
pradicatum est, Sardicense Cō
cilium in duas diuīsum est par
tes, & quidem vna, quæ erat
Occidentalium, trecentorum
Episcoporum cum quibus e
tiam erant Legati Iulij Papæ,
pro fide Catholica, & Atha
naio restituendo fuit, ut pa
tet ex Hilario, lib. de Syno
dis, & ex Athanasio in Apo
log. 2. Atque hanc partem con
firmanuit Leo IV. Altera pars
fuit

fuit Orientalium 70. Episcoporum, qui seorsim conuenientes, fidem Catholicam, & Athanasium damnauerunt. Et de hac loquitur Augustinus, qui etiam non videtur legisse aliud ex Concilio Sardicensi, quam id quod Orientales miserant ad Africam, ut Donatistas sibi vnirent.

De Concilio Mediolanensi.

Nro 354. vel 355. congregatum fuit Concilium Mediolanense (trecentorum amplius Episcoporum ex Occidente, paucorum ex Oriente, ut est apud Sozomenū lib. 4. c. 8.) fuit autem ex dictum Concilium hoc a Liborio Papa ab Imperatore Constantio, ut cognita ex confla-

Anno
354.

C 6 tis

60 DE CONCILIO

tis in Athanat. calumnijs Arianorum perfidia tum à subscriptione in ipsum, tum à communicatione cum Ariani, ac multo magis ab eorum hæresi, Occidentales omnes procul abhorrerent Episcopi: à Constantio verò eo consilio concessum, ut collectos in vnum, quos posset, Catholicos Episcopos, ipse præsens ad subscribendum in Athanasiū, adhibita vi, quoque compelleret, quod & infelicissimè præstítit. Conuenerunt ferè Catholici Episcopi, omnia quæ Ariani postularent esse facturos, & in Athanasium subscripturos, modò illi Nicænæ fidei subscriptissent, quod disertè negarunt; qua re in populum vulgata, magna indignatio orta est. Cuius populi iudicium, & impetum timentes Ariani, è Dominico in Palatium Concilium transferunt.

vbi

*Populi ru-
multus de-
Athanasi
damnatio-
ne*

vb
C
nu
ra
ce
ed
na
ne
q
g
C
le
8
ri
p
a
c
a
d
e
d
b
f
c
c

vbi omnia pro libidine agunt,
Constantio ad omnes eorum
nutus consentiente, & coope-
rante, Accusatorem, & Iudi-
cem in Athanasium agente, &
edicto publico eum condem-
nante. Ibi igitur adacti om-
nes ad subscribendum in Atha-
nasium interminatione exilio,
qui subscribere recusarunt. Le-
gati Sedis Apostolicæ Luciter
Calaritanus in Palestinam re-
legatur (qui miræ constantiæ,
& præparati animi ad marty-
rium contra Constantium Im-
peratorem scriptum librum
ad eum misit legendum) Pan-
cratius Presbyter in exilium
agitur, Hilarius Diaconus nu-
datus cæditur, & in exilium
ejectur. Dionysius item Me-
diolanensis Episcopus, & Euse-
bius Vercellensis recusantes
subscribere in Athanasium, ne
cum damnatione Athanasii, si-
dem quoq. Nicenam damna-
re

In Conci-
lio Medic-
lanensi E-
piscopi adi-
guntur ad
subscriben-
duin in
Athan. re-
cusantes
exulare in-
bentur.

62 DE CONCILIO

re viderentur, relegati. Hęc
de Actis in Concilio Medio-
ianensi breuiter ex Athanasio,
epist. ad Solit. & Hilario ad
Constantium.

*Liberius
Papa E-
piscopus in
exilium
actos per
epistolam
consolatur*

*Liberius
Papa in-
fracto ani-
mo ipsi Cō-
stantio re-
sistit unde
in exilium
mittitur.*

His auditis Liberius Ponti-
fex epistolam encyclicam ad
Episcopos exiles misit, qua
gloriam eorum laudans, con-
queritur, se cum ipsis esse non
posse. Cogitantes autem A-
riani se breui omnes supera-
tueros, si in suam sententiam
Liberium Romę Episcopum
pertrahere possent, Constan-
tium Imperatorem ad eum al-
liendum, & trahendum im-
pellunt. Sed Constantius ni-
hil ab eo impetrat, infracto
animo, & ingenti cum liber-
tate pro fide, & pietate, Li-
berio procurante, & exilium
potius eligente, iussus est de-
portari vsq. Beroeam Thracię.
Constantius mittit illi in sum-
ptus quingentos aureos: toti-
dem

dem Eusebia Imperatrix, quos omnes remisit cum illis verbis: *Tu Ecclesias Orbis terræ expilasti, & iam mibi, ut berius. damnato, ut egenti offers elemosynam? Abi primum, & Christianus ipse fias.*

In locum relegati Pontificis Fœlicem Diaconum Liberij Catholicum Schismaticū Pontificem Ariani sufficerunt. Cuius communionem, licet fidem Nicænam integrè seruaret, vniuersus populus Catholicus cum Clero Romano usque ad lapsum Liberij vitauit: ut potè quod Schismaticus esset, ab Arianis intrusus, eorumq; communione pollutus. De qua re plura in sequenti Sirmiensi Concilio, & in nostro Breuiario Chronologico.

*Oblatam à
Constantio
pecuniam
refutat Li*

*In locum
Liberij P̄
tifex suffi
citur ab
Arianis, &
fit schisma.*

De Concilio Sirmiensi.

Anno
357

Arianorū
fraus ut
se Catholi-
cos ostend-
derent.

Acta Con-
ciliij.

Nno 357. celebra-
tum fuit Conciliū
Sirmiense sub Con-
stantio Imp. dum
Sirmij ageret ea occasione ab
Arianis coactum, quod Ca-
tholicum nomen affectantes,
id se posse consequi putaruunt,
si Hæreticos de filio Dei hu-
miler, & abiectè nimis sen-
tientes impugnarent. Ea pro-
pter, ut scribit Gregorius
Nazianzenus in laudem Atha-
nafij Photinum, & sequaces
per simulationem, & vetera-
toriè dumtaxat condemna-
runt; editaq. aduersus eum
fidei quadam formula à Mar-
co Arethusio Græcè composi-
ta, Photini hæresim condem-
narunt.

Huic

Huic primæ formulæ 27. anathematismos contra Phottianos, & Arianos inseruerunt, ut Catholici viderentur.

Hanc Catholicæ veritati consentientem, ideoque ab Hilario explicatam fuisse, ipse Hilarius aperte testatur: quæ si nomine *Consustantialitatis* non caruisset, nullo modo culpari potuisset.

Liberius Romanus Pontifex Athanasio, Hilario, & Hieronymo attestantibus per vim, & minas sollicitatus huic primæ fidei formulæ subscriptis: Athanasium condemnauit, & cum Arianis communicauit, idq. per litteras ad Valentem, aliosue scriptas significans ab exilio liberari, Sediq. suæ restitui petiit. Itaque contra fidei confessionem ac iustitiaz legem peccans, adeoq. turpissimam sibi morum

Formula
fidei in
hoc Conci-
lio tradita
ab Hilario
explicatur

Liberius
Papa la-
psum mise-
rabilis.

66 DE CONCILIO

rum, ac vitæ maculam inu-
rens, Arianorum communio-
ne pollutus, quamquam ip-
se infidelis, & hæreticus non
esser, a communione tamen
Catholicorum excidit. Ex
quo factum est, ut Fœlix Dia-
conus in Papam, eius loco
subrogatus sit. Quod quomo-
do acciderit, quone iure fa-
ctum fuerit, breuiter est hic
recensendum.

Sciendum igitur, quod Li-
berio in exilium ob causam fi-
Liberij, & dei deportato, Romanus Cle-
*Felicitis Pa-*rus iurauit, se nullum alium,
pæ breuis viuo Liberio in Pontificem ad
bistori a. missurum. Opera deinde A-
rianorum; ac præsertim Aca-
cij Cæsariensis Episcopi Fœlix
Diaconus, Romanus Episco-
pus creator in locum Liberij.
Qui propter hoc beneficium
libere cum eis communica-
bat, licet ipse Arianus non es-
set.

set. Et quamvis Fœlix Arianus fuisse, nihil id Apostolicæ Sedi obesset; constat enim eo tempore Fœlicem Schismaticum Papam, non verum, & legitimū fuisse, cū duo legitimi Pontifices simul esse non possint. Vndebat autem tunc ut verus Pontifex Liberius quo circa nemo Catholicorum Romę cum Fœlice, eo tempore communicare volebat.

Biénio post inde successit Liberij lapsus; de quo paulò ante dictū est: & tunc Romanus Clerus abrogata Liberio Potestia dignitate, ad Fœlicem se contulit, quem Catholicum esse sciebat. Et ex eo tempore cœpit Fœlix verus esse Papa. Et licet Liberius hæreticus tunc non esset, habebatur tamē talis a Clero Romano propter pacem cū hæreti-

*Duo legiti
mi Ponti
fices sim u
esse non
possunt.*

*Liberius
licet non
esset hære-
ticus pro
tali tamē
habebatur*

68 DE CONCILIO

cis factā Et ex ea pr̄sumptio
ne meritō potuit ei Pontifica
tus abrogari: non enim ho
mines tenentur, aut possunt
corda scrutari; sed quēm ex
ternis operibus hæreticum es
se vident, simpliciter hæreti
cum iudicant, aevt hæreti
cum damnant. Et hoc est
quod S. Hyeronimus in Chro
nico ait, permultos ex Roma
no Clero peierasse, quia iura
mentum non seruarunt, quod
de non recipiendo alio Ponti
fice fceerunt.

Porro Fœlix iā verus Papa
*Felix in
Concilio
Constan
tium Imp.
& Episco
pos Vrsa
cium, &
Valentem
tanquam
hæreticos
damnat.*
animaduertens periculum Ec
clesiar, & fidei, Deo sine dubio
inspirante, qui Ecclesiam suā
non deserit, non solum à com
munione Arianorum recessit,
verū & coacto Concilio, de
clarauit, Imperatorem Con
stantium, & Episcopos Vrsa
cium, & Valentem, cum qui
bus Liberius pacem fecerat,
verè

verè esse hæreticos, Et propteræa redeunte Liberio in Vrbē, Fœlix cum suis ab Arianis eiectus est, & non diu post mortuus, siue capite cæsus, siue ærumnis cōfectus fuerit.

Id enim non certò constat. Huius autem S. Fœlicis corpus anno 1582. inuenta est arca marmorea in Basilica Sanctorum Cosmæ & Damiani cum Fœlicis cor
hac inscriptione in marmore incisa, characteribus antiquis.

Felix Pa-
pa Mar-
tyr.

pus in ca-
psa mar-
morea in-
uenitur an-
no 1582.

*Hic iacet corpus Sancti Fœli-
cis Papæ, & Mart. qui Con-
stantium hæreticum damna-
uit.*

Iam vero mortuo Fœlice, Li-
berius iterum sibi reconcilia-
uit Romanum Clerum, & Ca-
tholicum Præfulem se præsti-
tit. Quocirca, omnium con-
sensu iterum legitimè sedere

cos-

cœpit, ac sedit usque ad mortem. Atque hæc est causa, cur in Cathalogo Pontificum aliqui veterum non posuerunt Fœlicem: quia videlicet, totum Fœlicis tempus in Liberij Pontificatu positum fuit: Sed ad Concilij breuem historiam redeamus.

Semiaria.
ni secundam fidei formulam ediderunt qua Dei filium non Deum, sed creaturam confessi sunt.

His peractis, Semiariani hini qualisnam essent, larua deposita, palam prodidere. Nam ut Dei filius non Deus ex Deo sed creatura ex nihilo, vel factem ex creatura genitus esse credatur, secundam fidei formulam, & confessionem Latino sermone conscriptum a Marco Arethusio Episcopo Græce translatam ediderunt, quanomen *Substantia*, prorsus abdicarunt, decernentes tamen voces *Substantia*, & *Omoussion*, quarum nulla mentio fit in scriptura, in sermonibus usurparentur.

Vtque

Vtque impietati à se conscrip-
tæ autoritatem adderent,
Athanasio, Socrate, & Sozom.
attestatibus, Osii Corduben.
Episcopum Sirmij loco exilij
ab Imperatore detentum, ad
subscribendum sollicitarunt;

qui dum aliquandiù id face-
re recusasset, vir imbecillis,
prope centenarius senio con-
fractus, tandem per vim, tor-
menta, & plagas inductus
(proh scelus) ignominiose
subscripsit, luduq. & horrore
immenso fidelibus incusso.

Huius tanti viri lapsus fuit su-
pra omnium casus miseran-
dus, siue Origenis, siue Ter-
tulliani, siue quorumuis alio-
rum : cum is per tot annos
tantisque publicis actionibus
in Oriente, & Occidente spe-
ctatus fuisset tot summis lega-
tionibus perfunctus, tot Con-
cilorum magna ex parte Au-
ctor extitisset, Elibertini, A-

Osium Cor-
dubensem
tali formu-
læ subscri-
bere com-
pulerunt.

Osii lapsus
omniumē
maximi
miseran-
dus.

re'a-

relatensis, Neocesariensis, Alexandrini, & duorum magnorum, atque Oecumenicorum Nicæni, & Sardicensis, & aliorum, quorum memoria excidit: quem in suo Christianæ fidei tyrocinio Constantinus Imperator adhærentem suo lateri habere voluisset monitorem, quem parentem dixisset, & affectu filiali coluisse, cùm ipsum Osium, quem, & Ariani Synodorum Principem dicerent, & Nicæni Symboli formulam concepisse omnes scirent; hunc, inquam, in Conciliabulo Sirmiensi ignominiosè prostratum, turpissimè factum esse eiusdem Nicænæ fidei proditorem, miserando, nec alias audito exemplo. Qui tamen paulò post de vi, & iniuria sibi illata protestatus, Ariano-
rum hæresi condemnata, eorumque communione fideli-
bus

*Osium resi-
piscit, pœ-
nitentiāq.
agit.*

837

bvs interdicta pœnitentiam egit, atq. ita Dei vindicis irā anteuerit. Tantum, inquit Athanasius ad Solitar. vim intulit seni, quem Sirmij pro exilio detinebat, & ita eum arctè tenuit, vt afflictus, attritusque malis, tandem egrè cum Vrsacio, & Valente communicaret; sed tamen, vt contra Athanasium non subscriveret. Verùm ne ita quidem eam rem pro ieiui habuit: moriturus enim (post biennium circiter, aut annum) quasi in testamento suo eorum vim testatus est, & hæresim Arianam condemnauit, vetuitque eam à quocumque probari, & recipi.

De auctoritate verò huius Concilij Bellarm. lib. 1. de Concilijs, cap. 7. Oecumenicum fuisse, ait sed ex parte reprobatum, quia sententiam condemnatoriam in Photinum

D hic

Osus moribundus Arianam hæresim de testatur.

Conciliij auctoritas quanta.

74 DE CONCILIO

hic pronunciatam, omnes
orthodoxi approbarunt. Ego
tamen Baronum sequutus,
Conciliabulum potius, quām
ulla ex parte probatum Con-
cilium fuisse, verius esse puta-
rim; tum quod manifestum,
in prima fidei formula, quæ
Catholica esse indicatur, no-
men *Consubstantialis* ad fidē
Nicænam explodendam omis-
sum esse, eamque veteratoriè,
& per summam simulationem
editā fuisse: tum etiam quod
Liberij communionem Catho-
lici vitarint; ideo maximè,
quod fidei confessioni primę,
quę videbatur Catholica, sub-
scribens, Ariana communio-
ne pollutus, ab unitate Eccle-
siae meritò exciderit.

DE

De Concilio Arimi-
nenſi.

Nno 359. congre-
gatum fuit Conci-
lium Ariminense.
Sed maximoperè
aduertendum, duo Concilia
Ariminensis Synodi nomine
insignita reperiri; vnum legi-
timum, & germanum, Arimi-
ni verè habitum, in quo A-
riana confessione Sirmij edi-
ta, omnium Patrum consen-
su explosa, Nicæna fides stabi-
lita fuit; quoue Ariani cum
Ursacio, & Valente, socijsq;
corum præsentibus, commu-
ni Patrum sententia condem-
nati fuere. Alterum spuriū, &
illegitimum post multos men-
ses etiam Arimini habitum;
vel ut verius alij, alibi, quam
Arimini habitum, sed hoc

Anno
359.

Arimin-
sia duo Cō-
cilia fue-
runt; legi-
timum,
vnum al-
terum,
spuriū.

D 3 110

76 DE CONCILIO
nomine appellatum .

Prius Catholicum est , & summa laude dignum : posteriorius verò Arianorum Conciliabulum fuit, in quo, ut Hieronymus in Chronico affirmat, sublatum est de Symbolo nomen *Homoufios* : meritoque à Bellarmino inter reprobata eiectum . Sicut igitur ad obscurandam gloriam, & auctoritatem duorum universalium Conciliorum Catholicorum , Nicæni , & Sardicensis, Ariani alibi eiuidē non minis Synodos coegerunt: ita ad abolendam hanc priorē ritę , verèque peractam Ariminensem Synodum Catholicam , & orthodoxam , aliam alibi celebrarunt, quam priore abrogata , Ariminensem nominarunt , & summis laudibus extulerunt. Vnde sicut Sardicense ab Augustino , alij sue doctis viris planè reiectum fuit

Bellarmino
nas quare
Conciliū
Ariminense
inter re-
probata
enumera-
uerit .

fuit, quod ignorarent, dupli-
cis generis Sardicensia repe-
riri, ita etiam fortasse acci-
dit, ut Bellarm. lib. 1. cap. 6.
nulla facta distinctione Arimi-
nensis Concilij legitimi ab il-
legitimo, illud inter repro-
bata enumerarit. Hæc ex A-
thanasio lib. de Synodis, &
Ambros. epist. 32. Baronius
anno 359. num. 49. 50. & 51.

In hoc Concilio conuene-
runt quadringenti Episcopi,
quibus omnibus annonas, &
cellaria dari Imperator præ-
ceperat: sed repudiatis fisca-
libus, proprijs sumptibus vi-
uere maluerunt. Ex his, iuxta
Athanasium, lib. de Synodis
50. iuxta Seuerum, 80. tan-
tum Ariani; reliqui omnes
Catholicæ fidei defensores
fuerunt.

Petierunt Ariani, ut anti-
quatis fidei formulis omnibus
alijs anterioribus, Sirmiana

*Episcopo-
rum nu-
merus, qui
ad Arimi-
nense Con-
cilium ve-
nerunt.*

*Petitio A-
rianorum
Episcopo-
rum.*

D 3 fides

803

78 DE CONCILIO

fidei confessio tertia , Sirmij
edita, & à Constantio appro-
bata , & per Valentem hic re-
citata, retineretur, idq. prop-
terea in primis , quod in ea
Filius Patri per omnia similis
esse diceretur . Verum cum

Reiicitur eadem nomina *Substantia*,
Arianorū & *Consubstantialitatis*, dolo-
fessio, & *rejectis cæ* sè suppressissent , vt scilicet ,
teris fidei his vocibus abdicatis, Nicæ-
formulis nam fidem auerterent . & ad
Symbolū Arianam blasphemiam aditū
Nicanam patefacerent , fraude , & im-
comproba probitate cognita, Patres. Or-
tur. thodoxi , nihil de Orientali-
bus, sicut per literas Impera-
tor petiuerat, statuentes , A-

Imperator rianam hæresim cum suis Se-
res gestas & tatoribus damnarunt: atque
graui reiectis alijs fidei formulis v-
tulit, & *Legatos* nicum dumtaxat Nicænum
ad se mis- fidei Symbolum comproba-
sos, cum e- runt.

tiam Epis Hoc grauiter tulit Impera-
copis ne- tor , vnde Legatos Catholi-
glexit. cos

cos ad se missos contempsit ,
eosque longa mora fatigatos
neglexit , iubens eos Adria-
nopolis , Episcopos cæteros
Arimini per hyemem expe-
ctare , donec ab expeditione ,
quam contra barbaros para-
bat reuerteretur .

Interea Ariani Episcopi , *Fidei nouæ*
qui Nicææ Thraciæ iussu Im- *formulam*
peratoris nouam fidei formu- *Ariani E-*
lam ex eiusdem Constantij *piscopi com-*
sententia , sub Nicæno nomi- *ponunt, &*
ne vulgatam ediderunt , & ad *ad eā sub-*
perfidiam hanc , subscriptio- *scribēdam*
ne sua approbandam , non tan- *tum legati*
tum Legatos Adrianopoli , & *Adrianopo-*
Episcopos omnes Arimini de- *litum Epis-*
tentos ; verū etiam præter *copi Arimi-*
Liberium Pontificem , Serua- *ni detenti*
tum Tungensem , aliosque de- *per vim*
cem & octo Episcopos forti- *inducti sūt*
ter resistentes , omnes penè to-
tius Orbis Antistites metu
exiliij , & tormentorum per
vim induxerunt : adeo quod ,

C 4 . au-

80 DE CONCILIO
auctore Hieronymo Dial. cōt.
Luciferian. totus penē Orbis
Arianum se esse miratus, tunc
verè ingemuerit.

Conciliabu-
lam Arimi-
ni quando
celebratum
et quid in
eō gestū est.

Hæc Arimini post legitimā
Synodum, multis ante men-
sibus absolutam contigerunt,
in illo Arianorum Conuentu,
quo nomine *Consubstantiali-
tatis* abdicato, Christus ex
praua Arianorum consequen-
tia, creatura asserebatur: quo
Liberius recusans subscribere,
per Valentem relegatus est:
quo denique Gaudentius A-
riminensis Episcopus per mi-
lites, fustibus, & lapidibus ap-
petitus, glorioſo martyrio oc-
cubuit.

Hunc Conuentum illi verā
Ariminensem Synodum nomi-
narunt, summisque preconijs
extulerunt, ut eiusdem nomi-
nis Concilium Orthodoxum,
& legitimum, vel abolerent:
ve lī ſaſtem (quod etiam tem-
pore

spore Sardicensis Concilij fecerant) eius gloriam obscurarunt. Vide Baronium, anno 359. num. 27. 32. & seqq.

De Concilio Constantinopolitano I.

Nno 381. celebra-
tum fuit Conciliū
Generale, & Oe-
cumenicum Con-
stantinopolitanum I. Conue-
nerunt eò 150. Patres auto-
ritate Damasi Papę, & fauen-
te Theodosio Imperatore Se-
niore, ut appareat ex Syno-
dica eiusdem Concilij ad Da-
masum, & reliquos Occiden-
tales Episcopos Romę congre-
gatos: Et ex peruetusto Co-
dice, qui in Vaticano, alijs-
ue, qui in quibusdam Biblio-
thecis extant, in quibus hæc
scripta leguntur. Sententiam

Anno
381.

D 5 de

82 DE CÖNCILIO

de damnatione Macedonij, & Eunomij Damasus confirmari præcepit, etiam in sancta Secunda Synodo, quæ præcepito, & auctoritate eius apud Constantinopolim celebrata est. Vide Baronium.

Macedonianis quæ re Semiariani appellentur.

Quia verò Synodus hæc celebrata est contra Macedonium, eiusque asseclas, qui Spiritum sanctum creaturam esse non Deum asserebant, meritò canon primus eos Semiarianos vocat. Nam cùm Ariani Filium quoq; cum sancto Spiritu inter creatas res numera rent, ac diuersam à Patris substantia naturam utrique trubuerent, Macedoniani, de Filio nihil opinati secus, sanctū Spiritum in ordinem creati operis redigere, ac tota Diuinitate eximere nitebantur.

Semiarianorum genus, qui cum utramque Filiij, Spiritusque sancti personam

nam inter creatas res non sicut Arius, & cæteri, sed alia quædam, minus ab ipsis explicata ratione constituerent, eo tantum, ne in Patre, propterea. quod genuisset, mutationis aliud, admittere cogerentur, easdem Verbi, ac sancti Spiritus personas, non Patri consubstantiales, sed tantum substantiæ similes esse asserebâr.

Quæ igitur ad orthodoxam fidem spectantia in Nicæna Synodo promulgata sunt, ea primò rata, firmeque haberi: deinde omnes hereticorum errores anathemati subiectos esse, Synodus hæc sacrosancta decernit.

Ex omnibus notantur Eunomiani primò nominatim: *ni quare sic dicitur.* ab Eunomio Cyzici Episcopo sic nuncupati, qui ijsdem cum Arrio, quin & pluribus, & grauioribus multò erroribus tenebatur, Filium quip

D 6 pe

84 DE CONCILIO

pe mutabilem, seruum & rebus omnibus Patri dissimilem constituebat, quiquè animum ad ipsius opiniones appullissent, eos, elatis in sublime pedibus, capite in aquam demisso, demersione vna, contentus, rebaptizabat. Futura supplicia, gehennæq. cruciatum, nihil aliud, quam fabulas ad errorem hominum ex cogitatas esse nugabatur.

*Eudoxia-
ni quare
sic dicti.*

Eudoxiani quoque ab Eudoxio, qui eadem opinionum prauitate infectus, Constantinopoli cùm esset Episcopus, Eunomium Antistitem Cyzicenæ vrbi præfecerat, appellati. Ijdem, propterea quod Filio, ac Spiritui Sancto, spectata substantiæ ratione, nihil cum Patre simile intercedere vellent, dissimiles nuncupati.

*Sabelliani
à Sabellio
sic nuncu-
pati.*

Notati etiam sunt hic Sabelliani, qui à Sabellio, quodam

CONSTANTINOP. 85

dam Lybico, nomen accepere. Is Ptolemaidis, quæ vrbs in Pentapoli fuit Episcopus, concretione quadam, coalitio neq. excogitata, tres hypostases, in vnam substantiam, diuinatatemq. miscebat, ac vnam in Trinitate, tribus, licet, variā nominibus, personā agnoscet. Cūm vnum idemq. Nument, nunc Patris specie, nunc Filij, nunc Sancti Spiritus, idē alio alias habitu mutatum, se se mortalibus videndum exhibuisse contenderet.

Inde Marcellianorum, cui nomen Marcellius hæresiarachia dedit, hæresis quoq. dam nata. Hic ex Ancyra Galatiæ vrbe transmissus, eiusdem postea vrbi Episcopus, & quidē Sabelliana peste infectus fuit.

Eodem Photiniani quoque (nomen ijs à Photino aucto- re) decreto iugulati. Porrò Photinus ortus è Syrmio, mo-

*Sabellius
distinetio-
nem inter
personas
diuinus
tollebat.*

*Hunc ta-
men excu-
sat Ath.
apol. 2. 29
Epiphani.*

re

36 DE CONCILIO

re in eadem vrbe Episcopatus
honore perfundus est. Sed
ijsdem cum Samosateno Pau-
lo erroribus deprauatus, ne-
que personarum in eadem hy-
postasi multiplicitatem ad-
mittebat, solumq. pro Deo, re-
rum omnium conditore ac pa-
rente, spiritum agnoscebat.
Verbum quiddam esse prola-
tum extrinsecus, videlicet
ipsum diuinæ mentis impe-
rium, ipsi Deo ad rerum mo-
litionem, fabrilium instru-
mentorum more deferuiens,
opinabatur. In Christo nihil,
præter hominem agnoscebat.
Illi, Dei Verbum, non essentia
le quidem, sed illud profecti-
tum tantummodo insedisse:
neque Christum aliud sui ini-
tium, quam à Maria parente
habuisse, asseuerabat. Nam,
& hoc, & alia plura, conuitij
plena, ac petulantiae, Samo-
satenus ille Paulus effutiebat

quem

*Pauli Sa-
mosatensi
errores.*

quem depositione Synodus,
Antiochenamulctauit. Suffe-
cto Domno auctoritate Dio-
nysii Papæ. Euseb. lib.7.c.23.
& 24.

Eadem postremò, quæ in cę-
teros, in Apollinaristas quoq.
anathematis pœna constituta.
Fuit Apollinaris, Loadicenæ,
eius, quæ in Syria est, vrbis
Episcopus; qui de sacro diui-
ne Incarnationis mysterio pra-
uè omnino, peruerseq. loque-
batur. Si quidem filium Dei,
corpus quidem anima infor-
matum ex Deiparę visceribus
sibi adiunxisse fatebatur; ve-
rūm, mentis, & rationis ex-
pertem, quasi mentis locum
Diuinitas expleret: & Christi
Domini animam esse opinaba-
tur. Ac proinde, & ab homi-
nis perfectione Christum abes-
se, & vnam in Saluatore natu-
ram constare prædicabat. Vi-
de in nostra Summa Concilio-
rum

88. DE CONCILIO
rum Sanctorum Apostolorum
canonem quartum, & quadra-
gesimum quintum: & Antio-
chenæ Synodi tertium deci-
mum, & vigesimum secun-
dum. Omnes ergo hi Hære-
tici, eorumq. hæreses in pri-
mo Canone huius Synodi dam-
nantur.

*Acta Syno-
di Conſtā-
tinop. quo
ordine con-
tigerunt.*

Acta verò Synodi, hoc or-
dine contigerunt. Primò
declaratum est, Maximum, ab
Episcopis Aegyptijs Constan-
tinopolitanæ Ecclesiæ Episco-
pum ordinatum, Episcopali-
bus muneribus hactenus fun-
ctum, neque fuisse, neque esse
Episcopum. De hoc sciendū,
quod ipse fuit Aegyptius, Cy-
nicerum lectam profestus. Is,
cum se ad Gregorium Theo-
logum contulisset, imbutus ab
eo fidei mysterij, ac postea
baptizatus, demum etiam Cle-
ro adscriptus, sancto viro adeò
familiaris fuit, ut ad mensę
quo-

quoque communionem ab eodem admitteretur. Postea, cum Patriarchalem Constantinopolitanæ sedis dignitatem concupiisset, pecuniæ summam mittit Alexandriam sibi. inde subornat Episcopos, quorum opera, suffragante etiam sibi ex Theologis intimis quodam, in optatæ Sedis fastigio collocaretur. Qui quidem cum in Ecclesia iam constitissent, nondum perfecta re comprehensi, atq; à pijs hominibus electi, non propterea qui euehunt; sed choraulæ domum ingressi, Maximum, quāvis irrito postea successu Patriarcham decernunt. Hunc ergo hominem huius Synodi Patres notauere, nec Episcopum esse aut fuisse, quippe contra leges dictum, nec vel quibus ordines contulisset, in clericorum numero habendos esse definiunt.

Eun-

*Naz. Ser.
di tam u.
cat.*

90 DE CONCILIO

Eundem de Apollinaris hæ
resi conuictum, ideoque Ec-
clesiastico Canone priuatum
afferit Theodoretus. Eiecto
ab Ecclesia Maximo, ante per-
peram intruso, fideliumq. cœ-
tu interdicto, communi Pa-
trum calculo, probata, & con-
firmata est electio Gregorij
Nazianzeni: atq; ita Con-
stantinopolitanæ Ecclesiæ schis-
ma hoc sublatum fuit.

*Definitio
pro Spi-
ritu San-
cti diuini.
late, & e-
qualitate
cum Pa-
tre, & si.
hō.*

Deinceps, de fide acturis Pa-
tribus, volumen Occidenta-
lium continens professionem
illam fidei, quam Damasus ex
Concilio Romano ad Paulum
Episcopum Antiochenum mi-
sit, exhibitum fuit. Quo perle-
cto, vnanimi consensu, pari-
busq. votis contra Macedoniū
definierunt, Spiritum Sanctū
non serum, sed Dominum ei-
te, viuificatorem omnium; ex
Patre, & Filio coadandum,
& conglorificandum.

Ad

CONSTANTINOP. 91

Ad alias vero hæreles Eu-
nomianorum, Arianorum,
& Semiarianorum condem-
nandas, Nicænum fidei ortho-
doxæ symbolum omnes sine
cunctatione receperunt. Sed
cum in eo parcius de diuini-
tate Spiritus Sancti acium es-
set, eo quod nulla tunc hære-
sis ei aduersaria emersisset,
placuit S Synodo de Spiritus
Sancti diuinitate (ut olim de
Filio in Nicæno Conc. factum
fuerat) aliqua addere, quibus
aduersus oës hæreticos eiusdë
Spiritus Sancti vna, eademque
cum Patre, & filio diuina sub-
stantia prædicaretur, idemq.
Dominus diceretur, quem
seruum esse impij hæretici
blasphemabant. Sic autem fi-
dem professi sunt in can. 7.
hujus Conc.

Credimus in unum Deum
Patrem omnipotentem, facto-
rem cœli, & terra, visibilium Symboli-
fidei in
Conc. reci-
tationem.

६

¶ inuisibilium, Et in unum
Dominum Iesum Christum,
filium Dei unigenitum, ex Pa-
tre natum ante omnia saecula
Deum de Deo, lumen de lu-
mine: Deum verum, ex Deo
vero, natum, non factum, O-
moufion Patri, hoc est, eius-
dem cum Patre substantiae, per
quem omnia facta sunt. Qui
propter nos homines, & pro-
pter nostram salutem descen-
dit, & incarnatus est de Spi-
ritu Sancto ex Maria Virgi-
ne, humanatus est, & Crucifi-
xus pro nobis, sub Pontio Pi-
lato, & sepultus, & tertia die
resurrexit. Ascendit in ca-
los, & sedet ad dexteram Pa-
tris: & iterum venturus est
cum gloria iudicare viuos, &
mortuos, cuius regni non erit
finis. Et in spiritum sanctum
Dominum, & viuificantem,
ex Patre procedentem, cum
Patre, & filio coadordanum
¶

conglorificandum, qui locutus est per Prophetas. Et in unā Catholicam, & Apostolicā Ecclesiam. Constitumur unum baptisma in remissionem peccatorum; & expectamus resurrectionem mortuorum. Et vitam futuri saeculi. Amen.

Hoc Symbolum recitatum est coram Patribus huius Concilii, Chalcedonensis Act. 2. auditoq. eo, omnes Patres batur. exclamauerunt. *Hæc omnium fides, hæc Orthodoxorum fides Omnes sic credimus.* Hoc etiam Symbolum recitatum est coram Patribus Concilii Generalis V. collat. VI. & coram Patribus Concilii Generalis VI. Act. 17. Illud quoq. de verbo ad verbum Concilium Toletanum VIII. repetit cap. 1. statim initio, præmit tens illud rebus omnibus definiendis. Quod & fecit Concilium

94 DE CONCILIO

lium Bracarense III. statim in
limine. Deniq; Eugenius IV.
hoc Symbolum Constantino-
politanum in Concilio Floren-
tino Græcis, & Armenis de-
dit, vt ex decreto eiusdem
liquet, ad calcem Concilij
addito, cum illa aditione, *Ex*
Patre filioq. declar andæ ve-
ritatis gratia, & vrgente ne-
cessitate licitè, & rationabi-
liter apposita.

*boc libel-
lus fidei
vocatur.*

*Symb. Con-
stantinop.
à S. Greg.
Nisseno
scriptum.*

Hunc libellum fidei, vt ipsi
Patres appellant, epist. ad Da-
masum, & Roman. Concilium
apud Theodor. lib. 3. cap. 9. si-
ue dixerimus symbolum, hu-
mana deliberatione Sanctorū
Patrum examinatum, atque
decreatum, tradit Niceph. lib.
13. cap. 13. scriptum fuisse à
Gregorio Nisseno Episcopo,
quod recitatur in Concilio
Chalcedonensi hoc titulo. *Sæ.*
Etæ fides, quam exposuerunt
130. Patres, consona est sancta

¶ magnæ Nicænæ Synodo
Credo, &c.

Et cum Patres huius Cen-
cilij Constantinopolitani cap-
2. dicant, conseruandum esse
Nicænum Symbolum, cùm po-
stea cap. 7. dictam fidei pro-
fessionem emitunt, insinua-
runt non nouum in substan-
tia Symbolum edere. sed Nicæ-
num explicatius tradere. Ex
quo factum putatur, vt in
seqq. Concilijs, fidei professio-
nem, prout habetur in Conci-
lio Constantinopolitano regi-
strata, vocarunt Nicænam fi-
liem, vt patet in Conilio
Ephesino, & Chalcedonensi.

Eidem Symbolo decursu
temporis additum est dogma
speciale, exprimens processio-
nem Spiritus Sancti etiam de
Filio; & apponendam decre-
uerunt Patres vocem illam,
Filioque, quod quando factū
sit, non constant. Manifestum
est

Sym. b. Cō-
stantinop.
idest est,
quod Sym-
bolum Ni-
cænum.

Symb. Cō-
stant quā
do fuerit
particula
illa. filio-
que.

96 DE CONCILIO

est autem ante VI. Synodum generalem additam esse , non surreptione , vt Græci mentiuntur , sed auctoritate Romanæ Ecclesiæ in quodam Occidentali Concilio , vt dicit S. Thomas 1.p.q. 36. art. 2. ad 2. Vel ab eadem Ecclesia Romana id factum putatur , vt placet S. Bonaventuræ in 1.Sen.d. 11.art, 1.q.1.& in 1.p.q. 36. art. 2. Ad ipsam.n. spectat dogmatizare, declarare , & addere omnia, quæ necessaria sunt pro instructione suorum fidelium . Eò magis , quia, vt dicit idem Seraphicus Doctor, hoc non fuit, Symbolum corrumpere, sed perficere ; vnde nec excommunicationis sententiam à Concilio latam incurrit, quæ non contra perficientes , sed contra corruptentes data est. Vel dicendum cum S. Anselmo vt idem S. Bon. quod Ecclesia Ro-

S. Bon. re.
sponsio ad
Græcos pro
illo addita
mento, Fi
liosq.

Romana potuit etiam nouum Symbolum edere, cùm plenitudinem potestatis à Petro Apostolorum Principe accepit, & Caput, Magistraq. omnium Ecclesiarum sit: unde tanquam suprema potuit absq. eo, quòd Græcos vocaret; asserere, statuere, & decernere, Spiritum Sanctum procedere etiam à Filio. Nam postquā orta fuit hæresis, quæ Spiritum Sanctum à solo Patre procedere asserebat; debuit Romana Ecclesia remedium per explicationem adhibere, ut errandi occasiones tolleret. Vnde licet ante determinationem, satis fuerit credere, Spiritum Sanctum à Patre procedere; orta tamen quæstione, multisq; errantibus, necesse fuit remedium adhibere. Quod etiam Concilium Florentinum definit his verbis: *Definimus*

E explici-

*Ecclesia,
Romana
potest etiā
nouum
Symbolū
edere, cū
ad hoc po-
testatis ple-
nitudinē
habeat.*

98 DE CONCILIO

explicationem illorum verborum (Filioq.) veritatis declarandæ gratia, & immunitate runc necessitate, licet et rationabiliter Symbolo fuisse appositam. Sic autem ab Ecclesia Romana præfatum Symbolum proponitur, in Concilio Tridentino, sess. 3.

Symbol. quod ab Ecclesia Romana proponitur.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem celi, & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in unum Dominum Iesum Christum, filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia secula. Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum, de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantiam Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo.

mo

CONSTANTINOP. 99

mo factus est, Crucifixus etiā
pro nobis, sub Pontio Pilato,
passus, & sepultus est. Et re-
surrexit tertia die secundum
Scripturas. Et ascendit in cæ-
lum, sedet ad dexteram Pa-
tris: & iterum venturus est
cum gloria iudicare viuos, &
mortuos, cuius regni non erit
finis. Et in Spiritum sanctum
Dominum, & viuiscentem,
qui ex Patre, Filioq procedit
Qui cum Patre, & Filio si-
mul adoratur, & conglori-
catur: qui locutus est per Pro-
phetas. Et unam sanctam
Catholicam, & Apostolicam
Ecclesiam. Confiteor unum
baptisma in remissionem pec-
catorum; Et expecto resurre-
ctionem mortuorum. Et vi-
tam venturi seculi. Amen.

Hoc Symbolum vocat San-
cta Tridentina Synodus, Scu-
tum fidei, ac fundamentum fir-
mum, & unicum, contra quod

Symbolū
hoc est scu-
tum fidei.

E 2 portæ.

100 DE CONCILIO
portæ inferi numquam præua
lebunt.

Addit. mentum illud filio. que, cur Ecclesia Romana diu non receperit. Est tamen hic magnopere animaduertendum, quod Romana Ecclesia antiquitatis tenacissima, antequam additamentum illud, *Filioq; in Symbolum* referret, diutissime cunctata fuit. Scribit. n. Magister in primo Sententiarum dist. 11. Leonem III. à Carolo Magno rogatum, ut verba prædicta ad Symbolum adderentur: & non modò id facere recusasse, verùm etiam illud ipsum absq; eo additamēto in argentea tabula exaratum, in altari post corpus B. Petri perpetuò custodiri voluisse, ne quibuslibet liberum esset, aliquid ad Sanctum Symbolum superaddere. Postquam verò Hispani, Franci, & alii omnes Boreales nöpuli, offendebātur, & periculum schismatis oriebatur, quod Romana Ecclesia eam

CONSTANTINOP. 101
a e e n a e d n i e
eam doctrinam publicè confi-
teri nollet quam ad proban-
dos Catholicos, & constituen-
dos Hæreticos, Magnus Leo
ante tot sæcula Hispaniarum
Episcopis tradidisset. Placuit
tandem Benedicto VII. huius
nominis Romano Pontifici, ut
idem Symbolum cum hoc eo-
dem additamento Romæ in
Ecclesia caneretur: idque ad
petitionem Henrici Imper-
ratoris. Cùm enim Romano-
rum. Presbyteri ab Henri-
co Imperatore interrogaren-
tur, cur non post Euange-
lium (ut in alijs Ecclesijs fie-
bat) Symbolum canerent; re-
sponsum dedere, quod Roma-
na Ecclesia non fuisset aliquan-
do vlla hæc seos fece infecta:
sed iuxta S. Petri doctrinam
in soliditate Catholicæ fidei
permaneret inconcussa. &
ideo magis his necessarium es-
se illud Symbolum sapienter can-

Romani
Præsbyte-
ri cur post
Euange-
lium, Cre-
do, non ca-
cinerint.

E 3 tando

102 DE CONCILIO

tando frequentare, qui aliquando illa hæresi labe poruerunt maculari. At Imperator Domino Benedicto Papæ persuasit, ut ad publicam Missam illud decantaretur. Baron. anno 447. n. 22. &c.

*Symbolū
hoc in Oc-
cidentali
Ecclesia à
Damaſo
Papa non
est inue-
ctum.*

Grauiter itaque aberrant, qui putant, ex Damasi Papæ decreto profectum, ut hoc Symbolum in Occidente inter missarum solemnia decantaretur. Nam auctoritate Ruffini in expositione Symboli, qui his temporibus scribēbat, liquet, nullum aliud Romanam Ecclesiam in sacris ritibus nouisse, quam Symbolum Apostolicum. Tantum abest, ut id Damaso tribui possit, ut Toletanum III. Concilium profiteatur, se laudabilem illum usum ab Orientali Ecclesia accepturum; ideo quod Occidentalis Ecclesia hac consuetudine careret.

Post

Post scriptum hunc fidei libellum, communi omnium Patrum sententia, Eunomianorum, Arianorum, aliorumq. hæreses cum suis Autoribus, edito desuper Canone, damnatas fuisse, eorumdem epist. Synodica ad Damsum, anno sequente scripta testatur.

Postea quæ ad mors Ecclesiæ reformandos pertinent, alia decreta addiderunt. Quibus omnibus absolutis, ad Theodosium Imperatorem Synodicam Epistolam transmisserunt, eo fine, ut fidem Imperatoris stabilem duratram sibi oppignerarent. Demum, Synodum hoc modo absolutam, præsentes Episcopi sua subscriptione confirmarunt, & comprobarunt.

De Præside vero huius Cœciliæ, hæretici contendunt, quod neque Romanus Episcopus

E 4 pus,

104 DE CONCILIO

pus, neque ulli eius Legati
præfuerunt; Sed Nectarius
Episcopus Constantinopolita-
nus. At contra hoc est, quia
Nectarius in locum Gregorii
se ipsum abdicantis, nondum
sufficetus fuerat. Vnde dicen-
dum, vel Gregorium Na-
zianenum Constantinopoli-
tanæ Ecclesiæ Episcopum, vel
Meletium Antiochenum ei-
dem præsidisse:

*Synodus
hæc Oecu-
menica
fuit.*

Fuit autem hæc Synodus
Oecumenica: Damasus enim
Pontifex, eam in iis, quæ sunt
fidei approbatus, nominat
eam Oecumenicam: quia in
id quod Occidens, ac demum
vniuersa Ecclesia cum Roma-
no Pontifice de Spiritus San-
ti diuinitate sentiendum es-
se docebant, paribns votis,
vnaque sententia omnes etiam
Orientales ediderunt. Tantum
enim roboris, & firmitatis
qualibet Synodus consequi-
solet

folet, quantum auctoritatis illi Apostolica Sedes imper- Synodi ro-
bur, & au-
toritas ab
Apostolica
Sede emanat.
tit. Cùm itaque, Auctore Pho-
tio in libello de Septem Syno-
dis, Damasus non modò eam
approbarit, verum etiam Oe-
cumenicam nominet ipse, om-
nesque posteri appellarint,
Oecumenicam fuisse, dubium
non est. Ex hoc ergo sic dicta
est; non autem quod vniuer-
saliter sit indicta, vocatiq. ad
illam fuerint tam Orientales
quam Occidentales Episcopi,
adeoque Romanus Pontifex,
saltim per Legatos interfuerit.
Res sic se habuit.

Imperator Theodosius (nō
tamen sine Romani Pontifi-
cis auctoritate, vt supra di-
ctum est) occasione schisma-
tis, quod in Ecclesia Constan-
tinopolitana conflatum fue-
rat à Maximo Cynico, qui il-
lam Sedem inuaserat, Grego-
rio Nazianzeno, vero illius

E 5 pos-

106 DE CONCILIO

possessore, in suburbis ægrotante, vel sanè post Concilium Aquiliense, Damasus cum Occidentalibus Episcopis Synodum habens ob alias causas, & præfertim pro extirpanda heresi Macedonij, ut Synodus Orientalium Constantinopoli

*Concilium Constanti-
nopolita-
num Ivn
de genera-
lis nomen
ac ceperit.* haberetur, cum Theodosio per litteras egerat; quod Imperator, etiam pro alijs Ecclesiæ necessitatibus interim ingruentibus executus est.

Verum cùm postea Damaso cum Concilio Romano videatur Oecumenicum Concilium Romæ habendum esse; eoque etiam Orientales, qui iam tum Constantinopoli Concilium celebrabant, ope Imperatoris euocandos; accidit, ut Orientales in hac vocazione difficiles se se probauerint; forte quod nonnulla a se noscent factitata, & de cœta; quorum rationem in generalis

*Orientalis
Episcopi
ad Conci-
lium gene-
rale Ro-
me con-
gregatus
venire re-
quunt.*

is Orbis iudicio corām Se-
de Apostolica , non facile es-
sent reddituri ; quale erat ,
quod accidit in amotione
(sponte alioquin cedentis)
Gregorij Nazianzeni à Sede
Constantinopolitana , & sub-
rogatione Nectarij, viri qui-
dem boni, sed Neophytij imò
dum eligeretur , nondum ba-
ptizati ; adeoque Ecclesiasti-
carum rerum non satis gnari:
in summa , tanto oneri longè
imparis . Item quòd admise-
rant in electione Flauiani in
Sede Antiochena in locum
Meletij, in contumeliam Pau-
lini, veri Episcopi Antioche-
ni , iam olim creati à Lucife-
ro Sedis Apostolicæ Legato .
Res enim , probante id , &
agente Concilio Antiocheno
ita transacta erat inter Me-
letium , & Paulinum , vt qui
ex duobus istis superstes alte-
ri esset , solus , nullo alio de-

E 6 signa-

signato Episcopo, Antiochenam Sedem occuparet. Contigit, priorē mori Meletium, & contra Ecclesiastica decreta, præterito Paulino, subrogatus est defuncto Flauianus. Cuius electionem constat semper improbasse Damasum quamuis humaniūs cum electoribus egerit. Potuit & alia esse causa huius tergiuersationis, quod Imperiali residentia noua Roma superbior, ægrius veteris Romæ prærogatiuam iam tum ferre cœpisset. Quicquid sit, alias ipsi in Synodica epistola excusationes obtendunt, quod Ecclesiæ recens hæreticis adhuc præ foribus stantibus ademptæ, pastorum diuturnam absentiam non ferrent: quod à suis coëpiscopis, qui in Provincijs remâserant, non nisi Constantinopolim dimisi, quo etiam tantum Imperatoris

toris literis euocati essent ; adeoque Romanum iter suscipere , eis inconsultis , non possent : Consuli autem eos , breuitatem temporis non permettere . Suaserunt itaque Imperatori , & persuaserunt satisfactum iri desiderio Damasi , & Synodi Romanæ , si ipsi similem Synodum celebrent Constantinopoli , quæ cum Romana , quasi in unam Oecumenicam coalescat , ultrò , citròque mutuis decretis transmissis , & hinc inde receptis , & probatis , quod eò facilius successum habuit , quod Orientales in negotio fidei , Damasi literas ad amissim sint sequuntur , & tres ex suo ordine Episcopos Romanam destinauerint , Eusebium , Cyriacum , & Priscianum : quod factum est , ut ea , quæ circa fidem Constantinopoli consti- tuerant , Romanus Pontifex ,

&

110. DE CONCILIO

& Occidentalium Romæ consistens Synodus approbauerit,
& Oecumenicorum decretorum auctoritatem habere voluerit, ut patet ex epistola Damasi ad Paulinum Episcopum Antiochenum, quam refert Theodoretus, lib. 5. hist. c. 10. quamuis perperam vocet Paulinum Episcopum Thessalonicensem. Hoc ergo modo, quod neque ex forma, & ordine gestorum per se habuit Constantinopolitana hæc Synodus, Oecumenicæ nomen accepit: cum alioqui sui natura, Romana, quæ eodem tempore habebatur, potius fuerit Oecumenica dicenda, nisi eius acta intercidissent; præsertim cum ei non tantum predicta trium Episcoporum ex Synodo Constantinopolitana missa fuerit legatio; sed conuenierint & alij ex Oriente Episcopi, inter quos fuit Paulinus Episcopus.

An-

Antiochenus, & celeberrimus ille scriptis, & sanctitate Diaus Epiphanius, Episcopus Constantiae in Cypro; qui būscum venit etiam tunc sātus Hieronymus, qui de hac *S. Hieron.* Romę coacta Synodo scribens *buic Con-* ad Principiam, epist. 16. me- *cilio inter-* minit his verbis: *Cūm Orien-*
tis, & Occidentis Episcopos
ob quasdam Ecclesiarum dis-
senfiones; Romam Imperia-
les litera contraxiſſent, &c.
 Omnibus his adde ex Theodoreto, vbi supra c. 9. Theodosium Imperatorem nō tam indixisse Constantinopolitanam hanc Synodum, quam literas Pontificis Damasi, quibus Concilium indicebatur, ad Episcopos misisse. Sic enim scribunt Episcopi congregati in illo Concilio ad Damasum Pontificem apud Theodoreum. *Mandato, inquiunt, li-*
terarum superiore anno à V 6

fra

112 DE CONCILIO

stra Reuerentia ad sanctiss.
Imperat. Theodosium missarū
ad iter dumtaxat Constanti-
nopolim usque faciendum nos
præparauimus, Sic illi. Licet
ergo Theodosius Concilium
hoc indixerit; ex mandato ta-
men Apostolicarum literarum
indixit.

De Concilio Ephesi-
no I.

Anno Do-
431

Nno 431. conuoca-
tum fuit Conciliū
Ephesinum I. au-
toritate Cœlesti-
ni Papæ, petente, & fauente
Theodosio iuniore Imperato-
re. Ad quem Cœlestinus in-
ter alia sic scripsit: *Maior vo-
bis fidei causa esse debet, quam
Regni, ampliusque pro pace
Ecclesiasticarum clementia ve-
stra debet esse sollicita, quam
pro*

Cœlestinus
Papa ad
Imp. opr
Concili ce-
lebrando
scribis

pro omni securitate terrarū. Subsequuntur enim omnia prospera, si primitus, quæ Deo sunt cariora seruentur. Et infra. Pro vestri enim Imperij salute geritur quicquid pro quiete Ecclesiæ, vel sanctæ Religionis reverētia laboratur.

Ad hanc Synodum conuenerunt Episcopi plusquam ducenti ex Oriente, & nomine Pontificis Romani Cyrilus Episcopus Alexandrinus præfuit. Ad quos omnes Cœlestinus Papa inter multa sic scribit. Accingatur armis Dei Ve
stra Paternitas: scitis quæ ga
lea caput nostrū muniet quæ
lorica pectus includat: non
vos nunc demum Ecclesiasti
ca rectores castra cœperunt.
Agendum est nunc labore com
muni, ut credita, & per Apo
stolicam successionem hucusq.
detenta seruemus.

In hoc Concilio damnata
est

Pro Impe
rj's salute
geritur,
quicquid
pro Eccle
siæ quiete
laboratur
Episcopo
rum nu
merus qui
ad Conci
lium vene
runt.

Acta Con
ciliij.

114 DE CONCILIO

est hæresis Nestorij. Res sic se
habuit. Nestorius Constanti-
nopolitanam Sedem adeptus,
duxerat secum Antiochia A-
naftasium Presbyterum, fidif-
simum comitem, quo admo-
dum familiariter vtebatur.
Hic Presbyter, cùm aliquan-
do verba faceret ad populum
in tantum scelus erupit, vt
Beatam Mariam *Theotocou*,
hoc est Deiparam vocandam
esse, impudentissimè negaue-
rit; propterea, quòd ab homi-
ne Deus nasci non posset. Ex-
citauit impia vox magnos po-
puli tumultus, ac turbas.
Nestorius autem suum præ-
sbyterum tantè seditionis au-
ctorem, diro alioquin ana-
themate, & ultimo dignū sup-
plicio, aduocata cōcione, ma-
gnificè collaudauit: vtq. sacri
legia sacrilegijs affirmaret,
sublato *Deiparæ* nomine,
Christum Dominum in duas
di

Brevis bi-
storia zo-
nus progre-
nus Nesto-
rianae hæ-
resis.

distraxit hypostases, ac personas, in eoque afferuit, sicut naturas duas; ita & filios duos, & Christos duos, vnum quidem Deum ex Patre Deo, hominem alterum ex Matre, quam idcirco non *Theotocos*, sc. *Christotocos* appellabat.

Sed & Dorotheus quidam Episcopus spe sordidi quæstus Religionem prodidit: nam in Ecclesia cordm Nestorio Sacris operante, cùm in editiorem cathedram irruisset, ex ea repente omnibus, qui *Deipara* vocem usurparent, anathema conclamauit. Facinus comprobat Nestorius, impiumque impius Sacrorum mysteriorum communione dignatur.

Attollitur continuò irati populi clamor, ac fremitus aduersus Episcopum, obstrepit docenti, decurritur per urbem magno tumultu ab ne-

farij

*Ex here-
tica doctri-
na excita-
tur tumultu-
tus plebis
Senatus,
Monachorum,
Archimau-
ditarum.*

116 DE CONCILIO

farij hominis confortio se-
cessio fit, non modò plebis, &
Senatus, sed Monachorum
quoque & eorum, qui Archi-
mandritę dicebantur: Mœstis
demum vocibus in clamatur
per vicos, esse quidem in Ur-
be regulum, Episcopum non
esse. Quas ob causas ira, ac
metu furere cœpit Nestorius,
rapere quos posset ad iudi-
cum tribunalia, Clericos re-
cte sentientes ab aris, & focis
anellere, vexare fame, vincu-
lis, calcibus Archimandri-
tas.

*Cyrillus
aduersus
Nestoriū
se opponit:
librosque
ires contra
suam bæ-
resim euul-
gar.*

Vulgantur interea per O-
rientem Nestorij conciones,
fanie, & veneno diffuentes:
fremunt aduersus eas ortho-
doxæ plebes, & Antistites,
Cyrillus in primis Alexandrinus Episcopus: Is primum
Aegypti Monachos per lite-
ras de Nestorio docuit, eius-
que detestabilem doctrinam,
prout

prout par erat, detexit: deinde cùm Nestorianum malum magis, ac magis inualesceret pullulantem hæresim doctissimè confutauit libris tribus, ad Theodosium, & ad Reginas hoc est Pulcheriam, & Eudxiā missis.

Re cognita à Cœlestino *Damna.*
 Papa, statim coégit Romæ *tur Nesto-*
Concilium, Nestorijq. exitia-
lem, hæresim damnat. Dein-
de per litteras primarijs O-
rientis Episcopis Catholicæ
fidei patrocinium aduersus
Nestorianos su. ores grauissi-
mis verbis commendat, Cy-
rillo in primis, cui etiam par-
tes; vicesque demandat, ut
Apostolicæ Sedis nomine sen-
tentiam contra Nestorium
(nisi intra legitimum tempus
facti pœniteat) euulget, ac-
que exequatur: pestilentem-
que hominem à fidelium com-
munione depellat. Et cùm
multa

rius in Cö-
cilio Ro-
mano.

Cyrillo à
Papa totiē
negotium
demanda
tus in O-
riens.

113 DE CONCILIO

multa tentasset, vt cum ad meliorem frugem reduceret, & ipse nihilominus ostinatior fieret, congregatur Concilium Oecumenicum: damnatur Nestorij impietas, & B.

*Damna-
tur Nesto-
rii impie-
tas.* V. Dei Mater proclamatatur; quippe quæ verè genuerit Deū: nam ille, quem genuit, personam humanā non habebat, sed diuinam. Et ex tunc

*Additio
particulæ
in Salutatione Angelica ad-
S. Maria
mater Dei
ora pro no-
bis peccato
ribus &c.* dita fuit particula illa in fine: *S. Maria Mater Dei, Ora*

*quādo da-
lutationi
Angelicæ
adiuncta.* Hanc Nestorij condemna-
tionem Apostoliceæ Sedis Legati, qui post latam sententiā aduenire, cum Acta Synodi recognouissent diligenter, suo etiam suffragio, & chirogra-
pho munierunt.

*Damnato
Nestorio,
sunt accla-
mationes.* Post damnatum Nestorium securæ sunt acclamations, quibus Cælestinum, qui iam antea in Conc Rom. Nestoriū

RELIQVIA

eun-

eundem damnauerat, mirificè laudauerunt.

Scriptum est deinde fidei decretum: cui ne quid adderetur, vel detraheretur, sub anathemate præceptum est.

Porrò egredientes ab Ecclesia Episcopos populi deduxerunt cum lampadibus ad diuersoria, & facta est lætitia magna: luminariaque in Ciuitate posita: quin & mulieres ipsæ adolentes thymiamata cum thuribulis Episcopos præcesserunt.

His & alijs in Concilio peractis, Legatos ad Cœlestinum, Papam miserunt: quos sumus Pontifex, summa totius Ecclesiae exultatione excepit, & litteras Episcoporum apud Confessionem S. Petri, præsente vniuerso Clero, & Populo Romano legi præcepit. Factus autem voti compos, encyclicas ad omnes patres, qui

Ephesi -

Egredientes Episcopos mulieres thuribulis eos præcedunt & honorifice ad diuersoria ducunt.

Patres Concilij legatos ad Papam pro confirmatione decretorum mittunt.

120 DE CONCILIO

Ephesino Concilio interfuerunt, misit: in quibus post gratulationem mutuam, hortatur, ut ad Ioannis Antiocheni, aliorumque Nestorianorum conuersionem sedulam operam impendant: si demque in S. Synodo stabilitam, violari, vel infamari, cum populos, hæresi damnata, corrumpi non sinant.

*Nestorius
quod po-
puli egerit.*

*Nestorii li-
beri igni di-
catur.*

Interea verò Nestorius cù quibusdam suæ factionis Sebærijs cùm sua peccata deflere, ac tandem resipiscere debuisset, aduersus veritatem Catholicam, & Cyrilli capitula calamum armauit; sed frustra. Nam ea volumina, quæ in monasterio S. Eu- prepij apud Antiochiam relegatus, maledicè, & cōtumebosè scripserat, Imperato- ris edicto conquisita, eiusdem iusli igni data sunt; eundemque tanquam malorum omnium.

omnium huius temporis au-
torem, in exilium ablegare
mandauit. Ita Nestorius non
solum decreto Sanctorum Pa- *Nestorius,*
trum Ephesi congregatorum, *in exiliū*
Sacerdotio electus est; ve- *mittitur,*
rum etiam Imperatoris iussu *et demī*
in exilium damnatus, pœnas *putredine*
debitas luit. Ibi enim degens, *consum.*
& sœpè sœpius loca mutans; *ptus vitæ*
tandem putredine totum cor- *cū Infer-*
pus occupante, consumptus, *no commis-*
lingua à vermibus exesa, eam *tauit.*
ex huius vitæ miserijs ad gra-
uiora supplicia iusto Dei iu-
dicio infligenda, eaque sem-
piterna transiuit.

De Concilio Eph- sino II.

Nro 449. Euty-
chete damnato in
Concilio Constan-
tinopolitano I.

F Chry-

Anno
449.

122 DE CONCILIO

Chrysaphius Eunuchus Imperatorij cubiculi præfetus, nullum non mouit lapidem, ut Acta Synodalia à Flauiano legitime confecta, plenè irrita readeret, & in ipsum Flauianum damnationis pœnam conuerteret. Huius ergo fraude, & dolo inductus Theodosius Imperator, usurpata sibi Pontificia potestate, Synodum Oecumenicam contra ius, & consuetudinem Ecclesiæ indixit: datoque ad Dioscorum Alexandrinum rescripto, eum Synodi Præsidem constituit, concessa eidem facultate adducendi quos vellet Episcopos, qui que Euthetis causæ contra Flauianum fuerunt.

Concilium nullum Oecumenicum legitimum fore absq. Romanis Pontificis auctoritate congregatum, etiā ipse Imperator non uit.

Quoniam verò Imperator non ignorabat, Concilium Oecumenicum nullum fore, quod absque Pontificis auctoritate indictum esset; illud

illud iniit consilium, vt eum
quidem vocaret, sed tamen
ne vel per se, vel etiam per
Legatos adesset, cautè admo-
dum præcaueret, angustissi-
mum terminum ei præfigen-
do: sed frustra hoc; nam Pon-
tifex tres Legatos à latere
misit, Iulianum Puteolanum
Episcopū, Renatum Presbyte-
rū Cardinalē tituli S. Clemen-
tis, atq. Hilariū, seu Hilatum
S.R.E. Card. Diaconum. Qui
postquam de sua commissio-
ne, & legatione Synodum in-
formarunt, encyclicam epis-
tolam Leonis de Verbi Incar-
natione ad Synodum, & ad
Flauianum transmissam legen-
dam obtulerunt. Et dum in-
stanter, vt legeretur, cùm
Eutyches oppositam Legato-
rum contradictionem suspe-
ctam allegasset, eo suspicio-
nis argumento, quòd apud
Sanctum Flauianum manif-

F 2 sent

124 DE CONCILIO

sent, & cum eo pransí fuissent; Dioscorus incompetente exceptione attenta, Legatorum petitionem repulit, ipsiisque inuitis, Acta Constantiopolitana legi permisit. Quæ dum legerentur, illi, qui Dioscoro ab blandiebantur, bis, teruè Eutychianam hæresim clamoribus suis interpositis confirmant. Lectione Actorum

Eutyches absolutus, à Dioscoro, eiusque Sectatoribus, reclamante Flaviano, Eutyches est absolutus.

Cui sententia, ut subscriberet: Donnus Antiochenus, Iuvenalis Hierosolymitanus, Stephanus Ephesinus, aliquique insignes Episcopi, minis exili, & depositionis inducti fure: impijque Hæsiarchæ

S. Flavia absolutionem ratam habuerunt, si- cut et ceteri sequaces. Quibus peractis, Flavianus Constantinopolis, Eusebius Dorilei, Ibas Edessenus, Theo-

do doreetus

doretus Cyri Episcopi condē
nati, Sedeq. Episcopali surro-
gatis alijs, amoti fuerunt.
Quod qua ratione acciderit,
in Synodo Calcedonē. Diосco-
ro præsente restatus est Aca-
cius Episcopus his verbis.
Pure chartæ subscripsimus
compulsi, & violenter, &
multa mala perpetrati notentes:
sed & per potentiam perpetrati
subnotauimus. Usque enim ad
vesperam tenuerunt nos re-
cludentes in Ecclesia, & agro-
tantes nos neque quiescere per-
miserant, neque concedere, ut
aliquātulum refocillaremur:
sed milites nobis cum fusti-
bus, & gladijs imposuerunt,
& sic fecerunt nos subnotare.

In hoc tam horrendo Epis-
coporum naufragio, sola na-
uicula Petri incolumis emer-
gens saluatur. Legati enim A-
postolicæ Sedis Diосcoro au-
dacissimè in faciem restite-

Episcopi
Catholici,
ut subscri-
bant per
viam impel-
luntur.

Legati A-
postolicæ
Sedis Dio-
scoro in fa-
ciem resi-
stunt.

Quæ per
vim, &
metum
extorquen-
tur nul-
lius robo-
rit junt.

Flauia-
nus post
appellatio-
nem facti
cæsus, &
multis in-
iurijs affe-
ctus mi-
grat ad
Dominum.

Reproba-
ta est y
modus.

runt, contestantes, nullius
roboris esse, quæ per vim, &
metum extorquerentur. Con-
stat hoc tum ex literis Leo-
nis Romani Pont. ad Theodo-
sium, tum ex literis Pulcheri
Augustæ ad ipsum Leonem
Romanum Pont. quæ extat in
ter präambulares Concilij
Chalcedonensis. Sanctus ve-
rò Flauianus post interposita
viua vocè appellationem, ani-
mo prosequendæ eiusdem ap-
pellationis, scriptum libel-
lum appellatoriam Legatis
cùm obtulisset, cæsus est, (in-
quit Liberatus in Breuiario,
cap. 12.) & multis iniurijs
affctus, dolore plagarum,
migravit ad Dominum.

Hunc tandem finem conse-
cuta est Synodus Oecumeni-
ca, quam à S Leone improba-
tam, Maiores nostri iure *Prae-
datoriam* appellarunt, in qua
omnia per vim, & metum ex-
torta

torta: in qua loco Sacrorum
librorum gladij, atque fustes:
in qua suffragiorum libertas
fuit vincita catenis: in qua
pro Dei laudibus auditæ sunt
militum ruinæ: in qua perfi-
dus Hæresiarcha Præses, &
Patronus: in qua hæresis est
stabilita: in qua nullus iudi-
cij sacri ordo seruatus: nulla
viguit censura Canonum, &
Decretorum: in qua silue-
runt Episcopi, clamauerunt
hæretici: in qua de oppressa
fide Catholica impietas triū-
phauit, & de manubijs lapso-
rū Eporū Diabolus trophæa
erexit, atq. tandem de cæde
Martyris, superbus tyranus
Dioscorus triumphauit. De
qua in vniuersa Ecclesia Ca-
tholica auditæ sunt vndique
gemitus, luctus, & clamor.
De qua ijdem ipsi, qui sub-
scripserunt Orientalis Eccle-
siæ Episcopi, repleti sunt vn-

F 4 dique

*Synodus
hæc præ-
datoria,
vocata est
et quare.*

128 DE CONCILIO

dique lachrymis, semetipsos
erubescentes, suorumque as-
pectum vitantes, quod tam
ignauiter fidem Catholicam
perdidissent, infamem Hære-
siarcham restituissent, & in-
nocentissimum Flavianum vna
cum alijs Sanctis Episcopis
condemnassent. Baron. anno
449. num. 77. & seqq.

*In Conci-
lio Roma-
no dam-
natur Dio-
scorus.*

*Dioscorus
congrega-
to conuen-
tu audet
in Sum-
mum Pö-
tificem ex
communi-
cationem
ferre.*

In Concilio autem Roma-
no, quod eodem anno ad Kal.
Octobr. congregatum fuit,
omnia quæ in Concilio Ephe-
sino ab Eutychianis gesta sunt,
penitus condemnata fuerunt.
Quod cum Dioscorus resciuis-
set, vix Alexandriam reuer-
sus, habito Episcoporum con-
uentu, in S. Leonem Pontifi-
cem Romanum excommuni-
cationis sententiam protulit:
idq; scelus perpetrauit, quod
nullus perditorum hominum
cogitasset.

Mirum est dictu, quod cum
Eutychianis

Eutychianam fidem, præcedente Conciliabulo confirmasset, Dioscorus Episcopos plus minus nonaginta inuenierit, qui latam à se sententiam subscribendo confirmarint; & non potuerit, nisi decem dam taxat, eosque lachrymantes, & intitos inducere, ut latā à se in Romanum Pontificem excommunicationis sententiā chirographo suo approbarent. Adeo n. omnes inauditum haecenus exhorruere facinus, portentumque insolitum execrati sunt, ut licet hæretici facti essent, & Catholicae fidei aduersarij, sublimitatem tamen, & maiestatem Throni Apostolici veriti, & reueriti fuerint. Baron. num. 145 & seqq.

De Concilio Calcedonensi.

Anno
450.

Marcianus Imp.
a summo
Pont. im-
petrat ce-
lebrationē
Synodi ge-
neralis.

Nno 450. & 451.
congregatum est
Concilium Oecumenicum Chalcedone auctoritate Leonis Papæ, instantे, & vrgente Marciano Imperatore, qui de hac re sic scribit ad Leonem Summum Pontificem (ut constat ex literis præambularibus Concilij Chalcedonensis)
Supereft, inquit in 2. epist. vt
si placuerit Beatitudini tua
in has partes aduenire, & Sy-
nodum celebrare, hoc facere
religionis affectu dignetur.
Et paulò post: Si vero hoc
onerosum est, vt Tu ad has
partes aduenias, hoc ipsum
proprijs literis tua Sanctitas
manifestet, quatenus, & in-

omnem

omnum Orientem, et in ipsam Thraciam, & Illyricum noscere literæ dirigantur, & ad quendam destinatum locum, ubi vobis placuerit (ergo ad Papam pertinet eligere locum) omnes Sanctissimi Episcopi debeant conuenire, & quæ Christianæ Religionis, & Catholicæ fidei profint, sicut

Ad Papā pertinet locum Concilij eligere, & deputare.

Sanctitas tua, secundum Ecclesiasticas regulas definierit, (ergo res in Concilio definenda, à Papa prius debent definiri, cum sit Ecclesiae totius, & illius Congregationis Caput) sua apositio[n]e declarant.

Electa est autem Civitas Chalcedonensis, ad quam Sumus Pontifex Legatos misit, Paschasiūm scilicet, & Lucentium Episcopos, Bonifacium, & Basiliūm Presbyteros. Constat hoc, quia ipsi in omnibus Aet[er]niibus, primi nomi-

GBalcedo-
nē. Civitas
eligitur
Ad quam
Legatim e-
tunur à
Papa.

132 DE CONCILIO.

nantur, primi sedent, primi loquuntur, primi subscribunt: ipsi sententiam diffinitiuam in Dioscorum proferunt nomine Papæ, & totius Concili, Act. 3. his verbis. Sanctissimus, & Beatissimus Papa, Caput uniuersalis Ecclesiæ, Leo per nos Legatos suos, Sancta Synodo consentiente, Petri Apostoli prædictus dignitate, qui Ecclesiæ fundamen- tum, & petra fidei, & cœlestis Regni ianitor nuncupatur, Episcopali dignitate Dio scorum nudauit, & ab omni Sacerdotali opere fecit extor- rem.

Marcianus sedit ibi, sed non præsedit.

Interfuit etiam, & Marcianus Imperator, & sedit in primo loco, non tamen præse dit, ut index, ut ipsemet testatus est in oratione ad Synodum, quæ extat, Act. 1. vbi ait, se venisse ad confirmandā fidem, sicut olim fecerat Con- stanti-

stantinus Magnus: id est non venisse ad explicandam fidem & controvèrsias iudicandas, sed ad hoc ut fides à Concilio explicata firma ac tuta cōsisteret, defensa videlicet Imperatoris ope, & auctoritate.

Interuenerunt denique nomine Imperatoris in alijs actionibus quidam Iudices lœculares, qui non erant Iudices controvèrsiarum fidei; sed tantum ut omnia fierent legitimè sine vi, & fraude; ac tumultibus. Quia enim in Concilio Ephesino II. Dioscorus Episcopus militibus introducis, vi coegerat Episcopos ad subscribendum: in hoc Concilio interfuerunt, vel Imperator, vel Vicarij eius ad impediendam violentiam. Id quod in toto Concilio apparet: nunquam enim sententiam ferunt, nunquam subscribunt, & in omnibus sen-

Interfuerunt & Imperatoris Vicarij cum militibus, ne tumultus fierent.

ten-

134 DE CONCILIO
tentis Episcoporum acquie-
scunt.

*Numerus
Episcopo-
rum, qui
ad Syno-
dum vene-
runt.*

*Patriar-
chæ om-
nes Pri-
matum
Ecclesiæ
Romanæ
profite-
tur.*

*Eutychetis
bæresis
damnata.*

Conuenerunt in hac Ciui-
tate sexcenti, & triginta Epi-
scopi: ex quibus erant Patriar-
chæ Dioscorus Alexandrinus
qui tamen mox electus est:
Maximus Antiochenus, Ana-
tolius Constantinopolitanus,
& Iuuenalis Hierosolymita-
nus. Qui omnes ad Leonem
Primum legationem miserunt,
eum recognoscentes Pastorem
vniuersalem totius Ecclesiæ.
Ex quo conuincitur heretico-
rum perfidia, qui quamuis se
recipere quatuor generalia
Concilia asserant; Primum
tamen Ecclesiæ Romanæ reco-
gnoscere nolunt.

Damnata est in hac Synodo
heresis Eutychetis Archiman-
dritæ, quæ unam tantum in
Christo naturam asserebat post
Incarnationem, humanam, sci-
licet; eamq. passam, atq. mor-

LEGEN

tuam esse, &c.

Sed mirum accidit hoc eodem tempore: nam aduersus hunc Agiomachorum ducem, non fulgur intorserit, sed canticum duntaxat præparaue-
rit Deus, quo Diuinitatis im-
mortalitas vbiq. gentium præ-
dicaretur, & per ipsum offensi-
numinis imploratio concilia-
retur. Quod qua ratione, quo-
ue tempore acciderit, tum ex
antiquo Græcorum Menolo-
gio, tum ex Damasco de
Trisagio, & ex alijs, paucis
hic perstringendum est. Die
24. Sept. imperante Theodo-
sio (anno Imperij illius 39.
qui erat Christi 446. terræmo-
tus factus est magnus, & talis,
qualis nunquam antea factus
fuisse commemoratur. Quo fa-
ctum est, ut totus populus vnâ
cum Imperatore, & Patriar-
cha Proclo exierit extra vrbē

in

*De Trisa-
gio brevis
historia.*

*Terremo-
tus ma-
gnus qua-
lis nun-
quam antea
Constan-
tinopolita-
ni ciues si-
mul cum
Imp. &
Patriar-
ch. e in Cä-
pui euerit.*

136 DE CONCILIO

in locum, qui dicitur, Campus, propterea quod sine cessatione aliqua erat illa terra.

*Puer in Cœlum diuinam viram
rum commotio: & totus populus Litanis, & supplicatio
nibus diuinam opem implora
rit.*

De repente autem, diuina quadam vi, spectantibus cunctis, puerulus est media turbâ eripitur, & in Cœlum usque, ut humanum dominem effugeret obtutum, rapitur. Diuinam audit vocem, qua Angeli Deum laudabant: arrigit aures, exaudit dicentes. Agios theos, agios ischiros, agios atbanatos, eleisonimas. Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis, miserere nobis. Et post cantum sibi imperantis vocem excepit, ut hymnum illum protinus renunciet in terra.

Audit Angelos cantare trisagium.

Tremuli, ac mirabundi stabant

CHALCEDON EN. 137

bant omnes, Dei misericor- Puer èt
lo den
sus, re
lat au.
Trisagi.
diam implorantes, & dicentes
Kyrie eleison. Descendit puer,
& voce magna populum com-
pellans, petit, ut Trisagium in
hunc modum decantet *San-*
ctus Deus. Sanctus fortis, San Trisagiū
canatur,
ctus immortalis, miserere no- ¶ terræ-
bis. Quia cum dixisset, ani- motus qui
mam Deo reddidit, & terræ- escit.
motus quieuit.

Ecclesia autem Latina id-
circo in 6. fer. Parastenes ta-
le Trisagium repetit, quia qui-
dam Petrus Gaphens Episco-
pus Antiochenus hereticus
ad errores Eutichetis addidit
ut in Trisagio Crux ponere-
tur, & diceretur, *Sanctus Deus,*
Sanctus fortis, Sanctus im-
mortalis, qui crucifixus es pro
nobis. Ex quo videbatur, to-
tam Trinitatem fuisse crucifi-
xam. Propterea S. Elias Iero-
solymitanus Episcopus ordi-
nauit, ut sanctus ille hymnus

Græ

138 DE CONCILIO

Græca lingua caneretur, in
qua nullum additamentum pa-
tiebatur. Qui mos, etiam in
Ecclesiam Occidentalem ma-
nauit, ut die Sancto Parasce-
ues is hymnus Græco sermo-
ne concineretur.

*Ecclesiæ
res non Se-
cundum
Prægra-
máticas, sed
secundum
Canones
iudican-
dæ sunt.*

In hoc eodem Concilio, ut
habetur in sess. 5. dum dispu-
taretur, an quædam causa de
vsurpatis ab Eustathio Eccle-
sijs Tyriæ Metropolis, debe-
ret iudicari secundum Prag-
maticas sacras; an verò secun-
dum regulas Patrum. Sancta
Synodus dixit: *Contra Cano-
nes nil pragmaticum valebit.*
Regulæ Patrum teneant. Glo-
riosissimi Iudices dixerunt.
*Nunc tempus est, edoceri nos à
S. Synodo, an liceat ex sacro
Pragmatico, alienæ Ecclesiæ
iura ab alijs Episcopis auerti.*
S. Synodus dixit: *Non licet
bac: est præter Regulas.*

Decernitur pariter in hac
eadem

eadem Synodo, ut Hierosolymitana Ecclesia Patriarchalem honorem habeat: unde ex eo tempore Episcopus Hierosolymitanus Patriarchæ non obtinet. Hierosolym. Eccl. Patriarchalem dignitatem obtinet.

men obtinuit post Constantiopolitanum; Alexandrinum, & Antiochenum: antea enim Cæsariensi subiiciebatur, qui Syriæ Metropolitanus erat.

Absoluta Synodo, Patres confirmationem à summo Pótifice petiuerent. Illa autem, quæ à Leone Papa confirmata fuerunt, hæc sunt. *Omnia*, scilicet, quæ de fide *Incarnationis Domini nostri Iesu Christi* contra heresim *Eutychianam* communī Patrum Orthodoxorū sententia definita fuerunt. Id verò, quod instigante Anatolio Constantinopolitano Antistite, ambitiosè, absentibus, & postea contradictibus Legatis, de Primatu Sedis Constantinopolitanæ cōtra

Patres Conc. confirmationem a Papa petunt.

Constanti no. Eccl. nō habet secū dum locū post Romanam, ita quod et equeatur.

140 DE CONCILIO

tra decreta Nicæni Concilij constitutum fecit, ut post Romanam Sedem secundum locum Patriarchalis honoris, ac dignitatis Constantinopolitana Ecclesia haberet; id, inquam, Sanctus Leo Pontifex improbavit, cassavit, atque irritum reddidit.

Primatus
non est da-
tus Ecccl.
Rom. ab
hominib.
sed a Christo.

Præterea habentur in Can. 27. hæc verba: Etenim antiquæ Roma Throno, quod urbi illa imperaret, iure Patres privilegia tribuerunt. Hæc, inquam, verba falsa sunt, & suppositiū esse Canonem ostendunt, ut latè in nostra Conciliorum Sūma demōstramus: nam ipsa Romana Ecclesia non à Concilijs, vel à Christianis Imperatoribus, sed à Christo Domino Primatum obtinuit. Ita enim exorditur Canon sextus Concilij Nicæni: Ecclesia Romana semper habuit primatum. Sic etiam fateretur

Ana.

Anacletus Papa, epist. 3. & Vigilius Papa in epist. ad Eutherum dicit: *Quamobrem sancta Romana Ecclesia eius merito, voce Domini consecrata, & Sanctorum Patrum auctoritate roborata, Primum tenet omnium Ecclesiarum: ad quam tam Summa Episcoporum negotia, & iudicia, atque quarelæ, quam, & maiores Ecclesiarum questiones, quasi ad caput semper referenda, sunt.* Idem quoque habetur in Praefatione Nicæni Concilij in principio scilicet, quod Ecclesia Romana nullis Synodis decretis prælata est ceteris Ecclesiis, sed Evangelicæ voce Domini, & Salvatoris nostri Primum obtinuit. Vide nostram Summam Conciliorum in annotat. can. 27. Concilij Chalcedonensis.

*Ecc. Ro.
semper ha-
buit pri-
matum.*

De

De Concilio Constan-
tinopolitano II.Anno Do.
553.Animad-
uersio pro
V. Synodo.Synodus
vera ubi
et qua au-
toritate
coacta.

Nno Domini 553. celebratum est Cōcilium Oecumeni cum Constantinopolitanum II. quod communiter dicitur, *Quinta Synodus generalis*. Sed animaduertendum, hanc non esse eam, quæ sub Agapito, & Menna celebrata est; quæque in tom. 2. Cōciliarum sub nomine Quintæ Synodi quatuor actionibus continetur: siquidem illa particularis fuit, & Quintam Synodus antecessit, ut disertis verbis docet Zonaras in Iustiniiano, & Nicephorus lib. 17. cap. 9.

Vera autem Quinta Synodus coacta est apud Constantinopolim, Vigilio summo Pōtifice

CONSTANTIN. II. 143
tifice, & Iustiniano Seniore Im-
peratore anno 12. post consu-
latum Basilij, ut initio eiusdē
Synodi legimus, qui est annus
Dominicę Incarnationis 553.
vel 556. iuxta Psellum, qui an-
nis 102. vult posteriorem esse
Quintam Synodum Quarta.

Ewagr. lib. 4. cap. 37.

Conuenerunt Episcopi 165. *Episcopo-*
ut idem Psellus tradit: è qui-*rum nu-*
bus erant Patriarchæ, Eutii-*merus in*
chius Constantinopolitanus, *bac Syno-*
Apollinaris Alexandrinus, Dō *do cōgre-*
nus Antiochenus, & Eusto-*gatorum.*
chius Hierosolymitanus, qui
tamen non per se, sed per Le-
gatos interfuit.

Congregata est hæc Syno-*Aetæ Cō-*
dus contra Petrum Antioche-*cilię.*
num Episcopum Antimum Pa-
triarcham Constantinopolita-
num, Seuerum, Theodorum, &
Zoaram Episcopos hæreticos
Origenistas: & auctoritate E-*Damnan*
piscoporum damnatione fa-*tur, Orige-*
quaes.

cta

144 DE CONCILIO

8ta, constitutionem edidit Imperator, qua præfatos quinque hereticos iussit è suis sedibus ejici, iuxta sententiam Agapiti Papæ, & Sanctorum Episcoporum.

Errores autem, qui in Origenis operibus damnantur, sunt sequentes.

Origenis,
errores dā
nati.

Quod Adam post peccatum imaginem Dei prorsus perdidit. *Epi-phan.epist.ad Ioannem Epi-scopum Hierosolym.*

2 Dicebat quoq. Origenes, eodem Epiphanio auctore, animas ante infusionē corporis peccasse, & in pœnam peccati, in corpora, tanquam in carcerem fuisse inclusas.

3 Afferit rursus, nec beatitudinem, nec miseriam, esse perpetua, sed omnium impiorum.

piorum hominum, ipso-
rumque etiam dæmonum
tormenta finem habitura.

4 Docet quoque inæqualita-
tem Trinitatis Filij, & Spi-
ritus Sancti: ex quo Pater
ille, fons, & origo Arria-
norum ab Epiphanio ap-
pellatus est: (is enim ferè
centum annis præcessit Ar-
rium) de quo loquens D.
August. lib. de hæresib. cap.
43. ita ait: Dicit præterea
Origenes, quod filius Dei
Sanctis hominibus compa-
ratus, veritas sit: Patri col-
latus, mendacium: & quan-
tū distant Apostoli à Chri-
sto, tantum Filius à Patre.
Vnde nec orandus est Fili-
us, inquit, cum Patre, quia
non est auctor indulgen-
rum petitionem, sed sup-
plicator. Hæc de Origene
Augustinus.

5 Impingit quoq. Filo igno-

G ran-

Origenes
Pater, fons
et origo A-
rianorum.

146 DE CONCILIO

rantiam, cùm ait (teste E-
piphanio) Filium non posse
videre Patrem : nec Spir-
itum Sanctum posse videre
Filiū Contra id quod ha-
betur Matt. 11. *Nemo no-
uit Filium, nisi Pater; neq;
Patrem quis nouit, nisi Fi-
lius, & cui voluerit Filius
reuelare.*

5 Quòd corpora post resur-
rectionem : iterum erunt
mortalia, & multis sacer-
tis in nihilum redi-
genda.

6 Ad hæc, Cælum, Solem, Lu-
nam, stellas, & aquas , quæ
supra cælos sunt, animatas
& rationales quasdam vir-
tutes esse dicebat.

7 Quòd in resurrectione cor-
pora hominum rotunda, &
orbiculari specie excita-
buntur.

8 Insuper , quòd pro dæmo-
nibus quoque **Christum**
cruci-

crucifigi, atque id ipsum sæ-
pius sæculis futuris pati
oportebit a spiritibus ma-
lignis, qui in cælestibus
sunt. Quæ omnes blasphe-
miæ in hac Synodo damna-
tæ sunt.

Damnauit quoque Syno-
dus multa in Theodoro Mo-
psuesteno, quod diceret, duas
esse in Christo personas, Dei,
scilicet, & hominis: vñionem
Verbi cū natura humana fa-
ctā esse, nō secundū personā,
sed secundum gratiam. Bea-
tissimam Virginem non esse
Dei genetricem, sed Christi
hominis.

Præterea damnauit Syno-
dus ipsum Theodorum, eo
quod dixerit, alium esse Dei
Verbum, alium Christum,
passionibus animæ, & carnis
concupiscentijs vexatum, &
a malis infestatum: atque a

*Damna-
tur etiam
alie ipsa-
rum hære-
ses.*

G 2 malis

148 DE CONCILIO

malis separantem se paulatim : & ita ex promotione operum meliorem effectum : & ex vitæ conuersatione incontaminatum constitutum : tanquam purum hominem baptizatum in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Et per Baptismū gratiā Spūs S. accepisse, & adoptionem promeruisse: & in similitudinem materialis imaginis adorari in persona Dei Verbi: Et instar Platonis, Epicuri, & Marcionis, qui propria inuenta Secta suos discipulos nominari fecerunt Platonicos, Epicuros, Marcionistas, Christum propriam Sectam instituisse, ex qua vocati sunt Christiani.

Condeinnauit itidem Synodus impia scripta Theodoreti, quæ contra duodecim Sancti Cyrilli capitula conscripsit.

Item Epistolam Ibæ Episcopi

copi Edeſſeni ad Marium Perſam, in qua Nestorium, & Theodorum Mopsuestenum, & eorum impia dogmata defendit, damnatq. duodecim S. Cyrilli Capitula, & ipsum Cy‐ rillum hæreticum appellat. Vide Zonaram in vita Iuſtiniani, Nyceph. lib. 17 cap. 27. & Liberatū in Breuiario, cap. 23. & 24. qui, vt optimè monet Bellarminus, cautè legen‐ dus eſt; quæ enim hic dicit, aut sua non ſunt, aut ipſe fal‐ ſa alia relatione deceptus fuit. Certè non congruunt cum aliorum Catholicorum Patrum narrationibus.

Damnatis omnibus paulo ante diſis, magnisq; propte‐ rea inter ipſos Catholicos excitati motibus, cōmiffis in‐ ter ſe Oriente, & Occidente: eò tandem adactus eſt Imper‐ rator, vt Vigili monitis cef‐ ferit, qui nolebat quidquam

G 3 de

150 DE CONCILIO

de his capitulis statui ante
Concilij Generalis cognitio-
nem , suumque edictum reo
cauerit . Et in Concilij ea de
re cognituri , (quod fuit hoc
Quintum generale) conuoca-
tionem consenserit .

In eo tamen studio suarum
partium excessit contra Vigi-
lium Imperator , quod cona-
tus fit , (olos suæ opinionis
aduocare Episcopos , exclusis
illis , qui aliter sentirent Ve-
rūm & in eo iterum à Vigilio
correctus fuit . Et quamvis in
hac Synodo non per omnia Vi-
gilio satisfactum fuerit ; eam
tamen approbando postea Se-
des Apostolica , fecit Oecu-
menici nomen obtainere . Quā
quam tum quod de personis
potius , quam de fide disputa-
rit : tum quod obtainere non
potuerit Romani Pontificis ,
ne quidem in Legatis suis , pre-
sentiam , licet sæpe implora-
tam ,

*Oecumeni-
ci nomen
quare obti-
nuerit .*

tam, supparis vix cum quatuor primis auctoritatis habita fuerit. Romanus enim Pontifex, quamuis Constantinopoli præsens, noluit adesse Concilio, eo quod pauci ex Occidente aduenissent Episcopi, cum tamen causa, quæ potissimum tractabatur, controversa esset inter Orientales, & Occidentales, Ideoque in propria causa Iudices impari lance cōseditissent Græci.

De Præside vero huius Cōciliij quisnam fuerit, variant historici: aliqui enim Mennam Patriarcham Constantinopolitanum præfuisse huic Concilio affirmant, sed auctoritate Vigilij Papæ, qui ut dictum est, Constantinopoli tunc erat. Alij verò Eutychem Menne successorem fuisse Præsidem asseuerant. Vtrique sententia habet graues auctores. Nos in nostra Con-

Præses Cōciliij q̄s.

G 4 cilio-

152 DE CONCILIO
ciliorum Summa hanc secun-
dam opinionem amplexati
sumus.

*Synodus
hac à plu-
ribus Pon-
tificibus ap-
probata
fuit.*

Fuit autem hæc Synodus
probata à Pelagio Papa, San-
cti Gregorii antecessore, vt
patet ex illo libro, quem, teste
Gregorio lib. 2. epist. 36. con-
scriptis aduersus Schismati-
cos. Eam etiam probauit S.
Gregorius, lib. 1. epist. 24.
Leo I I. scribens ad Constan-
tium Imp. Idē præstitit Adria-
nus Papa in epist ad Necta-
rium. Et denique à Vigilio
ipso per libellum. Vide Ni-
ceph. lib. 17. c 27. Euagrium
lib. 4. cap. 37. & nostram
Summam Conciliorum.

Nec propter hoc de incon-
stantia, aut alia labe Vigilius
debet redargui, vt impiè fa-
ciunt hæretici: quia, teste S.
Gregorio, lib. 3. epist. 37. non
fuit hic disceptatio vlla de fi-
de, sed tantummodo de per-
sonis,

sonis, quæ pro diuersitate
circumstantiarum, citra pe-
riculum hæresis, vel etiam
ullius alterius criminis, quan-
doque affirmari, quandoque
negari poterat.

De Concilio Constan-
tinopolitano III.
seu de Sexta
Synodo.

Nro Domini 680. Anno D.
& 681. celebrata 680.

Et Sexta Synodus,
quæ fuit Constan-
tinopolitana III. & rès sic ge-
sta est. Constantinus Impe-
rator Pogonatus huius nomi-
nis, V. summo studio cona-
tus est, vt Constantinopoli
Generalis Episcoporum con-
uentus haberetur, quo dam-
naretur hæresis Monothelita

Conuen-
tus genera-
lis congre-
gatur con-
tra hære-
sim Mono-
thelitarum

F 5 rum.

154 DE CONCILIO

rum, idest, hæreticorum, vnam tantum in Christo voluntatem ponentium: & ut Constantinopolitana Ecclesia cum Romana coniunge-

Imperator petit à Papa Legatos ut Concilio praesideant. retur; præfuerunt enim ei Sergius, Paulus, Pyrrhus, & Petrus Monothelitæ omnes. Vnde Imperator Indictione

6. Prid. Idus Augusti epistolam ad Donum Pontificem Romanum misit, qua petebat, ut ad se Legatos mitteret,

Imperato-ris verba. qui Generali Concilio præsideret. Hęc sunt verba ipsius:

Postquam igitur tempus recipit, perfectam Congregacionem fieri adhortamur vestram paternam Beatitudinem per præsentem nostram piam Sasram, dirigere viros utiles, modestos, notitiam habentes totius à Deo inspiratæ doctrinæ, & peritiam irreprehensibilem habentes dogmatum, induitos perso-

nām,

nam *vestra Apostolice Se-
dis, eiusque Concilij:deferen-
tes, & libros, quos oportet pro-
ferri, & omnem auctoritatē Episcopis
habentes, &c.* Et infra. Nā ad Conci-
lium canti-
bus naues,
congregatis & Episcopis ad & sumptus
Concilium venientibus, naues ab Imp.
idoneas, & sumptus necessa- suppedian-
rios suppeditandois curet. tur.

Extat Epistola in ipsius Con-
cilii Actis intexta.

Interim Romæ Dono Papa
mortuo, ei successit Agatho,
anno Dom. 678. qui Romæ
Conuentum Episcoporum
Occidentalium centum virgin-
ti quinque habuit. In eo defi-
nitum est, in Christo duas es-
se naturas, & duas volunta-
tes: quod decretum omnes E-
piscopi sua manu firmarunt.

Qua re peracta, Pontifex E-
piscopis quibusdam diu, sed
frustra ex longinquis regioni-
bus expectatis, Legatos tres

Con-

*Romæ fit
conuētus,
& dannat
tur Mono-
thelitarum
bæresis.*

156 DE CONCILIO

Constantinopolim misit, qui
vices suas implerent, Theo-
dorum, & Sergium Presbyte-

*Legati ad
Oecumeni
cum Con-
cilium mit-
tuntur.*

ros, & Ioannem Diaconum: &
totidem Episcopos misit ipse
Conuentus Romæ habitus, vi-
delicet Ioannem Portuensem,
Abundantium Paternensem,
& Ioannem Reginum. Hi
magno Clericorum, & Mona-
chorum numero associati, con-
scendentes naues, in Mense
Octobris Constantinopolim
peruenerunt, & honorifice ab
Imperatore in Palatio exce-
pti, literas ei Pontificis, &
Conuentus Romani reddide-
runt, quibus excusatio de Lega-
tis serius missis, & fides Epis-
coporum de duabus Christi
voluntatibus continebatur.

Imperator, his lectis, Lega-
tos hortatus est, ut verita-
tem, remotis omnibus Philo-
sophorum concertationibus,
ex Sanctarum scripturarum
monu-

monumentis, & Patrum testi-
monijs conarentur eruere :
& eis hospitia parata distri-
buit, quotidianosque sum-
ptus assignauit. Mox Grego-
rium Constantinopolitanū, &
Macharium Antiochenum Pa-
triarchas, ut primo quoq. tem-
pore suos Metropolitas, &
Episcopos Constantinopolim
aduocarent, admonuit.

Die inde Dominico, sacra
pompa (Spiritus Sancti inuo-
candi gratia) per Vrbem du-
cta, ad eum Legati, equis stra-
tis missis, mira benignitate
Principis innitati sunt. Tan-
dem septimo idus Nouembr.
in penetrale Palatij, qui Trul-
lus dicebatur, Concilium
conuocatum est. Legati Pon-
tificis, & Conuentus Romani,
& omnes Orientalium Eccle-
siarum Metropolitæ, & Epis-
copi excepti, suo quisque or-
dine considerunt.

*Spiritus
Sancti gra-
tia inuoca-
tur.*

Qui-

158 DE CONCILIO.

Quibus ritè perfectis, Georgio, & Machario mandatum est, ut quibus suam sententiam de vna Christi voluntate, Conciliorum auctoritatibus fulcirent, exprimerent. Illi tria superiora Concilia protulerunt: verùm multa eos de suo effinxisse conuicti, risum omnibus præbuerunt.

Decimo septimo Kal. Decembr. Decretum Catholici Pontificis Agathonis, Conuentusq. Romani de duabus Christi voluntatibus Legati ediderunt. His vtrinque prolatis, & sanctorum Patrum testimonia in medium producta sunt. Idibus Febr. testimonia recognita sunt: quorum multitudine, & auctoritate Georgius Patriarcha permotus, statim è sententia destitut. Itaque reuocatis quinto Nonas Martias in Concilium Patribus, cùm surrexisset, clara

Georgius
Patriar. et
sequaces
ad veram
finem re-
deunt.

ra voce se cum Metropolitis ,
& Episcopis suis , decreto de
duabus Christi voluntatibus
assentiri dixit , & continuò
in partes Catholicorum tran
sivit .

Macharius autem Patriar
cha, quid sui iudicij esset, ro
gatus , se cum suis Metropo
litis , & Episcopis in pristino
manere proposito affirmauit :
citiusque millies moriturum,
quam de suscepta sententia di
fcessurum . Quam vocem ubi
Imperator, & Catholicus audie
runt , ira perciti , Orarium
collo detrahi iusserunt , eum
que cum suis ex Concilio eie
ctum , facto anathemate per
secuti sunt .

Factum est autem , teste
Anastasio Bibliothecario , vt
eadem hora atræ omnes ara
nearum tele , è laquearibus
Conclavis deciderent . Quia re
conspecta , cuncti Catholici

Macha
rius , & se
quaces in
prauitate
perdurari ,
& puniun
tur .

Orar. stolæ
erat .

Prodigi
apparet .

160 DE CONCILIO

subitò nigras ipsas hæretico-
rum sordes euauisse, lætis a-
nimis, & vocibus exclamaue-
damnati. Condemnati sunt Ser-
gius, Pyrrhus, Petrus, & Cy-
rillus, omnes Monothelitæ.

Die Re-
surrectio-
nis missa
solemniter,
sed latine
celebratur,
cum ma-
gno populi
applausu
&c.

Die inde Resurrectionis Ioā-
nes Episcopus Portuensis Le-
gatus in æde S. Sophiæ, Mis-
sarum solemnia, Imperatore
populoque presente, Latine
celebrauit tanto cum populi
applausu, & lætitia, ut his quo-
que latine nouo more Impera-
toris laudibus acclamaret.
Ex quo omnes dirum tandem
duarum Ecclesiarum dissidiū
penitus esse sublatum iudican-
tes, maximas Deo de con-
ciliata concordia gratias ege-
runt.

Decretis Postremò, quinto idus Sept.
Cœciliū om. professio fidei à Concilio edi-
nes subscri-
bunt. ta, & post quinque dierum spa-
tium singulorum Episcopo-
rum subscriptionibus firmata
est.

CONSTANTIN. III. 161
est. Decimo Kal. Ianuar. Imperator Constantinus, remissis Legatis, literas ad Pontificem, & Conuentum Romanum dedit: quibus se rem ex animi sententia confecisse significauit. Sequenti anno 682. Agatho Pontifex 4. Idus Ianuarij morte absumptus est. In eius locū Leo II. successit; qui mense Iulio Legatos à Concilio reversos cum literis Imperatoris, & ipsius Concilij Actis accepit, eaque sua auctoritate firmauit. Et cum Latinè, & Græcè peritus esset, Acta Concilij in latinum sermonem conuertit.

Cardinalis Bellarminus, lib. 4. de Summo Pontifice cap. 11. propendit ad sentiendum, Sextam hanc Synodum vitiatam esse ab æmulis Romanæ Ecclesiæ, quia inter damnatos ab illa, ponitur nomen Honorij I. Summi Pontificis; & per multas

Leo II. Pa-
pa Concilij
acta con-
firmat.

Huius Co-
ciliij Acta
depræuata
fuerunt.

162 DE CONCILIO

tas rationes id probare nititur. Idem etiam asserit Albertus Pighius in Diatriba. Contra verò Franciscus Turrianus in Apologia pro VI. & VII. Synodo, veras, & germanas esse docet.

Obiectio cōtra VI. Synodum, quod Honorium Pa. pam dam- nauit.

Obijcies; quòd in hac VI. Synodo damnatur Honorius tanquam hæreticus & comburuntur eius epistolæ, & in sequentibus Actionibus omnibus repetitur eius damnatio. Et idem habetur in VII. Synodo A&t. vlt. Ergo vel est asserendum, Honorium fuisse hæreticum, quod hæretici contendunt: quod etiam aliqui Catholici affirmant, ut Melchior Canus, lib. 6. de locis, cap. vlt. Vel quòd ipsa Synodus errauerit, quod nullo pacto est affirmandum.

Responso prima.

Ad hoc respdetur, sine dubio Honorij nomen inter eos, qui damnantur in VI. Synodo, inseratum

fertum esse ab æmulis Roma-
 næ Ecclesiæ, & similiter quid-
 quid aliud ibi dicitur contra
 Honorium. Id latè probat
 Bellarminus, lib. 4. de Summo
 Pontifice cap. 11. Et præterea
 in epistolis Honorij nullus er-
 ror continetur. Honorius e-
 nim ibi confitetur, quod ad
 rem attinet, duas in Christi
 voluntates, & operationes: &
 solùm prohibet nomina vnius,
 vel duarum voluntatum, quæ
 tunc erant inaudita: idque pru-
 dentissimo consilio. Nam tunc
 initium erat huius hæresis,
 nec ab Ecclesia aliquid de his
 nominibus erat definitum.
 Metuens igitur Honorius id,
 quod postea euenit, ne ista
 contentio in graue aliquod
 schisma cresceret, & simul vi-
 dens sine his vocibus posse fi-
 dem esse saluam, voluit conci-
 liare utramque opinionem, &
 simul tollere de medio scan-
 dali,

Honorij
 Papæ sen-
 tentia ex-
 plicatur.

154 DE CONCILIO

dali, & cōtentionis materiam.
Itaque scripsit in prima episto-
la, ideo debere abstineri à vo-
cabulo, vnius operationis, ne
videamur cum Eutychianis
vnam naturam ponere in Chri-
sto: & rursum à duarum ope-
rationum vocabulo, ne videa-
mum cum Nestorio duas per-
sonas ponere. In secunda verò
docet modum loquendi, & con-

Responsio secunda. ciliat opiniones. Vel dicen-
dum cum Turrecremata, lib.
2. de Ecclesia, cap. 93. Patres
VI. Synodi damnasse quidem
Honорium, sed ex falsa infor-
matione, ac proinde in eo iu-
dicio errasse. Quamvis enim
generale Concilium legitimū
non possit errare, vt neque
errauit hoc VI. in dogmati-
bus fidei definiendis; tamen
errare potest in quæstionibus
de facto. Itaque tutò dicere
possimus, hos Patres decep-
tos ex falsis rumoribus, & non
intel-

*Concilium
gener. po-
test errare
in quæst.
de facto.*

intellectis Honorij epistolis,
immerito cum hereticis con-
numerasse Honorium.

Dices: ergo netu melius, *Occurruntur tacitè obiectioni.*
Honorij epistolas intelligis, quam intellecterū tot Patres?
Respondeo, non quidem à me,
sed à Ioanne IV. Martino I.
Agathone, & Nicolao I. Sum-
mis Pontificibus, & à toto
Concilio Romano sub Marti-
no congregato, eas epistolas
melius esse intellectas, quam
à Græcis in Concilio VI. Et si
non reciamarunt tunc Legati,
id factam fuit ad evitandum
maius malum. Verebantur
enim, si reclamarent, ne im-
pediretur definitio rectæ fi-
dei: & non posset tolli schis-
ma, quod annis 60. iam dura-
uerat: nam damnabantur in
eo Concilio Patriarchæ mul-
ti Constantinopolitani, Ale-
xandrini, & Antiocheni, quo-
rum successores non acquie-
uissent

166 DE CONCILIO
uissent, nisi etiam Honorius
damnaretur, qui vnà cum il-
lis accusatus fuerat.

*Responsio
ad confir-
mationem
prime olio
etioni.*

Ad confirmationem de VII.
Synodo, dicendum, Patres il-
lius Synodi lequitos esse Sy-
nodum VI. & solùm repetiuil
se, quod in ea legerant. Proin-
de deceptos fuisse ex VI. Sy-
nodo, quæ vel corrupta erat,
vel per errorem, Honorium
damnauerat. Et eodem modo
dicendum de Melchiore Ca-
no, qui vtique sequutus est
Carranzam in sua Summa Cō-
ciliarum, & sicut errauit Ma-
gister, ita pariter & discipu-
lus.

De

De Concilio Quini-
sexto, seu Trul-
lano.

Nno 692. celebra-
tum est Conciliū
Quinisextum, in
quo continētur Ca-
nones Trullani. Pro qua re
sciēdum ex Tharasio disputan-
te in septima Synodo, act. 4.
Sextam Synodum, quæ sub
Agathone, & tempore Con-
stantini IV. celebrata est, nul-
los Canones edidisse: sed post
annos quinque ab ea Synodo
dissoluta, iterum cōvenisse ne-
scio quot Episcopos Græcos
auctore Iustiniano iuniore Im-
per. ac multos Canones edidil-
se sub nomine V I. Synodi. Id
quod manifeste colligitur, tū
ex principio horum ipsorum
Canonum, tum ex confessione
Tha-

Anno
692.

*Canones
Trullani
qua occa-
sione edite.*

*Synodus
hæc errati-
ca fuit.* Tharasij Episcopi Constanti-
nopolitani in Octaua Syno-
do, Act. 4. quos eosdem Ca-
nones erraticam Synodum Be-
da appellat, & à Sergio Papa,
qui tunc sedebat reprobatos
fuisse scribit in lib. de sex xta-
tibus in Iustiniano iuniore.

*Synodus
hæc aut nō
fuit gener.
aut non le-
gitima.* Ex quo fit, istam falsoam Sy-
nodum Sextam non fuisse Ge-
neralem, aut non fuisse legiti-
mam. Nam Generalis legiti-
ma esse non potest, vbi deest
auctoritas primæ Sedis, vt ip-
simet Græci fatentur in Sep-
tima Synodo, Act. 6. Et præ-
terea quo pacto generalis le-
gitima dici potest, ad quam
ne unus quidem Latinorum
est vocatus? Si autem legitima
non fuit; planum est, nullā
auctoritatē habere potuisse.
Si vero legitima fuit, sed par-
ticularis, non generalis, non
potuit leges ferre, nisi in ho-
mines sibi subiectos: non po-
tuit.

tuit igitur Sedem Romanam
deprimere, ac priuilegijs spo-
liare, quod tamen fatere co-
nata est, cùm ei Sedem Con-
stantinopolitanam, alioqui in-
feriorem, atque subiectam, æ-
quare tentauit.

Hinc factum est, vt orta sit
quæstio, vtrum Trullani Ca-
nones sint Canonici, & an Ec-
clesiasticam auctoritatem ha-
bent? De qua quæstione Ca-
nus lib. 5. de locis, cap. vlt. in
responsione ad 6. argumen-
tum, negat, eos Canonicæ, &
Ecclesiasticæ auctoritatis es-
se. Primum, quia Anastasius
Apostolicæ Sedis Bibliothe-
carius in Proemio ad VIII.
Synodum, ad quam iussu A-
driani II. missus est, testatur,
eos Canones non esse in Eccle-
sia Romana receptos, vt habe-
tur, cap. 2. dist. 63. Idem dicit
Umbertus Sylva candidæ E-
piscopus Legatus Leonis IX.

Trullani
canones nō
sunt ab Ec-
clesia Ro-
mana rece-
pti, et pro-
batur mul-
tis.

170 DE CONCILIO
in libello contra epistolam Mi-
chaelis Patriarchæ Constan-
tinopolitani . Idem Theopha-
nes Græcus Historicus, Theo-
dorus Balsamo in interpre-
tatione eorundem Canonum,
Matthæus Monachus Græ-
cus in Historia Conciliorum,
& virorum Illustrium . Item
Iustinianus Imper. eo nomine
II. his Synodum Constantino-
poli coëgisse legitur , prius
sub Sergio Romano Pontifice,
posteriorus sub Ioanne VII. &
de priori quidem Synodo Be-
da de nat.rer. cap. 67. ait: Iu-
stinianus , Romanæ Ecclesiæ
Pontifice Sergio , quia erra-
ticæ suæ Synodo , quam Con-
stantinopoli fecerat, suadere ,
& subscribere noluisset , iussit
Constantinopolim deportari .
Qui tamē ob culpam perfidie ,
Regni gloria postea priuatus ,
exul in Pontum secessit . Idem
scribunt Paulus Diaconus ,
lib.

lib. de gestis Romanis in Iustini-
niano, & Anastasius Bibliothecarius in vita Sergij Pon-
tificis. Insuper Platina in vita
Ioannis VII. sic scribit: Iusti-
nianus eadem stultitia vexa-
tus, qua fuerat, ante amissum
Imperium, Sergio Pontifice,
duos Metropolitanos Romam
misit, qui Ioannem adhorta-
rentur, ut habita Synodo, quæ
de *Homoufio* crederent Orié-
tales, eadem etiam Occiden-
tales affirmarent, propositis
libellis, in quibus ei subscri-
bendum erat. Homines tamen,
re infecta, ad Imperatorem
Pontifex remisit.

Præterea in can. 2. suscipit,
& confitmat huiusmodi Syno-
dus octuaginta quinque Ca-
nones Apostolorum. At Sedes
Apostolica non tot Canones
approbat, ut auctor est Ifido-
rus, cap. Canones, dist. 17. &
Leo IX. cap. Clementis, ead.
dist. & Gelasius in cap. sancta

H 2 Ro-

172 DE CONCILIO

Romana, dist 15. Item huiusmodi Synodus in eodem can. 2. approbat Concilium Cypriani Martyris de rebaptizandis hæreticis, quæsi secundum traditam Africanis confuetudinem lex illa constituta sit. Sed Cypriani decretum ab vniuersali Ecclesia reprobatum est: Cur igitur in Trullanico canone approbatur?

In can. 3. Ecclesiæ Romanæ lex de bigamis non ordinandis, tanquam summum ius, & ex rigore seuerum appellatur.

In can. 13. decernitur, ut Subdiaconi, Diaconi, Presbyteri a suis vxoribus ante sacros Ordines susceptis non separentur. Ea confuetudo Græcanica est, non Romana, aut vniuersalis Ecclesiæ.

In can. 36. statuitur, ut Constantinopolitana Sedes æquilia priuilegia cum Apostolica teneat. Aduersus hoc priuile-

le.

— 11 —

legium pugnauerunt olim Romanii Pontifices. Leo I. Pelagius I. Gregorius I. & Nicolaus I. Et quanquam iure, & ratione pugnauerint, connuentibus tamen postea, & tolerantibus Romanis Pontificibus, Constantinopolitanus Patriarcha post Romanum Pontificem cæteris tribus Patriarchis, Alexandrino, Antiocheno, & Hierosolymitano prelatus est, ut patet ex cap. *Antiqua* de priuilegijs. Huic Constantinopolitanæ tamen, & Græcanicæ ambitioni, & vanitati, noluerunt sequentes Romanii Pontifices diutiùs repugnare.

Can. 62. præcipitur, ut in omnibus Quadragenarij ieunij diebus per Sabbatum, & Dominicam nonæ hostiæ non consecrentur; sed fiat præsanctificatarum sacrificium, ut apud Latinos fieri solet in die

H 3 Para-

174 DE CONCILIO

Parasceues. Hic Græcanicus
est ritus, non Romanus.

Can. 65. sic habetur: Quo-
niam intelleximus in Romana
Ciuitate in sanctis Quadrage-
simæ diebus, & in eius Sabba-
this iejunare; præter Eccle-
siasticam traditam consuetu-
dinem: S. Synodo visum est, ut
in Romanorum Ecclesia, si
quis fuerit inuentus Sabbatho
ieiunans, Clericus depona-
tur, Laicus segregetur. Quis
Rom. Pontifex ferat hūc cano-
nem & quo animo? Ecclesiasti-
cam appellant cōsuetudinem,
quæ apud Græcos viger, non
apud Latinos, & tacitè repro-
batur usus Romanorum in Sab-
batho Quadragesimæ seruan-
tium iejunium: & lex Eccle-
siæ Romanae præscribitur sine
ullo Pontificis consensu.

Can. 67. sic dicitur. Sacra
Scriptura nobis præcipit, ut
abstineamus à suffocato, &

fan-

sanguine : meritò igitur dam-
namus eos , qui cuiuscunque
animalis sanguinem arte ali-
qua condunt, & sic comedunt.
Audacter sanè Græci Latino-
rum consuetudinem impro-
bant, & Apostolicum præcep-
tum ad breue tempus datum ,
volunt esse perpetuum .

At dicent : Gratianus no- *Obiectio pri-*
mine VI. Synodi Trullanos Ca *ma ex Græ-*
nones perpetuò citat, ut con- *tiana.*
stat ex cap. placuit, dist. 16. &
cap. Quoniam . dist. 3 1. cap.
Si quis, dist. 3 2. cap. vlt. dist.
93. cap Iacobus . de consecr.
dist. 1. cap . dicimus, de conse-
crat. dist. 2. cap. si quis Epi-
scopus 35. quæst. 1. S. Synodus
sine dubio Ecclesiasticam au-
toritatem habet. Respondeo,
falsò Gratianum prædictos ca-
nones citare tanquam canoni-
cos , & Ecclesiasticos, & à VI.
Synodo constitutos. Potuit il-
le quidem horum canonum

Resoluitur

176 DE CONCILIO
auctoritate vni, sed non tan-
quam Canonica.

Obiectio se-
cunda ex
Innocentio
III.

Resolu-
tur

Obiectio ter-
tia.

Resolu-
tur.

Dicent, Innocetius tertius, in cap. à multis de aetat. & qua-
lit. dicit. In VI. Synodo esse de-
cretum, ut si quis eorum, qui
ad Clerū accedunt, nuptiali iu-
re mulieri voluerit copulari,
hoc ante Subdiaconatus ordi-
nem faciat. Patet autem, hunc
esse sextum Canonem Trulla-
num. Respondeo, Innocentium
in hac parte, iuxta vulgi op-
inionem locutum fuisse: & ap-
pellavit Canones Trullanos
nomine Sextę Synodi, quia sic
vulgariter nominari solent.

Dicent etiam, quod Adria-
nus Papa, in cap. Sextam. dist.
16. & in cap. Sextam de con-
secrat. dist. 3. prædictos Cano-
nes recipit, & approbat. Re-
spondeo non Adrianum Papā,
sed Tharasium Patriarcham
Constantinopolitanum eos ca-
nones recipere, & approbare;

vt

QVINIS. SEV TRVLL. 177
vt constat ex Synodo VII. Act.
1. & 2. Adrianus verò Papa re-
fert verba Tharasij, & falsus
est Gratianus, dum allegat. &
accipit ea verba tanquam A-
driani Papæ.

De Concilio Constan-
tinopolitano sub
Philippi-
co.

Nno 712. excæca-
tus quidam corpo-
ris, & mentis ocu-
lis Monothelita Mo-
nachus, qui scilicet astrono-
micis inspectionibus futura
prædicere consueuerat, veniē-
ti ad se Philippico teste Theo-
phane, dixit: *Imperium tibi
est repositum. Quibus cùm ille
turbaretur, ait Monachus:
Si iubet Deus, tu quamobrē nodum.*

Anno
712.

*Monachus
Monothel-
ita Astrono-
mus P bili-
pico prædi-
cit Impre-
cū facit eū
turare
quod dele-
ret VI. Sy-
nodum.*

H 5 cor-

178 DE CONCILIO

tradicis? Hoc autem dico, quia
VI. Synodus malè facta est
Si ergo imperaueris, hanc
proijce, & imperium fiet tibi
forte, atque longaeum. Credes
Philippicus impostoris vani-
tati. iuramento spopondit, se
hoc facturum.

Philipicus
Imp. hære-
ticus.

Pop. Rom.
Imp. fidei
confessionē
hæreticam
respuit.

Factus igitur Imperator,
dum ex more, professionem
Catholicæ fidei emittere de-
beret, hæreticam emisit, exe-
cratione dignam, quam Constantinus Pontifex, cum Sedis
Apostolicæ Concilio respuit.
Populus Romanus zelo fidei
accensus, nomen, literas, ima-
ginem, figuram eius in num-
mis suscipere recusauit: nec
in Missarum solemnis nomen
eius prolatum est. Cumque
ille sex Synodos Oecumeni-
cas in pariete depictas Con-
stantinopoli abradi iussisset,
Constantinus Papa contra, Ro-
mę pingi iussit. Missum ab eo
ducem,

ducem, zelo fidei magna pars
populi Romani recipere re-
cusavit; inter quem, & alium,
qui ante à Dux erat, in ipsa vr-
be armis concursum est, & cæ
des facta. Ex quo habemus,
Rempublicam Romanā guber-
nari his temporibus solitam
per Dices ab Imperatore mis-
fos: hincque Ducatum Roma-
num dictum.

Philippicus Imperator, ubi
sibi Imperium stabilisse visus
est, occisis omnibus, qui Iu-
stiniāno fauerant, damnandæ
Catholicæ fidei in VI. Synodo
expositæ, & Monothelitarum
hæresi restituenda, ex promis-
sione, iuramento firmata, ani-
mum intendit. Primum igi-
tur Cyrum Patriarcham de-
positum, trudit in exilium, re-
posito in eiusdem locum Ioan-
ne quodam Monothelitarum
antesignano. Nam qui in eam
promouendus erat Monachus,

*Rom. Ref.
publ. tunc
per Dices
missos ab
Imper. gu-
bernaba-
tur.*

*Philippicus
cruelis, et
hæreticus.*

*Cyrus Pa-
triar. depo-
nitur.*

180 DE CONCILIO

qui Philippico Imperium prædixerat, cœcitate percussus fuerat. Inde indicta Synodo, potius Pseudo Synodo, ex Episcopis dumtaxat Orientis, quam numerosissimam curas. se, credibile est, ut cùm decessent cætera omnia: numero saltem vincere videretur, proposita depositionis sententia Episcopis Sextam Synodum non damnantibus. Omnes Episcopi, ne Sedibus caderent, turpissimè cedentes, in Sextæ Synodi damnationis sententiam consenserunt: cui anceteri interfuerint Patriarchæ, ignoratur, Actis eius, ut execrabilibus, perpetuo anathematis subiectis.

*Philippicus
excæctus,
Imperio pri-
uatur.*

Philippicus autem, abrogata Sexta Synodo dum sibi putat parasse Imperium, ab impostore promissum; post unum tamen annum, & menses sex (ut est apud Diaconum) Im-

pe-

perio, & luce excæcatus, pri-
uatur, creato Imperatore
Artemio, à Secretis, vocato
Anastasio: qui, vt Catholicus,
statim sux Catholicæ fidei
professionem apud Romanum
Pontificem per Legatos edi-
dit, magna cum totius Occi-
dantis exultatione: qua acce-
pta, Constantinus Papa Apo-
crifarium statim mittit Con-
stantinopolim, qui lapsos E-
piscopos, auctoritate Apollo-
lica Ecclesiæ Catholicæ recon-
ciliaret.

Anast Im-
per. Catho-
licus crea-
tur.

Apocrifa.
rius idem
quod Nun-
cius, vel
Legatus.

De

De Concilio Constan
tinopolitano sub
Copronymo.

Anno
154.

Nro 754. alij 755.
celebratum est Cō
cillum Constantin
opolitanum sub
Constantiho Copronymo.
Conuenerūt autem Episcopi
Imagines 338. qui in templo S. Mariæ
Sancte ē tē Virginis, quod est Blacher
plo delētur. nis cūm conuenissent, deletis
prius, & penitus abrasis, pul
cherrimo artificio factis Ima
ginibus vitæ Domini nostri Ie
su Christi, arborum, & ani
malium formis in earum lo
cum substitutis, nullo præsen
te Patriarcha Catholico, & in
ambonem ipse Imperator Cō
stantinus progressus, Constan
tinum Monachum ex Sylei

Pa-

Patriarcham ipse laicus instituit, & pronunciat Constantinopolitanæ Ecclesiæ: In de omnes Sacrarum, & venerandarum Imaginum cultum damnant; S. Germanum Constantinopolitanum Patriarcham; Gregorium Cypricum, Ioannem Damascenum, & omnes denique Sacrarum Imaginum cultores anathematizant, & Idololatras vocant; Sanctorum quoque Martyrum Reliquias tum igni, tum aquis, tum aliter perdunt, & propositis in medio, venerando ligno Crucis, vñà cum diversis Dominici corporis, & sanguinis mysterijs, per ea vniuersos iureiurando astrin-
gunt, nūquā se diuinæ Imagines adoraturos, quin eas potius idola vocaturos. Sed alia etiā deteriora addētes, vocant Apostolos, Martyres, sed & ipsam Deiparam Sanctam ap-

pel-

*Imaginum
cultores dā
nantur.*

*SS. Mar-
tyrum rel-
quias va-
riè perdun-
bæreucci.*

134 DE CONCILIO

pellandam. & nullo modo in-
uocandum: Catholicos ipsos
vocant Nestorianos, Arianos,
Dioscorianos, Eutychianos,
atque Seuerianos. Denique,
ut nefarium illud Conciliabu-
lum, Septima Synodus Oecu-
menica diceretur, statuunt.
Extat Pseudosynodi definitio
integra recitata, in Act. 7. Ni-
cæni posterioris Concilij. Hęc
ex Theophane, & maximè ex
actis S. Stephani iunioris
Martyris.

*Copronymus Icono-
clasta mise-
rè moritur:
Jeque in-
signem
damnatur
esse fateur
vel inuitus*

Copronymus autem, ranti
sceleris auctor, die 14. Sept.
anni 775. extinctus est. Sic
autem accidit eius miserabi-
lis interitus. Expeditione in
Bulgaros parata, anthrace in
cruribus diuinitus percussus,
& hinc ardentissima febre
dustus, Archadiopolim re-
iijt à subiectis humero in le-
atum delatus: & tandem in
chelandium deportatus, mise-
rabi-

CONSTANTINOP. 185
rabiliter obiit, clamans. & di-
cens. *Viens adhuc, ignis sum
inextinguibili traditus.*

Reprobata fuit hæc Syno-
dus, primùm auctoritate Ste-
phani Papæ, ut testatur Adria-
nus, in epist. ad Constantinum
& Ioannem Augustos: deinde
etiam totius Oecumenici
Concilii Nicæni II. Act. 3. vna-
nimi consensu.

Hinc vero obserua cum Bel-
larmino, lib. 1. de Concil. c. 6.
hanc Synodum falsò à nonnul-
lis vocari Tertiam Ephesinā; Animat-
uersio ex
Bellarmi-
no.
ut à Carranza in sua Summa
Conciliorum, in principio
VII. Synodi, & à Sixto Senen-
si, in lib. 5. Bibliotech. San-
ctæ annotat, 147. Nam om-
nes antiqui eam vocant Con-
stantinopolitanam, & idipsū
clarissimè patet ex ipso isto
Concilio quod insertum legi-
tur in VII. Synodo, Act. 6.
Causa erroris videtur fuisse,

quia

Reprobata
est hæc
Pseudosy-
nodus.

186 DE CONCILIO

quia isti prophanae Synodo
præsedit Theodosius Episco-
pus Ephesinus.

Et quia paulò ante dixi-
mus, Ioannem Damascenum
odio habitum, quin & per-
secutum fuisse propter zelum,
quem de venerandis sacris
Imaginibus habebat, referam
hic breuiter, quæ anno Dom.
728. ei obtigerunt.

Leo .n. Imperator Orientis
volens ipsum perdere, quia
cultus Sacrarum Imaginum
erat propugnator acerrimus,
talem technam commentus
est. Sciebat, illum apud Sar-
acenorum Principem in pretio
esse. Itaq. ut per eundem il-
lum perderet, negotium qui-
busdam dedit, ut scripturæ
notas Damasceni assimiles ef-
fingerent, scriberentque quasi
sua ad Imperatorem Leonem
manu, quia Damascenorum
vrbs negligenter omnino cu-
sto di-

stodiretur, atque Agarenorum præsidium exiguum, & infirmum esse. Hanc ille aliena manu scripturā nactus, Saraceno misit. Qui nullam fiduci defensionem à Damasceno audire volens, manum illi præcidi, eamque in foro suspendi imperauit. Vespertina hora, vix eandem sibi remitti impetravit: qua accepta, ad Orationem, quod domi habebat, ingressus, pronōque omnino corpore ante diuinam Imaginem, quæ Dei Geneticis effigiem gerebat, prouolutus, excisamque manum pristinæ suæ, commissuræ admouēs, intimo pectore ingemuit, ac cum lachrymis exclamans, illam ad misericordiam propensissimam hunc in modum obsecrare cœpit: *Domina, & castissima mater, quæ Deum meum peperisti, diuinarum Imaginum causa dextera mihi*

*Imaginæ
Sacrarum
ob cultum,
manus Da-
masc. præ-
citur. Sed
miraculosè
à Deipara,
cui sc̄ corn-
menda: e-
rāt, ei refl-
tuitur.*

188 DE CONCILIO

bi manus amputata est. Neq.
enim te fugit, quid Leonem
in furorem coniecerit. Quare
quam celerrimè occurre, &
manui meæ medicinæ adhibe.
Dextera Excelsti, quæ ex te in
carnata est, per tuam inter-
cessionem, virtutes multas ef-
fecit. Tuo itaque rogatu, mea
quoque dexteram, obseoro, sa-
net, ut tuas, quemadmodum
concesseris, Filiique ex te in-
carnati, laudes modulo con-
centu, o Dei Genitrix, litte-
ris consignet, atque Orthoda-
xo cultui adiumento sit. Po-
tes enim quicquid lubet, ut
Dei mater. Hæc Ioannes cum
lachrymis dicens, obdormi-
uit, atque in Somnis Dei Ge-
nitricis Imaginem vidi, placi-
dis, & lætis oculis ipsum in-
tuentem, ac dicentem: Ecce
Sanitati restituta est manus
tua. Iam ergo sine ulla, cuncta
tionè quemadmodum nunc
pet.

Maria ut
Dei mater
potest quic-
quid ei lu-
bet.

pollicitus es, eam scribam ve-
lociter scribentis calamum ef-
fice. Experrectus igitur ille,
qui sanus fuerat, cum exci-
sam mantum contemplaretur.
eamque sanata in conspexis-
set, spiritu exultauit in Deo
salutari suo, atque ipsius Ma-
tre. Factum istud aliqui Sar-
ceno retulerunt. Is autem
Ioannem integra manu exul-
tantem aspiciens, in fontem
fuisse agnouit, & pristinæ di-
gnitati restituit: erat enim
Cœsiliarius. At ille altiora me-
ditans, gratijs actis, faculta-
tibusque in cognatos, seruos,
& egentes distributis, Ierosoly-
mam orationis causa profe-
ctus, ad D. Sabæ Lauram se
contulit, ibique cum Cosma
sodali monachum induit. Vi-
de in nostro Breuiario Chro-
nologico sub annu Dom. 728.

Damasceno
gradu
pristinum
a Saraceno
restituitur.

De

De Concilio Nicæno
Secundo, seu de Se-
ptima Syno-
do.

Anno
782.

Rom. Pöt.
Legati ad
Conciliū.

Conciliū
Acta.

Nno 782. alij 781.
alij 786. celebra-
tum est Concilium
Generale Oecume-
nicum, quod VII. Synodus &
Nicæna II. dicitur; illuc enim
conuenerunt vndique Bithy-
niæ Episcopi cum Legatis O-
rientalium Patriarcharum, &
Adriani Romani Pontificis Pe-
tro primo Presbytero, & Pe-
tro Monacho Praefecto, ad ce-
lebrandum Concilium. Nu-
merus Episcoporum, ut Psel-
lus habet, fuit 350. è quibus
Patriarcha vnu sicut Thara-
sius Constantinopolitanus Hi-
ergo omnes eos damnarunt,
qui

qui Sacras Christi, & Sanctorum Imagines omni honore spoliabant. Sed digna sunt, quæ de hac re in Act. 2 dicuntur ut hic breuiter ponantur.

Apostolicas autem, inquit, traditiones, quibus veneratio, culturaque Sanctorum doceatur recipimus, & veneramur. Eos autem, & ministros, amicos, & filios Dei existentes, honoramus. Honor enim, qui a consuevit idem sentientibus inuicem exhibetur, indicium est beneuolentiae erga Dominum. Sunt enim propria Dei, & pura Christi habitacula, Spiritusque sancti immaculata Specula. Sancti enim in Dei manus sunt, ob idque prætiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Servator noster Christus fontes salutares, Sanctorum reliquias nobis reliquit, multis modis beneficia fundentes.

Traditio-
nes Aposto-
lise recipiā-
tur.

Sancti ve-
filii Dei co-
luntur.

Sæcti hono-
rantur, &
quare.

Reliquæ
Sanctorum
virtute pol-
lentes.

192 DE CONCILIO

tes Martyrum enim ossa virtutes multas operantur, atque id per Christum qui in ipsis inhabitat, &c.

Templi pa-
nientes t-
eroris &
cris ornan-
dijunt.

Cruci an-
debeatur
cultus la-
trig.

Decernunt quoque huius Concilij Patres, templo non nugacibus, & vanis picturis ornanda esse, sed historijs veteris, & Noui Testamenti parietes Templi replere conuenit, ut qui literas non norint, nec sacram Scripturam legere queunt, contemplatione picturæ in memoriam reducant quinā germanè verò illi Deo per fortia facta seruierunt: atque incertamen excitentur laudatorum facinorum, per quæ cum Cœlo, terram commutarunt.

In eo Concilio definitum est, Crucis non deberi cultum latræ, sed minorem. Et amen S. Thomas, 3. par. quæst. 25. docet, Crucem, & Imaginem Christi colendam esse cultu

la-

CONSTANTINOP. 193

latriæ. Sed dicendum est, Concilium negasse Crucis, & Imagini cultum latriæ, eum vide-
licet, qui tribuitur alicui propter ipsum, qui soli Deo defer-
etur propter diuinitatem eius.

Sanctus Thomas verò tribuit *s. Thomas*
Cruci, & Imagini Christi *interpretat-*
eam latriam, quæ scilicet da-
tur alicui propter aliud, non
propter se; nimis propter
id, quod repræsætatur in ipsa;
qua ratione coluntur latriæ
alia præter Deum, Natura sci-
licet humana à Verbo diuino
assumpta; & species panis, &
vini consecratæ in altari.

In eodem Concilio recita- *Recitatur*
tum est pariter Symbolum Ca *Symbolum*
tholicum: ubi cùm ad spiri- *cum addi-*
tus Sancti confessionem ven- *tione par-*
tum esset, his est ipsa verbis *ticulae: si*
expressa: *Et in Spiritu Sanctu* *Patet, si*
Dominu, & uiuificantē: qui *lioq. proce-*
dit.
ex Patre, Filioque procedit.

Qui cū Patre, & Filio simul

I ad-

194 DE CONCILIO
adoratur. & conglonificatur.

Lecta septimi Generalis Concilii definitione; Latini quendam vetustissimum librum in medium attulere; in quo quidem eadem ipsa definitio, Sanctumque Spiritum ex Patre, Filioque procedere, scriptum erat. Vide Baron. anno 787. Ibidem etiam præter Catholicæ fidei decretum, ab ea-

Principes demi Sacrosancta Synodo. Ca-
Episcodos nones Sanciti sunt 22. quo-
non eligat. rum tertius est: quod non o-

porteat Principes eligere E-
Episcopibus pescopos. Vide in nostra Sum-
retici qui in ma Conciliorum.

aduersus Sciendum autem, quod in
imagines hac Synodo tres Episcopi af-
decreuerunt fuerunt haeretici, qui in adul-
in Concilio fuerunt haeretici, qui in adul-
Constanti- terino Cœcilio Constantinopo-
nop. abiur- litano sub Copronymo. Imagi-
rant, fidei nes dñnauerat, qui tamē erro-
que Catho rem abiurarunt, & vnuſquisq;
licæ confes- confessionem Catholicam, ab-
fionem fa- iurationem erroris continen-
ciunt. tem

tem, Patribus præsentarunt. Primus fuit Basilius Anciræ. Secundus, Theodorus Myron, Tertius Episcopus Amorii. Hos postea secuti sunt, & imitati septem alii qui prædictorum trium Episcoporum confessioni subscripserunt. Qui omnes se imperitia errasse confessi sunt, & ignorantia; & propterea se velle secundum fidem à Sanctis Apostolis traditam viuere, & recipi. Horū nomina sunt, Hypatius Nicenę, Leo Rhodi, Gregorius Pissidiæ, Gregorius alter Pessunton, Leo alter Iconii, Nicolaus Hieropoleos, & Leo alter.

At notanda sunt verba Gregorij Episcopi Pessunton, qui inter cætera hæc dixit: In Antiochena Synodo Sanctorū Apostolorum dictum est, Senatus non debere amplius ad idola aberrare: sed certandum esse ante columnam Dei, Ab aposto
li pross. I-
maginum
cultu Syno
nodū An-
tiochiae ce-
lebratur.

I 2 homj-

196 DE CONCILIO

bominisque Iesu Christi Domini nostri. Per quæ verba habemus, quod ab Apostolis Synodus in Antiochia pro Imaginibus celebrata sit. In qua Canon pro Imaginum cultu, qui est VIII. sic habet. *Ne decipiuntur saluati ob idola, sed pingant ex opposito diuinam, humanamq. manu factam, impermixtam effigiem Dei veri, ac Saluatoris nostri Iesu Christi, ipsiusque seruorum, contra Idola, & Iudaos, Neque errant in Idolis, neque similes fiant Iudeis.* Vide quæ de hac re diximus supra in Concilio Antiocheno sub anno 341. versus finem. Et latè in nostra Summa Conciliorum sub anno 54.

Canon A-
postolorum
proIma-
nibus.

De

De Concilio Franco-
fordiensi.

Nno 794. celebra-
tum est Concilium Anno
Francofordiensē , 794;
iuxta Reginonē ,
lib. 2. Adriano I. Pontifice, &
Carolo Magno Francorum Re-
ge. Quod quidem alij Prouin-
cialē , alij Oecumenicam Sy-
nodum fuisse scribunt. Ex eo
n. quod Legati Sedis Aposto-
licę, teste Adōne in Chronico,
Concilio interfuerunt: quod-
que Carolus Rex generalem
Synodum cōuocari petuerit,
existimatum est, hunc Fran-
cofordiensē Conuentum ,
vniuersale Concilium fuisse .
Bellarminus, lib. 1. de Conci-
lijs putat eum fuisse Oecume-
nicum , sed ex parte reproba-
tum , quia Nicānam II. Sy-

Concilium
Francofor-
diense alij
Prouincia
le, alij Oe-
cumenicē
fuisse di-
cunt.

I 3 nodum

198 DE CONCILIO

ncdum ausum sit condemna-
re: & idem sentit Baronius
sub anno 794. Binius è con-
tra affirmat, ipsum fuisse Pro-
uinciale, & q̄ Acta Conc. Ni-
cæni II. in eo approbata fue-
rint: pluresque pro se citat
Auctores, Alan. dial. 4. c. 18.
& 19. & dialog. 5. c. 12. & 13.
Sander. lib. de Imaginibus, c.
5. & lib. 7. de visibili Monar-
chia. num. 619. Sur. in Præ-
fat. huius Concilij. Vasquez,
lib. 2. de adorat. Imaginum
disp. 7. cap. 5. Suarez, tom. 1.
par. 3. disp. 54. Sect. 3. Et pro-
pterea objectionibus omni-
bus satisfacit. Nec quia in eo

Legati Summi Pontificis in-
terfuerint, ex eo præcipue Oe-
cumenica censeri debet hæc
Synodus: siquidem Alexandri-
nis, & Toletanis Concilijs plu-
ribus interfuerunt Legati Se-
dis Apostolicæ, quæ tamen nul-
lo vñquam tempore Vniuer-
salia,

Legati Pö-
tificis in Cö-
cilio nō së-
per docent,
ipsum esse
Oecumeni-
cum.

salia, & Oecumenica habita
fuere. Si qui Legati Romani
Pontificis Concilio interfue-
runt, illi non ad præsidendum
sed tantum ad insinuandum,
Acta Concilij, Roma ablega-
ti fuisse videntur. Nos in no-
stra Summa Conciliorum hāc
secundam sententiam tan-
quam probabiliorem secuti-
sumus.

Causam celebrandi Concilij *Causa*,
in Germania præbuit Elipan- *celebrandi*
dus Toletanæ Ecclesiæ Archie *Concilium*
piscopus; qui cùm audiuisset,
Fœlicem Vrgelitanum Episco-
pum in Concilio Ratisboné-
fi conuictum, & damnatum
fuisse; eundemque apud Se-
dem Apostolicam post agni-
tionem erroris, & hæresis de-
testationem, ad Ecclesiam, &
Sedem pristinam receptum es-
se, non destitit acerrimus hæ-
recoꝝ suꝝ defensor, & propa-
gator, neque prius quieuit,

I 4 quam

200 DE CONCILIO

quam Fœlicem ad Orthodo-
xos reuersum, ad castra im-
pietatis reuocasset. Imò scri-
ptis ad Carolum magnum, li-
teris priuatis & ad vniuersos
Galliæ, & Germaniæ Episco-
pos patentibus, & publicis, in-
trepidè hoc egit, vt cū Rege
totam Germaniam, & Galliā
in suam sententiam pertraheret.
Itaque cum hac ratione Fœli-
cem, verè infœlicem instar
canis ad vomitum, & lotæ suis
ad volutabrum luti reduxisset,
ne malum longius ferperet, in-
fusumq. venenum sana mem-
bra inficeret, opus erat, vt
vterque ad plenarium iudi-
cium citaretur. Quo facto
damnatus est vterque.

Elipandus
Toletanus
Episcopus
Fœlicem
Vrgelita.
num Epis-
copum ab
errore ad
veram fi-
dem reuer-
suro iterum
redire ad
vomitum
curat, &
ad votum
ei accidit.
Elipädus,
& Fœlix
damnatur

De

De Concilio Constan
tinopolitano IV.

Nro 869. celebra-
tum est Octauum
Concilium Gene-
rale, & fuit Con-
stantinopolitanum IV. Pro
quo sciendum, anno salutis
860. Constantinopoli ortam
esse inter ciues grauissimam
feditionem, alijs Ignatium Pa-
triarcham, alijs Photium tu-
tibus. Michael eo nomine III.
Porphyrogenitus Imperator
Constantinopolitanus Lega-
tos, & literas ad Pontificem
Romanum Nicolaum I. misit,
quibus, accusato Ignatio, pe-
tijt, vt Pontifex Legatos suos
ad se destinaret, quorum ope-
ra sedatio sedaretur. Addide-
re etiam Legati, hæresim Ico-
nomachorum recruduisse, &

I 5 San-

Anno
869.

*Ignatio Pa-
triarcha a.
moto Con-
stantinopo-
li sedatio or-
ta est.*

*Imperator
Legatus ad
Pontificē
mittit.*

102 DE CONCILIO

Sanctas Imagines passim in
Ciuitate delere. Nicolaus ita
que, vt tantis Ecclesiæ vul-
neribus, malisque mederetur,
Episcopos duos, Rodoaldum
Portuensem, & Zachariam
Anagninum legauit, datis in
mandatis, vt causas cur Ignatius
esset sua Sede deiectus,
cognoscerent, & cum Photio,

*Nicolaus
Papa ad
Imperato-
rcm Lega-
tos quos po-
stularat mi-
sit.
Calabria,
& Sicilia
S. Roma-
næ Eccle-
siae Patri-
monium.*
tanquam cum laico versaren-
tur: eiusque reprobata ele-
ctione, Sanctarum Imaginum
cultum retinendum omnino
curarent. Per eosdem etiam
Legatos postulauit, vt Cala-
briæ & Siciliæ Patrimonia Ro-
mana Ecclesiæ redderentur.
Datæ extant literæ 7. Kal.
Octobr. Indictione 9. his ver-
bis: *Præterea Calabritanum
Patrimonium, & Siculum,
quæque nostræ Ecclesiæ con-
cessa fuerunt, & ea possi-
denda obtinuit, & disponen-
da per suos familiares regere
studuit.*

ſuduit, conſeſſionibus reddan-
tur: quoniam irrationabile
eſt, ut Eccleſiaſtica poſſeſſio,
vnde luminaria, & concin-
nationes Eccleſie Dei fieri de-
bent, terrena quauis po-
ſtate ſubtrahatur: Sed Domui
Dei reſtituta, meritum red-
dituris muſticiplicent, & ſu-
ſcipientis votum ſpiritualis de-
ſiderij lucris exerceatur.

Legati Pontificis proximo
anno Conſtantinopolim profe-
ſti, pecuniis, & muſteribus
corrupti, mandata eius tran-
ſgressi ſunt. Nam qui Ignatij
cauſam cognoscere tan-
tummodo iuſſi fuerant, iudi-
cio ſuo interpoſito, Ignatium
iure abdicatum, & Photium
ritè ſubstitutum dixere. Bien-
nio poſt elapſo, Leo Legatus
Imperatoris Vrbem adueniēs,
duo volumina Pōtifici reddidit
vnum, in quo continebanrū
acta abdicationis Ignatii al-

Legati Pon-
tificis eius
mandata
transgre-
diuntur.

I 6 terum.

204 DE CONCILIO

terum, in quo Sanctorum Ima-
ginum honos, & cultus com-
probabatur. Reddidit quoq. li-
teras, quibus petebat Impe-
rator, ut Pont. abdicationē I-
gnatii, & substitutionē Photii
sua auctoritate confirmaret.

Anno autem salutis 866.

*Causa con-
gregandi
Conciliū.*
Nicolaus, maledictis Michae-
lis Imperat. impulsus, Episco-
pos Donatū Holtiēsem, & Ste-
phanū Ephesinum, & Marinū
Diaconum ad eum de causa
Ignatii per Concilium Epi-
scoporum definiendum misit.
Defuncto Nicolao, eiusdem
Legatos Adrianus II. confir-
mavit, addito Anastasio Bi-
bliothecario.

*Præcides
Conciliū
qui.*
His præsidentibus anno D.
870. Adriani Papæ II. & Basi-
lii Imperat. auctoritate cele-
bratum est Concilium Gene-
rale VIII. in quo dissidium de
Ignatii abdicatione & Photii
substitutione sublatum est:

Photio

Photio à piorum communione submoto; & Ignatio in pristinum honoris gradum, & locum restituto.

Redditus est item sanctis Imaginibus antiquus honos, & cultus: confirmatæ, etiam septem præcedentes Synodi generales. Statutum quoque est, ut consecrationes, & promotiones Episcoporum, Clericorum electione, & decreto fierent: neue Laici Principes, aut Potentes semetipsos immiscerent electioni, vel promotioni Patriarchæ, aut Metropolitani, aut Episcopi, aut Abbatis. Ex quibus patet, aucto-
rato Concilia Generalia in Oriente celebrata, agnouisse semper Romani Pontificis auctoritatem, hoc est, Primum eius super omnes Ecclesiæ.

Ex hoc itidem tempore, Photij suasu, & opera, Græci cœperunt manifestè contra

Otto gene-
ralia Con-
cilio Orien-
talia cogno-
scunt primi-
tum Pon-
tificis Ro-
mani su-
per omnes
Ecclesiæ.

Initium
Schismatis
Ecclesiæ O-
rientalis à
Romana.

206 DE CONCILIO

tra Primatum Bomani Pontificis sentire, & docere. Cœperunt quoque Latinos odio capitali prosequi, & tanquam anathemate percussos deuictare; eo quod addidissent Symbolo Nicæno, & Constantino-politano: *Filioque procedentem*

*Ex iunc
generalia
Cœcilia in
Oriente nō
sunt cele-
brata, sed
in Occiden-
te.*

*tem: quare palam Græci se se à Romanis, & Latinis diuise-
runt. Vnde amplius non sunt
celebrata Concilia Generalia
in Oriëte: quotquot deinceps
conuocata, & habita Conci-
lia sunt, in Occidente celebra-
ta fuerunt ex Episcopis, &
Abbatibus Occidentalibus,
præterquam ea, in quibus Græ-
ci, & Orientales se se iterum
cum Romana Ecclesia coniun-
ixerunt.*

*Animad-
uersio ex
Bellarmi-
no, tres Sy-
nodos in
causa Pho-
tij celebra-
tas fuisse.*

*Est autem hoc loco cum
Bellarmino animaduertendum
tres Synodos in causa Pho-
tij Constantinopoli celebra-
tas, Vna tempore Nicolai I.
Pon-*

Pontificis, & Michaelis Imperatoris celebrata est, in qua depositus fuit Ignatius, & ordinatus Photius: cuius Synodi meminit Zonaras in vita Michaelis; nec est dubium, hanc fuisse profanam Synodum, ut patet ex epistolis Nicolai I. & Adriani, II.

Altera Synodus est ea, quā nos diximus VIII. quæ extat, quamvis imperfecta, in tomis Conciliorum. in qua, deposito Photio, iterum restitutus est Ignatius, atque huius Synodi meminit Zonaras in vita Basili Imperatoris.

Tertia est ea, quam tempore eiusdem Basili celebrait per Legatos suos Ioannes VIII. Adriani successor, in qua Synodo, defuncto Ignatio, iterum restitutus est Photius: & si vera sunt, quæ Græci dicunt in Concilio Florentino, sess. 6. & quæ refert ex hac

hac Synodo Franciscus Tur-
rianus, in lib. de Actis Sextæ,
Septimæ, & Octauæ Synodi, re-
scissa sunt planè acta præcedē-
tis Synodi sub Adriano: quin
etiam statutorum, ut tollere tur-
de Symbolo illa particula, *Fi-
lioque*: sed id nullam habet
verisimilitudinem. Idcirco fa-
cile mihi persuadeo, aut esse
omnia conficta, quæ dicun-
tur de Ioanne VIII. ut sanctus
Antoninus docet in Summa hi-
stor. par. 3. tit. 22. cap. 13. §.
10. aut certè verum quidem
esse, Photium à Ioanne VIII.
per Legatos restitutum in Se-
dem Constantinopolitanā post
mortem Ignatij: ac cætera
supposititia, & adulterina esse,
& à Græcis conficta, ut ex Ma-
nuele Calleca Turrianus osten-
dit libro citato.

De

De Concilio Lateranensi I.

Nro 1123. celebra-
tum est Concilium
Generale apud Late-
ranum auctoritate
Callixti Papæ : cui interfuerere
mille ferè Patres, hoc est Epi-
scopi, & Abbates. Gratiae sunt
in eo actæ Deo de concordia
inter Pontificem, & Impera-
torem. Nam Henricus IV. qui
successerat patri Henrico ter-
tio conquerebatur, quod cum
pater suus conferret Episcopis
& Abbatibus Annulum, & Ba-
culum, aliaque insignia Pon-
tifica, tale ius esset sibi adem-
ptum. Vnde per Legatos mo-
nuit Paschalem de suo in Vr-
bem futuro aduenru, vt in
Concilio generali suam cau-
sam ageret, & ius suum tue-
retur,

Anno

1123.

*Acta Con-
ciliij.*

*Brevis bl-
storia de
causa ini-
miciti.e Im-
peratoris
cū Pap*

210 DE CONCILIO

retur. Et ubi dies protectio-
nis aduenit, exercitum tri-
ginta millium hominum coe-
git, & Alpes superauit. Are-
tium perueniens, Legatos
ad Pontificem misit, per quos
se in ipsius auctoritate futu-
rum ostendit, si ad coronam
Imperiale admitteretur,
Res in Porticu sancti Patri
sub certis conditionibus com-
posita est, obsidibus utrinque
datis. Hæc ita utrinque con-
scripta, Legati Imperatorij,
una cum Pontificijs ad Henri-
cum detulerunt: eaque reci-
tata, Henricus iureiurando
confirmauit.

*Henricus
Romana
versus ten-
dit.*

His actis, Henricus Romā
versus iter intendit, & 3. I-
dus Febr. in quodam monte
Vrbī vicino consedit. Ibi à Ro-
manis rogatus, ut honorem,
ac libertatem Vrbis se serua-
turū, sacramento iuraret.
Ille Germanica lingua, non
quod

quod Romani petebant, sed quod ipse voluit, iurauit. Quia fraude cognita, Romani se deceptos fuisse clamantes, redierunt in Vrbem.

Iterum obsidibus datis, & acceptis, suprascripta omnia rursus Henricus, Sacramento interposito, confirmavit; nimirum se vitam Pontificis, membra, honorem, libertatem, regalia, Patrimonium Sancti Petri, & nominatim Apuliam, Calabriam, Siciliam, Capuanumque Principatum conseruaturum; atque omne ius Ecclesiarum, omnesq. eorum res dimisurum.

Postridie ingrediens Vrbem, ab omnibus cum floribus, palmis, & arborum ramis, à Pontifice honoris causa obuiam missis, exceptus, duabus de more Sacramentis se se populo obstrinxit. Post ab uniuerso Clero, iussu Pontificis

*Hongrii
Vrbem ingrediens i.e.
tanter accipitur.*

212 DE CONCILIO

cis exceptus ex equo desiliit,
ac pedibus ad Vaticanæ Basi-
licæ gradus, cum populi ac-
clamationibus peruenit. Vbi
verò ad superiores gradus cō-
scendit, in quibus Pontifex
cum Cardinalibus, & tota Cā-
torum schola sedebat, ad e-
ins pedes se venerabundus pro-
iecit. Deinde surgens, no-
mine Trinitatis in ore, fronte,
& oculis pacis osculum Pon-
tifici obtulit, & de more par-
tes stratoris impletuit. Indè
ad dexteram Pontificem ha-
bens, magno populi applausu
ad postes argenteos pedes pro-
cessit. Ibi à Chrysolao Archie-
piscopo Mediolanensi de more,
Pontifici oblatus, Imperato-
riam ex scripto professionem
emisit; & eum Pontifex Impe-
ratorem renunciauit.

Introdūctus inde in ædem,
cūm insedisset iuxta Pontifi-
cem, rogatus est ab eo, vt pro-
missum

*Henrikus
ad pedes
Pontificis
pronolus
mar.*

missum impleret, nimirum de-
poneret priuilegium, siue ius, quod dicebat, se habere de
conferendis Ecclesijs: nam se
paratum esse, quæ spoponde-
rat, seruare, dixit Pontifex.

Tunc Henricus petiit à Pon-
tifice, ut illos confirmaret,
quibus ipse Sedes Episcopales
dederat, lieèt antea, Sacra-
mento interposito, iurasset, se
nunquam id à Pontifice peti-
turum: Paschalem verò id
facere recusantē, intromissis
militibus, dato signo, vñā cum
Cardinalibus cœpit. Capta est
cum Pontifice Clericorum, &
laicorum ingens multitudo:
pueri item, ac iuuenes, viri-
que, qui cum floribus, ac pal-
mis obuiam Henrico proces-
serant, aut spoliati, aut vinci,
aut cæsi sunt.

Post biduum Henricus ca-
stra mouit; Pontificem quem
aduocatis militibus, sacris

*Negotia in
tee Henri-
cum, &
Pontificē.*

*Paschalis
Papa si-
mul cum
Cardinali-
bus liga-
tur, & car-
ceri inanci-
pantur.*

*Pontifex
Clerus &
celiqui ca-
piui ducū
inr.*

vesti-

214 DE CONCILIO

vestibus nudauerat, & Clericos, laicosque captiuos, funibus vincitos secum adduxit in montem Soractem. Ibi promisit, se captiuos omnes liberaturum, si Pontifex postulata concederet. Idq. per Principes suos, ciuesque Romanos à Pontifice constanter petiit.

rincipes Quidam Germani Praesules Legis & Pontificem adeuntes, ita locupiscopi
Germani- ti sunt: Oratum te precibus
suadet Pō omnium volumus, Summe
nfici vi Hē Pontifex, ut des te ad lenita-
rico posiu- tem, ac Regi nostro placere
lata cōce- dat. velis, eiusque consecrationem
absoluas, ut ipse tibi, Clero, &
Ciuitati tuæ placetur: atque
Ecclesiam post hac omni suo
studio complectatur.

Pontifex Quibus Pontifex: Quid est, iennit eū quod à me requiritis Fratres? consecrare An vos hominem tam iniquū, tam fraudulētū, tam facinoro sum a nobis consecrandum censem? Rite scilicet expiavit.

m a.

manus suae ad percipiendam consecrationem, qui aras Dei perfudit cruore Sacerdotum, & ^{de} ⁱⁿ domum ⁱⁿ ^{de} sanctificationis cruentauit sanguine interfectorum? Ne permittat Deus, ut ego hunc hominem conserorem, qui seipsum tantis flagitiis neddidit execrandum. Subiicientibus illis, dignitati Pontificiae, & eorum, qui capti erant incolmitati conduccere, ut Regis iracundiam mitigaret; constanter respondit: *Regem vestrum non metuo: si æuiat in caput meum, si audet: neque enim durius in me consulere potest: Vos autem cautele, existimantes, qua ille seueritate in Christo & populo trucidando modò est usus, eadem in tota vita sua usurum.* Neque enim videbit pacem, dum viuet, nec stirpem ullam Regni relinquit.

Quibus verbis vehementer

Pontifici
constituta.

H. n.

216 DE CONCILIO

Henricus excanduit, & vt eu de proposita sententia dimiceret, captiuos omnes in conspectum eius produci ad necem iussit. Pontifex tanta animi fortitudine fuit, vt nihil permotus singulos ad mortem pro diuino iure oppetendam hortatus sit, vitamque eis eternam promisit. Ceterum captiui omnes prouidè ad pedes Pontificis se se prouoluientes, vltimi auocationem supplicij humiliter obsecrarunt. Tandem Pontifex doloris, & lachrymarum plenus dixit, se eo animo esse, vt si sibi subeunda necessitas fit, malit omnia acerba pati, quam de sententia cedere. Verum, quod sua causa non ficeret, id aliena esse facturum, id est captiuorum seruandorum gratia de suo proposito decessurum, & Henrico obsecuturum. Compositares est. Henricus iuravit,

uit, se Pontificem, Cardinales, & omnes captiuos dimissurum: & Pontifex se Henrico priuilegium daturum, ut Episcopatus, & Abbatias conferret. Quæ omnia præstitit.

Cùm autem in alio Lateranensi Concilio anno 1112. celebrato, quæreretur Cardinales, quòd talia fecisset. Respondit Pontifex, se quod fecisset, necessitate compulsum fecisse. Quo responso, cuncti ex scripto sic pronunciarunt. *Priuilegium pro liberatione capti- uorum Ecclesiæ à Paschali Pontifice, vi per Henricum Regem extortum, omnes in hoc sancto Concilio congregati, legitima censura, & aucto- ritate Ecclesiastica, iudicio Sæcti Spiritus, condemnamus, & irritum esse iudicamus, eo nomine, quod in eo scriptum est, iure electum Episcopum, vel Abbatem a nomine conse-*

*Priuilegium
Hērico da-
rum à Cō
cilio Lathe-
ra nensi re-
uocatur, et
annulla-
tur.*

K eran-

218 DE CONCILIO

erandum, nisi prius à Rege
investiatur. Quod est contra
Canones, & Iura.

Pontifex
ipse anuul
lai priuile
gium.

Idemque Pontifex in alio
Concilio Lateranensi anno
1116. datum priuilegium
annullavit his verbis:
*Postquam Dominus me in
manus Regis tradidit, videbā
quotidie fieri rapinas, incen-
dia, adulteria, cædes: eaque ab
Ecclesia Dei auertere cupie-
bam: itaque quæ Henrico tri-
bui, pro liberando Dei populo
tribui: Iniquum priuilegium,
quod in castris Hērici scripsi,
tanquā irritū, perpetuo anathe-
mate damno. Vniuersi respon-
derunt. Ita cuncti damnamus.*

Anno postea 1122. ipsem et
Hencicus ipse tale priuilegiū
refutat, & sa pacifi-
cat cum Papa.

Henricus, 9. Kal. Octobris,
omni suo iuri, & priuilegio
de Ecclesijs conferendis, ces-
sit sub Calixto II. Et hæc est
pax, pro qua in hoc Oecumie-
nico Concilio Deo gratiæ a-
guntur. Hu-

Huius autem Concilij Canones summatis hæc sunt:

1. **N**e quis per pecuniam ordinetur. Qui verò aliter ordinatus fuerit, acquisita proiis careat dignitate.

2. Nullus in Præpositum, nullus in Archipresbyterum, nullus in Decanum, nisi Presbyter; nullus in Archidiaconum, nisi Diaconus ordinetur.

3. Presbyteris, Diaconibus, & Subdiaconibus concubinarum, & uxorum contubernia penitus interdicuntur: & similiter aliarum mulierum cohabitationē, exceptis matre, sorore, amita, vel materterā, aut alijs huiusmodi, de quibus nulla valeat iuste suspicio ori.

4. Laici, nullam de Eccle-

220 DE CONCILIO

1. Ecclesiasticis rebus aliquid disponendi habeant facultatem, sed omnium negotiorum Ecclesiasticorum curam Episcopus habeat, & ea, velut Deo contemplante, dispenset.

2. Consanguineorum conjunctiones fieri prohibentur.

3. Ordinationes, quæ à Burdino hæresiarcha (*fuit iste Antipapa*) postquam à Romana Ecclesia est damnatus, quæque à Pseudoepiscopis per eum postea ordinatis factæ sunt, irritas esse decernuntur.

4. Cura, & rerum Ecclesiasticarum dispensatio, in Episcopi iudicio, & potestate permaneat. Qui secus faxit, à liminibus Ecclesiæ arceatur.

5. Ne quis sub anathemate Beneuentanam Beati Petri ciui-

9. **ciuitatē præsumat inuaderē, aut violenter retinere.**

9. **A suis Episcopis excommunicati, ab alijs Episcopis, & Abbatibus, & Clericis in communionem recipi prohibentur.**

10. **Nullus in Episcopum, nisi Canonicè electum, ad consecrandum manus immittat.**

11. **Ierosolymam proficisciентibus ad Christianos defendendos, suorum peccatorum remissio conceditur & domusque, & familia, atque omnia eorum bona in B. Petri, & Romanæ Ecclesiæ protectione suscipiuntur.**

12. **Porticanorum absq. hæreditibus morientium bona, contra eorum deliberationem minimè peruadantur.**

13. **Ne tregua diffingetur.**

14. **Oblationes Altaris Sancti Petri, & Salvatoris, &**

K 3 sancte.

1322 DE CONCILIO

sancte Mariæ Rocundæ, ac
de alijs omnium Ecclesia-
morum altaribus, siue Crucis-
bus, a laicis auferri peni-
tius interdicitur.

153 Monetam falsam faciens,
aut studiosè expeditens, a
fidelium confortio separa-
tur.

161 Romipetas, & Perogra-
nos inuadentes, communio-
ne abstinēant Christiana.
Exstat etiam probra Bulla
in cæna Domini.

1711 Abbatibus, & Monachis
plura, quam pertinent ad
Episcopum, interdicuntur.
Ea sunt, publicas pænitent-
tias dare, infirmos visitare,
unctiones facere: Missas pu-
blicas cantare, Chrisma, &
Oleum, Consecrationes Al-
tarium, Ordinationes Cle-
ricorum, &c.

182 In Parochialibus Eccle-
sijs Presbyteri per Episco-
pos

pos constituantur. Hi autem decimas, & Ecclesias a Laicis non luscipiant absq. conseniu, & voluntate Episcoporum:

19. *Nihil in hoc canone est praeceps utrum.*

20. Ecclesias dum bonis suis, tam personis, quam posses-
sionibus, clericos videli-
cer, ac Monachos, eorum
que Comitessos, Oratores
quoq. cum suis rebus, quas
ferunt, tutos, & sine mole-
stia esse, statuitur.

21. Presbyteris, Diaconibus,
Subdiaconibus, & Mona-
chis concubinas habere, seu
matrimonia contrahere pe-
nitus interdicitur; Contra-
cta vero matrimonia ab hu-
iusmodi personis, irrita es-
se decernitur.

22. Alienationes rerum Ec-
clesiasticarum penitus in-
terdicuntur.

De Concilio Lateranensi II.

Anno
1139Acta Con-
ciliij.Heretici
damnari-
tur.

Nro 1139. Pontifex Innocentius, tum ad hærefes damnandas, tum ad schismaticos reprimendos, ac depravatos mores corrigendos, vniuersale Concilium Romæ indixit; contocatis ex vniuersis Christiani Orbis partibus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis ad numerum mille.

Et quia ijs temporibus non schismaticorum tantum factionibus Dei Ecclesia perturbatur, sed hæreticorum etiam nouis, ac diuersis dogmatibus oppugnabatur: ideo in hoc Lateranensi Concilio primo hæretici damnantur. Et

inter

LATERANEN. II. 225
inter ceteros Petrus de Bruis,
carus haereses sunt sequentes.

Negat, parvulos infra
intelligibilem aetatem
constitutos, Christi baptis-
mate posse salvare: nec alie-
nam fidem posse illis pro-
dasse, qui sua uti non pos-
sunt.

2. Templorum, vel Ecclesie-
iarum fabricam fieri non
debere: fasias insuper sub-
rui oportere: nec esse ne-
cessaria Christianis sacra-
loca ad orandum.

3. Crucis sacras confringi
principit, & succendi: quia
species illa, vel instrumen-
tum, quo Christus tam
dure tortus, tam crudeliter
occisus est, non adoratione,
non veneratione, vel ali-
qua supplicatione digna
est: sed ad ultionem tormentorum
& mortis eius, om-

K 5

216. DE CONCILIO
ni dedecore de honestanda,
gladijs concidenda, ignibus
succendenda est.

4. Non solum veritatem
corporis, & sanguinis Do-
mini quotidie, & assidue
per Sacramentum in Eccle-
sia oblatum negat; sed om-
nino illud nihil esse, neque
Deo offerri debere decer-
nit.

5. Sacrificia, oblationes,
eleemosynas, & reliqua bo-
na pro defunctis fidelibus
& viuis fidelibus facta, deri-
det; nec ea quempiam mor-
tuorum, vel in modico pos-
se iuuare affirmat.

Narrat etiam Petrus Clu-
niacensis, iure hunc hære-
ticum concrematum; cum
antea impius iste Cruces
Dominicas in unum conge-
stas concremauerit. Cuius
etiam impias hæreses secu-
ti sunt poenè omnes, qui
post

i post illum fuerunt hæretici: ut merito hæreticorum parens dici possit.

Quin etiam Arnaldus de Brixia illius se etatus est errores. De quo Otho Frisingensis hæc scribit: Is studiosè è Gallijs in Italiam reuertens, religiosum habitum, quo amplius decipere posset, induit: omnia lacerans, omnia rodens, nemini parcens: Clericorum, & Episcoporum derogator: Monachorum persecutor: Laicis tantum adulans. Dicebat enim, nec Clericos proprietatem, nec Episcopos regalia: nec Monachos possessiones habentes, aliqua ratione posse saluari: cunctaque hæc Principis esse, ab eiusque beneficentia in usum tantum Laicorum cedere oportere. Præter hæc, de Sacramento Altaris, de Baptismo parvulorum, non sanè dicitur sèisse. Hec Otho.

Arnaldi a
Brixia h.e.
refis.

K 6 Quare

228 DE CONCILIO

*Causa con-
uocandi Cō-
ciliij.*

Quare Innocentius Ponti-
fex, tum ad hæreses damnân-
das, tum ad schismaticos re-
primendos, ac deprauatos mo-
res corrigendos, prædecesso-
rum Sanctorum Pontificum
exempla secutus, vniuersale
Romæ indixit Concilium: &
conuocatis, ex vniuersis Chri-
stiani Orbis partibus Patriar-
chis, Archiepiscopis, & Episco-
pis, & aliarum Ecclesiarum
Prælatis, mille circiter con-
uenere, & in Lateranensi Ec-
clesia illud celebrandum cu-
menerunt. rauit. In quo hæretici dam-
nati sunt: & inter cæteros Ar-
naldus de Brixia, qui tum in
Cociliij A. Vrbe degebat. Et Petrus de
Bruis, de quibus supra & alijs.
Item Petri Leonis, aliorumq.
schismaticorum Acta resci-
duntur; & ad pristinam Eccle-
siasticam disciplinam restituē-
dam, aliqua statuuntur De-
creta, prout sequitur:

Ca-

Canones huius Concilij sum-
matim sunt sequentes.

N E quis simoniacè or- Concilij
Canones.
dinetur.

2 Si quis dignitatem Ec-
clesiasticam , seu quodlibet
Sacramentum Ecclesiasti-
cum , vtpore Chrisma , vel
Oleum Sanctum, Consecra-
tiones Altarium, vel Eccle-
siarum, mediante avaritia,
per pecuniam acquisierit ,
honore acquisito careat, &
emptor, atque venditor, &
interuentor , nota infamiae
percellantur.

3 A suis Episcopis excom-
municati , ab alijs suscipi
prohibentur . Qui verò ex-
communicato scienter com-
municauerit , parienten-
tiā teneatur obnoxius .

4 Episcopi , & Clerici in
statu mensæ , & in habitu

cor-

230 DE CONCILIO

corporis, prout decet, fan-
titatem præferant.

5 Episcoporum deceden-
tium bona à nullo hominu-
m diripiuntur, sed ad opus Ec-
clesiæ, & successoris sui,
in libera Oeconomi, & Cle-
ricorum permaneant pote-
stati. Qui secus faxit, ex-
communicentur.

6 Qui in ordine subdiaco-
natus, & supra, uxores du-
ixerint, aut concubinas ha-
buerint, officio, atque Ec-
clesiastico Beneficio ca-
reant.

7 Nullus a Missas præfato-
rum audiat, quos uxores,
vel concubinas habere co-
gnoverint.

8 Id ipsum quoque de San-
timoniis libus feminis, si,
quod absit, nubere attenta-
uerint, obseruari statuunt.

9 Monachi, & Regulares
Canonici post inscepsum ha-
bitum

LATERANEN. II. 231
bitum, & professionem, le-
ges temporales, & Medi-
cinam, gratia lucri tempo-
ralis, non addiscant.

10. Decimas Ecclesiarum,
quas in usu pietatis conces-
sas esse, Canonica demon-
strat auctoritas, à Laicis
possideri, Apostolica aucto-
ritate prohibetur.

11. Omnia bona Presbyte-
rorum, Clericorum, & Mo-
nachorum, omni tempore
secura sint.

12. Tregua ab omnibus ser-
uetur.

13. Fœneneratorum rapacitas
damnatur. Et nisi tales resi-
piscant, Christiana sepul-
tura priuenter.

17. Duella omnino fieri in-
terdicuntur. Extat modò Duellum
interdici-
tur, hic &
decreto Concil. Trid. sess. à. Concil.
25. cap. 19. ubi quatuor sta- Trid. &
tuit. 1. Excommunicatio om-
nes Imperat. Reges, Mar-
chiones, à. Clem. 8.

232 DE CONCILIO

chones, Duces, & Domini.
nos, qui in suis Terris facili-
tatem, faciunt duelli. 2. Ex-
communicat ipso iure pa-
trinos. 3. Ipsos pugnantes
& in pugna occisos, privat
Ecclesiastica sepultura.

4. Spectatores omnes etiam
excommunicat. Et ulti-
mò, extat Constitutio Clem. 8.

publicata Roma die 2 Sept.

1592. que incipit; Illius
vices. ¹⁵ Item placuit, ut si quis

Cap. si quis
suadente. suadente Diabolo huius fa-
cilegij reatu incurrit,
quod in Clericum, vel in
Monachum violentas ma-
nus iniecerit, anathematis
vinculo subiaceat: & nullus
Episcoporum illum praesu-
mat absoluere, nisi mortis
vrgente periculo, donec A-
postolico conspectui pra-
sentetur, & eius mandatum
suscipiat.

Præ-

Hic autem animaduerte, quod Canon iste generalis est ad virumque sexum, quamuis dicatur, Si quis, ut notat ibi Glos. & probatur ex cap. mulieres. extr. de sent. excom,

Cap. si quis
Suad bre-
uis expli-
catio.

Quatuor autem in hoc Canone ponuntur necessaria, ut talis excom. contrahatur.

Primo, ut sit manuum iniectionem intelligitur quicumque effectus violensis in personam, vel in adharentia personae. ut si quis aquam projicit, vel puluerem, vel saliuam, per modum iniurie. Imo, tentio violentia sine ulla laesione est inieccio manuum, ut habetur in cap. nuper de sent. excommunicat. Et idem dicendum de his, qui eripiunt e manibus, aut corpore aliquid vi, aut ad frenos equi manus admoveant, aut absindunt singulum ephippij: aut eum

ilic

234. DE CONCILIO

ita furiosè persequuntur, ut cogant se precipitare in flumen, aut aliud discrimen ad se liberandum pati, secundum communem text. Nau. in Manuali. cap. 27. num. 77. per text. in d. cap. nuper. S. nos igitur de sent. excom.

2. Debet esse violentia, ad extirpandū consummā quādo est casualis, etiam si sit homicidium, immo fiat cum peccato mortali, quia forsan non est ad bibita diligentia, non inducit hanc excommunicacionem, quia non est violentia, aut iniuriosa injectio.

3. Debet esse suadente Diabolo, id est, notabilis, ita ut sit peccatum mortale, pro solo enim mortali peccato, excommunicatione maior fulminatur ut habetur 11. q. 3. cap. nemo.

4. Debet esse facta in Clericum, vel in Monachum. Et per Clericum intelligimus etiam,

siam, qui solam habet primam
 tonsuram. cap. cum contin-
 gat de ætat & qualitat. Immò
 etiam si coniugatus sit, gau-
 det priuilegio huius Canonis,
 dummodo tonsuram, & habi-
 sum ferat, & cum virgine cō-
 traxerit. cap. 1. de Cler. cōiug.
 in 6. Hodie vero per Concilium
 Trid. sess. 23. cap. 6. re-
 quiritur ulterius, quod ali-
 cuius Ecclesie seruitio, vel
 ministerio ab Episcopo depara-
 tus, Ecclesie deseruiat. Per
 Monachum autem intelligi-
 mus Monachos, & regulares
 professos, & conuersos eorum.
 cap. non dabium. de sent. ex-
 com. & Monachos, & eorum
 conuersas. cap. de monial. de
 sent. excom. Immò nouitios, &
 nouitias. cap. religioso. de sent.
 excom. in 6. Similiter & Fra-
 tres Tertiij Ordinis S. Fran-
 cisci, vel S. Domini, qui gre-
 gatim viuunt, & habitum

por.

236. DE CONCILIO

portant religiosum. Secundū
Roi. in decis. antiqu. 332. in fi-
ne. Idem dic de heremitis ali-
eui Regulae, vel Superioris su-
biectis. Sylvest. ver. Herem-
ita. num. 2. Idem etiam dicen-
dum de illis, quise, & sua
obtulerunt cum delatione ha-
bitus. Sylu. ver. Ecclesia. 1.
num. 6. vers. Ad idem. Et
de militibus S. Ioannis Hie-
rosolymitani, Sylu. ubi supra
Et secundum Felinum in cap.
a nobis. 2. num. 4. de sent. ex-
com. priuilegium hoc habet lo-
cum, tum si percutiantur vi-
ui, tum etiam si mortui.

Clerici per
cessor in
multiis ca-
ribus excu-
santur.

In multis autem clero-
rum percussores excusantur.
1. quando percussio facta est
ioco. 2. quando fit fortuitu. 3.
ad repellendam vim sibi a cle-
rico factam. 4. quando inue-
nit Clericis in fragrāti cōcubē-
tem cum uxore, matre, sorore,
vel filia: non autem cum alijs.

Præ

Præterea in hoc cap. sta-
tuitur, ut qui ad Ecclesiam,
vel cœmeterium configurerint,
inde per vim non extrahan-
tur sub pœna excommunic.

Configu-
tes, ad Ec-
clesiam, ^{vel ad C6}
meteria, p
vim non
extrahan-
tur.

Circa hoc decretum, nota
quod in cap. inter alia de im-
munit. Eccles. & l. præsentि.
C. de his, qui ad Ecclesiam
configiunt, cautū est ne liber
homo, quantumcunque male-
factor configiens ad Ecclesiā,
inde vi abducatur: nec mor-
te, vel pœna corporis pro de-
lictō puniatur, sed ab Eccle-
sia defendatur. Excipiuntur
tamē latrones publici, hoc est,
qui palam, & publice præ-
dantur, vel publicas vias ob-
sident, vel castra tenent
ut transeuntes spolient. Item
nocturni depopulatores agro-
rum Item qui in Cœmete-
rio, vel Ecclesia committunt
delictum enorme, quale est
homicidium, spe immunitatis

Eccle-

238 DE CONCILIO

Ecclesiastica cap. immunitatem. de immunit. Eccles.

Talibus autem ad Ecclesiam sic configentibus. Rectores Ecclesiarum debent servare vitam, & membra, & tutos eos efficere ab omni corporis tormento, siue poena corporali, c. reum, & c. id constitui-
mus. 17. q. 4. Et non possunt illos Iudicii petenti reddere, nisi ille idoneam praefliterit cautionem, videlicet iurando, se illum non puniturum. Item defendendi sunt tales ab Ecclesia contra Iudicem seculare, non solum conantem illum abducere, sed etiam ob-
sidentem Ecclesiam, vel dene-
gantem illi, aut. requiem, aut viatum, aut uestes con-
fuetas, aut aliquo alio modo vexantem. I. praesenti. supra-
citata.

Indices seculares contravenientes, iure ciuili, sunt re-
crimi-

eriminis læsæ Maiestatis, &
ultimo supplicio puniendi. 1.
2. & 1. præsentि. C. de his, qui
ad Ecclesiā config. Iure
verò Canonico talis Index ex
communicari debet, & pœna
pecuniaria multari, & ad
publicam pœnitentiam adigi:
nec ad communionem admit-
ti, nisi restituat eum, quem
per vim extraxit, cap. nul-
lus. cap. si quis contumax. cap.
quisque. 17. q. 4.

Pro hac eadem immunitate
vide Constitut. Gregorij XIV.
quæ incipit: Cùm alias. Pro
cuius Const. declaratione,
vide Germonium in tract. de
immunit. Eccl.

Alii canones sequuntur
vsque ad XXX. qui ad mores
spectant Ecclesiasticorum, &
consulto omittuntur.

Papa ut et
gatur. du
partes clie
gentium-
ccordare
debent, alio
quin ele-
ctio nullz.

De

De Concilio Lateranensi III.

Anno
1179.Schisma
in Ecclesia
Dei.

Nro 1179. mortuo Adriano IV. Cardinales omnes, praeter tres, elegerunt Alexandrum III. in Pontificem, illi vero tres alium, elegerunt qui Ostauianus antea, Victor postea vocatus est; per quam electionem factum fuit schisma, non solum dum ille Victor vixit, verum etiam eo mortuo, quidam Guido, & eo etiam defuncto, aliis quidam Ioannes, sic electi tuerunt. Hos schismaticos yniuersa Germania coluit. Alexander vero in Gallia, Britannia, Hispania, & a ceteris alijs Prouincijs pro vero, & legitimo Papa semper est habitus, excepta vna Italiæ, in qua aliæ Regiones

LATERANEN. III. 241

nes Alexandro, aliæ verò Vicitori sunt obsecutæ. Friderico autem Imperatore prælio superato post duos de viginti annos, quibus apertas cum Alessandro Pontifice inimici-
tias gesserat, se ad pedes eius supplex abiecit, pacemq. cum illa firmam, & stabilem conciliauit.

Tunc Alexander, ut Ecclesiæ Causa cō-
uocādi Cō-
cilium. commodis consuleret, atque ut alij Pontifices procel-
las, quibus ipse vexatus fue-
rat, deuitarent, in posterum prospiciens, Concilium gene-
rale conuocauit, formaque e-
lectioni Pontificis prescripsit:
Statuit enim ad futura schis-
mata vitanda, ut non habeat
tur pro Romano Pontifice, qui
non à duabus partibns Cardi-
nalium esset electus. Rescidit
ordinationes omnes à Schis-
maticis Pseudopontificibus O-
ctauiano, Guidone, & Ioan-

*Acta Cō-
cilij.*

L ne

242. DE CONCILIO

ne habitas. Anathematizavit præterea hæreticos omnes omnes, atque illos, qui ab illorum communione non se separassent, vel auxilium eis aliquo modo artulissent. Imò armis comprimendos illos esse decernit. Pluraque alia utilia statuit, prout in nostra Summa Conciliorum.

In hoc Concilio statuti sunt plures canones, quorum præcipuos hic breuiter subneciam.

Papa ut eli- De electione Summi Pon-
gatur, duę tificis hæc dicuntur. Vide
partes eli- in c. licet, de elect. Statuimus,
ganum concordia- ut si forte (inimico homine
re debent. superseminante zizaniam)
alioquiele- inter Cardinales de substituē-
gio nulla. do Summo Pontifice non po-
terit esse plena concordia, &
duabus partibus concordan-
tibus, pars tertia concorda-
re noluerit, aut sibi alium pre-
sumpserit nominare, ille
absque illa exceptione ab

vni-

vniuersali Ecclesia, Romanus Pontifex habeatur. Siquis tamen de testiæ partis nominatione confisus, quod de ratione esse non potest, sibi nomen Episcopi usurpauerit, tam ipse, quam ii, qui eum receperint, excommunicatio ni subiaceant, & totius sacri Ordinis priuatione multe ceteris &ca ut viatici, etiam eis (nisi tantu in ultimo vita) communioni denegetur, & si non resipuerint, cum Dathan, & Abyron, quos terra viuos absorbnit, accipient portionem. Præterea, si à paucioribus, quam à duabus partibus aliquis electus fuerit: ad Apostolatus officium nisi maior concordia intercesserit, nullatenus adsumatur, & prædictæ poenæ subiaceat: si humiliter noluerit abstinere. Ex hoc tamen nullum Canonis Constitutionibus, & aliis

L 2 Ec-

1244 DE CONCILIO I.

Ecclesiis præiudicium generetur, in quibus maioris, & sanioris debet sententia præualere: quia quod in eis dubium venerit, Superioris poterit iudicio definiri. In Romana vero Ecclesia speciale aliquid constituitur, quia non poterit ad Superiorem recusus haberi.

Item in hoc Concilio de hereticis Albigensibus, & diversis eorum appellationibus latè dissenserit.

Item ne Patroni, vel quilibet laici Ecclesiis opprimant, aut Ecclesiastricas personas.

Iudæi christiana mancipia non permittantur habere

Item ne Iudæi, vel Saraceni Christiana mancipia permittantur habere: sed ad fidem Christi, si conuerterint, à possessionibus suis nullatus excludantur. *Vide etiam Constit. Gregor. XIII. contra Iudaos, que incipit: Antiqua*

Ius-

Iudeorum improbitas.

Item in electionibus, vel Ecclesiasticis Ordinationibus consequatur effectum quod à maiori, & seniori Concilij parte fuerit constitutum.

Item, ut ordinationes à Schismaticis factæ, irritæ habeantur, & inane: & Beneficia ab eis collata reuocentur.

Item, ut clerici intra sacros Ordinis constituti continenter viuant: & si in illa incontinentia, quæ contra naturam sit, deprehensi fuerint laborare, excommunicentur, & à Clero eiificantur.

Item ut nullus Torneamēta exercere præsumat: & mortui in torneamētis, Christiana careant sepultura. *Vide probac Constitut. Pij V. quæ incipit: De salute gregis Dominic. Vbi omnibus Princi-*

In electionibus maior & senior pars præualeat

Sodomiæ vitiis Clerici siue secessores, siue reguli laborantes grauibus pœnis afficiuntur.

Torneamēta omniō, & cūctis prohibentur.

pibus Christianis, quasunque
tam Ecclesiastica quād mū-
dans, etiam Imperiali, & Re-
gia, vel quāvis alia digni-
tate fulgentibus, vel quibus-
uis Communitatibus, & Re-
bus publicis prohibet sub ex-
communicationis pœna ipso-
facto incurrenda, ne in suis
Provincijs, Ciuitatibus, Ter-
ris, Oppidis, & locis, huius-
modi spectacula, ubi auroræ
aliarumq. ferarum, & Bestia-
rum agitationes exencantur,
fieri permittant. Militibus
quoque caterisque alijs per-
sonis, ne cum Tauris, & alijs
bestijs in pœfatis spectaculis,
ipſi tam pedestres, quam equer-
tres, cogredi audeant; intendi-
citur. Quod si quis eorum ibi
mortuus fuerit, Ecclesiastica
careat sepultura: Clericis quo-
que tam secularibus, quam
regularibus in sacris constitu-
tis, sub excommunicationis pœ-

Clerici ad
toruamē-
tane affi-
stani.

na præcipitur, ne eisdem spe-
ctaculis interfint. Vide *Narr.*
in *Man. cap.*, 15. num. 18. &
sequentib. & *Gutierrez lib.*
1. *Canonic. quest. cap. 7.*

Item ut vnaquæque Cathe-
dralis Ecclesia Magistrum ha-
beat, qui pauperes scholares,
& alios doceat, nec pro licen-
tia docendi aliquis prætium
exigat.

Item ut Prælati vnam tan-
tum regant Ecclesiam.

In hoc eodem Concilio delata
fuit accusatio aduersus scri-
ptum Petri Lombardi Epi-
scopi Parisiensis, & qui vul-
go dicitur, Magister sen-
tentiarum, quod male *Contra Pe-
trum Lombardum.*
sensisset de Christi humani-
tate, & in alijs articulis Fi-
dei ab Ecclesia Catholica de-
uiasset: & singulariter, quod
afferuerit, Christum secun-
dum quod homo, non esse ali-
quid. Pro quare Papa Alexader

L 4 præ-

248 DE CONCILIO
præcepit Vuillemo Senonesi
Archiepiscopo, vt adscitis
suffraganeis suis, vna cum il-
lis, & alijs viris Religiosis, &
prudentibus, præscriptam do-
ctrinam studeret abrogare: &
a Magistris, & Scholaribus
idem in Theologia studenti-
bus, Christum, sicut perfe-
ctum Deum, sic & perfectum,
ac verum hominem ex anima,
& corpore consistentem præ-
ciperet edoceri: quod & ille
nauiter impleuit.

In hac eadem Synodo
damnata est hære-
sis Catharorum
Valden-
sium, & Albigen-
sium.

De

De Concilio Lateranensi IV.

Nno Domini 1215. *Anno Di*
 celebrata est S an- 1215.
 etia Vniuersalis Sy
 nodus Romę in La-
 terano, mente Nouembris.
 Causa fuit talis. Vrbanus II.
 Pontifex in Claromontano sa-
 tis frequenti Concilio statuit
 primum (tēste Sancto Anto-
 nino) ut septem hōrariæ pre-
 ces B. Virginis, quotidie reci B. Virg. of-
 tarentur, maximè ab Eccle- ficiūm, &
 siasticis. Et sabbatis quibusq. Missa eius
 Mīla sacrificium in honore, dem in sab-
 & cultue eiusdem Deiparæ fie- bato dicen-
 ret. Deinde graui oratione da consti-
 valdè conquestus est, Iero- tuar.
 solymitanam regionem, in
 qua Christus Dominus San-
 guinem, vitamque nostra cau-
 sa profudit, cæteraque sancti

L 5 illa

250 DE CONCILIO

illa loca eiusdem Redemptoris nostri consecrata memoria: magno cum Christiani non minis dedecore, in Saracenorū manus peruenisse. Quare Christianę Republicę Reges, Principes, cæterosq. Christianos adhortatus est, ut coniunctis viribus, sanctam illam Prouinciam ex hostium manibus eriperent: & quam primum ad sacrum bellum se accingerent. Ita hæc Pontificis oratio illorum animos incendit, ut penè di cito citius, militum undiq. ad trecenta milia, sub diuersorum Principū ductu coacta sint: ac militari amictu Cruce insigniti, ut se se ostenderent, pro Christo Dominabellū gerere (unde Crucifixi, & ipsa expeditio Crucis vocata est) Antiochiam primum: mox finitimas regiones: postremò Ierosolymā ipsam, ut per magno labores, ita ingenti gloria sint adep-

a lepti:creato itidem in Iero-
solymitana vrbe , & ditione
Rege Gottifredo strenuissimo
Duce, omniū qui aderāt Prin-
cipū cōsēsu. Regnatū est Iero-
solymis nonaginta circiter an-
nis : ac per id tēpus Sūmi Ro-
Pont. officio suo, ac muneri in-
eo Regno tuēdo, ac Saracenis
procul arcēdis, nō defuere. Ve-
rūm tamen effici non pōtuit ,
quominus Guidone Rege cap-
to, Urbano III. Pontifice Iero-
solyma à Saracenis occupare-
tur. Cui, Pontifici, cūm Grego-
rius successisset, is impiger Re-
ges, Principes, populosq. Chrit-
ianos omnes excitat, cūm li-
teris tum Legatis, atque ad le-
rosolymam recuperandnm vr-
get. Idem præstiterunt , qui
post eum Pontifices fecerunt :
sed per multa acciderunt ,
quæ sacro huic bello impe-
dimenta attulere . Innocen-
tius III. vir doctrina, & mori-
bus insignis, vbi Pontificatum

*Ierosolima
à Gottifre
do capitul
ibiq. Rex
creatur.*

*Ierosolyma
post
90. annos
à Sarace-
nis occupa-
tur.*

in ijt, Ierosolymę recuperatio-
ni animum adiecit. Et verò in
spem magnam venit, fore, vt
voti compos fieret, cùm suo
tempore Latini aliqui Princi-
pes, expugnata Constantino-
poli, Græciam ipsam suo Im-
perio subiecissent, & Baldu-
nus Flandriæ Comes, Constan-
tinopolitanus Imperator esset
electus: Ideinque curam adhi-
buit, vt Græci diuturno schis-
mate ab Ecclesia Catholica
se iuncti, ad Romanæ Ecclesiæ
obedientiam reueterentur.
Innoc. 3. *oēs ad sa.* Quamobrem Pontifex, & lit-
crum bel- teris, & Legatis missis, omnes
lum borsa ad sacrum hoc bellum cohor-
tatus est: eumque magnopere
optans Innocentius, tum oble-
rosolymitanæ vrbis recupera-
tionem, tū ob vniuersa Eccle-
siæ reformationem, sancto-
rum Patrum vestigia secutus,
Generale indixit Concilium,
in quo, & deprauati mores cor-
rige.

rigerentur, & hæretici damnarentur, & Principes, ac populi ad sacram hanc expeditionem adducerentur.

Mense igitur Nou. anno ab Incarnatione Verbi 1215. celebrata est Sancta Vniuersalis Synodus Romæ in Ecclesia S. Ioannis in Laterano, Præsidente ipso Domino Innocentio Papa III. Pontificatus eius anno 18. in qua fuerunt Episcopi 412. inter quos extiterunt de præcipuis Patriarchis duo, videlicet, Constantinopolitanus, & Ierosolimitanus. Antiochenus autem graui languore detentus, venire non potuit, sed misit pro se Vicarium Antheradensem Episcopum. Alexandrinus verò sub Saracenorum dominio constitutus, fecit quod potuit, mittens pro se Diaconum suum Germanium. Primates autem, & Me-

*Synodus
in Latera
no congre
gatur.*

trōn.

254 DE CONCILIO

tropolitani 71. Cæterum, Ab-
bates, & Priors ultra octo in-
gentos: Archiepiscoporum ve-
rò, & Episcoporum, & Capi-
tulorum absentium Procura-
torum, non fuit certus nume-
rus comprehensus. Legato-
rum verò Regis Siciliæ in Ro-
manorum Imperatorem ele-
cti, Imperatoris Constanti-
nopolitani, Regis Franciæ, Re-
gis Angliæ, Regis Vngariæ,
Regis Aragoniæ, nec non &
aliorum Principum, & Ma-
gnatum, Ciuitatum, aliorum-
que locorum ingens fuit mul-
titudo.

In hoc Concilio, primum
explicata est Catholica fides
contra varios hæreticorum
errores, ut patet per totum
titulum de Summa Trinit.
& fide Cathol. Vbi inter cæ-
tera hæc habentur: Vna est
fidei uniuersalis Ecclesia,
extra quam nullus saluatur.

Ve-

*Ecclesia fi-
delium
una.*

Verum Christi Corpus, &
Sanguis in Sacramento Alta-
ris sub speciebus panis, & vi-
ni veraciter continetur,
TRANSVBSTANTIATIS pa-
ne in Corpus, & vino in San-
guinem potestate diuina.

Hoc Sacramentum nemo
potest confidere, nisi Sacerdos
fuerit ritè ordinatus secun-
dum Claves Ecclesiæ, quas
ipse concessit Apostolis, & eo-
rum successoribus Iesus Chri-
stus.

Sacramentum Baptismi,
quod cum invocatione Trini-
tatis consecratur in aqua,
tam parvulis, quam adultis,
in forma Ecclesiæ à quocun-
que ritè collatum fuerit, pro-
ficit ad salutem. Si tamen
post susceptionē Baptismi
contingat prolabi in pecca-
tum, per veram pœnitentia-
tiam semper potest reparari.

Non solum Virgines, & Cō-
tinentes

Transub-
stantiatio
in Sacra-
mento Eu-
charistie
asseritur.

Eusebāri-
stā nemo
pōrconfie
re, nisi sa-
cerdos ritè
or. inatus.

Baptismi
Sacram̄.
ritè colla-
tum, cun-
ctis pro-
dest ad sa-
ludem.
Post Ba-
ptismum
prolapsi
in pecca-
tum, per
Pœnitentia-
tiam repa-
rari pos-
sunt.

256 DE CONCILIO

Per fidem
operationis
meritum
ad beatitudinem
tinentes, verum etiam Con-
jugati, per fidem rectam, &
operationem bonam ad æter-
nem merentur beatitudinem
peruenire. peruenire.

Libellus In 2. capite damnatur, &
Ioachim reprobatur libellus Abbatis
contra Petrum Lö-
bardum editus, De vnitate,
seu essentia Trinitatis, *Hic
animaduerte, quod libellus,
solus, non ipse auctor fuit
damnatus, maxime, cum id
Abbas Ioachim omnia scripta
sua Papæ assignari mandaue-
rit, Apostolice Sedis iudicio
approbanda, seu etiam corri-
genda.*

Almarici
bæreticier
rores dam-
natur. sūt
autem plu-
res. Reprobata sunt pariter
peruerfissima dogmata Al-
marici, qui plura insanens
afferebat.

I Corpus Christi non ali-
ter esse in pane Altaris,
quam in alio pane, & in
qualibet alia re, *Transub-*

stant-

stantiationem denegans.

2 Deum sic loquitum esse in Ouidio, sicut in Augustino.

3 Negabat etiam resurrectionem corporum: Paradisum similiter, & Infernum: sed qui in se Dei cognitionem haberet, illum habere quoque in se Paradisum; qui contraria peccatum mortale, haberet, eundem Infernum habere in se, non aliter quam dentem putridum in ore.

4 Altaria Sanctis dicata, & Imagines thurisicare, Sacerdotumq. invocationes, idolatria esse afferebat. Hęc & alia plura impius Almericus effutiebat, quæ in hoc Concilio damnata sunt.

In cap. 3. excommunicatur, & anathematizatur omnis hæresis, extollens se aduersus Sanctam, Orthodoxam, Hæresis
omnes ex
communicantur.

&

258 DE CONCILIO

& Catholicam fidem , condē-
nantes vniuersos hæreticos :
qui damnati, sacerdotalibus Po-
testatibus reliquuntur , de-
bita animaduersione punien-
di .

Excommu-
nicantur
q. sine licē
ita prædi-
cant.

Excommunicantur pari-
ter , qui sine licentia prædi-
cant.

Deponitur Episcopus , qui
ad expurgandas hæreses ne-
gligens inuenietur.

In cap. 13. statuitur , ne nouæ Religiones permittantur .
vide in cap. Ne nimia, de reli-
gios. domibus.

Religiones
nouæ
non per-
mittantur
Confessio
annua-
lis præcipi-
tur.

Calvinio-
bīectio sol-
uitur.

In cap. 21. decernitur , vt
fideles omnes semel in anno
saltēm confiteri teneantur .
Et hoc est cap. *Omnis utrius-
que sexus . ab omnibus com-
muniter citatum .*

Sed contra hoc decretum
insurgit Calvinus lib. 3. In-
stit. cap. 4. §. 7. & ex facto
Nectarii apud Constantino-
polim , -

polim, probat, sublatam tunc
fuisse ab eo Confessionem au-
ricularem, & priuatam.

At mentitur, ut solet; Ne- *Nectarius*
ctarius enim solummodo con- *confessionē*
fessionem peccatorum publi- *publicam,*
cam (quæ tunc ab illis, qui *non auri-*
in statu pœnitētiæ erant, qui *cularem,*
que Penitentes dicebantur) *abstulit.*
abstulit: non verò auricula-
rem, & priuatam, quæ cùm
iure diuino instituta sit, mi-
nimè potuit ab eo auferri. Id
patet, quia post Nectarii tem-
pora, mansit semper in Eccle-
sia Græca usus Confessionis
priuatæ, ut perspicuum est
ex Chysoft. hom. 30. in Gen.
vbi meminit Confessionis, quæ
in ebdomada Sancta ante fe-
stum Paschæ fieri debet. Idem
docet hom. 33. in Io. & in 2. &
3. lib. de Sacerdotio. Idem ha-
bemus ex Nicephoro Car-
tophilace in epist. ad Theo-
dosium, cuius fragmentū extat

in

260. DE CONCILIO

in 1. Tomo Bibl. SS. Patrum. Et
ex Concilio Trullano. can.

102. Nulla autem historia
refert, ab ullo Episcopo, vel
Concilio reuocatum esse, ac
retractatum id, quod Nestorius
fecerat: non ergo abro-
gauerat ille priuatam Confes-
sionem, ut ex facto Nestorii
perperam dedit Calvinus.

Chrysost. confessione publicam, non auri- cularem abstulit.
Adde & his, non solum Nestorium, verum & Chrysostomum eius successorem, eundem ritum publicè confitendi, sustulisse, ut patet, ex hom. 2. in Psal. 50. cùm ait: *Non dico ut confitearis conseruo, qui exprobret.* & hom. de penit. & confess. sic habet: *Nunc au- tem neque necessarium, praesen- tibus testibus confiteri,* &c. & hom. 5. de incomprehensi- li natura Dei: *Non te, inquit, in theatrum conseruorum tuorum duco, non hominibus peccata tua detegere cogo.* Et hom.

hom. 4. de Lazaro. Non cogo
te, in medium prodire thea-
trum, ac multos adhibere te-
stes: mibi solum dic peccatum
priuatim, &c. Idem in hom.
31. in epist. ad Hebr. Vide Bel-
larm. de Pœnit. lib. 3. cap. 14.
15. & seqq. vbi eruditissimè
omnia hæreticorum argumen-
ta soluit.

In cap. 29. prohibetur, ne
quis habeat duo Beneficia
Curæ annexa.

In cap. 46. Ne Clerici, e-
tiam propter communes utili-
tates grauentur.

In cap. 58. Ut Monachi &
clericis tempore interdicti pos-
sint celebrare (sed exclusis
excommunicatis, & interdi-
ctis) ianuis clausis, & sup-
pressa voce, non pulsatis Cam-
panis. Aliaque plura utilia
statuuntur, quæ in Gregorij
IX. Decretalium collectione
videri possunt.

Beneficia
curata
duo non
habenda.

Clerici à
secularib⁹
non graue-
tur.

Cler. &
Mon. tem-
pore inter-
dicti cele-
brare diui-
na officia
possunt.

De

De Concilio Lugdu-
nensi I.Anno D.
1245.

Nno Dom. i 245.
Innocentius IV. Pa-
pa Lugdunum ve-
niens, data episto-
la ad omnes Episcopos, ac Re-
ges, & Principes. Christiani
Orbis, eos ad Synodum Lu-
gduni celebrandam inuitauit:
quamq. post festum S. Ioannis
Baptistæ celebrait. In qua
inter alia, quintam partem
ab Ecclesijs redditum re-
quisiuit. Imperator Frideri-
cus II. pro se quosdam misit,
inter quos erat quidam Thad-
deus, Doctor legum, qui pro
eo elegantissimè allegauit, ita
ut plurimorum audentium
sibi conquereret fauorem. Ni-
hilominus autem Papa in die
S. Iacobi, feria tertia, quæ ter-
tia

tia dies erat Concilij, ipsum Imperatorem excommunicauit. Citatus enim, & non comparens, à Cæsarea Maiestate, & Imperiali culmine, auctoritate propria depositus: & hanc depositionem per totam Ecclesiam promulgauit, præcipiens sub intermissione excommunicationis, ut nullus eum Imperatorem de cætero nominaret. Qua sententia per mundum volante, quidam Principes cū multis alijs reclamabant, dicentes. ad Papam non pertinere, Imperatorem vel instituere, vel destituere: sed electum à Principibus coronare. Quod quam à veritate distet, patet tum iure, quia Romanus Pontifex totius Ecclesiæ, id est, omnium Christianorum Pater, & Pastor est, ut latè in nostra Summa Conciliorum, Pralud. X. demonstra-

Innoe. In
peratorem
excommu
nicat.

Papa est
Pater
& Pastor

Henric. IV. Imp. Papæ superioritatem agnoscit. mus, Extat pro hoc epistola Henrici IV. Imp. Cui primus ex Germanicis Impp. cum Rom. Pont. graues inimici- tias gessit) ad Principes Imperij, quam totam refert Abbas Vrspergensis in Chronico anni 1106. in qua hæc haben- tur: Præterea Domino Papa in præsentia Legatis sui, & ve- stra obedire parati sumus & nunc parati sumus ei omnem debitam reuerentiam, & obe- dientiam sincero corde, & de- uotione præstaliter exhibere. Patet etiam factio, nam hac po- testate 4. Reg. 11. & lib. 2. Pa-

Ioiada Pœralip. cap. 23. Ioiada Ponti- tifex &ta fex Athaliam Reginam tyran- liam renidem in populo exercentem, gno priua à regno amovit, & Ios Re- gnum constituit.

Greg. 2. Le onē Imp. excommu- nicauit. Hac potestate Gregorius Papa II. Leonem Imperatore Iconoclastarum hæresi studen- tenu, atque eam in Italiā in- ducere

ducere molientem, non solum excommunicauit, sed etiam vectigalibus Italiae prohibuit, ut Cedrenus, & Zonaras in eiusdem Leonis vita scriptum reliquerunt.

Eadem potestate Pontifex Zacharias Hilderici regnum, quod eius sacerdia Catholicæ Religio in Gallijs non modicum detrimentum pateretur, in Pipinum, & filios transfuerit.

Eadem potestate Leo III. Leo 3. Pöt. Pötifex, Regem Nordhamum- Regi Nordhamum- brorum, Regno suo inique pul- brorum regnum re sum, atque ad se, tanquam omnium Christianorum Capitulare. put, & Principem fugientem, per Legatos suos in regnum restituit, ut Aimonius scribit lib. 4. de rebus gest. Francor. Leo idem c. 96. & Regino lib. 2. Chron. Imperium Romanum anno 808. à Græcis ad Fræcos

Eodem deniq. iure idem Leo Romanum Imperium à Græcis transfuerit,

M. eis

cis ad Francos trāstulit; quod
 iam longo usu didicisset, Gra-
 eos, aut non posse, aut nolle
 laboranti Ecclesias opem ferre;
 ac tum metuendum id maxi-
 mè videretur, cùm, Imperato-
 re Constantino, fraude suorum
 excēato, famina, quod an-
 tea nunquam acciderat, Ro-
 mano Imperio præsideret.

Famina
 Romano
 Imperio
 præsedit.

Interea, Papa sibi fecit ci-
 tari Principes, quos ad Impe-
 rium regendum credidit ido-
 neos, ut aliquis eorum onus
 Imperij sumeret, & laborem:
 promittens ei, quicunque Im-
 perium assumeret, consilium,
 & auxilium pariter, & fau-
 rem.

Aliqui tamen ipsorum Fri-
 dericum sequentes, mandatū
 Papæ non curauerunt; cæteri
 autem in vnum conuenientes,
 Henricum Prouincialem Co-
 mitem Hassiæ in Regem con-
 tra Fridericum eligentes, par-
 tes

tes eius, quantum potuerunt, defendebant . Electus autem Henricus bellum cum Conrado habuit filio Imperatoris in campis iuxta Francofordiā & victor euadens, Conradum superauit ,

Annis igitur quinque no-
men gerens Regium, nihil me-
moria dignum patrauit , sed
obijt , Imperij coronam mi-
nimè consecutus . Quamdiu Frider. Im-
per. excom,
enim vixit Imperator Fride- Papa par-
cialiter.
ricus per annos fermè sex, præ-
ualere contra eum, nec Papa ,
nec aliquis Principum po-
tuit : sed non aduertens sen-
tentiam Papæ (quam iniu-
stam , & friuolā dicebat) se
Imperatorem gessit, magnam.
que Principum , nobilium , &
ciuitatum adhærentiam ha-
buit usque ad mortem . Hæc
ex Abbe Stadense , & Tri-
themio .

Actum fuit etiam in hoc

M a Con-

S. Ludou. Concilio de recuperanda Ter-
 cus Rex ra sancta, S. Ludouico Franco-
 Galliae ad rum Rege, illius quintæ expe-
 recuperan ditionis sacræ Duce constitu-
 dam Ter-
 r. 2 San- to. Qui Cruce signatus, vbi
 & in Dux in Asiam cum ingenti exerci-
 constitu- tu traieceret, primo prælio
 tur. Saracenos fugavit. Sed cùm
 ex pestilentia magna militum
 multitudo periret, viatus
 ipse, captusque est. Rebus po-
 stea cum Saracenis composi-
 tis liber Rex, exercitusque di-
 mittitur. Quinque annis in
 Oriente commoratus, pluri-
 mos Christianos à Barbaro-
 rum seruitute redemit: mul-
 toe etiam infideles ad Christi
 fidem conuertit: præterea ali-
 quot Christianorum urbes re-
 fecit suis sumptibus. Cùm ve-
 rò mater eius è vita migras-
 set, redire cogitur in Galliam
 quinto post anno.

De

De Concilio Lugdu-
nensi. II.

Nno 1274. celebra-
tum est Concilium *Anno*
Gener. Lugdunēse *1274*
II. sub Gregorio X.
in quo interfuerunt Episcopi
500. Abbates 60 & alij Præla-
ti minores ferè mille. In hoc
Concilio interfuit S. Bonauen-
tura Cardinalis ex Ordine Mi-
norum, cuius opera Græci cū
Latinis conciliati sunt super
articulo de processione Spi-
ritus Sancti. Definitum est, Spi-
ritum Sanctum ex omni æter-
nitate à Patre, & Filio proce-
dere, sed non tanquam à duo-
bus spiratoribus, sed vt ab v-
no spiratore, & principio: ne-
que duabus spirationibus, sed
vnica dumtaxat spiratione.
Græci enim putabant, Latinos

S. Bonav.
buic Con-
cilio i n-
terfuit. Græ-
cosque cū
Latinis cō-
ciliavit.
Spiritus
Sanctus à
Patre, &
Filio, non
tanquam
à duobus,
sed tanquam
ab uno
principio
precedit.

M 3 asse.

370 DE CONCILIO

asserere, Spiritum Sanctum procedere a Patre, & Filio, tamquam a duobus spiratoribus, & principijs: duabus quoque spirationibus, non una. Sed audiamus verba ipsa Concilij.

Verba ipsa
Concilij de
Spiritus S.
processione.

Processio
Spiritus S.
etus a Pa
tre & filio
profitetur
unica tan
tum spiri
tione, et ab
aeterno.
Eccles. Ro.
mater, &
magistra
fidelium.

Fideli, & deuota professio
ne fatemur, quod Spiritus S.
Eius aternatiter ex Patre, &
ex Filio, non tanquam ex duo
bus principijs, sed tanquam
ex uno principio, non duabus
inspirationibus, sed unica
inspiratione procedit. Hoc
professa est hactenus, predi
cavit, & docuit Sacrosancta
Romana Ecclesia, Mater om
nium fidelium, & Magistra.
Hoc habet Orthodoxorum Pa
trum, atque Doctorum Lat
inorum pariter, & Gracorum
incommutabilis, & vera sen
tentia. Sed quia nonnulli prop
ter irrefragabilis præmissæ ve
ritatis ignorantiam, in varios
errores

errores sunt prolapſi. Nos, sa-
cro approbante Consilio, da-
namus, & reprobamus omnes
qui negare præſumpſerint, &
ternaliter Spiritum Sanctum
ex Patre, & Filio procedere:
ſiue etiam temerario ausu af-
ſerere, quod Spiritus Sanctus
ex Patre, & Filio tanquam
ex duobus principijs, & non
tanquam ex uno procedat.

Habentur hæc verba in 6. de
Summa Trin. & fide Cathol.

Præterea in hoc Concilio
de electione Summi Pontificis
ſtatuuntur ea, quæ habentur
in cap. *vbi periculum de elect.*
in 6. *Vbi determinatur*, ut
mortuo Pontifice, Cardinales *Pontifice*
tantummodo decem dies te-
neantur expectare, quibus e-
lapsis (ſiue absentes venerint,
ſiue non) ex tunc omnes con-
ueniant in palatio, in quo idē
Pontifex habitabat, & in Con-
clave recludantur, dc quo hæc

M 4 Sta-

Conclave statuuntur . In eodem pa-
lacio vnum Conclave , nul-
lo intermedio pariete, seu alio
velamine , omnes inhabitent
in communi, quod (reservato
libero ad secretam cameram
aditu) ita claudatur vndique,
ut nullus illud intrare valeat ,
vel exire . Nulli ad eosdem
Cardinales aditus pateat , vel
facultas secretè loquendi cum
eis , nec ipsi aliquos ad se ve-
nientes admittant , nisi eos ,
qui de voluntate omnium Car-
dinaliū inibi præsentium, pro-
ijs tātū rebus, quæ ad electio-
nis negotium pertinent , vo-
cantur. Nulli etiam fas sit, ip-
sis Cardinalibus , vel eorum
alicui, nuncium mittere , vel
scripturam . Qui verò contra
fecerit, scripturam mittendo,
vel nuncium , aut cum aliquo
ipsorum secretè loquendo, ip-
so facto, sententiam excommu-
nicationis incurrat . Aliaque
plura

plura in Conclavi existenti-
bus statuuntur, quæ vide in
loco citato. Vbi etiam pro-
uolum est, quid faciendum,
quando Romanus Pôtifex mo-
ritur extra Ciuitatem, in qua
erat Curia. vide ibi §. Por-
rò.

Denique in eodem Conci-
lio tractatur de expeditione *Decimarii*
in Terram Sanctam; vnde pro *solutio im-*
ponitur pro
Terræ San
ctæ recupe
ratione.
eius subsidio imposita fuit om-
nibus Ecclesijs, & Monaste-
rijs, non tamen Xenodochijs,
nec Orphanotrophijs, solutio
decimarum omnium prouen-
tuum Ecclesiasticorum, per
sex annos continuos idem Cô-
cilium subsequentes.

De Concilio Vien-
nensi.

Anno D.

1311

Causa con-
gregandi
Concilium.

Nno 1311. celebra-
tum est Concilium
Oecumenicū Vien-
nense Episcoporū
300. iussu Clem. V. præsen-
tibus tribus Regibus, Franco,
Anglo, & Tarragonensi. Cau-
sa autem congregandi Conci-
liū insinuatur à S. Antonino,
3. part. histor. tit. 11. cap. 3.
in his verbis ; Anno Dom.
1311. Kal. Nouembr. cepit
celebrari Concilium Genera-
le Viennæ in Burgundia ,
prout fuerat ante publicatū .
In quo præsentes fuerunt plus
quam trecenti Episcopi, ultra
alios Prælatos de diuersis
partibus Orbis. Et cùm Cle-
mens, vt satisfaceret promis-
sioni in sua promotione Regi
Franciæ

Franciæ factæ scilicet de-
lenda ex Ecclesia Bonifacij Pa-
pæ memoria, cum Prælatis
Concilij tractaret; quia Rex
illum hæreticum fuisse proba-
re intendebat; Concilium nul-
lo modo assentire voluit: sed
contrarium declarauit, scili-
cet, ipsum fuisse Catholicum
& indubitatum Pontificem.
Verum quia ipse fecerat pro-
cessus cōtra Regem Franciæ,
ad quietandum ipsum, non
valentem obtinere quod cu-
piebat iniustum, declarauit,
& decreto Concilij firmauit,
quod quacumque de causa
Rex Bonifacium Papam, seu
Ecclesiā offendisset, nullo vn-
quam tempore posset ipsi Re-
gi, vel eius filiis, & hæredibus
aliquid damni inferri, vel, pœ-
næ.

In hoc Concilio editæ sunt *Acta Con-*
Clementinæ constitutiones, citij.
quæ in corpore iuris insertæ
unt

sunt. Actum est de Terra San-
cta recuperanda.

*Begardo-
rum, &
Beguino-
rum erro-
res, in hoc
Conc. dam
natur.*

Damnati sunt quoque erro-
res Begardorum, & Beguina-
rum mulierum Alemanis.

1 Quod homo in vita præ-
senti tantum, & talem per-
fectionis gradum potest
acquirere, quod reddetur
penitus impeccabilis, &
amplius in gratia profice-
re non valebit. Nam (ut di-
cunt) si quis semper posset
proficere, posset aliquis
Christo perfectior inue-
niri.

2 Ieiunare non oportet ho-
minem, nec orare, postquam
gradus perfectionis huius-
modi fuerit affecutus: quia
tunc sensualitas est ita per-
fecte spiritui, & rationi
subiecta, quod homo potest
liberè corpori concedere
quicquid placeat.

3 Quod illi qui sunt in pre-
dicto

dicto gradu perfectionis, &
spiritu libertatis, non sunt
humanæ subiecti obedien-
tiæ: nec ad aliqua præce-
pta Ecclesiæ obligantur.

Quia (ut afferunt) ubi Spi-
ritus Domini, ibi libertas.

2. Cor. 3.

4. Quod homo potest ita
finalem beatitudinem se-
cundum omnem gradum
perfectionis in præsenti af-
sequi, sicut eam in vita ob-
tinebit beata.

5. Quod quælibet intell e-
tualis creatura in se ipsa
naturaliter est beata: quod
que anima non indiget lu-
mine gloriæ ipsam eleuan-
te, ad Deum videndum, &
eo beatè fruendum.

6. Quod se in actibus exer-
cere virtutum, est homi-
nis imperfecti: & perfecta
anima licentiat à se virtu-
tes.

7. Quod

278 DE CONCILIO

7 Quod mulieris osculum
(cum ad hoc natura non
inclinet) est mortale pecca-
tum: actus autem carnalis
(cum ad hoc natura incli-
net) peccatum non est, ma-
xime cum tentatur exer-
cens.

8 Quod in eleuatione Cor-
poris Christi Iesu non de-
bent asurgere, nec eidē re-
uerētiā exhibere: asserētes,
quod esset imperfectionis
eisdem, si à puritate, & alti-
tudine suæ contemplatio-
nis tantum descendenter,
quod circa ministerium,
seu Sacramentum Eucha-
ristiæ, aut circa passionem
humanitatis Christi aliqua
cogitarent.

Habentur hæc in Clement.

Ad nostrum. de hæret.

Begirdi. Reprobata cst, etiam in eo-
et Begui- dem Concilio, & condemna-
næ dam- ta doctrina, qua traditur, ani-
nati. mam

man rationis compotem, non
esse corporis humani formā.

Statutū fuit, ut principalibus

Reipublicæ Christianæ Aca-
demij professores, stipendijs
iustis, & debit is donarentur,
qui Hebraicam, Chaldaicam,
& Arabicam linguam publi-
tur.

cè docerent: ut essent qui
apud infideles his linguis
vtentes, fidem propagare pos-
sent.

Item facta est constitutio, *Festum*
ut festum Corporis Christi *Corporis*
generaliter ab omnibus fide-*Christi à*
libus celebretur fer. V. post *cunctis ce-*
Octauam Pentecostes, concelebrari mā.
sis indulgentijs ijs, qui in eo
festo, vel sub Octauis, Officio,
vel horis intererint. Vide in
Clem. *S: Dominum.* de reliq.
& venerat. Sanctor. Vbi con-
firmat, & seruari iubet con-
stitutionem hac de eadem re
ab Urbano IV. antea datam,
sed non à cun &is receptam.

Vide

180 DE CONCILIO

Vide in nostro Breuiario
Chronolog. sub anno Dom.
1261.

Vsuras Hoc eodem Concilio statui-
exercere, contra usurarios sic. Si
et non es- quis in illum errorem incide-
se peccatū rit, ut pertinaciter affirmare
qui asse- præsumat, exercere usuras
runt. tan. non esse peccatum; decerni-
quam be- reiici pu- mus, eum velut hæreticum
niuetur. puniendum. Locorum nihilo-
minus Ordinarijs, & hæreti-
cæ prauitatis Inquisitoribus
districtius iniungentes, ut
contra eos, quos de errore
huiusmodi diffamatos inuene-
rint, aut suspectos, tanquam
contra diffamatos, vel suspe-
ctos de hæresi, procedere non
omittant. Habentur in Cle-
ment. de usuris. cap. sanè.

*Templari-
ruin Ord o
extinctus.
Quodecorū
fuerit insti-
tutum.*

Templariorū Ordo in hoc
Concilio fuit omnino extin-
ctus. De quo sciendum, quod
in Hierosolymitana vrbe erat
Religiosorū militum Ordo in
stites

stitutus, qui cùm iuxta Tem-
plum Domini cohabitarent,
Templarij dicti sunt. Horum
munus, & officium fuit, pueri
fines, & vias Hierosolymitanæ
ditionis ab incursionibus ho-
stium, & latrocinijs: ut adue-
næ, & peregrini ad Sancta illa
loca inuisenda, tutò possent ac
cedere. Ex hisce militibus

Templa-
riorum
aliqui san-
guinem
Christi fa-
derunt.

multi olim Christi causa, &
sanguinem profuderunt, &
frequenter vitæ dilcrimen a-
dierunt.

Verum deinde à sancto
hoc instituto recedentes, Pa-
triarchæ Hierosolymitano, à
quo prima beneficia acce-
rant, obedire renuerunt: Eccle-
siis decimas, & primitias sub-
traxerunt, atq. omnibus red-
diti sunt infesti. Abyssinorum
etiam Legatum à Templarijs,
contra ius gentium, fuisse oc-
ciso, scribit Guillelmus
Tyrius. Præterea ad Clemen-

Templario
rum scle-
ra.

282 DE CONCILIO

V. summum Pontificem mul-
ti Principes viri detulerunt ,
eos in hæresim , apostasiam ,
aliaque nefanda vitia incidis-
se .

Pontifex , an hæc vera essent
diligenter inuestigauit , &
quibusdam Cardinalibus , vt
ipſi quoque inuestigarent pre-
cepit : ac tum Magistrum Or-
dinis , tum complures alios cō-
perit , in ea nefanda vitia esse
prolapsos . Propterea in hoc
Concilio , Templariorum Or-
dinem extinxit , eorumque
bona Hospitalarijs militibus
attribuit . Trithemius in Chro-
nico affirmat , totum id fa-
ctum esse opera Philippi Re-
gis Francorum , qui crimen eis
hæreſeos falsum impoluit , vt
eorum possessiones sibi acqui-
reret . Ioannes verò Marius
asseruit , quod propter hære-
sim , aliaque facinora nefanda
destructi , ac combusti sunt .

Et

Et idem habetur ex sententia
a Clem. V. prolatâ, quam in
nostra Conciliorum Summa
reperies.

In hoc ipso Concilio, ut ait
S. Antoninus, fuit Sanctorum
Cathalogo adscriptus S. Lu-
douicus filius Caroli II. Regis
Apuliæ, & Frater Roberti Re-
gis. qui Ludouicus, cum es-
set primogenitus Caroli, pro-
pter quod Regnum Apuliæ ad
eum spectabat: mundum con-
temnens, habitum Ordinis
Minorum assumpsit ex humili-
tate, & deuotione. Postea
Archiepiscopus Tholosanus
factus, religiosam, & sanctam
conuersationem usque in fi-
nem sestatu, miraculis viuus,
& mortuus, coruscans, requie-
vit in Domino.

Denique in eodem Conci-
lio, statuitur de electione no-
ui Pontificis, prout refertur
in Clem. Ne Romani. de elect.

vbi

*Ludouicus
Caroli II.
Regis fi-
lius San-
ctorum
Cathalogo
adscribi-
tur.*

*Cardina-
les, Sede
vacante,
qui in in-
risu ratione
exerceant*

284 DE CONCILIO

vbi determinat Clemens V. ut
 Cardinalium cœtus, sede vacante, iurisdictionem Papalē
 non exerceat, nisi in quantum
 permittit Concilium Lugdu-
 nense: nec illud, vel eius
 partem alterare possint. Vide
 citatum cap. in principio.

Camerarij
 & Penitē-
 riariorū n
 Officium
 durat etiā
 mortuo
 Pont.

Cardina-
 les e Con-
 clave exē-
 res, redire
 teneantur
 si possunt.

Item statuit, ut officium
 Camerarij, & Pœnitētiariorū
 Papæ duret eo etiā mortuo.
 quod si deficiant, poterit cœ-
 tus Cardinalium pro tempo-
 re vacationis alios subrogare.
 Vide §. Eo tamen prouiso.

Prouidet etiā casui, quo cō-
 tingeret, Cardin. omnes exire
 Conclave in §. Porrò, vbi hæc
 habentur Porrò, si Romano
 non electo Pontifice, Cardi-
 nales omnes simul, vel succes-
 siuē (quod absit) exire cōtin-
 geret Conclave deputatum
 eisdem: ij (ad quos pertinet
 exequutio Constitutionis pre-
 dictæ) illos ex ipsis, quibus
 infir-

in firmatas corporis, aut nota debilitas, excusationem non dabit, idem Conclaue (quām citò poterunt) reintrare compellant: pœnas in dicta Constitutione contentas (nisi hoc fecerint) incursum. Cardinales autem huiusmodi Conclaue reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & alias constitutionem præfatam obseruent, secundum statum in quo erant in Conclavi, quādo ipsum, ut præmittitur, exiuerunt.

Statuit quoque, Cardinales per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

Dec hac eadem electionis Papę materia, extat etiam Cōstitutio Clem. VI. edita anno 1351. quæ incipit. *Licet in cōstitutione. vbi in §. Quia tamē dicit, Cardinales in Conclavi posse*

*Exqm.
Papę ele-
ctionem
non impe-
dit.*

*Cardd. in
Cœcl. quot
seruos, &
fercula ha-
bere pos-
sunt.*

posse habere duos seruos cleri-
cos, vel laicos. Et in §. *Ac-*
etiam, ut Cardinales in Con-
clavi in prandio & in cœna v-
num ferculum tantum possint
habere cum alijs quæ ad con-
dimentum, vel saporem per-
tinent: & nullus Cardinalis
possit vesci de alterius fercu-
lo. Et in §. *Liceat*, ut Cardi-
nales in Conclavi possint ha-
bere velamina simplicium cor-
tinatum, ut honestius possint
quiescere in suis lectis.

*Papa per
Simoniām
electus nō
est aposto-
licus, sed
Apostoli-
cus, & H̄
eresiarcha.*

Julius quoque Papæ II, in
Constit. quæ incipit, *Cum tam*
divino. Edita anno 1405. di-
cit, quod electio Papa per si-
moniam est nulla: & sic elec-
tus, quamvis in concordia
Cardinalium, & eorum nemi-
ne discrepante, est Apostaticus,
& ut Simoniacus, & Hæresiar-
cha habeatur: & est priuatus
omnibus officijs, & beneficijs
cuiuscunque generis, atque
etiam

etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia predicta inhabilis efficitur: & contra ipsum à quocunq; Cardinali potest opponi de Simoniacalabe, & indubitate hæresi: ab eiusque obedientia omnibus Cardinalibus, Clero, & Populo Romano licet impunè discedere. Possuntque Cardinales contra electum Papam per Simoniam implorare auxilium bracchij sæcularis, si se ingesserit in administratione: nec ob id Schismatici sunt. Cardinalibus autem sic per Simoniam Papam eligentibus imponitur pena priuationis beneficiorum, & dignitatum quarumcumque, etiam Cardinalatus. Qui verò Cardinales in tali Simoniacal electione complices non fuerint, alium possunt eligere, & Concilium conuocare.

Pius IV. aliam edidit Constitut.

Cardd.
per Simo-
niam Pa-
pam eligē-
tes puniū-
tur.

288 DE CONCILIO

*De Papæ
futura ele-
ctione non
potest tra-
ctari viue-
re Ponti.*

stitut. anno sal. 1558. quæ in-
cipit. Cum secundum Aposto-
lum: in qua ponuntur graui-
simæ pœnæ contra tractantes
de electione futuri Pontificis
viuente Papa, & eo inconsul-
to.

Idem, aliam Constitutio-
nē dat anno 1562. quæ inci-
pit: *In eligendis*: in qua agit
Papæ morⁱ de sumptibus superfluis rese-
tui expēseⁱ candis in exequijs demortui
in exequijsⁱ Papæ fieri consuetis, & ut ex-
nō sint ex-
cessuæ.
Cellæ Cœl.
sorte distri-
buendæ. de pensam decem millium duca-
torum non excedant. Et ut
cellæ Conclavis forte distri-
buantur: aliaque plura ibidem
statuit.

Et deniq. Greg. XV. data Con-
stitut. anno 1621. quæ incipit:
Aeterni Patris: Statuit, ut ta-
llis ele^{ctio}, siue perscrutiniū,
siue per accessū, fiat secrētē cū
schedula clausa: & quod in
vnoquoq. scrutinio, antequām
schedula in calicem mittatur,
à quo-

à quolibet Cardinale iuramen-
tum alta, & intelligibili voce
fiat his verbis: *Testor Chri-
stum Dominum, qui me iudi-
caturus est, me eligere quen-
secundum Deum iudico eligi
debere, & quod idem in accusa-
tu præstabo.* Et hoc iuramen-
tum à nullo omittatur. Simi-
le iuramentum habetur in Cō-
cilio Basileensi. Sess. 23. non
longè à principio.

De Concilio Pisanio.

Nno 1409. celebra-
tum est Concilium
Pisanum indictum
& congregatum à
Cardinalibus Gregorij XII. &
Benedicti XIII. ad schisma tol-
lendum. Res sic gesta est, ut pa-
ter ex Blondo, lib. 10. decad. 2.
et S. Antonino, par. 3. tit. 22. c.
5. §. 2. Cardinales obedientia
Gregorij XII. videntes nego-

N tium

Anno
1409
Concilium
hoc qua oc-
casione con-
gregatum

290 DE CONCILIO

tum extirpādi schismatis paulatim ad nihilum reduci, & non solum Gregorium XII. sed etiam Benedictum XIII. concordiam recusare contra iurandum, & fidem in ipsorum electionibus datam; Gregorium quoq; contra idem iurandum, & fidem alios Cardinales, absq; vlla necessitate, & ipsis iniitis, creare: hac nocti occasione, ab eo tunc Lucæ commorante recedentes, Pīas petiere. Quod cum plerique eorum, qui Benedictum XIII. sequebantur, vidissent, simili exemplo ipsum Benedictum deferentes, cæteris Cardinalibus Gregorij, qui Pīis erant, se se adiunxerūt. Ibique inditio Concilio Generali, & cum maxima Prælatorum frequētia inchoato, uterque Pontifex ab eis damnatus est, & utroque tamquam periuro, schismati-
co, hæretico, collusore, & schis-
ma.

maticorum fautorē, publico
omnium decreto Nonis Iunij
anni Domini 1409. è Pontifi-
catu deiecto, in utriusq. locū,
vigesimo post abrogationem
die, tertium elegerunt Petrum
Philaretum natione Græcum,
Prouinciæ Cretensis, instituti,
& Ordinis Fratrum Minorum
& Sacrae Theologie Doctorem
eximium, Presbyterum Card.
Basilicæ Sæctorum Duodecim
Apostolorum, & Alexandrum
V. vocarunt. Interfuerunt in eo
Concilio Cardinales 23. Pa-
triarchæ tres, Archiepiscopi,
& Episcopi 300. Monasterio-
rum Præfecti 280. Theologi,
& Legati Principum Europæ.

Dubitatum est valde an ca-
nonicè, & legitimè esset Con-
cilium conuocatum, eo quod
sine ylla Romani Pôtificis au-
toritate esset indicium. De
ea re teste S. Antonino, loco ci-
rato, Florentiæ Laurentius Ro-

Cardina-
les in Con-
cilio Papæ
alex. V.
creant,
sublatis
Greg XII
& Benedi-
cto XIII.
qui Ponti-
fices se esse
asserebât.

An Con-
cilium hoc
legitimè cō-
gregatum
fuerit, cū
sine Ponti-
ficiis aucto-
ritate fue-
rit indicium

N 2 dul-

292 DE CONCILIO

duilphus triduo disputauit, & tandem conclusit, Concilium esse legitimum. Ioannes Ger-
son in libello; An Papa ex au-
torari possit: *Hi Dei Nutu,*
inquit, *& Spiritus Sancti, si-
cuit credendum est, inspiratio-
ne tacti fuerunt.* Item cum
Alexander V. Bononiæ graui-
ter ægrotasset, & cognouisset
sibi mortem imminere; Cardi-
nales ad se venientes, ad con-
cordiam, & pacem, & ad tuen-
dam Ecclesiæ auctoritatem, ac
dignitatem adhortatus, dixit:
Per eam mortem, quam se con-
tinuò subiturum putabat, se
existimare, & credere, quæ in
Concilio Pisano acta fuerant,
rectè, & integrè sine dolo ma-
lo facta fuisse. Insuper ipse A-
lexander V. in eo Còcilio crea-
tus, in numero Pontificum Ro-
manorum reponitur; & qui
multo post tempore secutus
est, eodem nomine Alexander

V.

VI. dictus est. Antoninus loco citato dicit fuisse Conciliabulum, quia absque Romani Pontificis auctoritate fuit congregatum, & quia Gregorius XII. Conciliij conuocationem non recusabat; sed solum restitit, ne Pisis congregaretur.

Denique, quicquid sit, Concilium Pisanum congregatum est a Cardinalibus tempore schismatis, quo duo Pontifices erant dubij, & incerti, & indicum est, non ad res fidei definiendas; sed ad schisma in Ecclesia noxiū abscindendum: quamuis reuera sublatum non sit, sed potius auctū, quia Gregorius XII. & Benedictus XIII. Pontificatum deponere noluerunt: verū hoc fuit per acci-
 dens; nam primaria intentio congregandi tale Concilium quādo fine Pontificis auctoritate cōuocari potest.

Et hæc est yna ex illis causis, quæ a Theologis assignan-

N 3 tur,

294 DE CONCILIO

tur, propter quas licetè con-
gregari potest Concilium ge-
nerale absque Summi Pontifi-
cis auctoritate, & consensu,
nempe si duo, vel plures de Su-
mo Pontificatu contenderent,
ita ut utriusque Ius sit incertum,
& dubium: tunc enim penes
Ecclesiam potestas est, Conci-
lium conuocandi, ut schisma
tollatur: ita tamen, ut prius
utique moneatur, velit ne Cō-
cilium indicere: utroque vero
renuente, Cardinalium est, &
Episcoporum, & aliorum simi-
lium Concilium celebrare: ut
communi Ecclesiæ saluti per-
clitanti consulatur: ac ita coa-
ctum est Concilium hoc pisa-
num contra Gregorium XII.
& Benedictum XIII. Cuius po-
stea auctoritate conuocatum
est Concilium Constantiense,
in quo Gregorius XII. Pontifi-
catum sponte depositus; Bene-
dictus vero XIII. inuitus ab eo
deie-

deiectus, & Ioannes XXIII. eo quod occulte fugere conatur, & comprehensus est, & in carcerem trusus, ac demum Pontificatu nudatus, ut in seq. Concilio.

De Concilio Constantiensi.

Nro. 1414. celebra-
rum est Concilium
Constantiense, quod
indictum, & conu-

catum est auctoritate Ioannis
XXIII. id summopere procu-
rante Sigismundo Imperato-
re. Interfuerunt in eo Conci-
lio Cardinales 29. Archiepi-
scopi 47. Episcopi 270. Ab-
bates, & Piores 164. Coactū
est Concilium hoc contra schis-
ma trium Pontificum Roma-
norum Ioannis XXIII. Grego-
rij XII. & Benedicti XIII. Sunt.

Anno
1414

*Coactum
est hoc Cō-
cilium öö-
ra Schis-
maticos
Papas.*

N 4 in

296 DE CONCILIO

in ea Synodo priuati Pontificatu Ioannes XXIII & Benedictus XIII. Nam sess. 12. ex totius Synodi sententia , tum ob fugam. tum ob alia criminis , de quibus accusatus , & conuictus fuerat, & ad concordiam sublato schismate , & unionem in Ecclesia Dei faciendo , 4. Kal. Iun. anno Dom. 1415. est Ioanni XXIII. Pontificatus abrogatus, quæ omnia contra se acta, ipse approbavit , & firmauit , Papalibus se exuens vestimentis prid. Non. Iun. illius anni. Et sess. 27. septimo Kal. August. anno salutis 1417. communi consensu totius Concilij Benedictus XIII. tanquam periurus , pertinax , & schismaticus , & rebellis Ecclesiæ , priuatus est Pontificatu . At Gregorius XII. sess. 14 anno Dom. 1414. sponte sua se se Pontificatu abdicauit per Procuratorem

Ca-

Carolum Malatestam Ariminiensem eius rei gratia ad Concilium destinatum. Electus est in eo Concilio Pontifex Martinus V. anno Dom. 1417. cuius auctoritate Concilium est postea confirmatum. Condemnatæ etiam hæreses Ioannis Vuiceli, & Ioannis Hus. In eodem item Concilio combusti sunt igne Ioannes ille Hus, & Hieronymus Pragensis Hæresiarchæ.

Mentiuntur autem huius temporis hæretici, dicentes, in Concilio Constantiensi editum esse decretum, non esse fidem seruandam hæreticis: unde vehementer reprehendunt huius Concilij Patres, quod cum Ioannes Hus, & Hieronymus Pragensis sub fide publica ad Concilium venissent, sunt contra fidem publicam capitali sententia damnati. At ex verbis ipsius Concilij, sess. 12.

N S CON-

Martinus
V. Papa
eligitur,
cuius au-
toritate
Conciliæ
hoc confir-
matum est.
Damina-
tus est Vni-
clef. &
Hus, atq.
Hierony-
mus de
Praga hæ-
retici.

298. DE CONCILIO

constat hoc esse falsissimum. Verba Concilij sic habent: **D**eclarat S. Synodus ex saluo conductu per Imperatorem, aut alios Principes concessos, nullum fidei Christianæ, aut jurisdictioni, Ecclesiæ præiudicium generari posse, aut debere, quo minus liceat Iudici Ecclesiastico de hismodi personarum erroribus inquirere, eosque punire quantum iustitia juadet, si suos errores recuare pertinaciter noluerint, etiam si de saluo conductu laicorum Principum confisi, ad locum venerint iudicij, alias non venturi. Nec sic promittentes, cum fecerint, quod in ipsis est, ex hoc remanere obligatos. sic ibi.

Hieronymus Pragensis venit ad Concilium sub publica fide Imperatoris, non ipsius Concilij, ut testatur Sanctus Antoninus, par. 3. tit. 2. cap.

6 §.

6. §, 3. Nec Concilium dicit, Imperatorem, vel Principem Christianum non esse obligatum ad fidem publicam datam hæreticis seruandam: ait enim, promittentem debere facere quod in ipso est ut fidem seruet ei, cui ipse dedit. Ex hoc tamen non obligari Iudicem Ecclesiasticum ad eam fidem hæretico datam à laico seruandam.

Alij verò (& fortasse verius) afferunt; ipsum Hieronymum Pragensem furtim venisse Constantiam, à nemine protectum qui tamen deprehensus comparuit, perorauit, habitus per benignè, liber abiit, quò voluit, sanatus est, hæresim eiurauit: relapsus est, exustus est.

Sed nec in Hussium animaduersum fuisset, nisi homo perfidiosus, & pestilens retractus ex fuga, quam ei Sigismundus

N 6 Im-

300 DE CONCILIO

Imperator periculo capitis interdixerat : violatis etiam conditionibus , quas scripto pepigerat cum Cæsare , vim omnem illius diplomatis ener uasset . Fefellit Hussium præcipitata malitia . Iussus enim cùm barbaras in sua Bohemia tragedias excitasset, semetipsum sistere Constantiæ , despexit prærogatiuam Concilij , se curitatem petiit à Cæsare . Cæsar obsignauit , Christianus Orbis resignauit , maior Cæsare : redire ad mentem Hæresiarcha noluit , perire . Repetant hæretici suos Annales .

In hoc eodē Concilio cùm in nonnullis mundi partibus quidā temerariè afferere præsumerent, populum Christianum debere Sacramentum Eu charistiæ sub vtraque specie , panis , & vini suscipere : & non solum sub specie panis ,
sed

CONSTANTIENSI. 301

sed etiam sub specie vin*ip*o-
pulum laicum passim commu-
nicent: & post c&enam, vel a-
lias non ieuni communican-
dum esse pertinaciter assere-
rent contra laudabilem Eccle-
si& consuetudinem rationabi-
liter approbatam. Hinc est
qu&d decernitur, ut huiusmo-
di *Sacramentum* nec conficia
tur post c&enam; nec sumatur
& non ieunis, nisi in casu infir-
mitatis, aut alterius necessi-
tatis & iure, vel ab Ecclesia
concesso, vel admisso.

Et similiter, qu&d licet in
primitua Ecclesia *Sacra-*
mentum hoc reciperetur &
fidelibus sub vtraque specie;
h&c tamen consuetudo ad eui-
tanda aliqua pericula, & scan-
dala, est rationabiliter intro-
ducta, qu&d & confidentibus,
sub vtraque specie: & laicis
ver&, tantummodo sub specie
panis suscipiatur.

Sacramen-
tum Euc-
charistiae
non nisi &
ieiunis (ex
cepta ne-
cessitate)
sumatur.

Probibe-
sur laicis
c&mmunio
sub vtraq.
specie.

Qui

302 DE CONCILIO

*Contrariū afferentes pertinaci-
ter tan- quam hæ-
retici sunt pu-
niendi.*

Qui vero dixerint, hanc conuentudinem, & legem obseruare, esse sacrilegiū aut illicitū, censeri debet erroneū: & pertinaciter afferentes oppositum præmissorum, tanquam hæretici arcendi sunt, & grauiter puniendi per Diœcesanos locorum, aut hæreticæ prauitatis Inquisitores.

Item præcipitur sub poena excommunicationis, ut nullus Presbyter communicet populum sub utraque specie panis, & vini.

Animaduertendum est autem id, quod in sess. 4. definitur, nempē Concilium Generale habere a Christo immediatam auctoritatem, cui omnes obedire tenentur, etiam si Papalis dignitatis existat. Et aliquibus vixum est, Martini V. in ultima sess. id confirmasse, cum omnia confirmavit Decreta circa fidem huius

huius Concilij: hoc autem
Decretum, aiunt, ad fidem per
tinere videtur.

Ad quod breuiter dico, Co-
cilium hoc non definitio ab-
solutè, Concilia Generalia
habere à Christo potestatem
supra Papam, sed tantum in
casu, id est tempore Schisma-
tis, quando nescitur quis sit
verus Papa: nam dubius Pa-
pa, habetur pro non Papa:
& proinde habere super il-
lum potestatem, non est ha-
bere potestatem in Papam.
Ita Turtecremata, Campe-
gius, & Sanderus.

Quòd verò Concilium non
sit supra Papam, vide in no-
stra Summa Conciliorum, in
Prælud. quinto, ubi latè hoc
demonstramus: hic verò bre-
uiter dico, falsissimum hoc es-
se ex Conciliis ipsis: nam Con-
cilium Sueßianum non est au-
sum in Marcellinum Pontifi-
cem,

Conciliū
tempore
Schismatis
est supra
Papam.

Conc. non
est supra
verum Pa-
pam ex-
tre tem-
pus schis-
matis.

304 DE CONCILIO
cem, qui ex timore thus ido-
lis adoleuerat, ac postea Mar-
tyr glorioſus extitit, senten-
tiam dicere, sed illis verbis
Concilio- vsum esse: *Tuo te ore, non*
rum refi- *nōstro iudicio iudica: nam*
monia ^q *prima Sedes à nemine iudica*
^{Papa fit} *supra C. o.* *tur. Si ergo Pontifex à nemi-*
nilem. *ne iudicatur, igitur nec à Cō-*
cilio poterit iudicari. Et in
Concilio Lateran. III. & ha-
betur in cap. licet. ext. de
elect. sic habetur: In Roma-
na Ecclesia aliquid speciale
constituitur, quia non pote-
rit ad superiorem baberi re-
cursus. Patres etiam Concilii
Romani sub Siluestro, can. vlt.
sic statuunt. Nemo iudicabit
primam Sedem. Idem colligi-
tur ex Concilio Chalcedonen-
si sub Leone sct. 3. in quo
Dioscorus Patriarcha Con-
stantinopolitanus cum tota
Ephesina Synodo II. damna-
tur: cùm ob alias causas, tùm
potissi-

CONSTANTIENSI. 305
potissimum, quia Summum
Pontificem damnare ausus
fuerat. Hoc ipsum habetur
ex altero Concilio Romano
sub Adriano II. cuius verba
refert VIII. Synodus. Act. 7.
hoc modo: *Romanorum Pon-
tificum Sedem de omnium Ec-
clesiistarum Praesulibus iudicas-
se legitimus; de ea vero quem-
quam iudicasse non legitimus.*
Id ipsum fatetur Lateranense
Concilium ultimum sub Leo-
ne X. sess. XI. vbi proposita
decreta à Constantiensi, ac Ba-
sileensi Concilio edita repro-
bat: *Solum, inquit, Romanum
Pontificem tamquam super
omnia Concilia auctoritatem
habentem, Conciliorum fa-
ciendorum, transferendorum,
ac dissoluendorum, plenum
ius, ac potestatem habens, ne-
dum ex Sacra scripturæ testi-
monio, dictis Sanctorum Pa-
trum, ac aliorum Romanorū*

Pon-

Papa pō:
congregare
et congre-
gata dissol-
vere Con-
cilia.

308 DE CONCILIO

Pontificum, sed & propriæ
eorumdem Conciliorum con-
fessione manifestè constat.
Tandem Concilium Florenti-
num sub Eugenio IV. sess. 7.
hoc ipsum disertè ab vniuer-
sitis tenendum statuit, priorum
Conciliorum decreta reno-
uat, & oppositam sententiam
velut temerariam, ac erro-
neam explodit.

Pontificū
testimonia
quod Pa-
pa sit su-
pra Cōcil.

Accedunt Pontificum te-
stimonia, quæ idem confir-
mant. Leo Māgnus epist. 84.
ad Anastasium Imp. Gelasius
epist. ad Episcopos Dardaniae
habet hæc verba. Cuncta per
mundum nouit Ecclesia, quod
Sacrosancta Romana Sedes
fas habeat de omnibus indicā-
di, nec cui quā licet de eius iu-
dicare iudicio. Nicolaus I. eā
dem semper fuisse Ecclesiae
sententiam tradit epistola ad
Michaelem. Idem confirmat
S. Gregorius lib. 9. epist. 38.

Pascha-

Paschalis, ut habetur in cap. significasti. extr. de elect. Innoc. III. serm. 2. de consecr. Pontificis, ac plerique alij Patres: qui omnes concludunt, in Concilio statutum non inveniri, quasi Romanæ Ecclesiæ legem Concilia vlla præfixerint: cum omnia Toncilia per Romanæ Ecclesiæ auctoritatem & robur acceperint, & in eorum statutis, Romani Pontificis patenter excipiatur auctoritas.

Constantiens igitur Synodus non definit simpliciter, Concilium esse supra Papam, sed eam conditionem apponit, si Schisma Ecclesiæ perturbet: nam ut supra dicebamus, Schismate regnante, cū ignoratur quis sit verus Papa, ignoratus Papa, pro non Papa habendus est: quapropter Generale Concilium potest tunc in dubios Pontifices

Constan-
tiense de-
cretum de-
claratur.

fenten-

308 DE CONCILIO

Sententiam ferre, ac uno amo-
to, alterum verum, & legiti-
mum Pontificem declarare.
Hoc pacto Papalis dignitas,
dubia, scilicet, ac ignorata,
Concilij auctoritati subjec-
tur: quemadmodum id quoq;
de Scriptura sentimus, quæ
quamdiu dubiæ auctoritatis
est, & nū diuina sit ignoratur;
Ecclesiæ iudicio submittitur,
cuius sententia certa iudica-
ri debet. Porrò tunc quidem
credendum est, Concilio in-
hoc iudicio faciendo, & ferē-
do, Dei potestatem adesse, li-
cet ea extraordinaria sit: ne-
que facile ex Scripturis habe-
ri possit, nisi ex consensu Ec-
clesiæ: sicut fit cum sede va-
cante, Sacrum Cardinalium
Collegium aliquid circa Ec-
clesiæ administrationem de-
cernit: tunc enim Apostolica
Sedes Pontifice vacare censem-
tur, cum dubium Contificem
habet,

habet, ac verum ignorat. Hæc creditur fuisse Constantiensis Concilij definitio, quæ ex illius verbis colligitur, cū ait: *Cui quilibet cuiuscunque status, aut dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad fidem, & dicti Schismatis extirpationem.* Vide de hac re Bellarin. lib. 2. de Concil. cap. 19. Sander, de visibili Monarchia lib. 7. Turrecr. lib. 2. cap. 104. Hanc eandem sententiam, quod Concilium non sit supra Papam docet S. Bon. in 4. dist. 19. dub. 4. S. Antonin. 3. par. Summz. tit. 23 cap. 5. & tit. 24. cap. 2. Palud eum Caiet. in Quodlib. de Papa. lib. 3. cap. 98. & seq. Et de Iuris; Vldaricus in Summz. lib. 6. tract. 3. cap. 15. & 17. Imola in Clement. Ne Romani. de elect. col. 17. & Panormit. in cap. graue de præbent.

quæ

310 DE CONCILIO

quamvis alibi aliter teneat. Item Innoc. in cap. ex parte de verbis signific. Io. Andreas Cr. Cardinalis Cr. Hostiensis, Cr. Archidiaconus, et Alexan drinus ibid. Cr. in cap. si Papa dist. 40. Cr. Glos. in cap. si quis pecunia dist. 79. Item Iacobacius lib. 9. art. 12. Silvester. venba. Papa. 4. q. 15. Cr. verbo. Concilium. q. 3. Cr. alij in numeris.

Excom-
municati,
qui vitan-
di ex Con-
cilio Con-
stant.

Sciendum est pariter, quod ex hoc Concilio auctoritate Martini Papæ circumfertur, & communiter probatur constitutio quædam pro euitan- dis excommunicatis, sub his verbis; Ad euitandum scan- dala, Cr. multa pericula, quo conscientijs timoratis contingere possunt; Christi fidelibus, te- nore presentium, misericordi- ter indulgemus, quod num- deinceps à communione, ali- cius. Sacramentorum admi- nistra.

nistratione, vel receptione,
aut alijs quibuscumque diui-
nis, vel extra, prætextu cu-
iuscumque sententia, aut cen-
sura Ecclesiastice à iure, vel
ab homine generaliter promul-
gata teneatur abstinere, vel
aliquem invitare, aut interdictū
Ecclesiasticum obserua e, nisi
sententia, aut censura huius-
modi fuerit in, vel contra per-
sonam, Collegium, Vniuersi-
tate, Ecclesiam, vel locum cer-
tum, aut certam à iudice pu-
blicata, vel denunciata specia
liter, vel expresse: constitu-
tionibus Apostolicis, & alijs
in contrarium facientibus, nō
obstantibus quibuscumque
Saluosi quem pro sacrilega
manusum iniectione in Cleri-
cum sententiam latam à Cano-
ne, aideo notoriè confiterit
incurrisse, quod factum non
possit aliqua tergiuensatione
celari, nec aliquo suffragio ex-
cusa-

312 DE CONCILIO

*cu]ari:nam à commanione il-
lius, licet denunciatus non
fuerit, volumus abstineri, iux*

*Constitu- ta canonicas sanctiones. Ita
tio bæc nō fertur statutum fuisse in hoc
reperiatur Concilio, quamvis inter ip-
in Actis sius Acta, talem Constitutio-
Conciliū, nem, & si attentè & accurate
probata, conquisierim, non repererim,
est tamen ex usu Ec- prout re vera non cōstat, sicut
clesiae, & communi & alij ante nos testantur. Eam
DD. sen- tamen referunt omnes com-
tentiis. muniter, eaque usu Ecclesiæ
est recepta, atque omnino con-
suetudine approbata, ut scili-
cet, nullus alius excommuni-
catus vitandus sit, nec vitare
teneamus, nisi illum, qui nomi-
natim excommunicatus fue-
rit, & a iudice publicatus, vel
denunciatus: & præterea no-
torius Clerici percussor, ita
quod factum nulla possit ter-
giuersatione celari aut vlo-
tuffragio excusari: non verò
alius quicunque, etiam noto-
rius*

rius omnino excommunicatus, ante eius publicationem,
sive denunciationem,

De Concilio Basi- leensi.

Nro 1431. celebra-
tum est Concilium
generale Básileen-
ie, primò quidem
à Martino V. indictum Papię:
sed ob pestem ibi sequentem,
Senas translatum, & ibi in-
choatum: deinde tandem Ba-
sileæ continuatum, Præside
Cardinali Iuliano Cæsarino,
quem Legatum maxima cum
auctoritate Martinus V. mis-
serat. Sed eo defuncto, suc-
cessor eius Eugenius IV. Con-
cilium ipsum à suo prædeces-
fore indictum, sua auctoritate
approbavit, & ut inchoaretur
à Legato Iuliano Cæsarino,

Anno
1431

*Causadi-
uolutionis
Concilij*

201 O voluit.

314 DE CONCILIO

voluit. Vnde inchoatum est
anno Domini 1431. Sed cum
multa tractari cœpissent, in
quibus prætextu componen-
di mores Reipublice Christia-
næ, pleraque Ecclesiæ Roma-
næ priuilegia omnino tollere,
& antiquare studebant. Id ve-
ritus Eugenius IV. Legato
Sedis Apostolicæ reuocato,
Concilium dissolui iussit, &
Ferrariam transferri. Nihil-
ominus Concilium Basileæ
continuatum est contra eius
auctoritatem, Preſide Ludoui
co Cardinali Arelatensi, iuxta
aliquos: At Pius II (antea Ae-
neas Sylvius Piccolomineus
dictus, & qui in eodem Basi-
leensi Concilio interfuit, eius
que partes defendendas, ali-
quando suscepit) in sua Bulla
retractationis habet, quod
ipsemet Cardinalis Cæsarinus
licet iussu Summi Pontificis
Eugenij IV discesserit; reuer-
sus

fus nihilominus paulò post Basileam, ipsum Conciliabulum, omnibus iuribus reclamantibus, prosecutus est. Benè verum est, quòd rescipiens postea, erroremq. suum recognoscens, & se humiliavit, & ab Eugenio veniam obtinuit.

In eo tamen Concilio contra Eugenium IV. Amadæus olim Sabaudiæ Dux, & qui tunc in solitudinem se receperat, Pontifex creatus est, Fœlisque V. dictus: de quo scitè *V. appellebatur*. Antonino Florentino Archiepiscopo dictum est: *Basilea peperit basilicum.*

Hic deinde Fœlix Pontificatum deposuit, postquam sedisset annis 9. mensibus sex, & diebus septem.

Hoc Concilium non est Pontificia auctoritate confirmatum, præter illa acta, quæ ad censuras, & causas beneficia-

Amadeus de Sabaudia pro Antipapa eligitur Fœlixque V. appellebatur.

Antipapa per nouë annos & sex menses pro Pōtifice servabatur.

316 DE CONCILIO
les attinent, quæ Nicolaus V.
confirmauit.

Durauit hoc Concilium
per annos 11. menses 9. dies
27. continuatum est usque ad
annum Domini 1442. ut pa-
tet ex ultima sessione.

*Concepitio
purissima
Deiparae
decernitur*

Item in hoc Concilio in
sess. 36. statuitur pro Concep-
tione purissima Deiparae, &
declaratur, doctrinam dis-
rentem gloriosam Virginem
Mariam, præueniente, & ope-
rante diuini numinis gratia
singulari, numquam actuali-
ter subiacuisse Originali pec-
cato, sed immunem semper
fuisse ab omni Originali, &
actuali culpa, sanctamque, &
immaculatam, tanquam piam
& consonam cultui Ecclesia-
stico, fidei Catholicæ, re-
gationi, & sacrae Scripturæ,
approbandam fore, tenendam
& amplectendam: nullique de-
cætero licitum esse in con-
tra-

trarium prædicare, seu doce-
re: renouantes præterea in-
stitutionem de celebrâda eius
Sancta Conceptione, quæ VI.
Idus Decembr. antiqua, &
laudabile consuetudine cele-
bratur.

*Dies fes-
tus Conce-
ptionis.*

Appendix.

E hac eadem rē
quicquid decreue-
rit Concilium præ-
fatum cùm in Cō-
ciliabulum postea declinaue-
rit, extat modò Decretum
Sanctæ, & vniuersalis Inquisi-
tionis iussu S. D. N. Gregorij
Papæ XV. fer. 3. die 24. Maij,
anni 1622. editum, ut in po-
sterum, donec articulus hu-
iusmodi à S. Sede Apostolica
fuerit definitus, vel per San-
ctitatem suam aliter ordina-
tum, non audeat quis in pu-
blicis

*Decretum
iussu Gre-
gorij XV.
editum
pro Conce-
ptione.*

o 3

318 DE CONCILIO
blicis concionibus, lectioni-
bus, conclusionibus, & alijs
quibuscumque actibus publi-
cis, afferere quòd eadem Bea-
tissima Virgo fuerit concepta
cum peccato originali.

Amplia- *Et quia, vt accepit Sancti-*
sur decre- *tas sua, in aliquibus Regioni-*
tumetiam *nibus iam ortæ sunt ex sermo-*
ad priua- *nibus priuatis, occasione af-*
ta collo- *sertionis affirmatiuæ, rixæ, &*
quia vel *contentiones: propterea ex-*
scripta. *tendit, & ampliauit Sanctitas*
 sua Decretum, etiam ad priua-
 ta colloquia, & scripta: man-
 dans, & præcipiens omnibus,
 & singulis Regularibus, & sæ-
 cularibus, vt in posterum, ne-
 que etiam in sermonibus, &
 scriptis priuatis audeant affe-
 rere, quòd eadem Beatissima
 Virgo fuerit concepta cum
 peccato originali: nec de hac
 opinione affirmatiua aliquo
 modo agere, seu tractare: ex-
 ceptis tamen ijs, quibus à S.
 Sede

Sede Apostolica fuerit super
hoc specialiter indultum.

Et insuper, eadem Sancti-
tas suas cùm S. Romana Eccle-
sia de B Virginis Conceptio-
ne festum solemniter, & Offi-
cium celebret: omnibus, &
singulis personis Ecclesiasti-
cis tam sacerdotalibus, quam cu-
i insuis Ordinis, & Instituti
Regularibus mandat, ac præ-
cipit, vt in Sacrofaneo Mis-
se sacrificio, ac diuino offi-
cio celebrandis, tam publicè
quam priuatim, non alio, quam
Conceptiois nomine vti de-
beant.

Contrauenientes autem Sā
Citas sua voluit, & declarauit
subiacere debere, & subiecit
censuris, & poenis in Consti-
tutionibus prædecessorū suo-
rum contentis.

*Amplia-
tur etiam
ut in festo
Conceptio-
nis tamen in
Officio,
quam in
Missa alio
nomine
quam Cō-
ceptionis
non utam-
tur.*

*Contraue-
nientes po-
nis subi-
ciuntur.*

*Animaduersio l. de auctori-
tate, & vi huius
Concily.*

*Basileense
Concilium
an sit legiti-
mum, nec
ne.*

DE hoc Concilio Basileen si, an fuerit Oecumenicum, & legitimum, aliqui sim pliciter affirmant, aliqui verò simpliciter negant: nos partim approbatum, partim reprobatum ipsum esse fatemur. Sciendum ergo, quòd tale Concilium absque dubio fuit Oecumenicum, & legitimum, quoad indictionem, & conuocationem: siquidem à Papa Martino V. primùm fuit indictum, & congregatum, misso ad eum Cardinale Iuliano Legato, ut ibi præsideret: & Martino defuncto, Eugenius IV. qui ei successit, idem Concilium ratum habuit, eumdemq. Legatum confirmauit

Ac

At desuit esse Oecumenicum,
& legitimum, quando illici-
ta potestate usurpata, & Eu-
genio obedire contempsit, &
ipsum p̄m Pontificem, nul-
lius criminis, nedum h̄erescos
reum (nisi fortè h̄eresim di-
xeris, iura à Christo Pontifi-
cibus commissa, illæsa, illiba-
taque seruare) deponere præ-
sumpsit, atque Amadæum Sa-
baudiae Ducem sub infelici
Felicitis V. nomine, in eius lo-
cum sufficere non erubuit. Vn
de merito reprobatum fuit,
primum ab Eugenio Papa, vt
patet ex eodem Concilio sess. 38. deinde à Leone X. in Con-
cilio Lateran. ultimo sess. 22. papa.
vbi Cōciliabulum Schismati-
cum, seditiosum, & nullius
prorsus auctoritatis appella-
tur. Nam eo tempore, quo
Conciliū in Pontificē senten-
tiam pronunciare ausum est,
omnes præcipui Episcopi dif-

O 5 cesse-

*Amadeus
de Sabau-
dia Antip.*

*Concilium
legitimum
Florētiae ce-
lebratur.*

322 DE CONCILIO

cesserant: & quidam Cardina-
lis Arelatensis munus præsi-
dendi sibi assumpserat. Dein-
de eodem tempore agebatur
Concilium
legitimum
Florentiæ
celebratur. Florentiæ Concilium legitimum, in quo ipse summus Pon-
tifex Eugenius IV. præsidebat
& cum eo sedebant Episco-
pi Latini, & Græci sine com-
paratione plures, quam eis-
ent Basileenses: & una cum Epis-
copis aderat Imperator Græ-
corum, & Orator Imperato-
ris Latinorum: ut nullo modo
dubitari posset, utrum ex duo
bus esset verum Concilium
Ecclesiæ Generale.

Et tandem à tota Ecclesia,
decreatum illud, præsertim de
Concilio supra Papam, velut
irritum, ac nullius ponderis
habitum fuit, cum ea Euge-
Eug. IV. nium IV. à Concilio Basileen
ab Eccl. se-
per habi-
tus est pro
vero Papa si iniuste depositum, pro verò
Pontifice agnoverit. Præterea
quia illius Concilij decreta nō
fue-

fuerunt vnanimiter conclusa ,
neque cum consensu Legato-
rum Papæ , qui illis interesse
recusarunt : neque expectatis
Oratoribus Castellæ , & An-
gliæ , quos in via nouerant
constitutos : nec auditæ sunt
multi sapientes, qui his decre-
tis reclamauerunt , & ipsum
Concilium propter hoc exie-
runt , vt aiunt Turrecremata
lib. 3. de Potest. Eccles. cap.
99. & Caietanus in Quodlib.
de Papa cap. 8. Denique, licet
Papa Eugenius IV. approbaue-
rit postea prædictum Conci-
lium in suis Bullis, quoad eius
inchoationem, & prosecutio-
nem ; nunquam tamen eius
decreta approbauit : imo illa
expresse reprobauit , & dam-
nauit in libello , qui incipit :
Moyſes Seruus Dei.

Eug. IV.
Cone. Ba-
sil. decretæ
reproba-
uit.

*Animaduersio II. de Pragma
tica sanctione in hoc, &
in Bituricensi Concilia-
bulo edita.*

*Pragma-
tica San-
ctio, à Pa-
pa, & à
Rege ipso
fuit abro-
gata.*

Circa Pragmaticam san-
ctionem sciēdum, quod
illa ad petitionem Pij II. Pon-
tificis à Ludouico XI. Rege
Franciæ abrogata est: quod ex
eiusdem Ludouici XI. epistola
ad præfatum Pontificem eui-
dentissimè constat, quæ etiam
inseritur sess. 4. Cōciliij Late-
ran. sub Iulio II. celebrati. vbi
sic legitur: *Itaque sicut man-
dasti, Pragmaticam ipsam à
Regno nostro, nostroque Del-
phinatu Viennensi, & omni
ditione nostra per præsentes
pellimus, deycimus, stirpitusq.
abrogamus. Idem fecit Iulius
II. eadem sess. & Leo X. sess.
IX. Vide latè de hac re in no-
stra*

stra summa Conciliorum, an-
not. in Conciliab. Bituricense
sub anno 1438.

De Concilio Floren- tino.

Nno 1438. celebra-
tum est Concilium
Generale Floren-
tinum, inchoatum
quidem Ferrariae V. idus A-
prilis eius anni : sed ingruen-
te peste translatum est Floren-
tiam, vbi præfuit Eugenius IV.
Interfuerunt in eo Iosephus
Patriarcha Constantinopoli-
tanus, qui Florentiæ obiit,
Ioannes Paleologus Impera-
tor Orientis, & multi Latino-
rum, & Græcorum Episco-
pi.

In eo Concilio Græci vlti-
mò cùm Romanis conuene-
runt super quinque fidei arti-
culis,

*Anno D.
1438*

*Græci cum
Latinis v-
niantur.*

326 DE CONCILIO
culis, videlicet.

De processione Spiritus sancti, videlicet. De processione Spiritus sancti, de quo conuenerunt, ut sicut Latini dicunt, *A Patre, Filioque procedit; Græci more suo dicerent, Ex Patre per Filium procedentem: eo quod unus, idemque esset sensus.*

De purgatorio. Et super articulo de Purgatorio conuenerunt; quia Græci Purgatorium esse post hanc vitam affirmant, sed non in certo loco, & in corporali igne, ut Latini.

De Primitu Rom. Pont. Et de tertio articulo, nimirum, De Primitu Romani Pontificis super omnem Ecclesiā, consenserunt, Romanum videlicet Pontificem esse Summum totius Catholicę Ecclesię Patorem, & Caput.

Item conuenerunt de quarto articulo, quod Latini meritò addidissent Symbolo, *Filioque procedentem.*

Et

Et de quinto articulo, quod
Latini iustis de causis in azi-
mo consecrarent; quamvis
Græci suo modo in fermenta-
to.

*De conse-
crat. in 4-
zimo.*

In eodem Concilio Armeni
se se ad Ecclesiam Romanam *ad Eccle-*
reduxerunt: receperuntque *suum Liii*
ab Eugenio IV. decretum Fi- *nam se se*
dei, in quo breuiter contine- *relucunt.*
tur doctrina illa, quam habet
Ecclesia Romana de septem
sacramentis: nempe quod om-
nia Sacraenta tribus perfi-
ciuntur, videlicet rebus, tan-
quam materia: verbis, tanquam
forma, & persona ministri con-
ferentis Sacramentum cum *Sacramen-*
intentione faciendi quo l fa- *tum trib⁹*
cit Ecclesia. Quorum si ali- *perfici-*
quid desit non perficitur Sa- *eur, mate-*
cramentum. *ria, forma*
& mini-

Deinde dat doctrinam sigil-
latim de quolibet Sacramento
circa ea, quæ pertinent ad ma-
teriam, formam, ministerium, ef-
fectum, *stro, quo sit*
si unum
desit, Sa-
cramentum
non perfic-
citur.

328 DE CONC. FL OR.
fectum, & alia.

Forma cō
secrationis
Corporis ,
& Sangu
nis in Ec
clesia Ro
mana.

Et vltimō statuitur , quōd
in cōsecratione corporis Chri
sti hac vtatur forma Ecclesia
Romana : *Hoc est enim Cor
pus meum . Sanguinis verò :*
*Hic est enim Calix Sanguis
nis mei, noui, & aeterni Testa
menti, mysterium fidei, qui pro
vobis, & pro multis effunde
tur in remissionem peccato
rum.*

Duravit hoc Concilium
partim Ferrariæ, partim Flo
rentiæ anno uno , & mensibus
tribus .

De

De Concilio Pisano
tempore Iulij II.

DE 1511 Nro 1511. cūm Iu-
 lius Pontifex iura-
 mento promisisset,
 se infra biennium
 suæ ordinationis, Vniuersale
 Concilium celebraturum, il-
 ludque iustè impeditus non
 præstitisset, Bernardus Car-
 uajal, Guillelmus Brizonet,
 Renatus de Bria, Fredericus
 de S Seuerino, (ut constat ex
 sess. 3. Concilij Lateran.) alij-
 que Cardinales hæretici, at-
 que schismatici, conuenien-
 tes ut locuta (inquit Iulius
 Papa in Bulla Indictionis Con-
 cilij Lateran. quæ extat sess. 1.)
 acephali aggressi sunt sine Ro-
 mani Pontificis auctoritate
 Oecumenicum, Generale, atq.
 Vniuersale Concilium conuo-
 care,

anno
1511

Cardina-
 les alij bæ
 retici Con-
 cilium Oe-
 cumenicū
 conuocās.

330 DE CONC. PISANO

care, locum Concilij, & tem-
pus indicere, & valuis Eccle-
siarum, ac alijs publicis locis
indictionem huiusmodi affi-
gere; Nosque, ac venerabiles
fratres nostros eiusdem S. R.
E. Cardinales vocare, & re-
quirere, ut per nos, vel alios
ad huiusmodi eorum Conciliti
accedere vellemus, non formi-
darunt. Et subiungit ibidem

*Causa cō-
uocatiōni:
Conciliū.* Iulius Ne verò hac iniuste, &
per tyrannidem agere videren-
tur, afferebant, decennium
post ultimum uniuersale Con-
cilium, contra Constitutionem
Constantiensis Concilij iam
dudum effluxisse, & Nos con-
uocare illud neglexisse, maxi-
mè cùm iurauissimus, & vo-
luissimus illud post biennium
à creatione nostra tenere: tem-
pusque pro homine interpel-
lare: neque credendum fore
nostra auctoritate, & volun-
tate Concilium futurum. Et

cum

cum de grauibus criminibus
notorijs durantibus uniuer-
salem Ecclesiam scandalizan-
tibus, in capite agendum foret,
ad Summum Pontificem Con-
ciliū congregationem non atti-
nere, sed secundo loco ad Car-
dinales, qui Pontifici in negli-
gentia non adhæserunt, conuo-
cationem Conciliū spectare.

Hæc de causa indicti Conci-
liabuli Iulius Papa in Bulla,
addens, eisdem ad tegendam
facti sui turpitudinem, omnia
mandata sua, nomine Maxi-
miliani Imperatoris, & Lu-
douici Regis Francorum pro-
mulgasse; ipsis verò, Regi, &
Imperatori, nihil hac de re
constitisse.

Porrò, cum ea temeritas, *Iulius Pa-*
Surius anno 1511. bæc sub- *pa præfa-*
iungit, ad horrendum schisma *tos Cardi-*
spectare videretur, Iulius Pon- *ad melio-*
tifex, datis ad eos litteris, mo- *rem fuge*
nuit perbenigne, ut ad pacem, *reuocare*
contendit.

&

332 DE CONC. PISANO

& unitatem Ecclesiæ se recipi-
perent: alioquin fore, ut vel in-
uitus in ipsos animaduerteret.

Cardi³ tres
resipiscunt.

Rex Frā
corti quia
Cardi. ob-
stinatoris fo-
uerat, ex
communi-
catur.

Imp. Ma-
ximil. mo-
nitus à Pa-
pa, à teme-
ritate disce-
dit.

Ea admonitio tres Cardinales
permouit, ut cum Pontifice in
gratiam redire maturarent,
quos Pontifex liberaliter, &
clementer accepit, in alios, cū
nollent ad sanitatem redire,
grauem sanè tulit sententiam,
qua illorum audacia nonnihil
contusa est. Sed tamen cū
Regis Francorum fruerentur
patrocinio, in sententia per-
manserunt. Monitus Gallus
à Pontifice, uti ne eos foueret
diutius, non magnopere cura-
uit Itaque à Pontifice excom-
municatus est. Nō longè abe-
rat ab hac factione Maximi-
lianus Cæsar, grauiter commo-
tus in Pontificem, quod non
bona fide à se recessisset, & cū
Venetis fœdus percussisset:
Sed vir grauis, & prudens ad-
monitus à viris bonis, sese col-
legit.

TEMPORE IVLIIII. 333

legit, & celeriter ab hac teme
ritate discessit. *sic Surius.*

Galli successu rerum elati, *Iulius Pa-*
Cæsare, & Cardinalibus, qui à *pa ad Con-*
Pontifice descuerant aucto- *cilium cita-*
ribus, Pontificē ad Concilium, *tur.*
quod ad Kalendas Septembbris
Pisīs futurūm esset, citant. Pa-
pa, cùm omnem operam dedis-
set, ut recepta Bononia, Pisa-
noq. Concilio dimisso pacem
cum Francorum Rege faceret,
illumq. victoria insolentem, &
obstinatissimē recusantē, ani-
maduertisset, quo Pisani Concilium tolleret, Antonij de Mon-
te confilio, Romæ Lateranense
Concilium Generale indixit.

Hæc Onuphrius.

Acta huius Conciliabuli ip-
so iure nulla, adeoq. à Conci-
lio Lateranensi reprobata fue-
runt, eo vel maximē, quia so-
lius Romani Pontificis sit Ge-
neralia, & Oecumenica Conci-
lia indicere. Cùm enim Con-
cilio-
Acta Cœ.
reprobata.
Conc.Gen.
Oecum.fo-
lus Papa
indicere po
test.

334 DE CONC. PISANO

*Conciliorū
auctoritas
à Pape
auctorita-
te penderet.*

*Pont. Con-
ciliis decre-
ta corrigi-
re, & dä-
nare pōt.*

ciliorum auctoritas ab auctoritate Summi Pontificis, velut à capite pendeat, ipsiusq; de creta nullum robur habeant; nisi sint à Sūmo Pontifice approbata. Ipseq. Pontifex eiusmodi de creta circa fidei dogmata, & corrigere, & damnare potest, quia Christi Vicarius est, & quia toti Ecclesiæ præsidet: cui cùm tota Ecclesia, ve luti Christo subiecta fit: utique sine eo Generalia, & Oecumenica Concilia indici, & congregari non possunt. Quod aper tè proniciat Nicolaus I. epist. ad Michaelem Imperatorem circa medium, vbi sic dicit: *Romana Ecclesia collecta Con cilia sua auctoritate firmat, sua moderatione custodit. Un de quidam eorum quia consen sum Romani Pontificis non habuerunt, valetudinem per dederunt.* Pelagius quoque II. in epist. 1. ad Episcopos

-oīlo

qui

TEMPORE IVLII II. 335

qui Constantinopolim cum
Ioanne Constantinopolitano
Episcopo ad Concilium con-
uenerant, idem declarat his
verbis: *Relatum est ad Apo-
stolicam Sedem, Ioannem Con-
stantinopolitanum Episcopum
Universalem se scribere, eosq.
ex hac sua præsumptione ad
Synodum conuocare Genera-
lem, cum Generalium Syno-
dorum conuocandi auctoritas
Apostolicae Sedi B. Petri sin-
gulari priuilegio fit tradita:
Et nulla enquam Synodus ra-
ta legatur, quæ auctoritate
Apostolica non fuerit fulta.*

Videant igitur factores schis-
maticorum qua ratione hunc
Conuentum malignantium de-
fendant, atq. Pontificem om-
ni planè culpa hac in re caren-
tem, incusent.

Conciliū
hoc isanū
Conven-
tus mali-
gnant m

De

De Concilio Lateranensi V.

Anno D. 1512. celebra-
 1512. tum est Concilium
 Lateranense V. Ge-
 nerale, quod indi-
 citum est a Julio II. contra Cō-
 cilium Pisanum: nam Ludouicu-
 sus XI. Francorum Rex Julio
 II. grauiter succensus, eum
 Pontificia dignitate spoliare
 tentans, conciliauit sibi ami-
 citiam Maximiliani Cæsaris,
 & utriusque opera coactum
 est Pisis Concilium. Julio enim
 Roma egrediēre, aliquot Car-
 dinales a debita Pōtificis fide,
 pecunijs, & pollicitationibus
 Ludouici Regis subducti, Pi-
 sis, quō conuenerant, Gene-
 rale Concilium Imperatoris
 Maximiliani, Ludouici Regis,
 & Cardinalium nomine indi-
 xerunt;

xerunt: missisque per Orbem
terrarum literis, Iulium Pon-
tificem ad dicendum in Con-
cilio causam vocarunt, pror-
sus contra Canones, & Iura.

Huius Conciliabuli auto-
res fuerunt Bernardinus Car-
uajal Hispanus, Episcopus
Cardinalis Sabinus: Gulliel-
mus Brissoneta Gallus, Epis-
copus Cardinalis Prænestinus:
Franciscus Borgia Hispanus,
Archiepiscopus Consentinus:
Reginaldus Bria Gallus, Epis-
copus Baiocensis Presbyter
Cardinalis: Federicus Sanfeue-
rinus S. Theodori Diaconus
Cardinalis.

Pontifex nihil cunctatus,
Generale Concilium indixit.

In prima Sessione hortatus
est Synodus ad Ecclesiæ re-
formationem, & Schismatis
extinctionem: pacem inter
Christianos Principes com-
ponendam: & expeditionem

Conciliabu-
li auctores

Papa Cu-
cillum ge-
nerale indi-
cit.

P contra

338 DE CONCILIO
contra infideles. Mox anno-
tatae sunt per Pontificum
causæ non celebrati adhuc
Conciliij, cùm toties ante
fuerit promisum, nec tamen
vsque ad illum diem fuerit in
choatum.

*Pisanum
Conciliabulum
dam
natur.*

In 2. sess. legitur Bulla, in
qua Pisanum Conciliabulum
damnatur, & omnia in eo ge-
sta annullantur, & irritantur.

*Pragmati-
ca Sanctio
annulla-
tur.*

In 3. sess. legitur Bulla, in qua
iterum reprobatur omnia, &
singula per Cardinales Schis-
maticos acta, tam in Transal-
pinis, quam in Citalpinis lo-
cis.

*Pontificis
electio ab
que Simo-
nia cele-
branda.*

In 4. Sess. legitur Bulla, in
qua Pragmatica Sanctio, &
gesta per Conciliabulum Pi-
sanum super eadem annullatur.
In 5. Sess. legitur Bulla in-
nouationis, & confirmationis
contra Simoniacam pravita-
tem in electione Pontificis
non committenda In qua Sa-
cro

ero approbante Concilio sta-
tuitur, quod electio Roma-
ni Pontificis per Simoniam
facta, eo ipso nulla existat: &
sic electo nulla in spirituali-
bus, vel temporalibus tribua-
tur facultas. Et Cardinales,
qui Simoniacè aliquem ele-
gerint, à suis Ordinibus, di-
gnitatibus, & beneficijs sint
absque alia declaratione pri-
uati. Mediatores etiam tam
Clerici, quam Laici cuiuscum
que dignitatis sint, priuantur
omnibus beneficijs, honoris-
bus, & bonis eo ipso, & ad si-
milia fiunt inhabiles.

Quatriduo post hāc sessiō-
nem Papa Iulius obiit, die
scilicet 25. Febr. 1513. & die
11. Martij electus fuit Leo
X. qui Concilium continua-
uit, & absoluit.

In 6. sess. fit electio Præla-
torum, qui adsint cum Car-
dinalibus in his, quæ pertra-

Cardina-
les per Si-
moniam
Pontificis
eligen-
tes
puniūturo

340 DE CONCILIO

& anda sunt coram Pontifice.

*Cardina-
les duo
schismati-
ci abiura-
to errore
pristine di-
gnitati re-
stituuntur.*

In 7. Sess. leguntur literæ subscriptæ per Bernardinum Caruajal, & Federicum de S. Seuerino, olim Cardinales suprime di per (materia abiurationis Schismatis, & vnonis Ecclesiæ, & confessionis erroris ipsorum, & veniaæ petitionis propter suscitatum ab illis schisma. Qui post paucos dies in Palatio Apostolico pristine dignitati sunt restituti in Cōsistorio secreto, post solemnē Schismatis abiurationem, venientes ad Palatium tanquam priuati Clerici, & ante pedes Papæ, abiurato schismate alta, & intelligibile voce.

*Animæ v-
nica in ho-
mine ipsa
que in-
mortalis.*

In 8. Sess. decernitur, quod anima hominis vñica sit, ipsaque immortalis.

*Cardina-
les in Cu-
ria Romæ
na resi-
deant.*

In 9. Sess. can. 6. statuitur, ut Cardinales in Romana Curia residenceant, & qui sunt absentes, si in Italia, intra sex

men.

LATERANEN. V. 341
menses: si extra Italiā infra
annū a die publicationis
præsentis Constitutionis, re-
uertantur: Et pro ratione di-
citur, quod eorum officium
in primis versatur in frequen-
ti Romani Pontificis assisten-
tia, & Sedis Apostolicæ nego-
tijs. Aliæ sessiones hic non
summantur: sed pertinent ad
mores.

In eadem Synodo statuitur
ut in posterum libri non im-
primantur, nisi prius exami-
nati fuerint per eos, ad quos
spectat.

Item prolatæ est Decretalis
cū cœsura excommunicationis
maioris contra inuidentes
domos Cardinalium in noua
Electione Romani Pontificis.
Aliaque plura vtilia statuun-
tur.

Obijciunt aduersarij, hoc
Concilium non fuisse Oecu-
menicum, eo quod Galliæ

Libri abj-
que præ-
via exam-
ne non im-
priman-
sur.

Concilium
hoc Late-
ranenje,
an fuerit
Oecumeni-
cum.

P 3 Episco.

342 DE CONCILIO

Episcopi non interfuerint, impediti propter bellum quod tunc erat inter Iulium II. qui Concilium cogebat, & Regem Galliarum. Vel (ut referunt ipsi in literis ad Leonem, quae habentur sess. 9.) impediti per Duces Mediolanensem, & Genensem.

Illud diffiteri non possumus, desideratos in hoc Concilio fuisse plures Episcopos Hispanos, Germanos, & praesertim Gallos qui in Conuentu Pisano adiuti ab aliquot Cardinalibus, Imperatore, & Rege Galliarum, Pragmaticę in qua in Sedem Apostolicam subscripserunt. Videtur autem eo nomine nonnullis displicuisse, tamquam praematuram Concilij dissolutionem ac dimissionem, ut patet ex sess. ultima, quod maluissent plenius Episcopos prius conuenisse. Illud certum est, quod

quod definitum est in illo Concilio, Pontificem esse supra Concilium, Montes pietatis esse licitos, nescio qua tergiuersatione à Catholicis qui busdam non ea veneratione fuisse receptum, qua Generalis Concilij à Pontifice habitu & confirmati Decreta suscipienda erant.

At non rectè vocatur in dubium huius Lateranensis Synodi auctoritas propter absentiam Gallorum: vocati enim fuerunt: & non satis iustum habuisse excusationem, appareat; quia Pontifex sess. 10. Oratori Regis Galliæ obiecit, Episcopos Gallos facile potuisse venire Romam per Prouinciam, & Ianuam.

Itaq. vt Concilium sit Oecumenicum, sufficit, vt omnes Episcopi aduocentur, & vnicuique ipsorum licitus sit ad ipsum accessus: nec quis-

Concilium
vt sit Oecum-
enicum,
quid re-
quirat.

344 DE CONCILIO

quam ipsorum excludatur: &
ut reipsa ex maiori parte
Christianarum Prouinciarum
aliqui conueniant: sicuti in
præsenti Lateranensi factum
est.

De Concilio Tridentino.

Anno
1545

Nno 1545. celebra
tum est Conciliū
Generale Tridentinum à Paulo III.
hoc anno inchoatum, tribus
Apostolicæ Sedis Legatis præ
sidentibus. Sed ingruentibus
bellis, pesteque graffante, po
stea Bononiam anno 1547.
translatum. Deinde sub Julio
III. è Bononia Tridentum: sed
post octo menses, quam con
tinuari cœperat, bello Ger
manico imminente, anno Do
mini 1551. dissolutum. Tan
dem

dém sub Pio IV. anno salutis 1562. continuatum est, præsidentibus quatuor Legatis Sedis Apostolice, & præsentibus duobus alijs Cardinalibus: tribus Patriarchis: numero uno, & viginti Archiepiscopis: centum viginti Episcopis: septem Abbatibus, & septem Generalibus Religiorum Ordinum Præfectis: Triginta nouem Procuratoribus absentium cum legitimo mandato.

In eo, statim in principio facta (ex laudabili antiquorum Conciliorum consuetudine) suę fidei professione, ut quodam quasi fundamentum futuris actionibus poneretur, & quibus testimonij atque præficijs in dogmatibus sciendis nitendum esset, ostenderetur; Veteris ac Novi Testamenti libros, qui essent fine via dubitatione recipien-

*Acta Con-
cilij.*

*Libri Ca-
nonici Sa-
crae Scriptu-
rae, qui*

346 DE CONCILIO

di antiquorum Conciliorum
probatissimorum exemplo
piè, & prudenter Santa Syno-
dus enumerauit: ac ne de ver-
bis quidem vlla ex varijs in-
uersionibus oriri posset diffi-
cultas, certam: ac definitam
de Græcis, & Hebræis trans-
lationem, *Vulgam* scilicet
approbauit.

Vulga
ta
Editio pro
batur.

Depeccatio
originali.

De iusti-
ficatione

Hinc omnium hæresum ca-
put, atque arcem aggrediens
de humanæ naturæ corruptis
initijs ea statuit, quæ veri-
tas ipsa, si loqui posset, expri-
meret.

De iustificatione deinceps
(res magna, & cùm ab anti-
quis; tum à nostris temporis
hæreticis mirum in modum
oppugnata) ea definiunt, qui-
bus & perniciosissimis eo in
genere opinionibus occurre-
retur, & rectè sentiendi ra-
tio, miro quodam ordine, at-
que admirabili sapientia (vt
in

in illis Dei Spirirum facile agnoscas) demonstrantur . Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæreses ferè vniuersæ iugulantur , & quasi caligo sole discutiuntur ac dispelluntur , eaque claritas , isque splendor veritatis apparet , ut tantum lumen quin videat , dissimulare iam nemo possit .

Subsecuta est postea septē *De septem diuinorum Ecclesiæ Sacra mentorum tractatio , primū simul de omnibus : post de vnoquoque separatim ; sed distinctè vere tota cælestium horum mysteriorum ratio continetur . Vbi in tam magna , multiplicique doctrina quid aut sequendum , aut fugiendum sit , nemo potest quicquam desiderare : nemo de Sacramentorum horum vi , atque virtute dubitare in posterum poterit .*

348 DE CONCILIO

*De Missæ
Sacrificio,
& de com-
munione
sub vtraq.
specie.*

*De Indul-
gentijs,
Purgatorio.
rio Sancto
rum, Im-
ginibus, et
Reliquijs.*

Accesserunt ad hæc de Sa-
cro Missæ Sacrificio, & de cō-
munione sub vtraq. specie; &
parvulorum decreta, quibus
quidem nihil sanctius, nihil
utilius, ut de cœlo lapsa non
ab hominibus composita vi-
deantur.

Adiungitur his certa de
Indulgentijs, de Purgatorio
de Sanctorum veneratione, in
uocatione, Imaginibus, & Re-
liquijs doctrina, qua non so-
lum hereticorum fraudibus,
& calumnijs obsistitur, sed pio-
rum etiam Catholicorum con-
scientijs planè fit satis. Hæc
de rebus ad salutem nostram
pertinentibus, quæ dogmata
appellantur, faustè, ac fœlici-
citer sunt peracta; neq. aliud
quidquam præterea eo in ge-
nere à nobis hoc tempore ex-
pectatur.

In eorum autem quibusdam
administrandis, cùm nonnulla
essent,

essent, quæ non ritè omnia, ac rectè seruarentur, accuratissimè Sancta Synodus curauit, ut purè illa, & castè, atque ex more, institutoque maiorum tractarentur. Ita omnem superstitionem, omnem quæstum, omnem, ut dicunt, irreuerentiam à diuina Missarum celebratione abstulerunt. Vagis, ignotis, & criminosis Sacerdotibus, Sanctū hoc offerre sacrificium, interdixerunt. Rei huius sacratissimæ usum à priuatis domibus, & profanis, in sacra, & religiosa loca renocarunt: molliores cantus, & symphonias, deambulationes, colloquia, negotiaciones à templo Domini submouerunt. Ita Ecclesiastico vnicuique gradui leges illæ ab eis præscriptæ sunt, ut tradito illis diuinatus ordine abutendi, nullus utique locus relinquatur.

*De Sana
mentoris
admini-
stratione.*

Ita

350 DE CONCILIO

*De Matrimonij
impedimentis.*

Ita nonnullis Matrimonij
impedimentis, quæ ansum
quasi quandam ad violanda
Ecclesiæ præcepta dare vide-
bantur, remotis, facile venia
consequendæ viam minus le-
gitimè connubij fœdus ineun-
tibus intercluserunt.

*De Matrimonijs clæ-
destinis.*

Quid de fortuitis, tenebri-
cosisque matrimonij com-
memorem? Et quidem ita
fentio, si alia nulla causa con-
vocandi Concilium fuisse
(quæ multæ, & maximæ fue-
runt) propter unam hanc id
omnino fuisse faciendum.
Nam cum res hæc ad omnes
spectet, neque ullus in Orbe
terrarum uniuerso, angulus
reperiatur, quem labes hæc
non inuaserit, curandum me-
ritò fuisse, ut communi huic
malo, communi etiam con-
filio prouideretur. Innume-
rabilium utique, & grauissi-
morum delictorum, & scele-
rum

rum occasio prudentissima, ac propè diuina hac sâctione penitus ablata est. & Christiana Reipublicæ gubernationi sapientissimè consultum.

Accedat ad hæc vtilis in primis, ac necessaria multorum in Purgatorij, Sanctorum venerationis, inuocationis, Imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione abusum interdictio, qui rerum ipsarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare, mirum in modum videbantur.

Altera verò pars, quæ delabenti, ac prope cadenti Ecclesiastica disciplina fulcenda erat agendum, diligenter etiam absoluta est, atque perfecta scilicet, ut eligantur in posterum ad Ecclesiastica munera obeunda, qui virtute, non ambitione præstent; qui que populi commodi, non

*abusus
emesis tol-
luntur.*

*De Ecclæ-
siastica di-
sciplina re-
stituenda.*

*Ministra-
rum Dei
qualitates*

352 DE CONCILIO

suo inferniant, & prosint potius quam præsint.

*De verbo
Dei.*

Vt enuncietur, atque ex-planetur frequentius, & studiosius Verbum Domini, aperi gladio penetrantius.

*De vigila-
tia, & resi-
dentia Pa-
storum.*

Vt adsint suis gregibus, & inuigilent Episcopi, cæteriq. quibus animarum cura commissa est: neque extra creditam sibi custodiam vagent.

*Priuilegia
contraria
Concilio
Trid. tol-
luntur.
De sacer-
dotib. pau-
peribus.*

Nihil cuiquam prosint, aut ad impure, & flagitiosè viuendum: aut ad malè, & perniciosè docendum, priuilegia. Nullum sine pœna crimén, nulla sine præmio virtus relinquatur.

Pauperum, & Mendicantium Sacerdotum multitudo ni optimè prouisum est: certè unusquisque Ecclesie, statutoque operi, vnde ali possit adscribatur.

Avaritia quo nullum vi-
tium est tertiis, præsertim
in do-

in domo Dei ab eo omnino tol-
latur: gratis Sacra menta om-
nia, ut par est, conferantur.

Ex una Ecclesia plures: ex *De unione*
pluribus una, ut populi com-*Ecclesias-*
modum, & ratio postulabit,*rum.*
constituatur.

Quæstores (ut appellant) *De Quæ-*
qui sua, non quæ Iesu Chri-*storibus*
sti quærentes, magnum no-
stræ Religioni damnum, ma-
gnam infamiam afferebant, ex
omni hominū memoria (quod
summæ fœlicitatis loco po-
nēdū est,) penitus euellātur.
Deo optimo maximo cul-*De culu-*
tus tribuatur purius, & accu-*divino.*
ratus: atque ita, qui ferunt
vasa Domini mundentur, ut
ad sui imitationē alios tra-
hant. In quo illud præclarè
est excogitatum, ut qui Sa-
cra essent initiandi, ijs mo-
ribus, atque literis in una-
quaq. Ecclesia à prima ætate
instituantur, ut quoddam
quasi

354 DE CONCILIO
quasi virtutum omnium semi-
narium illud existat.

*De prouincialibus sy-
nodis, & visitatione*

Iam verò Prouincialibus
Synodis restitutis; Visitatio-
nibus ad populorum utilita-
tem, non ad quærelam, &
sumptum renouatis, tradita,
Pastoribus regendi suos, atq.
pascendi commodius facul-
tate.

*De hospita-
tate.*

Poenitentia publicum in v-
sum reuocata. Hospitalitate
tum Ecclesiasticis homini-
bus, tum pijs locis indicta

*De Cura-
tis Eccle-
siae proui-
uendis.*

In Curatis Sacerdotijs cō-
ferendis memorabili, ac pēnē
cælesti ratione constituta.
Beneficiorum (vt aiūt) plura-
litate sublata. Hæreditaria
Sæctuarij Dei possessione pro-
hibita. Modo excommuni-
cationibus imposito, ac ter-
minato. Primis iudicijs ijs
in locis, vbi lites oriuntur,
assignatis. singularibus cer-
taminibus interdictis. Om-
nium

nium, hominum, ac Sacrorum in primis, luxuriæ, cupiditati, atque licentia, fræno, quasi quodam; quod exenti non facile possit, iniecto.

Regibus, ac Principibus
sui muneric diligenter admo-
nitis: aliiisque rebus huius-
modi prudentissimè sancitis,
finem sacro, & Oecumenico
Tridentino Concilio ad
laudem, & gloriam omnipo-
tētis Dei, Ecclesiae exaltatio-
nem, Principum Christiano-
rum vunionem, morum pra-
uorum emendationem, hære-
sumq. omnium extirpationē
Patres gloriose dederunt.

Vnde talis Synodus omnium
præcedentium Oecumenico-
rum Synodorum medulla, me-
ritò dici debet, & quò ma-
gis inueterascat, eo magis in
dies, eoque perennius efflo-
rescat.

Bone Deus, quæ gentium
varie-

*De Regi-
bus, &
Principib.*

*Concilium
Trid. om-
nium præ-
cedentium
medulla.*

356 DE CONCILIO

Qualitas tamen, qui totius Orbis Episcoporum, & porum delectus: qui Regum ad Trid. & Rerum publicarum splendor, quæ medulla Theologorum, quæ sanctitas, quæ lachrimæ, quæ ieiunia, qui Flores Academicæ, quæ lingue, quanta subtilitas, quantus labor, quam infinita letio, quæ virtutū, & studio rum diuinitiæ, augustum illud Sacrarium impleuerunt.

Intell exit hoc Cæsar, qui reuersis, ita gratulatus est. *Aluimus vos in schola optima.*

De

De Concilijs Genera-
libus non Oecume-
nicis, sed Nationa-
libus tantum.

Xpediti ut cumque
de Conciliis Gene-
ralibus Oecumeni-
cis, de Nationa-
libus, que, & quando celebra-
ta sint, hic breuiter disser-
mus. Sunt autem que sequun-
tur.

Anno 1059. Nicolaus Pa- De Pont.
pa II. Conuentum Episcopo- eligendo.
rum 113. apud Lateranum,
habuit, in quo editus est Ca-
non de eligendo Summo Pon-
tifice, qui est apud Gratia-
num cap. *In nomine Domini*,
n. dicitur. 25. ubi dicitur:
*In primis Cardinales Epis-
copi diligentissimi, simul de
Ponti-*

358 DE CONC. GENER.

Pontificis electione consul-
gent, mox Clericos Cardina-
les adhibeant, sicque reliquus
Clerus, & populus ad con-
fessionem nouæ electionis ac-
cedat, cauentes, ne venalitatis
morbus aliqua occasione sub-
repat. Eligatur autem de
ipsis Ecclesiæ gremio, si re-
peritur idoneus: sin minus,
ex alio sumatur. Et postea
subiungitur. Electus autem
sicut verus Papa, ohtineat
auctoritatem regendi Roma-
nam Ecclesiam, & disponen-
di omnes facultates illius:
quod B. Gregorius ante suam
consecrationem cognouimus
fecisse. In eodem Concilio
statutum est de Clericorum
castitate, & de Ordinatis
Simoniacè. Ibiique etiam Be-
rengarius hæresiarcha con-
victus, secundò condemnatus
est.

Anno 1066. Alexander II.
apud

apud Melphim Generale Cō
cilium connocauit, fortassis
ex omnibus Calabriæ, &
Apuliæ Episcopis. Actum est
in eo de causa Normannorum.
Pontifex Roberto Guis-
cardo Ducatum Calabriæ, &
Apuliæ, atq. Siciliæ Comita-
tum confirmauit: quod ante
ecerat Nicolaus II.

Anno 1072. apud Latera-
num, Conuentum etiam Ge-
neralem Episcoporum Idem
Pontifex habuit contra Sy-
moniacos.

Anno 1095. Urbanus II.
Placentinum Generale Con-
cilium celebrauit: & ibi Gre-
gorij VII. & Victoris 3. ad-
uersus Henricum III. Imp. &
Clementem Antipapam, ana-
themata renouauit: Aliqua
de Clericorum ordinatione
sanciuit. Et nouem Plæfatio-
nibus, quibus Ecclesia in Mis-
farum Sacrificijs vtitur, de-
cimam

360 DE CONC. GENER.

cimam de B. Virgine addi-
dit. *Et te in veneratione B.*
Virginis collaudare &c.

Anno 1101. Paschalis II.
Concilium Generale apud
Lateranum coegit ex multis
Occidentis Episcopis. Causa
fuit controvërsia, quæ fue-
rat inter Gregorium VII. &
Victorim III. & inter Henri-
cum II. Imper. qui contra Ca-
nones, & Iura usurpauerat
sibi ius conferendi Episco-
pis, & Abbatibus annulum, &
baculum, & alia insignia Pon-
tificia.

Anno 1116. idem Pascha-
lis Generalem Conuentum
apud Lateranum habuit: ubi
Pontifex retractauit conces-
sionē Henrico datam, in his
verbis: *Quæ Henrico tri-
bui pro liberando Dei populo
tribui: Iniquum prouile-
gium, quod in castris Hen-
rici scripsi, tanquam irritum*
perpe-

ANNO OECVM. 161
tuo anathemate damno. Vni-
uersi responderunt: Ita cun-
Eti damnamus. *et inno*

Anno 1119. Callixtus II.
Conuentum Generale habuit
Rhemensem; Patrum 426 vi-
delicet Episcoporum, & Ab-
batum, & inter cetera, pra-
cepit Henrico III ut Ius, quo
Sacerdotia conferebat, omni-
no dimitteret, quia erat con-
tra Canones, & iura, & ante-
cessorum suorum decreta, su-
per ea re facta, renouauit.

Anno 1131. Inocentius II.
Rhemis Concilium Generale,
ex Episcopis Transalpinis con-
gregauit; in quo Anacletum
Antipapam de integro con-
demnauit: & Ludouicum iu-
uenem Ludouici Regis filium,
Regia Franciae corona 8. Kal.
Nonembbris ornauit. *omnA*

Anno 1133. idem Pontifex
habuit aliud Conuentum Ge-
neralem, ex multis Episcopis,

hoc *Q* &

162 DE CONC. GENER.

& Abbatibus Occidentis, ubi
Anacletus Antipapa rejecto,
Innocentius II. ut verus, &
Catholicus est ab omnibus re-
ceptus: deinde repudiato Con-
rado, Lotharius ut verus Ro-
manorum Imperator Augustus
est approbatus.

Anno 1163. Alexander III.
Concilium frequentissimum
Episcoporum, & Abbatum,
apud Turones in Gallia cele-
brauit, in quo interfuerun-
t 150. Episcopi, Abbes 400.
Ibi acta Concilij Papiensis ir-
rita facta sunt, & ieuferissimis
legibus Clerus, ab effusa licen-
tia ad Ecclesiasticam discipli-
nam reuocatus est: renouata
anathemata contra Victorem
III. Antipapam, & Fridericum
I. Imperatorem.

Anno 1177. Idem Alexan-
der III. Venetijs Concilium
Generale ex cunctis Episcopis,
& Abbatibus Occidentis con-
uoca-

uocauit, in quo pax est com-
posita inter ipsum Alex. III. &
Federicum Imperatorem I.
quem, ut Catholicum Ponti-
fex recepit, & eius filium Hen-
ricum ele&um in Regem Ro-
manorum, & Imperatorem Au-
gustum futurum.

Sunt, & aliqua alia Con-
cilia, quæ licet Prouin-
cialia fuerint, auctorita-
te tamen Romani Pon-
tificis, vel vſu Ecclesiæ
sunt comprobata.

DE his Conciliis sic
comprobatis Leo
IV. scribens Epi-
scopis Britannicæ,
ut habetur c. de libellis. dist.
20. sic ait: *De libellis, ¶*
Commentarij aliorum non
conuenit laicos iudicare, ¶
sanctorum Conciliorum Ca-

OMIA Q 2 nones

364 DE CONCILIIS
nones relinquere, vel Decre-
talia regulas, quæ habentur
quod nos simul cum Canonis-
bus Ecclesiasticis utimur iu-
dicijs, id est Apostolorum, Ni-
cænorum, Ancyranorum, Neocæsariensium, Gangren-
sium Sardicensium, Africa-
nensium, Carthaginensium.

Anno 314. celebrata est
Ancyra Synodus, in qua Pa-
tres decem, & octo statuerunt
Canones 24. quorum Auctor
maxime Vitalis Antiochenus
Episcopus extitit.

Eodem anno, sed post, ce-
lebrata est Synodus Neocæsa-
riensis: in qua Patres 17. sta-
tuerunt Canones 14. quorum
auctor maxime fuit Vitalis
Episcopus Salonitanus.

Anno 321 habita est Syno-
dus Laodicensis, in qua Patres
32. statuerunt Canones 39.
quorum auctor Theodorus E-
piscopus extitit.

Anno

PROVINCIALIBVS. 365

Anno 324. vel circiter habita est Synodus Gangrensis : in qua Patres 16. statuerunt Canones viginti.

Anno 340. celebrata est Synodus Antiochena, quæ à Græiano can. 11. dist. 16. inter Concilia Catholica recenserunt ; sed graui errore lapsus est, cum ab Eusebianis, & Arianis ea coacta sit. Vide, quæ de hac rediximus supra in Concilio Generali Antiocheno, immediate post Nicænum I. posito.

Anno 393. Synodus Carthaginensis VI. coacta est, in qua Patres 228. statuerunt Canones 13. quorum auctor fuit Aurelius Cæthaginensis Episcopus, in qua Synodo sanctus Augustinus Hippoensis Episcopus legitur interfuisse, disputasseque, licet adhuc Presbyter esset.

Anno 397. congregata est

Q 3 Syro-

366 DE CONCILIIS

Synodus Africana, seu Carthaginensis IV. in qua Patres 229 recitauerunt, & firmauerunt Canones 104. qui per diuersa Concilia Africanæ Prouinciæ tempore Aurelij Carthaginensis Episcopi leguntur esse conscripti.

Anno 313. Arelatensis Synodus coacta est sub Siluestro Papa, in qua Patres 200. statuerunt Canones 23. In qua quidem Synodo nomine Silvestri Papæ præsederunt Claudius, & Vitus Presbyteri, Eugenius, & Cyriacus Diaconi.

Anno 389. alia item Synodus Arelatensis coacta sub Serricio, in qua Patres statuerunt Canones, quorum Auctor fuit Cæsarius Episcopus Arelatensis.

Anno 524. alia item Arelatensis Synodus sub Ioanne in qua Patres plura utilia decre

creuerunt omnes clero clero
 Anno 813. alia item Syno-
 dus Arelatensis habita est sub
 Leone III. Papa, in qua Patres
 26. canones ediderunt ad Ec-
 clesiasticam disciplinam repa-
 randam. inquit seponit
 Anno 506. Agathensem Sy-
 nodum celebrarunt Patres 35
 sub Praefide Cæsario Arela-
 tensi Episcopo, prout euinci-
 tur, & ex prima subscriptione
 & pariter ex Canone 73 Con-
 cilio Meldensis. Hic statuti
 sunt Canones 71. inquit seponit
 Anno 529. Aranciana Sy-
 nodus illa celebrata est sub Fe-
 lice Papa IV. in qua Patres
 multa statuerunt contra Pelag-
 gium de gratia, & liberoratu-
 bitrio.

Anno 540. Aurelianense Cō-
 cilium congregatum est 25.
 Episcoporum, tempore Vigili
 si Papæ, in quo 26. canones
 habiti sunt.

Q. 4 Anno

368 DE CONCILIIS

Aurelianense item aliud eodem tempore habitum est, in quo 38. Canones editi sunt.

Anno 552. Aurelianense aliud sub eodem Vigilio, in quo 23. Canones statuti sunt.

Anno 588. Matisonensis Synodus coacta est, in qua omnes Metropolitani Episcopi, quotquot erant in Regno Gutheramni, conuenerunt, & plura utilia statuta sunt.

Anno 1095. sub Urbano II. Aluernense, seu Claramontanum Concilium celebratum est, ubi expeditio pro Terra sancta recuperanda facta est: & multi Canones ad disciplinam Ecclesiasticam, sanciti sunt.

Item Lugdunense, in quo Patres 18. statuerunt Canones, quorum Auctor maximè fuit Philippus Viennensis Episcopus.

Item

Item Lugdunense, in quo
Patres 34. statuerunt Cano-
nes, quorum auctor maximè
fuit Priscus Lugduenensis Epi-
scopus.

Ex his constat, Canones
Ancyranos, Neocæsarienses,
Gangrenses, Africanos, &
Carthaginenses in Romana
Ecclesia Canonicam auctori-
tatem habere. cap. de libellis.
dist. 20. item Canones Laodi-
censes auctoritatem habent,
quia communi Ecclesiastico
vsi approbati sunt, Item Mi-
leuitana Synodus confirma-
ta est auctoritate Innocentij.
Arausicana II. auctoritate Fœ-
dicis Papæ IV.

Arelatenses Synodi prima,
secunda, & tertia, communi
Ecclesiastico vsi recepte sunt,
ut etiam Aurelianenses. Sic
etiam Aluernensis, seu Claro-
montana Synodus. Insuper
Bracarenses Synodi prima, se-
cunda,

etiam

Q. S

370 DE CONCILIIS

cunda, & Tertia. Septem Carthaginenses. Duodecim Tolestanæ. Hispalensis prima, & secunda. Lugdunensis prima, & secunda. Matisconensis prima, & secunda. Antifiodorensis, in qua Canones 45. editi sunt. Agathensis, in qua Canones 71. conditi sunt. Valentina, in qua Canones sex editi in Hispania, communī usu Ecclesiastico receptæ sunt.

Præterea multi summi Pontifices Romani Synodos celebrarunt, tum in Urbe, tum etiam extra Urbem in Italia, Gallia, Germania, quibus ipsis præfuerunt: quæ cùm ipsorum præsentia, & auctoritate coactæ, & absolutæ fuerint, Canonicam habent auctoritatem.

Et hæc de Concilijs compendiosè dicta sunt.

Omnia

PROVINCIALIB. 371
Omnia iudicio sanctæ Ro-
manæ Ecclesiæ sunt.

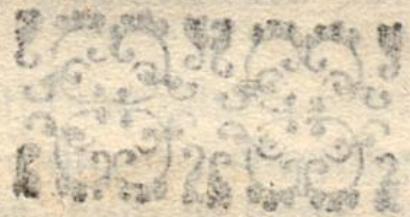
*Deo Iesu Christo aeterno Dei
Patris Filio
Laus, & gloria in aeternum.*

FINIS.

PROVINCIALIB. ET
OMNIS INDICIO. IN VERA
MENOR ECCLÆSIÆ. TUNDO.
Dicitur. Cyprianus. De
Puniti. Vnde. Cyprianus. De
Puniti. Vnde. Cyprianus. De

FINIS.

B V L L A E

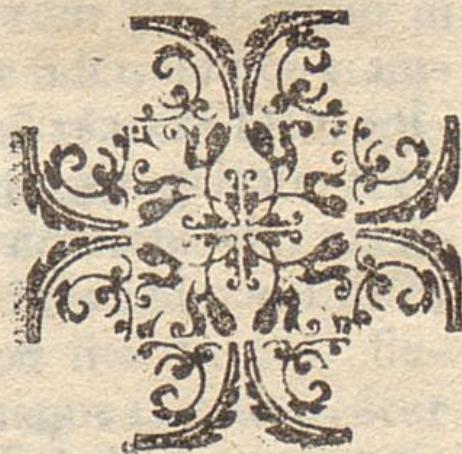
IN COENA

DOMINI.

BREVIS EXPLICATIO.

A V C T O R E

F. Francisco Longo à Coriolano
Capuccino.

ROMAE, Apud Andræam Phæum. 1624.

Sumpiibus Io. Pauli Gely.

SVPERIORVM PERMISSV.

B A L L A E

IN COENA

DOMINI

REFRAE EXPUGNATORI

FACTORIA

De Pueris quodam s' Collectione
Chronicae

Ex. 1. Aug. 16. 1600. A. M. 10. 30. 1600.

Quodam s' Collectione Chronicae

REFRAE EXPUGNATORI

GR E G O R I V S

EP I S C O P V S

Seruus Seruorum Dei,

Ad futuram rei memoriam.

ASTORALIS. Romani Pontificis vigilantia, & sollicitudo, cùm in omni Christianæ Reipublicæ pace, & tranquillitate procuranda, pro sui munericis officio assiduè versatur, tum prorsum in Catholicæ fidei, sine qua impossibile est placere Deo, unitate, atque integritate retinenda, & conseruanda, maximè elucet: Nimirum, ut fideles Christi non sint paruuli fluctuantes, neque circumferantur omni vento doctrinæ in nequitia hominum, ad circumventionem erroris; sed omnes occurrant in unitatem fidei, & agni-

agnitionis filij Dei, in virum perfectum, neque se in huius vita societate, & communione ledant, aut inter se alter alteri offenditionem præbeat: sed potius in vinculo charitatis coniuncti, tanquam vnius corporis membra sub Christo capite, eiusque in terris Vicario Romano Pontifice Beatissimi Petri successore, a quo totius Ecclesiæ unitas dimanat, augeantur, in ædificationem, atque ita diuina gratia adiutrice, sic præsentis vitæ quiete gaudeant, ut futura quoque Beatitudine perfruantur. Ob quas sanè causas Romani Pontifices Prædecessores nostri hodierna die, quæ anniuersaria Dominicæ Cœnæ commemoratione solemnis est, spiritualem Ecclesiasticæ disciplinæ gladium, & salutaria iustitiae arna pro ministerium summi Apostolatus, ad Dei gloriam.

gloriam, & animarum salutem
solemniter exercere consue-
runt. Nos igitur, quibus nihil
optabilius est, quam fidei in-
uiolatam integritatem, publi-
cam pacem & iustitiam, Deo
auctore, tueri, vetustum, & so-
lemnem hunc morem sequen-
tes.

*Excommunicantur Hæretici
cuiuscumque Sectæ, eorum
demque fautores, libros le-
gentes, tenentes, aut impri-
mentes, & Schismatici.*

*Excommunicamus, & ana-
thematizamus, ex parte Dei
Omnipotentis, Patris, & Filii,
& Spiritus Sancti, Auctoritate
quoq; Beatorum Apostolorum
Petri, & Pauli, ac nostra quoq;
cunq; Hussitas, Vviclephistas,
Lutheranos, Zuinglianos, Cal-
uinistas, Vgonottos, Anaba-
ptistas, Trinitarios, & à Chri-
stia.*

stiana fide Apostatas, ac omnes
& singulos alios Hæreticos
quocunq. nomine censeantur,
& cuiuscunq; sectæ existat, ac
eis credentes, eorumq; recepta
tores, fautores, & generaliter
quoslibet illorum defensores,
ac eorundem libros Hæresim
continentes, vel de religione
tractantes, sine auctoritate no
stra & Sedis Apostolicæ, scien
ter legentes, aut retinentes,
imprimentes, seu quomodoli
ber defendantes ex quavis cau
sa publicè, vel occultè, quouis
ingenio vel colore, necnon
Schismaticos, & eos, qui se à
nostra, & Romani Pontificis
pto tempore existentis, obe
dientia, pertinaciter subtra
hunt, vel recedunt.

Ex-

EXPLICATIO

• •

Hæreticos quocumque nomine &c. *Hereticus* est ille, qui errorem habet aliquem contra fidem cum pertinacia.

Ad effectum incurriendi hæc censuram, debet esse talis interius, & exteriū, id est exteriori signo aliquo debet hæreticū manifestare, quam mente, & animo intus retineat. Et sic unum sine alio non satis esset ad hanc censuram incurriendam. Vnde, qui hæreticus est tantum in mente sua, nec ullo signo, vel verbo, vel facto expressit errorem, non est excommunicatus: potesque absoluī a quolibet confessario.

Triplex ergo conditio requiriatur, ut excommunicatio hæc

incur-

380 **B V L L A**
incurratur. Primo ut ver-
bum, vel signum hæresim satis
exprimat. Secundò ut exterior
actus sit malus de se, & lethæ-
lis. Tertio, ut actus ille ex-
terior hæresis confessio sit.

Cathecumenus non sufficitur
huius censuræ, cum solemniter
fidem Catholicam, non sit pro-
fessus in baptismo. Et ideo Ec-
clesia non potest in eum directe
tanquam in membrum suum,
iurisdictionem exercere. V glb.
Suar.

Credentes &c. Per hæc ver-
ba comprehenduntur omnes,
qui credunt eorum doctrinis:
qui licet explicitè errorem non
habeant tamen implicitè exem-
pli gratia. Unus habebat mul-
tos errores, & dicebatur Lu-
therus, alter erat rusticus,
& nihil in particulari scie-
bat, sed dicebat, se velle mori in
fide Lutheri; prior erat hæriti-
sus, posterior dicebatur credens.

Vel

Vel fauorem præstant, aut
receptant hæreticos; id est, in
ordine ad suam baresim do-
cendam, defendendam, & bu-
iustmodi.

Libros. Hic comprehendun-
tur etiam legentes partem li-
bri non continentem hæresim,
puta Indicem, vel epistolam
ad Lectorem, & huiusmodi.
Etiam paruus libellus. Etiam
nondum typis extus. Etiam
in locis, in quibus hæresis im-
pune grassatur, quia Bulla bæc-
ligat omnes absque exceptione.
Etiam quæ legens non intelli-
git sensum. Etiam si quis legat
inspiciendo tantum, & non
proferendo verba. Non tamen
qui audit legentem; nisi eius
auctoritate legeret.

Qui vero legunt ceteros
libros ab hæreticis compo-
sitos, non contrahunt huius
Bullæ excommunicationem;

pro-

Sciendum est etiam, quòd aliud est legeret libros prohibitos tantum, aliud libros hæretorum. Qui legunt libros primi generis, non in excommunicat. sed in peccatum mortale, et in alias pœnas ab Episcopo infligendas incurrit. Qui vero hæretorum libros legunt, in banc excommunicationem incidunt.

Retinentes. Aromatarii, & Lanij, qui cartis eiusmodi librorum inuoluunt obsonia, & comestibilia, quæ apud se habent venalia, incurruunt: non enim Bulla considerat quamente tales libri retineantur.

Nec nō Schismaticos. Schisma est rehellis separatio ab Ecclesiæ capite, & Vicario Christi. Sunt autem duo necessaria ad peccatum hoc contrahendum. Alterum, ut homo se separet ab Ecclesiæ capite per inobe-

inobedientia. Alterum, ut hoc cum rebellione quadam faciat, nimis pertinaciter ipsius iudicium subire notendo, eiusque praeceptum contemnendo.

Est autem aliquando Schisma coniunctum cum heresi, quando homo opinatur, Pontificem Rom. non esse Christi Vicarium, nec Caput totius Ecclesiae. Sine heresi autem est, quando interius quidem non negat, eum esse Caput, tamen malitia non vult ipsum recognoscere. Vnde omnis hereticus est etiam schismaticus: sed non est contra.

Et eos, qui se a nostra &c. Personæ illæ hic comprehenduntur, quæ ab obedientia Romani Pont. pro tempore existentis, pertinaciter se subtrahunt, aut ab ea recedunt. Non significantur hinc Schismatici, cum de talibus paulo ante aixerit, sed significantur, qui mandato

dato Romani Pont. pertinaciter id est, scientes esse tale mandatum, notunt obedire. Neobore ad schisma satis est: nam schisma est quando homo in totum a iudicio, & obedientia Romani Pont. se subtrahit, opere ipso non recognoscendo eum superiorem. Hac ergo censure ligantur pertinaciter inobedientes, licet Schismatici non sint.

S. 2.

Appellantes a Pont. ad futurum Concilium, eorumque fautores:

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos cuiuscunq; status, gradus, seu cōditionis fuerint; Vniuersitates verò, Collegia, & Capitula, quocunq; nomine nuncupentur, interdicimus ab ordinationibus, seu mandatis nostris, ac Romanorum Pon-

tit.

Pontificum pro tempore existentium, ad yniuersale futurum Concilium appellantes, nec non eos, quorum auxilio, consilio vel fauore appellatum fuerit.

A Dhanc censuram incur-
rendam, necessaria est
appellatio ipsa actu secuta. Non incurritur autem per fa-
uorem, aut auxilium præstitū
post appellationem. Neque sat
est, quod interponeretur appel-
latio fiducia talis auxiliij, vel
fauoris futuri, nisi prius ali-
qua promissio de ipsis præstan-
dis facta fuisset. Suar. Non in-
curritur per consulentes appel-
lationem istam, ut sentit Sua-
rez contra Vgolinum; cum in
grauiissimis pœnis non sit fa-
cienda extensio de casu ad ca-
sum.

Duo verba sunt in hoc S.
scilicet excommunicamus, &

R inter-

interdicimus. Prius refertur ad personas: posterius ad universitates, Collegia, & Capitula; quae non possunt excommunicari, ut habetur in cap. Romana, de sent. excom. in 6.

S. 3.

Piratæ, atque eorum receptatores, & fautores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Cursarios, ac Latrunculos maritimos discurrentes mare nostrum præcipue à Monte Argentario usq; ad Terracinam: ac omnes eorum fautores, receptatores, & defensores.

Piratam faciunt tria. Primum quando indifferenter, omnes spoliat, nec restrinquit ad unam aliquam nationem. Secundum, Intentio principalis hoc scelus exercendi. Aliqui

qui verò dicunt, hoc non esse
necessarium. Tertium, quod
indictum non sit bellum con-
tra eos, quos spoliare intendit.

Non omnes piratae hinc cō-
prehenduntur, sed discurren-
tes mare Romani Pont. Nec
afficiuntur hac censura qui in
terrīs deprædantur: etiam si
postea in mari se abscondant
in nauibus suis. Nec afficiun-
tur nostri, deprædantes Infideles.

Receptratores, fautores, &
Defensores. Hanc non inclu-
duntur nostri remigare coacti
in triremibus infidelium spo-
liando Christianos. V. gol. Nec
consultentes, cum ipsi non sint
propriè fautores.

§. 4.

Naufragorum Christiano-
rum cuiuscunque generis
bona, etiam in littoribus in-
uenta surripientes.

R 2 Item

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcunq; nauibus, tempestate, seu in transuersum (ut dici solet) iactatis. vel quoquomodo naufragium passis, siue in ipsis nauibus, siue ex eisdem eiecta in mari, vel in littore inuenta cuiuscunq; generis bona, tam in nostris Tyrreni, & Adriatici, quam in ceteris cuiusq; maris Regionibus, & littoribus surripuerint. Ita ut nec ob quodcunq; priuilegium, consuetudinem, aut longissimi etiam immemorabilis temporis possessionem, seu aliū quemcunq; praetextum excusari possint.

I Ncurrit hanc censuram, qui animo bono, scilicet, ut ea seruet Domino suo, sibi accipit: sed postea mutato ani-

mo

mo, ea redinet vli propria.
Suar. Sicut eadem non euadit,
qui malo animo ea auferet: li-
cet postea ea restituat.

Non incurrit surripiens res
hostium, cum quibus bellum
gerit. V gol. Nec surripiens res
Christianorum, quae portan-
tur ad hostes nominis Chri-
stiani contra prohibitionem
Ecclesiae. Neque consulentes,
mandantes, fautores, recepta-
tores, aut defensores. Nec sur-
ripiens bona derelicta, quae
Dominus non fuisset amplius
repetiturus. Ea tamen restit-
tuere tenetur domino suo.

§. 5.

Imponentes noua pedagia, &
gabellas, vel eas augentes

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes, qui
in terris suis noua Pedagia
seu Gabellas, præterquam in

R 3 casi-

casibus sibi à iure, seu ex speciali Sedis Apostolicæ licentia, permisso imponunt vel augment, seu imponi, vel augeri prohibita exigunt.

Incurritur hæc censura etiam si in territorijs suis, & iporum quacumque parte imponantur talia pedagia. V gol. Et incurritur statim ac fuerit imposta, etiam nondum exacta.

Non incurritur, si imponens non recognoscit Superiorum in temporalibus. Etiam si in ipsis gabellis imponat. V gr.

Exigentem. Hoc verbum importat etiam petentem eam quam debita ab eo, qui nollet ea soluere, si posset. Si quis acciperet huiusmodi gabellas, seu pedagia à sponte soluentibus, non esset excommunicatus, quia non exigit. Nam cap. 27. num. 61. In his verbis, qui

sine

fine auctoritate imponunt gabellas, sunt excommunicati exigentes, & accipientes a sponte soluentibus. Tol. Non prohibentur autem hic onera & tributa, quatenus essent stipendium iustum pro aliquo negotio: utpote, si indigeret Clericus, vel duce viæ, vel nauicula ad transiendum in flumine, tunc iuste exigentur merces, & stipendium ducaurus viæ, vel nauta. Caiet. hic. cap. 39.

§. 6.

Falsificantes litteras Apostolicas, aut supplicationes a quocunque auctoritatem habente signatas falsò fabricatas.

Item excommunicamus, & anathematizamus, omnes falsarios litterarum Apostolicarum, etiam in forma Breuis,

R 4 ac

ac Supplicationum gratiam,
vel iustitiam, concernentium,
per Romanum Pontificem,
vel S.R.E. Vicecancellarios,
seu gerentes vices eorum, aut
de mandato eiusdem Romani
Pontificis signatarum: necnon
falso fabricates litteras Apo-
stolicas, etiam in forma Bre-
uis, & etiam falso signantes,
Supplicationes huiusmodi
sub nomine Romani Pontifi-
cis, seu Vicecancellarij, aut
gerentium vices prædictorū.

Forma breuis. Communiter
dicitur, has esse litteras, qua
à solis secretarijs conficiun-
tur, & per Papam signan-
tur in cera rubea annulo pis-
catoris.

Hanc censuram incurruunt
quicunque falsauerint, etiam
si non utantur. Incurrunt e-
tiam, qui falsificant suppla-
ciones, gratiam, vel iusti-
tiam

tiam concernentes, per Romanum Pont. aut per Vicecancellarium, aut per eorum Locumtenentes, aut de Romani Pont. auctoritate signatas.

Item, falsò fabricantes litteras Apostolicas, etiam in forma Brevis.

Item, falsò signantes supplicationes huiusmodi, sub nomine Romani Pont. seu Vicecancellarij aut eorum Vices gerentium. Qui verò habent tales litteras falsas, eis tamen non utuntur, non incident in hanc excommunicationem: nisi tamen intra viginti dies, postquam sciuerint esse falsas, eas lacerauerint, aut resignauerint, sunt excommunicandi per Ordinarium (et semel excommunicati, non possunt nisi a Papa absoluiri.) non autem sunt ipso facto excommunicati. Ita habetur in cap. duca. de crim. falsi. in quo capi-

R 5 46

te excommunicati sunt ipso
iure, qui litteras Apostolicas
accipiunt ab alio, quod a ma-
nibus Papæ, vel Officialium:
nisi sint magnates, qui per in-
ternuciū possunt accipere. Tol.

§. 7.

Deferentes arma, & alia usui
belli idonea ad Turcas, vel
alios Christiani nominis
inimicos: & ad Reip. Chri-
stianæ statum pertinentia
ijsdem in damnum Chri-
stianorum nunciantes.

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes il-
los, qui ad Saracenos, Turcas,
& alios Christiani nominis
hostes, & inimicos, vel Hære-
ticos per nostras, siue huius
Sanctæ Sedis sententias ex-
pressè & nominatim declara-
tos, deferunt, seu transmittunt
e quos, arma, ferrum, filii fer-
ri, stamnū, chalybem, omniaq.
aliam

alia metallorum genera, atq.
bellica instrumenta, lignami-
na, canapem, funes, tam ex ip-
so canape, quam alia quacun-
que materia, & ipsam mate-
riam, aliaq; huiusmodi, quib.
Christianos, & Catholicos
impugnant: necnon illos, qui
per se, vel alios de rebus sta-
tum Christianæ Reip. concer-
nentibus, in Christianorum
perniciem & damnum, ipsos
Turcas, & Christianæ Religio-
nis inimicos, necnon hereti-
cos, in damnum Catholicæ
Religionis, certiores faciunt,
illisq; ad id auxilium, vel fa-
uore quomodolibet præstat.
**Non obstantibus quibuscum-
que priuilegijs, quibus suis**
personis, Principibus, Rebus
publicis, per nos & Sedem
prædictam, hactenus concep-
sis, de huiusmodi prohibitio-
ne expressam mentionem non
facientibus.

R 6 Cbrj-

Christiani subditi Turcarum fabricantes arma in terris ipsorum infidelium, eaque nec non equos illis vendentes eo fine, ut ad licitos usus eis utantur, in hac censura regulariter non comprehenduntur. Duxi, regulariter, quia secus esset, si ea expressè fabricarent, vel venderent, tanquam ea futura ad bellum iustum contra Christianos.

Non incurruunt deferentes causa redimendi captiuos de manibus ipsorum infidelium, per cap. significavit de Iudeis. una enim lex aliam declarat. Hoc autem non procedit, ubi alia ratione posset fieri redemptio captiuarum. Et similiter quod tunc temporis non fit bellum inter nos, & infideles. Et tandem in parua quantitate.

Excommunicantur pariter
hic, qui de rebus ad statum
Respu-

Reipublicæ Christianæ perti-
nentibus, certiores, faciunt
prædictos hæreticos, aut infa-
deles in perniciem, & dam-
num Christianorum.

Auxilium Christiani remi-
gantes in triremibus Turca-
rum contra Christianos, non
incurrunt banc censuram, cù
per vim id faciant, & mortis
necessitate duclii; incurruunt
benè peccatum mortale, iuxta
Nau. & Suar. Sed verius vi-
deatur eos, nec mortaliter pecca-
re quia actio illa indifferens
est. Petr. de Nau Lopez. Azor
post Adrian. & Cordubam,
Insuper si contingat, præfa-
tos remigantes accipere bona
Christianorum ob iundem
metum, excusat eos à morta-
li. Molina de iust. tract. 2. dis-
put. 95.

§. 8.

§. 8.

*Impedientes eos, qui victua-
lia, & alia necessaria Ro-
manam conuehunt.*

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes im-
pendientes, seu inuadētes eos
qui victualia, seu alia ad usū
Romanæ Curiæ necessaria
adducunt: ac etiam eos qui
ne ad Romanam Curiam ad-
ducantur vel afferantur, pro-
hibent, impedit, seu pertur-
bant, seu h̄ec facientes defen-
dunt per se, vel alios, cuius-
cunq; fuerint ordinis, præ-
minentia, conditionis, & sta-
tus, etiam si Pontificali, seu
Regali, aut alia quavis Ecce-
lesiastica, vel mundana præful-
geant dignitate.

*Hec censura non afficit
Principem, vel Rempubli-
cam*

eam iustè sibi propiciensem, ac propterea inhibentem, ne victualia è suis finibus extrahantur, ut Romam deportentur; non enim maleagerent.

Romanam uria Cm. Intellege, ubiunque illa sit. Et Rom. Curia continet omnes, etiam infimos famulos, Curiae inferuientes.

Non afficit clàm furantes aliquid his, qui Romam deferrunt huiusmodi victualia. cùm aliud sit furari, aliud inuadere, vel impedire. sesus tamen, si itinera obfiderent, apertaque vi eos spoliarent. Vgol.

§. 9.

Ad sedem Apost. venientes, vel ab ea recedentes, sua aut aliorū opera ludentes & sine iurisdictione vexando in Curia commo- gantes.

Item

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apostolicā venientes, & recedentes ab eadem, sua, vel a horum opera, interficiunt, mutilant, spoliant, capiunt, detinēt. Ne cō illos omnes, qui iurisdiictionem ordinariam, vel delegatam à Nobis, vel nostris iudicibus non habentes, illam sibi temerē vendicantes, similia contra morantes in eadē Curia audent perpetrare.

Hanc censuram incurrāt offendentes, eos qui ad Sedem Apostolicam accedunt, vel recedunt ab ea, causa cuiuscumque negotii cum sede Apostolica sive cum Romano Pontifice petractandi. Etiā si hi accedentes sint Infideles. Et tot censurae incurritur, quot personae, offenduntur.

§. 10.

S. 10.

Romipetas, ac peregrinos etiam in urbe morantes, abeuntes ladentes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, seu deprædantes Romipetas, seu peregrinos ad Vrbem causa deuotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa recentes, & in his dantes auxilium, consilium, vel fauorem

Incurrunt banc censuram. offendentes Romanos ciues, qui extra Vrbem in proprijs Oppidis morantes, aliquando deuotionis causa ad Vrbē se transferunt, etiam si non sint peregrini, cum verē sint Romipetæ. Etiam si Curia Ro-

m. 3-

mana, vel Romanus Ponti-
fex ibi non sit. bæc.n.censu-
ra considerat accessum ad
Urbem. non etiam ad eius
Curiam.

Incurrunt pariter, qui
clam accipiunt bona ipsorum
Romipetarum.

Et etiam incurunt, de-
predantes mortuum Romipe-
rum. Nald. contra Vgoli-
num. Vnde etiam Felinus
in capitulo à nobis. 2. de-
sent.excom. tenet, percusso-
rem Clerici mortui, affici-
pæna excommunicationis, la-
ta in Can. si quis suadente.

¶ 7. q. 4.

¶ 8. 11.

Offendentes S. R. E. Cardd,
& alios Prælatos.

Item excommunicamus, &
anathematizamus omnes in-
terficientes, mutilantes, vul-
neran.

nerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter insequentes S. R. E. Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Sedisq; Apostolicæ Legatos, vel Nuncios, aut eos à suis diœcesibus, territorijs, terris, seu dominijs ejicientes. Necnon ea mandantes, vel pra ta habentes, seu præstantes in eis auxilium, consilium, vel fauorem.

Hostiliter insequetes. Per quæ verba; punitur sola insecutio hostilis, et iam non secuto opere alicuius offendionis corporalis: quamuis non satis essent verba injuriosa.

Episcopus. intellige, consecratus, non electus solum, qui simpliciter non dicitur Episcopus.

E suis locis ejicientes: in collige

tellige loca, tam dignitatum Ecclesiarum, puta in quibus Legationem habent, aut dominium; quam etiam ab il- lis, in quibus nati sunt, aut domicilium habent. Suar. contra Vgob.

§. 12.

Ad Rom. Curiam pro negotijs suis recurrentes per se vel per alios laudentes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel per alios, personas Ecclesiasticas quas- cunque, vel seculares ad Romanam Curiam super eorum causis, & negotijs recurrentes, ac illa in eadem Curia prosequentes, aut procuran- tes, negotiorumq; gestores, ad uocatos, procuratores, & age- tes, seu etiam Auditores, vel iudices super dictis causis, vel

IN COENA DOM. 405

vel negotijs deputatos, occa-
sione causarum, vel negotio-
rum huiusmodi, occidunt, seu
quoquomodo percutiunt, bo-
nis spoliant, seu qui per se,
vel per alios directe, vel in-
directe delicta huiusmodi
committere, exequi, vel pro-
curare, aut in eisdem auxiliu,
confilium, vel fauorem præ-
stare non verentur cuiuscun-
que præminentia & dignita-
tis fuerint.

Hic adeo vniuersalis est per-
sonarū qualitates, quæ offendit
prohibetur, ut etiā infidelis;
Et Iudeus hoc priuilegio gau-
deat. Punitur autem hic illa
offensio solum, si pro occasio-
ne causarum, & negotiorum
Curia Romane fieret. In iur-
ritur autem hæc censura ubi
cumque essent Iudices, vel
Auditores deputati super ne-
gotijs, & causis Curia Roma-

na

406 **B V L L A**
na cum s̄ep̄ extra ipsam
causæ cognoscenda committi
joleant.

S. 13. *scilicet ait*
Appellantes à grauamine
vel futura executione lit-
terium Apostolicarum
ad laicam potestatem.

Item excommunicatus, &
anathematizamus omnes, tā
Ecclasiasticos, quām seculares
cuiuscunq; dignitatis, qui pr̄
texentes friuolam quandam
appellationem à grauamine,
vel futura executione littera-
rum Apostolicarum, etiam in
forma Brevis, tam gratiam,
quām iustitiam concernētiū;
necnon citationum, inhibitio-
num, sequestrorum, monito-
riorum, processuum, executo-
rialium & aliorum decreto-
rum à nobis & à Sede prædi-
&a, seu Legatis, Nuncijs, Præ-
fideis.

fidentibus, Palatij nostri & Cameræ Apostolicæ Auditoribus, Commissarijs, alijsque iudicibus, & delegatis Apostolicis emanatorum, & quæ pro tempore emanauerint, aut alias, ad Curias seculares & laicam potestate recur- runt, & ab ea, instante etiam Fisci procuratore, vel aduo- cato, appellations huiusmo- di admitti ac literas, citatio- nes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt: qui uè illa simpliciter, vel sine eoru beneplacito & consensu, vel examine executioni deman- dari; aut ne tabelliones, & no- tarij super huiusmodi litera- rum, & processuum execu- tione instrumenta, vel acta con- ficeret, aut confecta parti, cu- ius interest, tradere debeant; ac etiam partes seu eorum agentes, consanguineos, affi-

nes

nes, familiares, notarios, executores & subexecutores literarum citationum, monitoriorum, & aliorum praedictorum, capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex ciuitatibus, locis, & regnis ejiciunt, bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur, per se, vel aliū, seu alios, publicè, vel occultè, quiuè alias quibuscunq; personis in genere, vel in specie, ne pro quibusuis eorum negotijs prosequendis, seu gratijs, vel literis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel literas & dicta Sede impetrant, seu impetratis vtantur; directè, vel indirectè prohibere, statuere seu mandare; veleas apud se, aut notarios, seu tabelliones vel alias quomodolibet retinere præsumunt.

204

Hanc

Hanc censuram incurruunt tam sacerdotes, quād Ecclesiastici eam violantes, & tam publica, quād priuata auctoritate impedientes. Etiam indirecte impedientes executionem, recursum, & cetera hic expressa.

Non insurrecerent, qui offerderent hic nominatos, alia ratione, vel occasione quād causarum, aut negotiorum in Curia Romana: puta, si quis eos verberaret ex priuata iniuritia: vel ex auaritia eos bonis spoliaret.

§. 14.

Executionem liter. Apostolice, aut aliorum expeditionum impedientes, & prohibentes ad gratias impetrandas accedentes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, &

S. fin.

singulos, qui per se, vel alios
auctoritate propria, ac de fa-
cto, quorumcūque exemptio-
num, vel aliarum gratiarum
& litterarum Apostolicarum
prætextu, beneficiales, & deci-
marum, ac alias causas spiri-
tuales, & spiritualibus anne-
xas ab Auditoribus, & Com-
missarijs nostris, alijsq; Iudi-
cibus Ecclesiasticis auocant
illarum è cursum, & audienciam,
ac personas, Capitula,
Conuentus, Collegia causas
iphas prosequi volentes impe-
diunt, ac se de illarum cogni-
tione tanquā iudices interpo-
nunt. Quiue partes auctrices,
quæ illas committi facerunt
& faciunt, ad reuocandum, &
reuocari faciendum, citatio-
nes, vel inhibitiones, aut alias
litteras in eis decretas, & ad
faciendum, vel consentiendū,
eos, contra quos tales inhibi-
tiones emanarunt, à censuris

&

IN COENA DOM. 411

& poenis in illis contentis
absolu i, per statutū, vel aliās
compellunt, vel executionem
litterarum Apostolicarū, seu
executorialium processuum,
ac decretorum prædictorum
quomodolibet impediunt, vel
faum ad id fauorem, consiliū,
aut assensum præstant, etiam
prætextu violentiæ prohibe-
dæ, vel aliarum prætensionū,
seu etiam donec ipsi ad Nos
informandos, ut dicunt, sup-
plicauerint, aut supplicari fe-
cerint, nisi supplicationes hu-
iusmodi corā Nobis, & Sede
Apostolica legitimè prose-
quantur, etiam si talia cōmit
tentes fuerint Præsidentes
Cancellariarum, Consilio-
rum, Parliamentorum, Can-
cellarij, Vicecancellarij, Con-
siliarij ordinarij, vel ex-
traordinarij quorumcunque
Principum secularium, etiā
si Imperiali, Regali, Ducali,

S 2 vel

412 B V L L A
vel alia quacunque præful-
geant dignitate, aut Archie-
piscopi, Episcopi, Abbates,
Commendatarij, seu Vicarij,
fuerint.

Comprehenduntur hic tā-
laici, quām Ecclesiastici con-
trafuentes. Si enim Eccle-
siastica persona præfet ali-
cui foro laico, & ad suum tri-
bunal euocaret causam spiri-
tualem a Iudicibus Romanae
Curiae, banc censuram incur-
reret; non enim tunc, ut per-
sona Ecclesiastica id ageret,
sed ut laica.

Alijsque Iudicibus Eccle-
siasticis. Hic includuntur
omnes Iudices Ecclesiastici e-
siam Romanae Curiae.

Auocant. Scilicet auctoriti-
tate iudicaria, simulque præ-
textu litterarum Apostolica-
rum. Et sic hæc censura sup-
ponit, eiusmodi litteras præ-
ten-

sentias, e, se nullas.

§. 13.

Judices sacerdotes, qui Ecclesiasticas personas trahunt ad sua Tribunalia: quiq. Ecclesiasticam libertatem tollunt, aut in aliquo perturbant.

Quiuscumque ex eorum praetereo officio, vel ad instantiam partis, aut aliorum quorumcunque, personas Ecclesiasticas, Capitula, Coventus, Collegia Ecclesiarum quorumcunque, coram se ad suum tribunal, Audientiam, Cancelleriam, Consilium, vel Parlamentum, praeter Iuris Canonici dispositionem, trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant directe vel indirecte, quousque fito colore; Nec non qui statuta, ordinationes, constitutions, pragmaticas, seu quaevis

S 3 alia

alia decreta in genere, vel in specie, ex quavis causa, & quo uis quæsito colore, ac etiam prætextrū cuiusuis consuetudinis, aut priuilegij, vel alias quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint, vel factis, & ordinatis usi fuerint, unde libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut alias quouis modo restringitur, seu Nostris & dictæ Sedis, ac quarumcumque Ecclesiarum iuribus quomodolibet directè, vel indirectè, tacitè, vel expressè præiudicatur.

Quiuè. *Hoc verbum comprehendit etiam Ecclesiasticos contrauenientes.*

Vel indirectè. *Satis largè possunt intelligi.*

Præter iuris Canonici iurisdictionem. *Secundum quā Clericus potest ad forum faculare*

IN COENA DOM. 415

lare trahi. 1. ubi clericus sue-
cedit in causam, iam coeptam
coram iudice saeculari. 2. quan-
do clericus habet feudum a
laico, nam tunc coram ipso
conveniri potest in causis per-
tinentibus ad feudum. 3. quan-
do ob reconventionem trahi-
tur in causa ciuili: in qua ta-
men reconventione, si clericus
condemnatus fuerit, executio
fiat per Ecclesiasticum. . .
4. quando clericus esset degra-
datus. 5. Et tandem, quando
agitur causa publicationis
testamenti a laico facti; in
quo clericus institutus est
hac: illa enim publicatio
proculdubio fieri debet coram
Iudice saeculari. Non incur-
rit autem banc censuram tra-
henti, seu ad cuius instantiam
trahit. Iudex laicus personam
Ecclesiasticam ad suum tri-
bunal.

Necnon, qui statuta. Com.

S 4 pre.

prehendunt etiam Notarii,
scribentem eiusmodi statuta.
Suar. præstat enim auxilium.

Incurrunt hanc censuram
personæ particulares i llius
Communicatis, quæ buius mo-
di statuta fecerit.

Libertas Ecclesiastica. Il-
lud dicitur cōtra libertatē ali-
cuius, per quod ille efficitur
timidior. Et ideo statuta illa,
per quæ efficiuntur Clerici ti-
midiores, non nisi manifeste
aduersari videntur ipsorum
libertati.

§. 16.

Impedientes Prælatos, ne sua
iurisdictione viantur qui-
que illorum. & delegat. iu-
dicia eludentes, ad Curiam
sæcul. recurruunt, aut con-
tra illos decernunt, præ-
stantque auxilium.

Necnō qui Archiepiscopos
Epis-

Episcopos, aliosq; superiores,
& inferiores Prælatos, & om-
nes alios quoscunq; iudices Ec-
clesiasticos ordinarios quomo-
dolibet hac de causa directè,
vel indirectè carcerando, vel
molestando, eorum agètes, pro-
curatores, familiares, necnon
consanguineos, & affines, aut
alijs impediunt, quo minus
sua iurisdictione Ecclesiastica
contra quoscunq; vtantur, se-
cundum quòd Canones, & sa-
cræ Constitutiones Ecclesiasti-
cæ, & decreta Conciliorum ge-
neralium, & præsertim Tridé-
tini, statuunt; ac etiam eosqui
post ipsorum Ordinariorum,
vel etiam ab eis delegatorum
quorumcunque sententias, &
decreta, aut alijs fori Ecclesia-
stici iudicium cludentes, ad
Cancellarias & alias Curias se-
culares recurrent, & ab illis
prohibitiones, & mandata, etiā
penalia Ordinarijs, aut dele-

S 5 gatis

gatis prædictis decerni, & cōtra illos exequi procurant, eos quoq; qui hēc decernunt, & exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrocinium, & fauorem in eisdem.

Incurrunt hanc censuram quicunque impediunt Prælatos omnes Ecclesiasticos, & Vicarios Episcoporum: nec non Priors, ac Superiores Regulanes iurisdictionem fori exterioris gaudentes. Non incurrit, si tantum præmio vel præcibus suadeant, ne sua iurisdictione Ecclesiastica vtanur: cùm hoc verè non sit impedire.

Exequi procurant. Ad incurriendam hanc censuram necesse est, ut qui recurrent ad Iudices sacerdotes, procurent etiam mandata: & postremò eadem etiam exequi procurant. hæc n. copulatiuè requiriuntur

IN COENA DOM. 419
runtur ad effectum incurren-
di banc censuram.

§. 17.

*V*surpantes Sedis Apostolice,
or quorumcunque Eccle-
sias. iurisdictio nes, vel e-
tiam fructus sequestrantes.

Quiue iurisdictio nes, seu
fructus, redditus, & prouentus
ad Nos, & Sedem Apostolicam
& quascunque Ecclesiasticas
personas ratione Ecclesiarum,
Monasteriorum, & aliorū bene-
ficiorum Ecclesiasticorum per-
tinentes usurpant, vel etiam
quauis occasione, vel causa, si-
ne Romani Pontificis, vel alio-
rum ad id legitimam faculta-
tem habentium, expressa licen-
tia, sequestrant.

*Incurrit omnis contrafa-
ciens huic censura, etiam si sit
Imperator, vel Cardinalis.*

S 6 In-

420 BULLA

Incurrit usurpans bona etiā Ecclesiæ vacantis, siue Romana, per illa verba, Ad sedem Apostolicam, quæ nunquam moritur; siue ad alias specent Ecclesiæ.

§. 18.

Imponentes decimas, & alia onera personis Ecclesiasticis, Monasterijs, aut eorum fructibus.

Quiuè Collectas, Decimas, Talleas, Præstantias, & alia onera Clericis, Prælatis, & alijs personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiæ Monasteriorū, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum bonis, iliorūq; fructibus, redditibus, & proutib; huiusmodi absque simili Romani Pontificis speciali & expressa licentia imponunt, & diuersis etiam exquisitissimis modis exigunt, aut sic imposita, etiam

etiam à sponte dantibus, & cōcedentibus, recipiunt; Nec non qui per se, vel alios directè, vel indirectè, prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdē auxilium, consilium, vel fauorē præstare non verentur, cuiuscunque sint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali præfulgeat dignitate, seu Principes, Duces Comites, Barones, alii Potentatus quicunque, etiā Regnis, Provincijs, Ciuitatibus, & Terris quoquomodo Præsidentes, Cōsiliarij, & Senatores, aut quis etiam Pontificali dignitate insigniti; Innouantes decreta quæ super his, per sacros Canones, tā in Lateranensi noūissimè celebrato, quam alij Concilijs generalibus edita, etiam cum censuris, & peenis in eis contentis.

In-

Incurrunt hanc imponentes. Accipientes quoque etiam à sponte dantibus. Illud dicitur sponte datum ad effectum incurriendi hanc censuram, quod sine alia speciali vi, aut coactione, præter exactionem seu impositionem communem datur. Hæc enim dicitur sufficiens vis, & coactio ad incurriendam hanc censuram. Si autem omnino absoluta, & libera voluntate donandi aliquid daretur, non diceretur vetitum hic accipi. Quod tamen in praxi raro contingit.

§. 19.

adices seculares, qui se interponunt in causis capitalibus, seu criminal. contra Ecclesiasticas personas.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoscunque Magistratus, & Iudices

IN COENA DOM. 423
dices, Notarios, Scribas, Executores, Subexecutores quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu crimina libus, contra personas Ecclesiasticas, illas processando, baniendo, capiendo, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali, specifica, & expressa huius Sæcæ Sedis Apostolicæ licentia quiq; eiusmodi licentiam ad personas, & casus non expressos extendunt vel alijs illa perperam abutuntur, etiam si talia committentes fuerint Consiliarij, Senatores, Præsidentes Cancellarij, Vicecancellarij aut quouis alio nomine nuncupati.

Quomodolibet. Per hoc verbum, incurritur hac censura, etiam si ciuiliter agatur seu procedatur in causis capitalibus contra Ecclesiasticos.

Non

Non incurruunt, quando in ciuilibus se interponerent . quia Bulla loquitur tantum in criminalibus. Vnde , si Iudex laicus iubeat , Clericū debitorem fugientem capi: vel si in fragranti criminē inueniatur, detineretur ab eius satellitibus ad fistendum eum suo Prælato, non incurreret banc censuram . Nec , qui procederet contra Clericum in minoribus, qui dimisso habitu, deliquerisset enormiter.

Caveant tamen Iudices sculares ab excommunicatio- ne, quæ supra fertur contra eos qui trahunt ad suum tri- bunal Ecclesiasticas personas prater casus à iure concessos .

§. 20.

Occupantes bona , aut terras Ecclesiæ Romanae & illius iurisdictionem usurpantes.

Item

Item excommunicamus, &
anathematizamus oēs illos,
qui per se, seu alios directe,
vel indirecte sub quocunq; ti-
tulo, vel colore inuadere, de-
struere, occupare, ac detinere
prāsumperint in totum, vel in
partem Almam Vrbem, Regnū
Siciliæ, Insulas Sardiniæ, & Cor-
ficiæ, Terras citra Pharum, Pa-
trimonium Beati Petri in Tu-
scia, Ducatum Spoletanum,
Comitatum Venusinum, Sa-
binensem, Marchiæ Anco-
nitanæ, Massæ Træbariæ; Ro-
mandiolæ, Campaniæ, & mari-
timas Provincias, illarumque
Terras, & Loca, ac Terras spe-
cialis commissionis Arnulfo-
rum, Ciuitatesq; nostras Bo-
noniam, Cæsenam, Ariminum,
Beneuentum, Perusium, Auinio-
nem, Ciuitatem castelli, Tuder-
tum, Ferrariam, Comaclum, &
alias Ciuitates, Terras, & Lo-
ca vel iura ad ipsam Romanā

Ec-

Ecclesiam penitentia, dicta-
que Romanæ Ecclesiæ media-
tè, vel immediatè subiecta; su-
premam iurisdictionem in il-
lis, Nobis, & eidem Romanæ
Ecclesiæ competentem de fa-
cto usurpare, perturbare, reti-
nere, & vexare varijs modis
præsumunt, nee non adhæren-
tes, fautores, defensores eorū
sue illis auxilium, consilium,
vel fauorem quomodlibet pre-
stantes.

Mediatè, vel immediatè.
Illa loca dicuntur immediatè
subiecta Eccl. Romanae in
quibus Rom. Pontifex imme-
diatè iudices, ac Magistra-
tus confluit, ut ibidem ius
dicunt. Mediatè vero sunt il-
la, que non immediatè regis-
tur, ac iudicantur a predicitis
Magistratibus, sed a Iudi-
cibus, qui ad ea destinantur
a Ciuitatibus immediate su-
biectis

bieclis ipsi Romani Pontifici.
Intelligunt et alij terras me-
diatè Romano Ecclesia subie-
tas, quæ inre feudi alij
Principibus subduntur, &
ab ipsis reguntur, ut sunt Ur-
binum, Parma, & similes.

Cæterū à præsentibus &c.
Nec Collegium Cardinalium
neç Concilium Generale pos-
set absoluere ab his censuris;
cum neutrum horum sit Ro-
manus Pontifex: & sic sine
speciali facultate; ab eodem
Romano Pontifice obtenta, nō
possent absoluere.

Nisi in mortis articulo. E-
siam in mortis periculo.

*Absolutio soli Pont. reserua-
tur.*

Volentes præsentes nostros
processus, ac omnia; & quæcū
que his literis cōtentā, quous
que alij huiusmodi processus

à No-

à Nobis, aut Romano Pontifi-
ce pro tempore existente fiāt
aut publicentur, durare suos-
que effēctus omnino sortiri.

Volentes præsentes nostros
&c. Per quæ verba satis li-
quet, censuras istas cum Au-
ctore non expirare, & idē
perpetuas esse: donec ab Au-
ctore eodem, vel ab alio suc-
cessore reuocentur, Per quæ
verba determinata relinqu-
tur quæstio illa, An scilicet
excommunicationes in hac
Bulla posita, à iure, vel ab ho-
mine censenda sint. Nam si
ab homine simpliciter essent,
utique, auctore expirato, &
ipſe expirarēt. At qui a perpe-
tuas sunt, donec reuocantur.
à iure, esse, fateri debemus.

*Absoluere præsumentes ex-
communicantur.*

Cæterum

IN COENA D OM. 429

Cæterum a prædictis sententijs nullus per alium, quam per Romanum, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de statu Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, cautione præstata, absolui possit, etiam prætextu quarumuis facultatum, & indultorum, quibuscumque personis Ecclesiasticis secularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militiarum Regularibus, etiam Episcopali, vel alia maiori dignitate prædictis ipsisq; Ordinibus, & eorum Monasterijs, Conuentibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegijs, Confraternitatibus, Congregationibus, Hospitalib. & locis, etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus per Nos & dictam Sedem, ac eu iusuis Concilij decreta, verbo, litteris, aut alia quacunque scriptura, in genere, & in specie,

430 B VILLA
specie, concessorum & inno-
vatorum ac concedendorum,
& innouandorum.

Quòd si fortè aliqui contra
tenorem præsentium talibus
excommunicatione, & anathe-
mate laqueatis, vel eorum ali-
cui absolutionis beneficium
impêdere de facto præsumpse-
rint, eos excommunicationis
fententia innodamus, grauius
contra eos spiritualiter, & tē-
poraliter, prout expedire no-
uerimus, processuri.

*Papæ absolutio non compre-
hendit eos, qui à præmis-
sis desisterint.*

Declarantes, ac protestan-
tes quamcunque absolutio-
nem, etiam solemniter per
nos faciendam, prædictos ex-
communicatos sub præsentib-
us comprehensos, nisi prius
à præmissis, cum vero propo-
sito

IN COENA DOM. 431

sito vlt erius similia non com-
mittēdi, desitterint; Ac quoq.
eos, qui contra Ecclesiasti-
cam libertatem, vt præmitti-
tur, statuta fecerint, nisi prius
statuta, ordinatōnes, consti-
tutiones, pragmaticas, & de-
creta huiusmodi, publicē re-
uocauerint, & ex Archiuijs;
seu capitularibus locis, aut li-
bris, in quibus annotata repe-
riuntur, deleri, & castari, ac
Nos de reuocatione huiusmo-
di certiores fecerint, eos non
comprehendere, nec eis ali-
ter suffragari, quin etiam per
huiusmodi absolutionum, aut
quoscunq; alios actus contra-
rios, tacitos, vel expressos, ac
etiam per patientiam, & tolle-
rantiam nostram, vel successo-
rum nostrorum, quantocunq;
tempore continuatam, in pre-
missis omnibus, & singulis, ac
quibuscunque iuribus Sedis
Apostolicæ, ac S. R. E. vnde-

cun-

cunque, & quandocunq. que-
rendis, nullatenus præjudi-
car i posse aut debere.

Non obstantibus priuile-
gijs, indulgentijs, indultis, &
literis Apostolicis generali-
bus, & specialibus, supra-
dictis, vel eorum alicui, seu
aliquibus alljs cuiuscunque
ordinis, status, vel conditio-
nis, dignitatis, & præeminaen-
tia fuerint, etiam si, ut præ-
mittitur Pontificali, Imperia-
li, Regali, seu quavis Eccle-
siastica, & mundana præful-
geant dignitate, vel eorum
Regnis, Prouincijs, Ciuitatib.
seu Locis a prædicta Sede, ex
quavis causa, etiam per viam
contractus, aut remunera-
tionis, & sub quavis alia for-
ma, & tenore, ac cum qui-
busuis clausulis, etiam dero-
gatoriarum derogatorijs co-
cessis, etiam continentibus,
quod excommunicari, ana-

the-

thematizari, vel interdici non possint per literas Apostoli. cas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de priuilegijs indulgentijs, & indultis huiusmodi, ac de ordinibus, locis, nominib. proprijs, cognominib., & dignitatibus, eorum, mentione, necnon consuetudinibus, etiā immemorabilibus, ac præscriptionibus quantumcumq; longissimis, & alijs quibuslibet obseruantij scriptis, vel non scriptis, per quæ contra hos nostros processus, ac sententias quominus includantur, in eis se iuuare valeant, vel tueri.

Quæ omnia quo ad hoc, eorum omnium tenores, ac si ad verbum, nihil penitus omisso, infererentur, præsentibus pro expressis habentes, penitus tollimus, & omnino reuocamus, cæterisq; contrarijs

T qui-

quibuscunque.

Vt verò præsentis nostri Processus ad publicam omnium notitiam facilius deducantur; chartas, seu membranas Processus ipsos continentes valuis Ecclesiæ Sancti Iohannis Lateranensis, & Basilice Principis Apostolorum de Urbe appendi facimus. Vt iij, quos, processus huiusmodi concernunt, quòd ad ipsos nō peruerterint, aut quòd ipsos ignorauerint, nullam possint excusationem prætendere aut ignorantiam allegare, cum non sit verisimile, i i remanere incogitum, quod tam patenter omnibus publicatur. Insuper, vt processus ipsi & præfetes literæ, ac omnia, & singula in eis contenta edificant notiora, quòd in plerisque Civitatibus & locis fuerint publicata: Vniuersiss, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis.

piscopis, Episcopis, & locorū, Ordinarijs, & Prælatis vibili-
bet constitutis, per hæc scri-
pta committimus, & in virtu-
te sanctæ obedientiæ districtè
præcipiendo mandamus, ut
per se, vel alium, seu alios, præ-
sentes litteras, postquam eas
recepérint, seu earum habue-
rint notitiam, semel in anno,
aut si expedire viderint, e-
tiam pluries in Ecclesijs suis,
dum in eis maior populi mul-
titudo ad diuina conuene-
rit, solemniter publicent,
& ad Christifidelium mentes-
reducant, nuncient, & decla-
rent.

*Quicumque audiunt confes-
siones, apud se has litteras
habeant.*

Cæterum Patriarchæ, Ar-
chiepiscopi, Episcopi, alijsque
locorum Ordinarij, & Eccle-

T 2 siarum

fiarum Prælati, necnon Recto-
res, cæteriq; curam animarū
exercentes, ac presbyteri se-
culares & quorumvis ordinū
regulares ad audiendas pec-
catorum confessiones, quavis
auctoritate deputati, transū-
ptum præsentium literarum
penes se habeant, easq; diligē-
ter legere, & percipere stu-
deant. Volentes earumdem
præsentium transumptis, etiā
impressis, Notarij publici ma-
nu subscriptis, & sigillo fudi-
cis ordinarij Romanæ Curiæ
vel alterius personæ in digni-
tate Ecclesiastica constitutæ
munitis, eadem prorsus fidem
in iudicio, & extra illud, vbiq;
locorum adhibendam fore,
qua ipfis præsentibus adhibe-
retur, si essent exhibitæ, vel
ostensæ. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginā
nostræ excommunicationis,
anathematizationis, interdi-
cti,

et i, innouationis, declaratio-
nis; protestationis, sublatio-
nis, commissionis, mandati, &
voluntatis infringere, vel ei
ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attētare prē-
sumpserit, indignationē Om-
nipotentis Dei, ac Beatorum
Petri, & Pauli Apostolorum
eius, se nouerit incursum. Da-
tum Romæ apud Sanctum Pe-
trum Anno Incarnationis Do-
minicæ Millesimo sexcentesi-
mo vigesimo primo, Sexto
Idus Aprilis, Pontificatus no-
stri Anno Primo,

MOG 47300 VI
Errata sic corri ge.

- P. 49. lin. 13. iudicate. iudicare.
P. 8. lin. 11. egenda. agenda.
P. 38. lin. 1. eundam. eundum.
P. 77. lin. 13. Patholicorum. Catholicorum.
P. 88. lin. 2. mysterij. mysterijs.
P. 95. lin. 16. vocarunt. vocarint.
P. 145. lin. 23. petitionem. petitionum.
P. 171. lin. 23. nouæ. nouæ.
P. 232. in fine. Prä. Hic
P. 239. postilla in margine versus hymnem positi-
ta, superfluit.
P. 250. lin. vlt. labores. labore.
P. 264. lin. 2. Cui. Qui.
P. 293. lin. 1. VI. V.

HAERETICORVM

Qui in his Conciliis
damnantur,
E L E N C H V S.

- Ibigenses. in Concilio
Lateran. III. pag. 248
Almaricus, eiusque er-
rores. in Concilio. La-
ter. IV. 256
Appollinaris, eiusque sequaces in
Conc. Constantinop. I. 87.
Arius, eiusque sequaces in Conci-
lio Nicæno I. 25. & 28.
Arnaldus de Brixia in Conc. Late-
ran. II. 227
Begardorum, & Beguinarum erro-
res damnantur in Concilio Vien-
nensi. 276. & 278.
Catharorum hæresis damnatur in
Concilio Later. III. 248
Dioscorus in Conc. Rom. sub Leo-
ne. 128

T 4 Eli-

I N D E X.

- Elipandus in Concilio Franco-
fordiensi 200
- Eudoxiani. in Concil. Constanti-
nop. I. 84
- Eunomiani. ibidem 83
- Ensebius Emissenus Arianorum
Antesignanus, ex D. Hierony-
mo. 43
- Eutyches, & sequaces in Concilio
Chalcedon. 134
- Felix Vrgelitanus in Conc. Fran-
cofordiensi. 200
- Gnapheus. 137
- Heretici omnes damnantur in
Conc. Lateran. 224
- Hieronymus Pragensis in Concilio
Constantiensi, 297
- Iconoclastæ damnati in VII. Syno-
do. 191
- Ioannes Hus, & Ioannes Viclef in
Conc. Constantiensi. 297
- Micedonius in Conc. constantino-
politano I. 82
- Marcelliani ibi.
- Monothelitæ, in Concilio Constan-
tino-

I N D E X.

- tinopolitano III. 160
Nestorius in Concilio Ephesino I.
pag. 117
Origenistæ in Concilio Constanti-
nop. II. 143
Paulus Samosatenus in Conc. Con-
stant. I. 86
Petrus Gnaphæus. 137
Petrus de Breuis in Concilio La-
ter. II. 225
Photius & sequaces in Conc. Con-
stantinop. I. 85
Quartadecimani in Concil. Nicæ-
no I. 29
Sabellius in Concilio Constanti-
nop. I. 85
Semiariani ibidem
Templarij in Conc. Viennensi. 281
Valdenses Conc. Later. III. 248

T 5 IN-

INDEX RERVM,

Quæ in hoc Conciliorum
Compendio conti-
nentur.

Bsolutio Papæ non com-
prehendit eos , qui à
prædictis non desiste-
rint. pag. 430

*Absolutio à Bulla in Cæna domi-
ni, Papæ reseruatur, nisi in mer-
itis articulo.* 427

*Aditamentum illud, Filioque cur
Ecclesia Romana diu non re-
cepit.* pag. 100

*Additio particulae , Sancta Maria
Mater Dei ora pro nobis , &c.
quando in salutatione Angelica
addita fuit.* 118

*Albigensium hæresis in Concilio
Lateran. III. damnatur.* 248

*Alexander Alexandriae Episco-
pus Arianae hæresis maximus
impugnator.* 26

Al-

I N D E X.

- Almerici hæretici errores damnantur. 256
- Amadæus de Sabaudia pro Antipapa eligitur, Felixque appellatur. p. 315. qui per nouem annos, & sex menses pro Pontifice se iactabat. 161
- Anastasius Imperator Catholicus creatus. 151
- Anima unica in homine, ipsaque immortalis. 340
- Antiochenum Concilium pro Imaginebus tempore Apostolorum. 45. 195. & 196.
- Antiochena Concilia septem. 45
- Antiocheno Concilio Episcopi quot et quales interfuerint. p. 40. Eius canones ab Ecclesia rejecti. 47
- Appellantes à Papa ad futurum Conc. eorumque fautores excommunicantur. 384
- Appellantes à Papa ad futurum Conciliū excommunicantur. 385
- Appellantes à grauamine, vel futura execuione literarum Apostolicarum ad laicam potestam

INDEX.

- tem, excommunicantur. 406
A pocrisarius, idem quod Nuncius,
vel Legatus. 181
Ariū vita. p. 25. eius error, quam
latè diffusus. ibid. Ariani Epis-
copi centum & quinque. pag. 16.
Ariū horrenda mors. pag. 28.
eius hæresis damnatur. ibi. Aria-
ni se esse Arianos negant. 41
Arianorum Legati de calumnijs
conuicti, ad Concilium prouo-
cant. pag. 40. Ipsorum frans, ut
se Catholicos offendant. 64
Arianorum Episcoporum petitio
in Ariminensi Concilio, ibi reij-
citur. 78
Ariminense Concilium quare Bel-
larminus inter reprobata enu-
merat. 76
Ad Ariminense Concilium Episco-
porum numerus, qui venerunt.
pag. 77.
Ariminensia Concilia duo fuerunt,
legitimum unum, alterum spu-
rium. 75
Arma ad Turcas deferentes, excom-
muni-

I N D E X.

- municantur. pag. 394. qui ex-
cusentur. 396
- Armeni ad Ecclesiam Latinam se
reducunt. 327
- Arnoldi de Brixia bæreses 227
- Athanasius Sede Alexandrina de-
ponitur 47
- Athanasi de damnatione populi
tumultus. p. 60. In eius damna-
tionem Episcopi nolentes sub-
scribere, exulare iubentur 61
- Athanasius auditur, & absoluitur,
sedique restituitur. 52
- Athalia regno priuatur. 264
- Augustinus Sardicense Concilium
quare Concilium Arianorum
appellat. 58
- Aureus numerus confiuitur in
Concilio Nicieno. 30

B

Baptismi Sacramentum ritè
collatum cunctis prodest ad
salutem. Post baptismum prola-
psi in pescatu, per pœnitētia Sa-
cramen-

I N D E X.

- eramētum reparari possunt. 255
Basileense Concilium. p. 313. causa
deuolutionis Concilij. ibi. an sit
legitimum. 320
Begardorum, & Beguinarum er-
rores damnantur in Concilio
Viennensi 276. & 278.
Beneficia curata duonon haben-
da. 261
S. Bonaventara Card. Concilio
Lugdun. II. interfuit. p. 269.
Græcos cum Latinis concilia-
uit. 161
S. Bonaventurae responsio ad Græ-
cos, pro illo additamento, Filio-
que. 96
Bulle in Cœna Domini breuis ex-
plicatio pag. 377. & seqq. usque
in finem.

C

- C**alabria, & Sicilia S. R. E.
patrimonium. 302
Chalcedonensis ciuitas elititur pro
Concilio Generali celebrando.
pag.

I N D E X.

- 55 pag. 131. ad eam mittit Papa
esa suos Legatos. ibi. Intervenerunt
sit Imperatoris Vicarij cum mili-
20 tibus, ne tumultus fierent. pag.
er- 133. Patres Concilij confirma-
lio tionem à Papa petunt. 139
8. Camerarij, & Pœnitentiariorum
n- officium durat, etiam mortuo
61 Pontifice. 284
li0 Cardinales, Sede vacante, quam
69. iurisdictionem exerceant. 283
ia- Cardinales è Conclavi exeuntes, re-
61 dire teneantur, si possunt. 284
ze- Cardinales in Conclave quot ser-
0- uos, & fercula habere possunt.
96 286.
x- Cardinales per Simoniam Papam
ue eligentes puniuntur 287
Cardinales per Simoniam Ponti-
ficem eligentes, puniuntur. 339
Cardinales in Curia Romana re-
sideant, & cur. 340
E. Cardinales duo Schismatici, ab in-
22 rato errore, pristinæ dignitatē
restituuntur. 340
ro Cardinales, & alios Prælatos of-
fen-

I N D E X.

fendentes, excommunicantur. 102
Catharorum heresis damnatur in
Concilio Lateranen. III. 248

Causæ cur in primis temporibus
Conc. Generalia absque Impera-
toris consensu non celebrabantur.
pag. 20. Prima propter le-
gem, quæ id vetabat. pag. 21.
Secunda, quia Imp. tunc in ma-
gna parte Orbis terræ impera-
bat. ibid. Tertia, quia tunc
Concilia Generalia fiebant sum-
ptibus publicis. p. 22. Quarta
quia tunc Pontifex in tempora-
libus Imperatori subiiciebatur.
pag. 23.

Certiores facientes Turcas de re-
bus ad statum Christianæ Rei-
publicæ pertinentibus, in dam-
num Catholicæ religionis, ex-
communicantur. 395

Chrysostomus confessionem publi-
cam, non auricularem abstulit.
260.

Clericorum delicta secreta, melius
est non punire, quam publicare.
38. ♂

I N D I E X.

38. & 39.

Clericum percutiens excommunicatur per cap. si quis Suadente.
pag. 232. In multis excusatur
236.

Clerici à sacerdotalibus non grauen-
tur. 261

Clerici, & Monaci, tempore in-
terdicti, celebrare diuina officia
possunt. 261

Clericus multis in casibus conueni-
ri potest coram iudice sacerdotali.

415.

Coelestinus Papa ad Imp. pro Cœc.
celebrando scribit. 112

Conceptio B. Mariæ ut sancta, &
immaculata decernitur in Con-
cilio Basileensi. pag. 316. Eius
dies festus statuitur. p. 317. De-
cretum, Gregorij XV. iussu
editum Conceptione. ibid.

Ampliatur decretum, etiam ad
priuata colloquia, vel scripta.
p. 318. Ampliatur etiam, ut in
festo Conceptionis tam in offi-
cium, quam in Missa alio nomine,
quam

INDE X.

quam Conceptionis non utantur. p. 319. contrauenientes, pa-
nis subiiciuntur. 101.

Concilia, ut sint Oecumenica con-
ditiones quatuor requirunt. p. 2:
Prima, ut euocatio Episcopo-
rum sit generalis. ibi. Secunda,
ut nullus Episcopus excludatur
ibi. Tertia, ut Patriarchæ, siue
per se, siue per alios interueniæ.
pag. 3. Quarta, ut ex maiori
parte Christiani Orbis aliqui
adueniant.

Concilia Generalia à cæteris, in-
duobus differunt. p. 10. Primo,
quia generalia errare non pos-
sunt. ibi. Secundo, quia Genera-
lia Concilia res fidei definiunt,
non sic Nationalia. 12

Concilia particularia iudicare de
heresi possunt, quando res est
facilis. pag. 14. Ex commissione
Sedis Apostolicæ dogmata dubia
definire possunt. p. 15. Idem fa-
cere valent, si à Papa confirmen-
tur. ibid.

Con-

INDEX.

- Concilia bis in anno celebrentur .
pag. 32
- Concilia Prouincialia, auctoritate Romani Pontificis , vel usu Ecclesiæ comprobata. 363
- Concilia , quæcum in Urbe , item alibi , cum præsentia , vel auctoritate Rom. Pontificis sūt coacta , et confirmata , canonicam habent auctoritatem . 370
- Concilium Generale quando sine Pontificis auctoritate congregari potest. 293
- Conciliarum testimonia quod Papa fit supra Concilium . p. 304.
- Pontificum testimonia. 306
- Cōc. Nic. causæ cōuocādi quæ. 25.
- Concilium generale Oecumenicum solus Papa indicere potest. p. 333 eorum auctoritas à Papæ auctoritate pendet 334
- Conciliarum omnium partitio . Quædam sunt Oecumenica ; quædam Nationalia ; quædam Prouincialia , quædā Diæcesana . 1
- Conciliarum generallium inven- ture

I N D E X.

- rum non *Imp. Constantini*, sed
Summi Pontificis fuit. 20
- Concilium generale potest erra-
re in quæstione de facto. 164
- Concilium Ephesinum I. celebra-
tur aduersus Nestorium. 112
- Concilium nullum Oecumenicum
legitimum fore absque Romani
Pontificis auctoritate congrega-
tum, etiam ipse Imperator no-
nit. 122
- Concilium tempore schismatis est
supra Papam. p. 303. Extra-
tempus schismatis minime. ibi.
- Conciliabulum Constantinopolita-
num sub Copronymo. p. 182. Co-
ronymus Iconoclasta miserè mor-
ritur: seque in ignem damna-
tum esse fatetur, vel inuitus. p.
184. Reprobatur Synodus bæc.
p. 185. Falsò vocatur à multis
Tertia Ephesina. 185
- Concilia Generalia à quo tempore
desierint celebrari in Oriente.
206
- Concilia octo. Generalia agnoscunt
Prima-

INDEX.

- Primum Pont. Romani super
omnes Ecclesiast. 344.
- Concilium Tridentinum. pag. 344.
- Acta Concilij pag. 345. omnium
Conciliorum praecedentium me-
dulla. p. 355. Qualitas eorum
qui ad illud celebrandum conue-
nerunt. 356
- Conclavis quas conditiones habere
debet. p. 272. Cellæ sorte distri-
buenda. 288
- Confessio annualis præcipitur. pag.
258. Calvinus obiectio soluitur.
ibid.
- Constantiense Concilium contra
Schismaticos Papas. pag. 295.
- Martinus Papa eligitur, cuius
auctoritate Concilium confir-
matur. pag. 297. Damnati sunt
Vulcifer, Hus, & Hieronymus
Pragensis. ibi. Quo iure Conci-
lium non seruandum duxerit
saluum conductum ab Imp. hæ-
reticis datum. pag. 298. & 299.
- Determinatur in hoc Concilio
ut fideles laici sub unica specie
sunt.

INDEX.

- sumant Sacramentum Eucba-
ristie. pag. 300. Et non nisi iein-
ni excepta necessitate. 301
- monstantiensis Concilij decretum,
quod Concilium sit supra Pa-
pam declaratur. 307
- Constantiensis Concilij decretum
declaratur. 303
- Constantinopolit. Concilij qui pre
Cses fuerit. pag. 103. Vnde nomen
Generalis acceperit. pag. 106.
- Illi S. Hieronymus interfuit.
p. 111. Oecumenicum fuit. 104
- Constantini admirandum exem-
plum, & à cunctis Principibus
imitandum, dum de quærimo-
nijs contra Ecclesiasticos noluit
iudicare, sed potius se ab illis re-
cte iudicari fassus est. 37
- Constantinopolitanae Synodi acta,
quo ordine contigerunt. 88
- Constantinopolitanum Concilium
IV. Oecumenicum. p. 101. Con-
stantinopoli Seditio orta ob amo-
zionem Ignatij Patriarchæ. ibi.
- Constantinopolitanum Concil. III
cur

INDEX.

sur damnauit Honorium Papā.

pag. 162. Plures responsiones
adhibentur. ibi, & deinceps.

Constantinop. Concilium II. quare
Oecumenici nomen obtinuerit. p.
150. Eiusdem Concilij Praeses
quis? p. 151. A pluribus Pon-
tificibus haec Synodus probatur.
152.

Constantinopolitana Ecclesia non
habet secundum locum post Ro-
manā, ita quod ei aequetur. 139.

Constantinopolitanum Conco. III.
seu Sexta Synodus congregatur
contra heresim Monothelita-
rum.

Constantinopolit. Concilium sub
Philippico. 153

Constantinus Imperator iussu Sil-
ueiri Papæ Concilium. Nicæ-
num congregauit. 177

Constantinus Imp. Pogonatus pe-
nit a Papa Legatos, ut Concilio
præfideant. pag. 154. Imperato-
ris verba digna. ibi. Qui etiam
naues, & sumptus suppeditat
Epis-

I N D E X.

- Episcopis ad Concilium euntib.
pag. 155. Legati missuntur. p.
156. Spiritus Sancti gratia in-
uocatur. pag. 157. Macharius.
Et sequaces haeretici Monotheli-
tae damnantur. p. 159. Macha-
rio detrahitur è collo Orarium.
ibi. Prodigium apparet. ibi. Ha-
retici ibi damnantur. pag. 160.
Missa solemniter, Et Latine ibi
celebratur. ibi. Decretis Con-
ciliij omnes subscribunt. ibi. Leo
II. Papa Concilii acta confirmat
pag. 161. Huius Concilii acta
depravata fuerunt. ibi.
Corporis Christi festum à cunctis
celebrari mandatur. 279
Credo, quare Romani Presbyteri
post Euangelium olim non ca-
nebant. 101
Cruce signati tercentum milia ex-
pediuntur pro Terra Sancta re-
cuperanda. 250
Cruci an debeatur cultus latria.
p. 192. S. Thomas interpretatur.
193.

Cyrillus

I. N D E X.

*Cyrillus aduersus Nestorium se
opponit, librosque tres contra
suam heresim euulgat. pag. 116.
Et totum negotium à Papa de-
mandatur in Oriente.*

*Cyrus Patriarcha Constantinopo-
litanus à Philippico Imperatore
deponitur.* 179

D

DAmaseno pro Imaginum.
cultu manus amputatur, sed
miraculose ei restituitur à B-
Virgine, cui ex corde se com-
mendauera. pag. 187. In gra-
dam pristinum à Saraceno re-
stituitur. pag. 189. sed ipse, gra-
tiis aëlis, facultatibusque distri-
butis, Ierosolymam Profectus.
monachum induit. ibi.

Decimarum solutio imponitur
pro Terra Sancta recuperanda.
272.

Decimas, & alia onera Ecclesiasti-
cis personis imponentes, excom-

V *muni-*

I N D E X.

- municantur.* 420
*Definitio pro Spiritus Sancti di-
uinitate, & aequalitate cum Pa-
tre, & Filio.* 30
Diœcesana Concilia quæ. 8
*Dioscorus in Concilio Romano
damnatur.* pag. 128. Congrega-
to conuentu audet in Summum
Pontificem excommunicatio-
nem ferre. *ibid.*
*Duellum interdicitur in Concilio
Lateran.* II. & à Concilio Tri-
dent. & à Clemente VIII. 231

E

- E**cclesia Romana semper ha-
buit primatum. 241
*Ecclesia Romana mater, & magi-
stra fidelium.* 270
*Ecclesia Romana primatum ha-
buit non ab hominibus, sed à
Christo p. 141. semper prima-
tum habuit.* 141
*Ecclesia latina quare in fer. 6. Pa-
rasceues canit Trisagium.* 137
Eccle-

I N D E X.

- Ecclesia fidelium una.* 254
ad Ecclesiam confugientes, sive ad
Cœmeteria, per vim non extra-
bantur. p. 237. Ecclesiarum im-
munitas. ibi. Iudices talem im-
munitatem non seruantes, pu-
niuniur. pag. 239. Rectores Ec-
clesiarum tales confugientes de-
fendere, & protegere debent.
victumq. eis præbere. 238
pro Ecclesia quiete quicquid labo-
ratur ab Imp. pro salute Imperij
geritur. 113
Ecclesiae res non secundum prag-
maticas, sed secundum Canones
iudicandæ sunt. 138
Ecclesiarum maiores questiones
ad Romanam Ecclesiam, tanquā
ad caput referenda sunt. 141
Egredientes Episcopi à Concilio à
mulieribus thurificantur. ibi.
in Electionibus maior, & senior
pars præualeat.
Elipandus Episcopus Toletanus,
Fælicem Vrgelitanum Episco-
pum ad fidè conuersum iterum
V 2 redire

I N D E X.

- redire ad vomitum curat, &
ad votum ei accidit. 200
- Encaniorum occasione Episcopi
Antiochiae congregati. 40
- Episcopi Concilij Patres ad Pa-
pam pro decretorum confirma-
tione mittunt. 119
- Episcopi Catholici, vi Concilio E-
phesino II. subscribant, per vim
impelluntur. 125
- Episcopi heretici Iconoclastae resi-
piscunt, & fidei confessionem
emittunt. 194
- Episcopi non damnandi absq. sum-
mi Pontificis auctoritate. 31
- Episcopos è suis locis ejicientes ex-
communicantur. 403
- Evangeliorum liber in medio con-
fessu Concilii cum dignitate col-
locatur. 25
- Eucharistiam nemo potest confice-
re, nisi Sacerdos rite ordinatus.
255.
- Eucharistiae Sacramentum non ni-
si à ieiunis, nisi in articulo
mortis sumatur. pag. 301. non
suma-

INDE X.

- sumatur à laicis sub veraque spe
cie. ibi. Contrarium afferentes
pertinaciter, tanquam barefios
sunt puniendi. 302
- Eugenius Papa Concilium Basi-
leense dissoluit. p. 313. Floren-
tiæ Generale Concilium ce-
lebrat 322. ab Ecclesia semper ba-
bitus est pro vero Papa ibi. Cœ.
Basil. de cœta reprobavit. 323
- Eusebius Emissenus Ariorum
Antesignanus, ex D. Hierony-
mo. 43
- Eutychetis heresis damnatur. 134
- Eulychiana heresis consolamatur.
pag. 124. Eutyches absoluatur.
ibi.
- Eudoxiani, quare sic dicti. 84
- Eunomiani quare sic dicti. 83
- Eusebiani nouam fidei formulam
edunt, quam Catholici reii-
ciunt. 44
- Excommunicati ab uno, ab altero
Episcopo non recipiantur. 52
- Excommunicati qui vitandi ex
Concilio Constantiensi. pag. 310
Con-

I N D E X.

Constitutio, quæ ex Concilio
Constantiensi pro hoc circumfer-
tur, discutitur; an scilicet re-
periatur nec ne in Actis Conci-
lii. ibi. Pars negativa probatur.
ibid. nihilominus ex usu Eccle-
siae, & placitis Doctorum vim
habet talis Constitutio. 312
Excommunicatio Papæ electionem
non impedit. 285

F

Falsificantes litteras Apostoli-
cas excommunicantur. p. 391.

etiam si eis non vtantur. p. 392.

Item falso fabricantes easdem,
etiam in forma Brevis. pag. 393

Item falso tales litteras signan-
tes. ibi.

Fidei nouam formulam Ariani
Episcopi componunt, & eam sub-
scribendam tum Legati Adria-
nopolis, tum Episcopi Ariminii
detenti per vim inducti sunt.

39.

per

I N D E X.

per Fidem, & opera cuncti merentur ad beatitudinem peruenire.

256.

S. Flavianus deponitur, sicut & cæteri sequaces. pag. 124. Qui post appellationem cæsus, & multis iniuriis affectus, migrat ad Dominum. 126

Florentiæ Concilium Generale à Papa Eugenio IV. celebratur. p. 321. & 322. & 325.

Fælix Papa, eius & Liberii Pape brevis historia. pag. 66. in locum Liberii Pontifex sufficiatur ab Arianis, & sit subfirma. pag. 63. Fælix in Conc. Constantium Imperatorem, & Episcopos Ursatum, & Valentem tanquam hereticos damnat pag. 68. Fælix Papa, & Mazyr. pag. 69. Eius corpus in cista marmorea inuenitur. ibi.

Fæmina Romano Imperio praesedit. 266

Forma consecrationis corporis, & sanguinis ab Ecclesia Romana

V 4 seruan-

INDEX.

seruanda.

Francofordiense Concilium an-
fuerit generale, an vero Provin-
ciale. p. 197. Causa illum cele-
brandi. 197

Fridericus Imperator excommu-
nicatur. pag. 263. Papæ excom-
municationem paruipendit. 267

G

Georgius Patriarchæ hereticus
Monothelita, & eius sequa-
ces ad verā fidem redeunt. 158

Gloria Patris, & Filio, & Spiritus
Sancto. dicitur Hymnus glori-
ficationis. 28

Gottifredus Buglionis Dux cru-
cesignatorum destinatur pro re-
cuperanda Terra Sancta, p. 250.
Hierosolymam obsedit, & capit.
p. 251. Ibi Rex ab omnibus
constituitur. ibi.

Gratiani, & Carranza lapsus.
gag. 43

Gratianus falsò citat canones
Trut-

I N D E X.

- Trullanos pro Canonizis. 175
Græci cum Latinis uniuntur in
Florentino Concilio. p. 325. Con
uenierunt, in articulis de proce
sione Spiritus Sancti. p. 326.
De purgatorio. ibi De prima
tu Rom. Pontificis. ibi Quod La
tini merito addidissent symbolo,
Filioque procedentem. ibi. De
consecratione in azimo. ibid.
Gregorius Cappadocæ Athanasio
suffectus quis, & qualis. 44
Gregorius II. Leonem Imperato
rem excommunicauit. 264

H

Henricus Imperator Romam
versus tendit p. 210 Urbem
ingrediens lætanter accipitur. p.
211. Ad pedes Pontificis prouo
luitur. 212. Negotia inter Hen
ricum, & Pont. p. 213. Ligari
iubet Pontificem Paschalem, &
Cardinales, & eos carceri man
cipari. ibidem. Captiuos se
cum

I N D E X.

- cur dicit. *ibid.*
- Henricus IV. Imperator Papa superrioritatem agnoscit. 264
- de Hæresi duobus modis potest iudicari, & de hæresi secundum se, & in ordine ad hominem hæticum. 13
- Hæretici damnantur in Conc. Lateran. p 224. omnes excommunicantur. 257
- Hæretici damnantur in Concilio Constantiensi. 297
- Hæretici cuiuscumque sectæ, eorumdemque fautores, libros legentes, tenentes, aut imprimentes, & Schismatici, excommunicantur. 377
- Hereticus quis. pag. 379. quid requiritur, ut quis sit hereticus. *ibi.* Triplex conditio requiritur ut quis in primam excommunicationem bulle incidat. *ibi.* Credentes, qui dicantur. p. 380. fauorem praestantes, qui 381
- Honorius Papa I. à Sexta Synodo dam-

I N D E X.

nitus an fuerit hereticus. pag.

162. *Parusque negativa sunt ne-*
tur, & obiectionib. fit satis. ibid.

I

Ibe Episcopi Edesseni epistola, in
qua Nestorum, & Theodorum
Mopsuestenum, eorumque im-
pia dogmata defendit, damna-
tur. 149

Ierosolymitana Ecclesia Patriar-
chalem dignitatem obtineat.

139.

Ierosolyma à Gottifredo obsidetur,
& capitur. pag. 251. Eadem
post annos 90. à Saracenis occu-
patur. ibid.

Imagini sanctæ è Templo delen-
tur. p. 382. Imaginum cultores
damnantur, p. 183. Ob earum
cultum manus Damasco præ-
ciditur. sed miraculose à Dei-
para, cui se commendauerat, ei
restituitur. 178

Imaginum cultus in Concilio An-

V 6 tioche-

I N D E X.

- tiobeno ab Apostolis celebrato,
statuitur. 195
- Innocentius II. omnes ad sacram
bellum hortatur. 253
- Innocentius III. citat aliquos Trul
ianos Canones pro Canonicis,
vulgi opinionem secutus. 176
- Innocent. IV. Imperatorem Fride
ricum excommunicat. 263
- Ioachimi libellus aduersus Petri
Lombardum damnatur in Con
cilio Lateran. IV. 256
- Ioada Pontifex Athaliam regno
gno priuauit. 264
- Indai Christiana mancipia non
permittantur habere. 244
- Iuàces seculares de causis Eccl
esiasticis propria auctoritate iu
dicare non possunt.
- Iudices seculares, qui Ecclesiasti
cas personas trahunt ad sua
Tribunalia; quique Ecclesiasti
cam libertatem tollunt, excom
municantur. 413, Comprehen
duntur hic etiam personæ Eccl
esiastice contravenientes, &
quando

I N D E X.

- quando. 414
Iudices sacerdotale, qui se interponunt in causis capitalibus contra Ecclesiasticas personas excommunicantur. 422
Iurisdictionem Ecclesiasticam usurpantes, vel fructus sequestrantes, excommunicantur. 419
Iuramentum in electione Pontificis a Cardinalibus faciendum. 289

L

- Lateranense Concilium Generale Primum p. 209. Acta Concilij. ibi Brevis historia de causa inimicitiae Imperatoris cum Papa. ibid. Hius Concilij decreta. 219

- Lateranense Concilium II. p. 224. eius acta. ibid. Haretici damnantur. ibid. Causa conuocandi Concilium. pag. 228. Patres, qui ad eum Concilium conuenerunt ibid. Concilij Acta. ibid. Canones. 229

Late-

I N D E X.

- Lateranense Conc. III. pag. 240.
Causa conuocandi Concilium. 241. Acta Concilij. ibid.
Lateranense Conc. IV. sub Ann. III. 249.
Lateranense Conc. V. p. 336. Causa congregandi Concilium. ibi.
Concilij acta. p. 337. Pisanum Conciliabulum damnatur. pag. 336. Pragmatica sanctio. ibid.
An hoc Concilium Later. fuerit. Oecumenicum. 341. Ut sit Oecumenicum Concilium, quid requiritur. 343
Legati Apostolice sedis Dioscoro in faciem resistunt. 125
Legati summi Pontifici ad Concilium missi, non semper arguunt ipsum Concilium esse Oecumenicum. 198
Legati summi Pontificis Nicolai eius mandata transgrediuntur Constantinopoli pecunij. & muneribus corrupti. 203
Legentes libros prohibitos qua pena puniuntur. 382

Leo

o.

I N D E X.

- Leo III. Regi Nordanumbrorum
regnum restituit. 265
- Leo idem Imperium Romanum à
Græcis ad Francos transfulit.
265.
- Liberij, & Fælicis Papæ brevis hi-
storia. 66
- Liberius licet non esset hereticus,
proto-tamen habebatur. p. 67.
- Eius lapsus miserabilis. 65
- Liberius Papa Episcopos in exi-
lium actos per epistolam consola-
tur. p. 62. Infracto animo ipsi
Constantio resistit, unde in exi-
lium mittitur. ibi. oblatā à Con-
stantio pecuniam refutat. p. 63.
- In eius locum Pontifex suffici-
tur ab Arianis. ibi.
- Libertas Ecclesiastica quando vio-
latur. 416
- Libri absq. prævio examine non
imprimantur. 341
- Libri Canonici sacra scripturæ
qui. 345
- Libri hereticorum legi prohiben-
tur. pag. 381. etiam eorum par-
tem

INDEX.

- tem non continenzem hæresim. 1
ibi. Etiam paruum libellum, etiam
nondum typis excussum. ibi. Azo
matarij tales libros, tenentes. 1
382.
*Libri qui legi prohibentur in pri-
ma excommunicatione bulle
qui sint. p. 381. Aliud est legere
libros prohibitos tantum, aliud
libros hæreticorum.* 382
*Literarum Apostolicarum, aut alia
rum expeditionum executionem
impedientes excommunicantur.* 409
*Comprehenduntur hic tam
laici, quam Ecclesiastici contra-
facientes.* 412
*Lingua Hebraica, Chaldaica, &
Arabica doceantur.* 279
*S. Ludouicus Rex Galliae ad recu-
perandam Terram Sanctam
Dux constituitur.* 268
*Ludouicus Caroli II. Regis filius.
Sanctorum Catalogo adscribi-
tur.* 283

Mace-

I N D E X.

M

- M**acedoniani quare Semianiani appellantur. 32
Marcianus Imp. a Summo Pont. impetrat celebrationem Concilij Generalis. pag. 130. Sedit in Concilio, sed non præsedit. 132
Manuum violenta injectio multiplex. 233
Maria Dei mater potest quicquid ei lubet. 138
Maria verè Theotocus, id est Dei mater est, quia Deum genuit. p. 118. & in Concilio Ephesino I. damnatur Nestorius, qui eam Christotocon tantum appellabat. p. 115. Damnato Nestorio in eo Consilio sunt acclamations. Patres Concilii egredientes mirè honorantur, & thurribulis etiam incensantur à mulieribus. 119.
S. Maria mater Dei, ora pro nobis &c. quando in Salutazione Ange-

I N D E X.

- Angelicae additum. 118
B. Mariae officium, & missa eiusdem in Sabbatho dicenda constituitur. 249
Martinus V. Papa in Concilio Constantiensi eligitur. 297
Michael Imp. Legatos ad Pontificem mittit. ut Pontifex Legatos suos ad se dirigat. 201
Monothelitarum heresis Romæ in Concilio damnatur. 155
Monothelite quidam Monachus, Astronomus Philippica prædict Imperium, & facit eum iurare, quod deleret V. I. Synodum. 177
Mulieres estraneæ in domibus Clericorum versari prohibentur. 32

N

Nationalia Concilia à Genera libus in quibus differunt. 12
Nationalia Concilia cum præsencia Papæ, vel ab eo confirmata errare non possunt. quæ vero si-
ne

I N D E X.

- ne Papa, errare potuerunt. 12
Nationalia Concilia quæ. p. 6. sa-
pæ Generalia vocantur. ibid.
Nationalia Concilia quæ, & quan-
do celebrata sunt. 357
Nationalia Concilia de per se er-
rare possunt & de facto aliqua
errarunt. 11
Naufragantium bona surripientes
excommunicantur. 388
Nectarius confessionem publicam
non auricularem, abstulit.
259.
Nestorius damnatur. p. 118. Fiunt
pro hoc acclamations. ibi. Eius
bareica doctrina excitatur tu-
multus apud omnes. pag. 115.
Eiusdem bareiss progressus, bre-
uis historia. 114
Nestorius in exilium mittitur, &
putredine consumptus, vitam
cum inferno commutauit. 121
Nicænum Concilium quando cele-
bratur. p. 17. à Papa indictum.
pag. 48. qua causa pag. 25. Quot
Patres ad illud conuenerunt.
pag.

I N D E X.

- pag. 24. Fidei Symbolum in eo
statuitur. 28
- Nicæna Synodus etiam miraculo-
sè firmatur. pag. 35. Patres
Concilii à Papa confirmationem
petunt. 34
- Nicæna Synodus à Papa Siluestro
confirmatur. p. 34. & 35. Con-
cilii cuius auctoritas quanta.
ibid.
- Nicæna II. Synodus predatoria
vocata est. & quare. pag. 127.
reprobatur. 126
- Nicæna II. Synodus vera, seu VI.
Synodus. pag. 19. Ad eam Papa
suos Legatos mittit. ibid.
- Nicolaus Papa ad Michælem I m-
peratorem Legatos, quos postu-
larat, mittit. 202

O

Ocupantes bona, aut Terras
Romanæ Ecclesiæ, & illius
iurisdictionem usurpantes, ex-
communicantur. 424

Occu-

I N D E X.

- Oecumenica Concilia, quæ. 1
Orarium quod nam sit. 159
Orientales Episcopi ad Concilium
Generale Romæ congregatum
venire renunt. 106
Origenes, & sequaces damnantur
in Quinta Synodo, seu in Con-
stantinopolitano Conc. II. p. 143
Origenis errores. 144
Origenes pater, fons, & origo Aria-
norum. 145
Osius Cordubensis ad Constanti-
num Imperatorem mittitur p.
18. Concilii Nicæni Præses, ex
parte Pontificis, pag. 19. Symbo-
lum Nicænum composuit. p. 20.
Osius Cordubensis. Semiariani
suæ secundæ formulæ fidei sub-
scribere compellunt. p. 71. Eius
lapsus omnium maxime misé-
randus. ibid. Resipiit; pœ-
nitentiamq. agit. pag. 72. Mori-
bundus Arianam heresim dete-
statur. 73

Papa

INDEX. I

P

- Papa Concilii decreta corrigere, & damnare potest. 334
- Papa est supra Concilium . pag. 303. è conuerso verò in tempore Schismatis. ibi. Conciliorum testimonia, quod Papa sit supra Concilium p. 304. Pontificum testimonia. 306
- Papæ de futura electione non potest traetari, viuente Pontifice. pag. 288. Papæ mortui expensa in exequiis non sint excessiva. ibid.
- Papa per simoniam electus, non est Apostolicus, sed Apostaticus, & Hæsiarcha. 286
- apæ totius Ecclesiæ Pater, & Pastor. 263
- Papa ut eligatur, duas partes eligentium concordare debent, alioquin electio nulla. 242
- Papa potest congregare, & congregata dissoluere Concilia. 305

Ad

Ad
c
c
c
p
P
a
P
R
i
Pasa
n
Pasa
n
ti
P
P
pa
pa
Pau
Pau
Ped
p
co
in
ag
Petr

IXNI D E X.

Ad Papam pertinet congregare Cō
ciliū Generale, & sine eius au
toritate a nullo potest legitimè
congregari. pag. 130. Ad illum
pertinet Conciliī locum eligere.
Et quæ definiēda ibi sunt, prius
ab eo definiri debent. pag. 131.
Patriarchæ omnes Primatum
Romana Ecclesiae profitentur.
134.

Pascha die Dominico post 14. Iu
nam Martii celebranda. 29

Paschalis Papa simul cum Cardi
nalibus iussu Henrici Imp. ligā
tur, & carceri mancipantur.
pag. 213. captiui ducuntur. ibi.
Pontifex renuit eum consecrare
pag. 214. Pontificis constantia.
pag. 215 tandem cedit. ibid

Pauli Samosateni errores. 86

Pedagia noua, & gabellas im
ponentes, vel eas augentes ex
communicantur. pag. 389. Non
incurrunt qui superiorem non
agnoscunt. 390

Petri Gnaphae haeresis. 137

Petri

I N D E X.

- Petri de Bruis bæreses. 225
Petrus Lombardus in Concilio La-
teranensi III. censuratur. 247
Philippicus Imp. bæreticus. p. 178.
Eius fidei confessionem bæreti-
cam. Populus Romanus respuit
ibid. Crudelis, & bæreticus. pag.
179. Conciliabulum congregat
aduersus legitimam VI. Syno-
dum. pag. 180. Execratus Impe-
rio priuatur. ibid.
in Photii causa tres Synodi ceiebra-
te fuere. 206
Pira am fasiunt tria. p. 386. Qui
pira & in hæ bullæ comprehen-
dantur. pag. 387. Remigare coa-
cti in triremibus infidelium spo-
liando Christianos, non incur-
runt. 387
Pisanum Concilium, qua occasio-
ne congregatum pag. 289. Ale-
xandrum V. in Papam Cardina-
les creant, depositis duobus aliis.
qui Pontifices se esse asserebant.
pag. 292. An concilium hoc fue-
rit legitimum, cum sine aucto-
ritate.

I N D E X.

- ritate Papæ fuerit indictū. *ibid.*
Pisanum Concilium tempore Iulii
II. pag. 329. Cardinales, qui eum
conuocarunt. *ibi.* Causa conuo-
cationis Concilii. p. 33. Iulius
Papa prefatos Cardinales ad me-
liorem frugem reuocare conten-
dit p. 331. Cardinales tres resi-
piscunt. p. 332. Rex Franciæ,
quia Cardinales obtinatos foue-
bat, excommunicatur. *ibi.* Im-
perator Massimilianus monitus
à Papa, à temeritate discedit.
ibi. Iulius Papa ad Conci-
lium Pisanum citatur. pag. 333
Papa Concilium Lateranense in-
dicat. *ibi.* Acta Concilij Pisani
reprobata. *ibi.* Conuentus ma-
lignantium fuit. 135
Pisanum Conciliabulum dama-
tur. 1338
Pontifices legitimi duo simul esse
non possunt. 67
Pontifice mortuo Cardinales |de-
cem dies expectenc. 271
Pontificis electio absque Simonia

X cele bran-

I N D E X.

- celebranda. 338
- Pragmatica sanctio à Papa, & à
Rege ipso Francia fuit abru-
ga-
ta. 324
- Præceptum ut abstineamus à san-
guine, & suffocato, fuit ad bre-
ue tempus, non in perpetuum
datum. 175
- Prædicantes sine licentia excom-
municantur. 258
- Prælatos impedientes ne sua iu-
risdictione viantur, excommu-
nicantur. 416. Non incurruunt,
qui tantū suadent. ibi.
- Principes Episcopos non elegant.
149.
- Priuilegium à Paschali Papa Hē-
rico Imp. datum à Conc. Latera-
nēsi revocatur, & annullatur. p.
217. Pontifex ipse eum annullat.
pag. 218. Henricus ipse tale
priuilegium refutat, & se paci-
ficat cum Papa. ibid.
- Prouincialia Concilia, quæ. 8
- Prouincialia Concilia iudicare pos-
sunt, an q̄s incederit in heresim. 13
Pro-

I N D E X.

Processio Spiritus sancti à Patre,
& Filio proficitur fieri onica tan-
tū spiratione, & ab aeterno. 270

Q

Quadragesimali tempore, per
Sabbatum, & Dominicam
ex Græcanico ritu nouæ
hostiæ non consecrantur, sed fit
præsanctificatarum Sacrificiū,
ut apud Latinos fit in die Pa-
rasceues. pag. 173. eodem etiam
tempore, & iuxta eundem ri-
tum in die Sabbathi non iejuna-
tur. Quod contra fit in Ecclesia
Latina. 174

Quartadecimanorum hærefis dam
natur. 29

Quæ per vim, & metum extor-
quentur, nullius roboris sunt.
126.

Quinisextum Concilium, seu Trul-
ianum, quando celebratum, &
quia occasione. p. 167. fuit Syno-
dus erratica. pag. 168. Quæ vel

X 2 non

I N D E X.

non fuit generalis, vel non legi-
tima. ibid.

Quinta Synodus quando celebra-
ta. p. 142. Animaduersio pro V.
Synodo. ibi. Episcopi in ea con-
gregati. pag. 143. Eius acta.
ibid.

R

Recurrentes per se, vel per
alios ad Romanam Curiam,
qui lèdunt, excommunicantur.

404.

Religiones nouæ non permittendæ.
253.

Reliquias Sanctorum Mariynum
heretici varie perdunt à Christo
nobis relictae. pag. 183. Ipsæ ta-
men virtute pollent. p. 191. Sunt
fontes salutares, multis modis
beneficia fundentes. ibid.

Remigantes Christiani, in triremi
bus Turcarum contra Christia-
nos, non incurruunt censuram.
Sed nec peccatum mortale. iux-
ta

I N D E X.

- taueriorem sententian. 397
Romana sedes à nullo Concilio,
sed à Christo in Petro primatum
habuit. pag. 30. Eiusdem pri-
masus proficentur Patres Nica-
ni Concilij. ibid.
Romipetas, ac peregrinos in urbe
morantes, vel abeuntes, qui læ-
dunt, excommunicantur. p. 401.
Etiam si mortuum Romipetam
offendant. 402
Romana Respublica per Duces ali-
quando gubernabatur. unde Du-
catus Romanus dicebatur. 179
Romani Presbyteri cur post Euan-
gelium, Credo, non cecinerent.
101.
Romanus Populus Imper. fidei con-
fessionem hereticam respuit. 178

S

SAbellius, distinctionem inter
personas diuinas nō ponebat. 85
Sacramentum tribus perficitur,
materia, forma, & ministro.

X 3 quo-

I N D E

- quorum si unus desit, Sacramen-
tum non perficitur. 327
- Sancti ut filij Dei coluntur. p. 291
- Honorantur, & quare. ibid.
- Sardicensia Concilia duo fuerunt
pag. 49. Sardicense Concilium
Catholicum. Oecumenicum fuit.
- pag. 50. Sardicensis Concilii Ca-
nones sub nomine Nicene Syno-
di allegantur, & cur. 54
- Sardicense Conciliabulum, & eius
acta. 55
- Schismatis Ecclesiae Orientalis à
Romana initium. 205
- Schisma in Ecclesia Dei. 240
- Schisma quid. pag. 382. duo ne-
cessaria ad schisma requiruntur
ibi. aliquando coniunctum est
cum heresi: aliquando non. 383
- Semiariani quintam fiduci formu-
lam fabricant. pag. 56. quæ e-
tiam ab Hilario explicatur. p.
65. Semiarianorum genus alte-
rum. 62
- Si quis suadente Diabolo, &c. Ca-
non iste est in Concilio Later. II.
pag.

I N D E X.

- pag. 232. eius brevis explicatio.
233.
Sirmiensis Concilii auctoritas
- *quanta.* 72
Sodomiæ vitio Clerici, siue secula-
- *res, siue regulares laborantes,*
- *grauibus pœnis afficiuntur.* 245
Spiritum sanctum seruum esse im-
- *piè asserebant heretici.* 91
Spiritus Sanctus à Patre, & Filio
- *non tanquam à duobus, sed tan-*
- *quam ab uno principio procedit*
- pag. 269. *Verba ipsa Concilij*
- *Lugdun. II. de Spiritus sancti*
- *processione.* 270
Symbolum fidei in Concilio Con-
- *stantinopolitano recitatur.* pag.
91. *Symbolum hoc à pluribus*
- *Patribus probatur.* pag. 93. *Sym-*
- *bolum Constantinopolitanum*
- *idem est quod Nicænum.* pag. 95.
Symbolum hoc libellus fidei vo-
- *catur.* pag. 94. *A S. Gregorio*
- *Nisseno fuit compositum.* ibid.
Scutum fidei à Concilio Trid.
- *vocatur.* 29

I N D E X.

- Symbolum cum additione, Filioq;
recitatur in Concilio Constanti-
nopolitano.* 193
- Symbolum, quod ab Ecclesia Ro-
mana proponitur.* 98
- Symbolum Constantinop. in Ec-
clesia Occidentali à Papa non est
inuetum.* 102
- Synodi robur, & auctoritas ab
Apostolica sede emanat.* 105
- Synodus vera, & legitima ubi, &
qua auctoritate coacta.* 142
- Synodus in Laterano congregatur.*
253.

T

- T**empli parietes historyjs San-
ctorum ornandi sunt. 192
- Templariorum Ordo quomodo
cœpit, & quod eorum institu-
tum. p. 281. Eorum aliqui san-
guinem prn Christo fuderunt.
ibi. Eorum scelera. ibid. Eorum
extinctio. 280. & 282.
- Theodorus Mopsuestenus, & eius
here-

INDEX.

- barefes damnantur. 147
Theodoreti scripta contra duodecim S. Cyrilli Capitula damnantur. 148
Theodosius Imp. usurpata iurisdictione Concilium Oecumenicum indicit. 122
S. Thomas circa id, quod docet de adoratione Crucis cultu latræ, interpretatur. 193
Torneamenta omnino, &c. cunctis prohibentur. pag. 245. Clerici ad ea non assistunt. 246
Traditiones Apololica recipiuntur. 191
Transubstantiatio in Sacramentis Eucharistie asseritur. 255
Trisagij Sanctus Deus, Sanctus fortis &c. brevis historia. 135
Terremotus magnus, qualis nunquam antea Constantinopoli fuit. 135
Puer in Cœlum diuina vi rapiatur. pag. 136. Audit Angelos cantare Trisagium. ibi. de Cœlo demissus, reuelat Trisagium.
X 5 pag.

T N D E X.

pag. 137. Trisagium canitur, &
terremotus quiescit. ibi.

Trullani Canones qua occasione
editi, p. 167. Non sunt ab Eccle-
sia Romana recepti. 169

V

V Aldensium heresis damnatur in Concilio Later. III.

248.

Venientes ad Sedem Apost. vel ab
ea recedentes, qui laudent, excom-
municantur. 399

Virtualia, & alia necessaria Ro-
manam conuidentes, qui impe-
diunt, excommunicantur. pag.
398. qui excusentur. ibid.

Viennense Concilium celebratur.
p. 274. Causa congregandi Con-
cilium. ibid. Eius acta 275

Uniuersitates, Collegia, & Capi-
tula interdicuntur, non excom-
municantur. 386

Vsuras exercere, & non esse pec-
catum, qui afferunt, tanquam
heretici.

I N D E X.

- baretici puniuntur.* 280
Vulgata editio probatur. 346

Z

- Z** Acharias Papa Hilderico re-
gnum abstulit. 265

F I N I S.

ROMAE, Ex Typographia An-
dreæ Phæi. MDCXXIII.

Superiorum permisso.

И Д Е

032

042

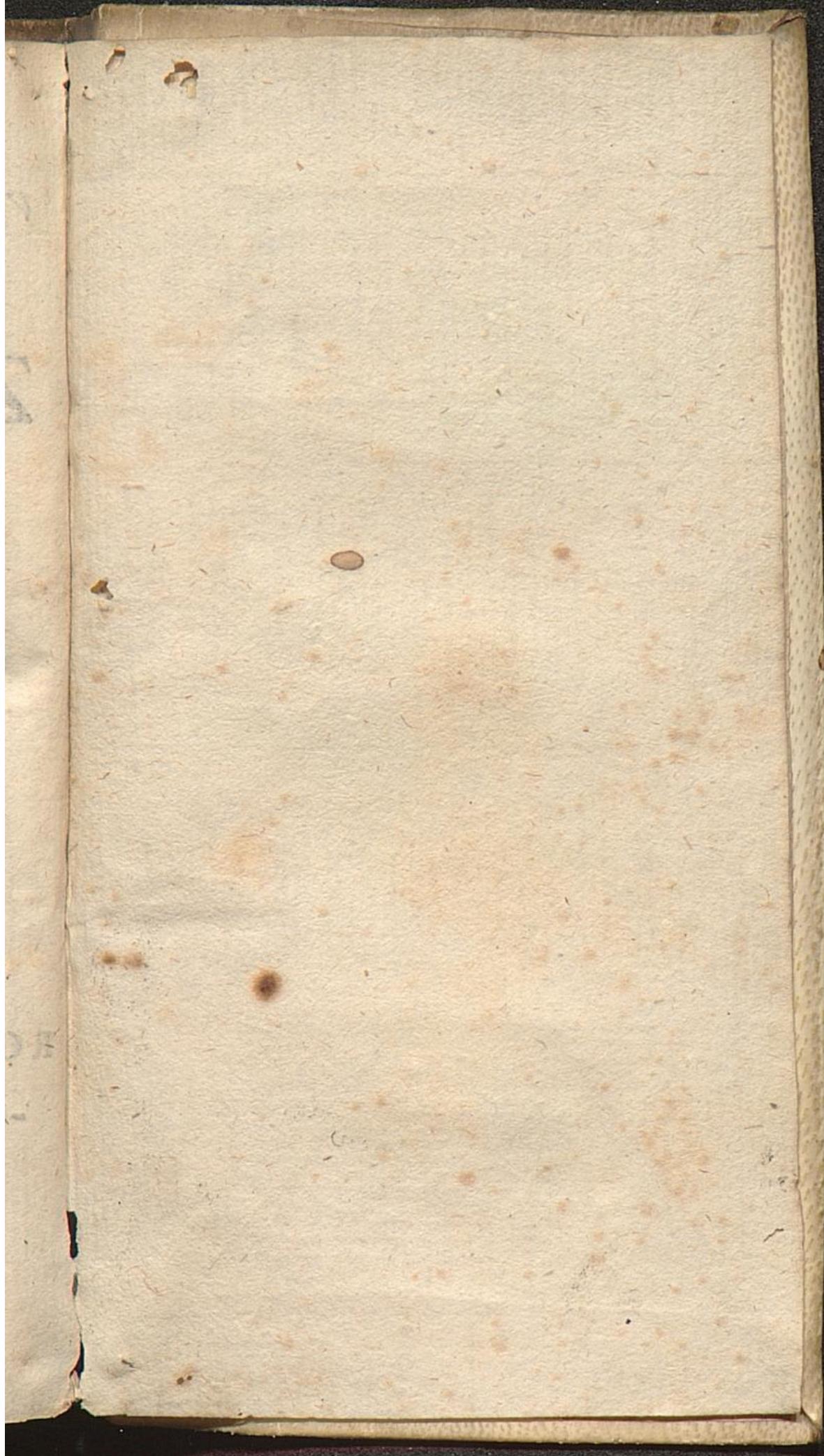
5

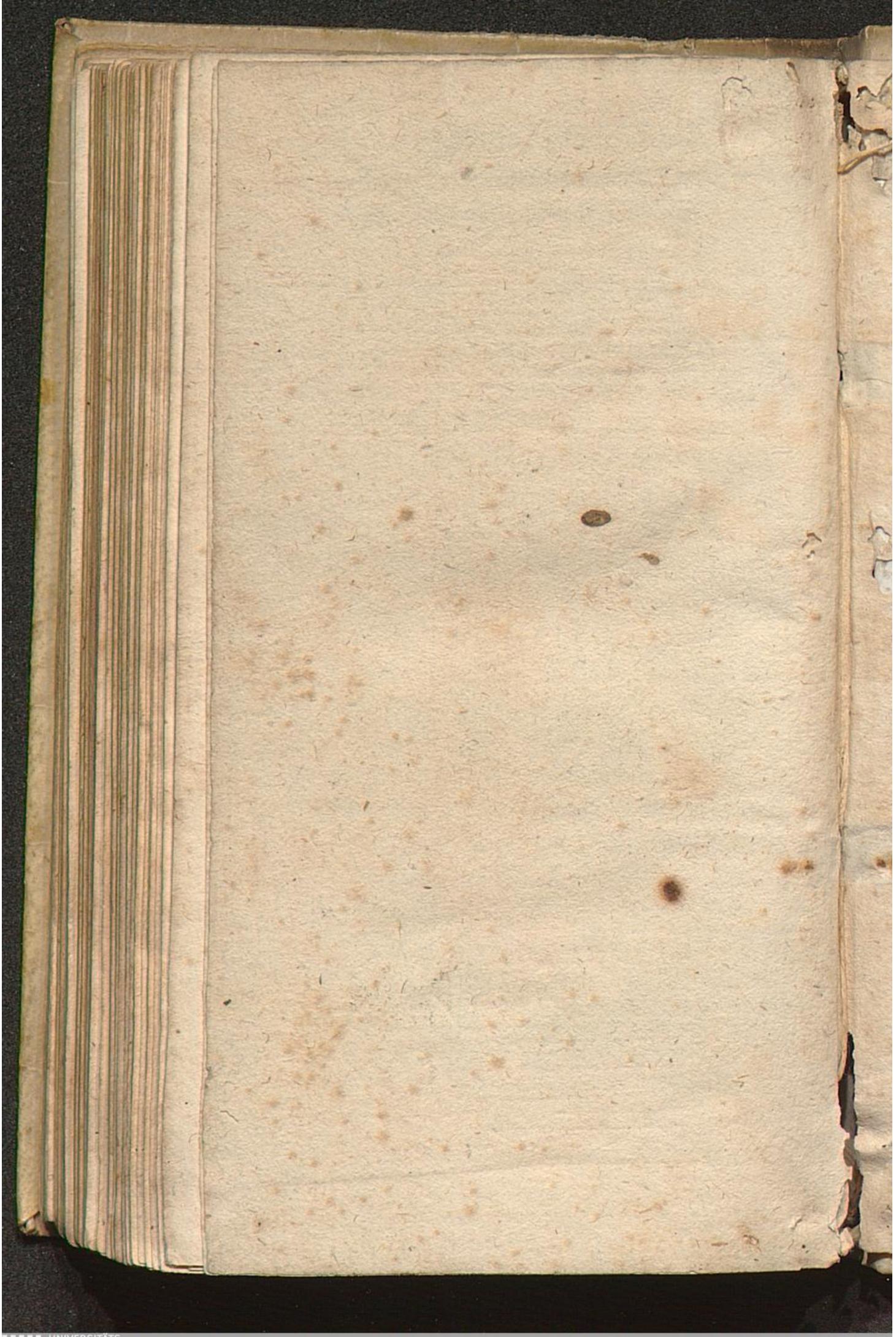
—
—

2 2 И 1 3

ГАЛЕРИЯ ТАБЛЯМОВ
СЕМЕЙСТВА ГРУДЬЯ
САНКТ-ПЕТЕРБУРГ

DE CONCILIO
GENERALIBUS
LONGUS & CORI
OLANO.

Roma 1624.

Th
2240